

**HOMILIE
I KAZANIA
NA ROK
B**

ks. Zdzisław Struzik

**HOMILIE
I KAZANIA
NA ROK
B**

Instytut Papieża Jana Pawła II
Warszawa 2022

Redaktor naczelny
ks. dr hab. Zdzisław Struzik, prof. UKSW

Redaktor prowadzący
Michał M. Pelka

Opracowanie redakcyjne
Instytut Papieża Jana Pawła II

Redakcja
Aneta Tunderska
Michał M. Pelka

Korekta
Klaudia Kaniewska

Projekt graficzny, skład i łamanie
Andrzej Winiarek

Fotografia: <https://unsplash.com/>

Druk
Drukarnia Wydawnictwa Arka

© Copyright by ks. Zdzisław Struzik
© Copyright by Instytut Papieża Jana Pawła II
Warszawa 2022

Imprimatur
Za zgodą Kurii Metropolitalnej Warszawskiej z dnia 21.12.2021/Nr 3834/D/2021

ISBN Instytutu Papieża Jana Pawła II • 978-83-65198-99-0

Instytut Papieża Jana Pawła II
ul. Księdza Prymasa Augusta Hłonda 1 • 02-972 Warszawa
tel. 22 213 11 90 • instytut@ipjp2.pl • www.ipjp2.pl

Instytut Papieża Jana Pawła II jest jednostką organizacyjną
Samorządu Województwa Mazowieckiego

Mazowsze.
serce Polski

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	7
I NIEDZIELA ADWENTU	9
II NIEDZIELA ADWENTU	17
III NIEDZIELA ADWENTU	25
IV NIEDZIELA ADWENTU	33
NIEDZIELA ŚWIĘTEJ RODZINY	41
II NIEDZIELA PO NARODZENIU PAŃSKIM	50
NIEDZIELA CHRZTU PAŃSKIEGO	58
II NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	66
III NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	74
IV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	81
V NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	89
VI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	97
I NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU	104
II NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU	111
III NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU	119
IV NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU	127
V NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU	135
NIEDZIELA PALMOWA	143
NIEDZIELA ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO	150
II NIEDZIELA WIELKANOCNA - MIŁOSIERDZIA BOŻEGO	158
III NIEDZIELA WIELKANOCNA	166
IV NIEDZIELA WIELKANOCNA	173
V NIEDZIELA WIELKANOCNA	180
VI NIEDZIELA WIELKANOCNA	188
VII NIEDZIELA WIELKANOCNA	196
VIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	204

X NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	212
XI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	220
XII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	227
XIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	234
XIV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	242
XV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	249
XVI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	258
XVII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	266
XVIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	274
XIX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	282
XXI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	289
XXII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	297
XXIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	305
XXIV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	312
XXV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	320
XXVI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	328
XXVII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	336
XXVIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	344
XXIX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	352
XXX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	359
XXXI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	367
XXXII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	375
XXXIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO	383
UROCZYSTOŚĆ OBJAWIENIA PAŃSKIEGO	391
UROCZYSTOŚĆ ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO	399
UROCZYSTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEGO CIAŁA I KRWI CHRYSZTUSA - BOŻE CIAŁO	407
UROCZYSTOŚĆ WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY	415
BEATYFIKACJA SŁUGI BOŻEGO KS. KARD. STEFANA WYSZYŃSKIEGO	423
UROCZYSTOŚĆ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH	432
UROCZYSTOŚĆ JEZUSA CHRYSZTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA	440
BIBLIOGRAFIA I NETOGRAFIA	447

WPROWADZENIE

Zarówno Autor, jak i Instytut Papieża Jana Pawła II w Warszawie, przekazują Czytelnikowi teksty homilii i kazań przeznaczonych na Rok B. Homilie są zredagowane według schematu: czytania liturgiczne, wprowadzenie, tematy związane z poszczególnymi czytaniem, tekst rozważań biblijnych z nauczania papieskiego i zakończenie zawierające werset Psalmu potraktowane jako modlitwa.

Przekazywane teksty poszczególnych homilii i kazań na niedziele Roku B, kierowane są do tych, którzy w okresie pandemii nie mogą, lub mają poważne przeciwwskazania, aby uczestniczyć osobiście w Liturgii Mszy św. we własnych Parafiach.

Proponowane teksty należy także traktować jako pomoc w sprawowaniu Liturgii Słowa we własnym środowisku rodzinnym oraz w środowisku Kościoła domowego.

Autor

| ROK B

I NIEDZIELA ADWENTU

CZYTANIA

Iz 63, 16b-17. 19b; 64, 3-7; Ps 80, 2ac i 3b. 15-16. 18-19; 1 Kor 1, 3-9;
Ps 85, 8; Mk 13, 33-37.

I CZYTANIE (Iz 63, 16b-17. 19b; 64, 3-7)

Ty, Panie, jesteś naszym Ojcem, Odkupiciel nasz – to Twoje imię odwieczne. Czemu, o Panie, pozwalasz nam błądzić z dala od Twoich dróg, tak iż serca nasza stają się nieczułe na bojaźń przed Tobą? Odmień się przez wzgląd na Twoje sługi i na pokolenia Twojego dziedzictwa. Obyś rozdarł niebiosy i zstąpił – przed Tobą zatrząsnęłyby się góry. Zstąpiłeś: przed Tobą zatrząsnęły się góry. Ani ucho nie słyszało, ani oko nie widziało, żeby jakiś bóg poza Tobą czynił tyle dla tego, co w nim pokłada ufność. Obyś wychodził naprzeciw tym, co radośnie pełnią sprawiedliwość i pamiętają o Twych drogach. Oto Ty zawrzałeś gniewem, bo grzeszyliśmy przeciw Tobie od dawna i byliśmy zbuntowani. My wszyscy byliśmy skalani, a wszystkie nasze dobre czyny jak skrwawiona szmata. My wszyscy opadliśmy zwiędli jak liście, a nasze winy poniosły nas jak wichur. Nikt nie wzywał Twojego imienia, nikt się nie zbudził, by się chwycić Ciebie. Bo skryłeś Twoje oblicze przed nami i oddałeś nas w moc naszej winy. A jednak, Panie, Ty jesteś naszym Ojcem. My jesteśmy gliną, a Ty naszym Twórcą. Wszyscy jesteśmy dziełem rąk Twoich.

PSALM RESPONSORIJNY (Ps 80, 2ac i 3b. 15-16. 18-19)

REFREN: Odnów nas, Boże, i daj nam zbawienie

Usłysz, Pasterzu Izraela,

Ty, który zasiadasz nad cherubami!

Wzbudź swą potęgę
i przyjdź nam z pomocą.

Powróć, Boże Zastępów,
wejrzyj z nieba, spójrz i nawiedź tę winorośl.
Chroń to, co zasadziła Twoja prawica,
latorośl, którą umocniłeś dla siebie.

Wyciągnij rękę nad mężem Twej prawicy,
nad synem człowieczym,
którego umocniłeś w swej służbie.
Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie,
daj nam nowe życie, a będziemy Cię chwalili.

II CZYTANIE (1 Kor 1, 3-9)

Bracia: Łaska wam i pokój od Boga Ojca naszego i od Pana Jezusa Chrystusa! Bogu mojemu dziękuję wciąż za was, za łaskę daną wam w Chrystusie Jezusie. W Nim to bowiem zostaliście wzbogaceni we wszystko: we wszelkie słowo i wszelkie poznanie, bo świadectwo Chrystusowe utrwaliło się w was. Nie doznajecie tedy braku żadnej łaski, oczekując objawienia się Pana naszego, Jezusa Chrystusa. On też będzie umacniał was aż do końca, abyście byli bez zarzutu w dzień Pana naszego, Jezusa Chrystusa. Wierny jest Bóg, który powołał nas do współuczestnictwa z Synem swoim, Jezusem Chrystusem, Panem naszym.

AKLAMACJA (Ps 85, 8)

Okaż nam, Panie, łaskę swoją, i daj nam swoje zbawienie.

EWANGELIA (Mk 13, 33-37)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Uważajcie, czuwajcie, bo nie wiecie, kiedy czas ten nadejdzie. Bo rzecz ma się podobnie jak z człowiekiem,

który udał się w podróż. Zostawił swój dom, powierzył swoim sługom staranie o wszystko, każdemu wyznaczył zajęcie, a odźwiernemu przykazał, żeby czuwał. Czuwajcie więc, bo nie wiecie, kiedy pan domu przyjdzie: z wieczora czy o północy, czy o pianiu kogutów, czy rankiem. By niespodzianie przyszedłszy, nie zastał was śpiących. Lecz co wam mówię, do wszystkich mówię: Czuwajcie!”

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Okaz nam, Panie, łaskę swoją, i daj nam swoje zbawienie” (Ps 85, 8).

Tekstem aklamacji zwracamy się do Boga, prosząc o łaskę, którą jest ponowny czas adwentu i nadzieja na przyjście Pana w czas Bożego Narodzenia. Ta modlitwa jest wyrazem naszej wiary, wyrazem zaufania w obecność Boga wśród ludzi, wśród nas.

Obecnie zwalczamy pandemię wirusa COVID-19. Ale czy pokonujemy? Liczby zmarłych i zakażonych są porażające. Służba zdrowia nie nadąża nas leczyć, a parafie nie nadążają chować zmarłych. Gdzieś odeszła nasza duma i przeświadczenie, że wszystko możemy przewidzieć, zrobić, zabezpieczyć się i uratować naszą egzystencję.

Dlatego nasz głos „Okaz nam, Panie, łaskę swoją” (Ps 85, 8), brzmi tak dominująco! W tym głosie i błaganiu jest nadzieja pokładana w wierze, że mimo wszystko, Bóg jest litościwy i skieruje na nas pogodne, przebaczące i miłosierne oblicze.

Wchodzimy w czas adwentu, czas oczekiwania na liturgiczne przyjście Zbawiciela. Czas oczekiwania ma się przemieniać w czas nadziei, modlitwy i wzmocnienia wiary. Jest przygotowaniem naszych dusz do bezpośredniego doznania skutków zbawienia, jakie w historii dokonał Chrystus. Początkiem i najdoskonalszym znakiem, Jego obecności wśród ludzi, było przyjęcie naszej ludzkiej natury. Syn Boży stał się widzialny w Betlejem ponad dwa tysiące lat temu. Teraz ma stać się widzialny oczami wiary w naszych duszach.

Zbawienie w czasach ostatecznych zapewniają prawdy wiary, a my jesteśmy zainteresowani, aby już teraz Bóg okazał nam wybawienie z pandemii i dał nam czas na ponowne przeżywanie Narodzenia

Pańskiego. Łaskę i zbawienie, miłość i przebaczenie przyniesie Nowonarodzony Syn Boży Jezus z Nazaretu¹.

2. „Wszyscy jesteśmy dziełem rąk Twoich” (Iz 64, 7)

Księga proroka Izajasza przypomina i tłumaczy prawdę, że „Wszyscy jesteśmy dziełem rąk Twoich” (Iz 64, 7) oraz „Ty, Panie, jesteś naszym Ojcem” (Iz 64, 7). Jesteśmy dziećmi Boga, bo On jest naszym Stworzycielem, daje nam życie doczesne i wieczne. Troszczy się o nas, tu na ziemi, i zabiega, abyśmy przez wiarę dotrwali do czasu królestwa niebieskiego.

Odwołujemy się do ojcostwa i rodzicielstwa naszych przodków narodu polskiego, odwołujemy się do naszych świętych, do ich zasług w wierze, odwołujemy się do dobrych ludzi słowa i czynu, którzy potrafili obronić naszą Ojczyznę, nasz język i kulturę. Przecież każdy naród chwali Ojca Wszechmogącego na swój sposób, we własnym języku, historii i nadziejach na przyszłość.

2.1. „Ani ucho nie słyszało, ani oko nie widziało, żeby jakiś bóg poza Tobą czynił tyle dla tego, co w nim pokłada ufność” (Iz 64, 3)

Nieustannie w wierze i nadziei robimy rachunki sumienia, w których osobiście i społecznie możemy wyliczać czasy: niebezpieczeństwa, trudności, niewierności, zdrady i utraty wiary. Miały one oddzielić nasze wspólne dobro – naród – od wartości miłości, wolności, sprawiedliwości, prawdy i pokoju (por. nauczanie św. Jana Pawła II), tak społecznego, jak i indywidualnego.

Zasługi człowieka, jak i zasługi społeczeństwa, powinny mieć odniesienie do Boga, bo inaczej stają się przemijające i zapadają w nicość.

---

1 Por. Benedykt XVI, *Jezus z Nazaretu*, Wydawnictwo Znak, Kraków 2019.

Dlatego prorok Izajasz mówi w imieniu Boga: „My wszyscy byliśmy skalani, a wszystkie nasze dobre czyny jak skrwawiona szmata. My wszyscy opadliśmy zwiędli jak liście, a nasze winy poniosły nas jak wichry” (Iz 64, 5).

Jeśli „nikt nie wzywał” obecności Pana, wtedy rzeczywistość doczesna, nasze zasługi i wielkość moralna giną! Nie mają charakteru wieczności, bo Bóg nie był w nich².

Następny werset prorocstwa Izajasza też jest poruszający: „Bo skryłeś Twoje oblicze przed nami i oddałeś nas w moc naszej winy” (Iz 64, 6). Człowiek bez wiary i bez kierunku moralnego postępowania kieruje się do wymyślnego przez siebie zła. Na początku jako rozrywki, a w dalszej kolejności jako zwyczaju, który nazywa własną kulturą. Bóg nigdy nie odwraca się od człowieka, są przecież w sercach ludzkich „wryte” przykazania Boże, które od wieków chronią wolność ludzką od błędów, zepsucia i krzywdy.

3. „Bogu mojemu dziękuję wciąż za was, za łaskę daną wam w Chrystusie Jezusie” (1 Kor 1, 4)

Święty Paweł kierował do nowo nawróconych mieszkańców Koryntu słowa dziękczynienia: „Bogu mojemu dziękuję wciąż za was, za łaskę daną wam w Chrystusie Jezusie” (1 Kor 1, 4). Jego Bóg, Jezus Chrystus stawał się przez wiarę Bogiem innych ludzi. Stawał się nowym uświadczeniem wartości życia wiecznego jako skutku prawdziwej wiary.

Miłość Boga okazała się w pełni, właśnie przez zesłanie na ziemię do nas, do ludzi, odwiecznego słowa Jezusa Chrystusa. Jego narodzenie, do którego duchowo, przez obecny adwent przygotowujemy się – powoduje bliskość z nami, pobudza nasze uczucia wdzięczności, sprawia, że rezygnujemy ze zła i otwieramy nasze serca na potrzeby innych. Bóg

---

2 Por. „Mówi głupi w swoim sercu: «Nie ma Boga»” (Ps 53, 2).

„rodzi” się w naszych sercach i umysłach wtedy, kiedy czynimy dobro doczesne, a Bóg przemienia je w dobro wieczne.

4. Wezwanie do czuwania: „Uważajcie, czuwajcie, bo nie wiecie, kiedy czas ten nadejdzie” (Mk 13, 33)

Wezwanie do czuwania jest ostrzeżeniem i wskazaniem na znaczenie naszego doczesnego życia na tym świecie. Bóg, Syn Boży wie, że każdy z nas musi z tego świata odejść. Aby to odejście nie było tragedią zapomnienia wiecznego, trzeba każdą chwilę obecnego życia zamienić na owocne działania. Tak to jest wytłumaczone w przytoczonym fragmencie dzisiejszej Ewangelii, gdzie sam Chrystus tłumaczy wartość naszego życia. „Domem” i „staraniem” naszym jest nasza egzystencja. Panem naszym i Sędzią jest Chrystus, który posługuje się naszymi sumieniami. My przecież potrafimy odróżnić zło od dobra, potrafimy odróżniać wartości od antywartości, potrafimy odróżniać prawdę od kłamstwa, potrafimy dobrze czynić i unikać zła.

5. Z nauczania papieskiego

„Łaska, która pragnie przejawić się w sposób dostępny zmysłami, osiąga wspaniały wyraz, kiedy sam Bóg, który stał się człowiekiem, czyni siebie pokarmem swego stworzenia. Pan na szczycie tajemnicy Wcielenia chciał dotrzeć do naszej intymności poprzez fragment materii. Nie z wysoka, ale od wewnątrz, abyśmy w naszym świecie mogli się z Nim spotkać. W Eucharystii już zrealizowana jest pełnia. Stanowi ona centrum życia wszechświata, centrum wypełnione miłością i niewyczerpanym życiem. Cały wszechświat złączony z Synem Wcielonym, obecnym w Eucharystii, oddaje chwałę Bogu”³.

---

3 Franciszek, *Encyklika Laudato si'*. *W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015, s. 146.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 80

„Wyciągnij rękę nad mężem Twej prawicy,
nad synem człowieczym,
którego umocniłeś w swej służbie.
Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie,
daj nam nowe życie, a będziemy Cię chwalili”.

II NIEDZIELA ADWENTU

CZYTANIA

Iz 40, 1-5. 9-11; Ps 85 (84), 9ab i 10. 11-12. 13-14; 2 P 3, 8-14;
Łk 3, 4c. 6; Mk 1, 1-8.

I CZYTANIE (Iz 40, 1-5. 9-11)

„Pocieszajcie, pocieszajcie mój lud!” – mówi wasz Bóg. „Przemawiajcie do serca Jeruzalem i wołajcie do niego, że czas jego służby się skończył, że nieprawość jego odpokutowana, bo odebrało z ręki Pana karę w dwójnasób za wszystkie swe grzechy”. Głos się rozlega: „Drogę Panu przygotujcie na pustyni, wyrównajcie na pustkowiu gościniec dla naszego Boga! Niech się podniosą wszystkie doliny, a wszystkie góry i pagórki obniżą; równiną niechaj się staną urwiska, a strome zbocza niziną. Wtedy się chwała Pańska objawi, razem ją każdy człowiek zobaczy, bo usta Pańskie to powiedziały”. Wstąp na wysoką górę, zwiastunko dobrej nowiny na Syjonie! Podnieś mocno twój głos, zwiastunko dobrej nowiny w Jeruzalem! Podnieś głos, nie bój się! Powiedz miastom judzkim: „Oto wasz Bóg! Oto Pan Bóg przychodzi z mocą i ramię Jego dźmierzy władzę. Oto Jego nagroda z Nim idzie i przed Nim Jego zapłata. Podobnie jak pasterz pasie on swą trzodę, gromadzi ją swoim ramieniem, jagnięta nosi na swej piersi, owce karmiące prowadzi łagodnie”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 85 (84), 9ab i 10. 11-12. 13-14)

REFREN: Okaż swą łaskę i daj nam zbawienie
Będę słuchał tego, co Pan Bóg mówi:
oto ogłasza pokój ludowi i swoim wyznawcom.
Zaprawdę, bliskie jest Jego zbawienie
dla tych, którzy Mu cześć oddają,
i chwała zamieszka w naszej ziemi.

Łaska i wierność spotkają się z sobą,
ucałują się sprawiedliwość i pokój.
Wierność z ziemi wyrośnie,
a sprawiedliwość spojrzy z nieba.

Pan sam szczęściem obdarzy,
a nasza ziemia wyda swój owoc.
Sprawiedliwość będzie kroczyć przed Nim,
a śladami Jego kroków zbawienie.

II CZYTANIE (2 P 3, 8-14)

Niech dla was, umiłowani, nie będzie tajne to jedno, że jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat, a tysiąc lat jak jeden dzień. Nie zwleka Pan z wypełnieniem obietnicy – jak niektórzy są przekonani, że Pan zwleka – ale on jest cierpliwy w stosunku do was. Nie chce bowiem niektórych zgubić, ale wszystkich chce doprowadzić do nawrócenia. Jak złodziej zaś przyjdzie dzień Pański, w którym niebo z szumem przemienie, gwiazdy się w ogniu rozsypią, a ziemia i dzieła na niej zostaną odnalezione. Skoro to wszystko w ten sposób ulegnie zagładzie, to jakimi winniście być wy w świętym postępowaniu i pobożności, gdy oczekujecie i staracie się przyspieszyć przyjście dnia Bożego, który sprawi, że niebo, płonąć, pójdzie na zagładę, a gwiazdy w ogniu się rozsypią. oczekujemy jednak, według obietnicy, nowego nieba i nowej ziemi, w których zamieszka sprawiedliwość. Dlatego, umiłowani, oczekując tego, starajcie się, aby on was znalazł bez plamy i skaży – w pokoju.

AKLAMACJA (Łk 3, 4c. 6)

Przygotujcie drogę Panu, prostujcie ścieżki dla Niego; wszyscy ludzie ujrzą zbawienie Boże.

EWANGELIA (Mk 1, 1-8)

Początek Ewangelii Jezusa Chrystusa, Syna Bożego. Jak jest napisane u proroka Izajasza: „Oto Ja posyłam wysłańca mego przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją. Głos wołającego na pustyni: Przygotujcie drogę Panu, prostujcie dla Niego ścieżki”, wystąpił Jan Chrzciciel na pustyni i głosił chrzest nawrócenia na odpuszczenie grzechów. Ciągnęła do niego cała judzka kraina oraz wszyscy mieszkańcy Jerozolimy i przyjmowali od niego chrzest w rzece Jordan, wyznając swoje grzechy. Jan nosił odzienie z sierści wielbłądziej i pas skórzany około bioder, a żywił się szarańczą i miodem leśnym. I tak głosił: „Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby schyliwszy się, rozwiązać rzemyk u Jego sandałów. Ja chrzcilem was wodą, on zaś chrzcić was będzie Duchem Świętym”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Przygotujcie drogę Panu, prostujcie ścieżki dla Niego; wszyscy ludzie ujrzą zbawienie Boże” (Łk 3, 4c. 6).

W oczekiwaniu na Uroczystość Bożego Narodzenia otrzymujemy od Pisma Świętego teksty wzywające do nawrócenia. To nawrócenie ma się dokonać w naszej świadomości, w naszej duszy, wszak: „Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych” (Mt 4, 4b). Słuchamy zatem Boga i Jego wskazań, abyśmy dokonali prawdziwego, duchowego przygotowania.

Symbolicznie to przygotowanie jest przedstawione jako droga dla Pana. Droga wiedzie nas zawsze w jakimś kierunku, prowadzi do celu. Naszym celem, jak mówi Pan, jest królestwo niebieskie, do którego wchodzi się przygotowanym. Z Bogiem możemy spotkać się tu i teraz, ale zawsze z sercem wypełnionym sprawiedliwością, miłością i pokojem. Taki stan doskonałości proponuje Chrystus przychodzący od Ojca Niebieskiego, rodzi się w tradycji Kościoła, rodzi się w pokoju i miłości w naszych domach rodzinnych, rodzi się w sercach każdego z nas, bo jesteśmy dziećmi Bożymi. Jesteśmy dziedzicami, otrzymujemy królestwo niebieskie na zasadzie pochodzenia naszego od Boga.

Tekst aklamacji mówi o wszystkich ludziach: „wszyscy ludzie ujrzą zbawienie Boże”, tu nie ma wyjątku, ani pominięcia, wszyscy nosimy tę samą godność dzieci Bożych i wszyscy jesteśmy zaproszeni do życia wiecznego.

Prostowanie drogi dla Pana ma się rozpocząć od naszego życia moralnego, ta droga przygotowania odnosi się do naszej obecnej świadomości i odpowiedzialności za przestrzeganie przykazań Bożych, za przestrzeganie przykazania miłości. Nie da się spotkać z Bogiem z sercem pełnym nienawiści, niechęci, obojętności wobec braci. Serca

nasze winny być skierowane do rzeczy ostatecznych, bo „przemija postać tego świata” (1 Kor 7, 25). To, co dobrego dokonamy teraz, będzie miało znaczenie i odniesie skutek w królestwie niebieskim.

2. „Pocieszajcie, pocieszajcie mój lud!” (Iz 40, 1)

Adwent jest czasem przygotowania na przyjście Pana, ale także jest czasem „pocieszenia”, bo człowiek żyje nadzieją. Obecnie mamy nadzieję wyjścia ze strasznej pandemii, strasznego zagrożenia życia i zdrowia każdego z nas. Ponowie przekonujemy się, jak nasze doczesne życie jest kruche. Nadal jest tajemnicą, dlaczego inni odchodzą, a my jeszcze mamy nadzieję? Pytamy o sprawiedliwość, tę ludzką, odnoszącą się do zabezpieczeń medycznych, i tę ostateczną, odnoszącą się do naszej odpowiedzialności za dar życia otrzymany od Boga.

Pocieszenie starotestamentalne odnosiło się do narodu wybranego, do Izraela, który wiele wycierpiał i był już zmęczony licznymi wojnami i niebezpieczeństwami wobec własnej egzystencji. Niektórzy stracili nadzieję, inni wiarę w swoją przynależność do Boga, jeszcze inni stracili cierpliwość i sens własnego życia. Według proroctw miał przyjść Zbawiciel i miał dokonać zmiany w statucie każdego Izraelczyka.

Tymczasem czas oczekiwania wydłużał się w nieskończoność, a kiedy Chrystus przyszedł na ziemię, swoi Go nie przyjęli: „Na świecie było [Słowo], a świat stał się przez Nie, lecz świat Go nie poznał. Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli” (J 1, 10-11).

Ten historyczny dramat: „swoi Go nie przyjęli” może rozgrywać się w naszej świadomości. Nadal wierzymy w naszą ludzką władzę nad światem i własnym życiem, że zapominamy o rzeczach ostatecznych. Chrystus przychodzi w Tradycji Kościoła, ale czy przychodzi w naszej wierze? Dzieci cieszą się z prezentów, wierzą w dobrego i szcudrobliwego Mikołaja, mają nadzieję i radość z zabawek. Ich zachowanie powinno nas, starszych ludzi, przekonać o radości większej, powinniśmy

odczuwać radość ze spotkania z Chrystusem, Panem życia i śmierci. Powinniśmy odczuwać wartość adwentu naszego życia. Przecież nasze życie jest darem, nie od św. Mikołaja, ale od Boga; zbawienie przychodzące z Chrystusem jest największym podarkiem, jest to podarek życia wiecznego.

Do nieba nie wejdziemy samodzielnie. W tej drodze potrzebna jest obecność Boga i obecność naszych bliźnich, tych bliskich i tych dalekich, których spotykamy okazjonalnie. Chrystus zbawia wszystkie narody, do wszystkich jest posłany, aby przynosić sprawiedliwość, miłość i pokój.

3. „Jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat” (2 P 3, 8)

Święty Piotr w Drugim Liście poucza, że „Jeden dzień u Pana jest jak tysiąc lat” (2 P 3, 8). To wskazanie daje pewność wierze o życiu wiecznym, o zbawieniu, o godności każdego chrześcijanina ufającego Bogu – „Nie chce bowiem niektórych zgubić, ale wszystkich chce doprowadzić do nawrócenia” (2 P 3, 9). Sprawa jest poważna, droga naszej naprawy prowadzi do nawrócenia, czyli skierowania naszej uwagi na rzeczywistość ducha, rzeczywistość moralną, na wartości, które nie przemijają.

Jesteśmy przywiązani tylko do ziemskiego życia, do przedłużania swojej sprawności intelektualnej, fizycznej i naukowej. Tajemnica zbawienia rozgrywa się w naszej duchowości. Tajemnica ponownego przyjścia Chrystusa rozgrywa się na zasadzie osobistego adwentu z Bogiem.

„Skoro to wszystko w ten sposób ulegnie zagładzie, to jakimi winicie być wy w świętym postępowaniu i pobożności?” (2 P 3, 11) – pyta św. Piotr i wskazuje na drogę przygotowań, wskazuje i zachęca do świętego postępowania i do pobożności. To my ludzie, dzieci Boże z pomocą Chrystusa, mamy dokonać tego wielkiego przeobrażenia i przemiany doczesności w wieczność, przemiany ludzkiej egzystencji, w przemianę na wieczną egzystencję z Bogiem.

4. „Oto Ja posyłam wysłańca mego przed Tobą; on przygotuje drogę Twoją” (Mk 1, 2)

Bóg nie tylko czeka i obserwuje, nie zdaje się tylko na wolę ludzką. Bóg działa wszędzie i we wszystkich, działa na sposób boski i ludzki, posyła swojego Syna, aby nas zbawić. Posyła Go, aby człowiek zrozumiał, dostrzegł sprawy Boże, najpierw sprowadza ostatniego z proroków – św. Jana. Ten prorok jest wierny powołaniu, kieruje się do narodu wybranego, zapowiada nadzwyczajne wydarzenie – „na ziemi już jest Zbawiciel”. Niewielka garstka ludzi przyjmuje jego wezwanie, nawraca się, przyjmuje chrzest, zmienia swoje myślenie, swoje nastawienie do proctw i rzeczywistości.

Dla św. Jana Chrzciciela i dla jego wyznawców rozpoczęła się nowa epoka życia, skoro już jest Zbawiciel na ziemi, to doczesność zamienia się w wieczność, sprawy ludzkie stają się sprawami Bożymi. Święty Jan Chrzciciel odda życie za prawdę o zbawieniu. W dziwny sposób na polecenie Heroda⁴, który nie rozpoznał prorocत्व o narodzie wybranym, ani nie rozpoznał Zbawiciela, który osobiście stał przed nim w czasie sądu, św. Jan stracił życie.

5. Z nauczania papieskiego

„Skoro On żyje, to jest to gwarancją, że dobro może znajdować sobie drogę w naszym życiu i że nasze trudy będą czemuś służyć. Wtedy możemy zaprzestać narzekań i patrzeć w przyszłość, ponieważ z Nim można zawsze patrzeć w przyszłość. To jest pewność, jaką mamy.

---

4 Salome – przedstawicielka dynastii herodiańskiej. Wnuczka Heroda Wielkiego. Córka Heroda III i Herodiady. Znana głównie z roli, jaką odegrała przy śmierci Jana Chrzciciela – zachwycony tańcem Salome Herod Antypas, tetrarcha Galilei i Perei, obiecał spełnić każde jej życzenie, a ta – na polecenie matki – zażądała głowy żydowskiego proroka. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Salome_III [dostęp: 4.10.2021].

Jezus jest wiecznie żywy. Trzymając się Go, będziemy żyli i bez szkody przejdziemy przez wszystkie formy śmierci i przemocy, które czają się po drodze. Każde inne rozwiązanie okaże się słabe i tymczasowe. Może przyda się na jakiś czas, i potem znowu znajdziemy się bezbronni, porzuceni, narażeni na niepogodę. Natomiast z Nim serce jest zakorzenione w dogłębnym bezpieczeństwie, które trwa niezależnie od wszystkiego”⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 85

„Łaska i wierność spotkają się z sobą,
ucałują się sprawiedliwość i pokój.
Wierność z ziemi wyrośnie,
a sprawiedliwość spojrzy z nieba”

Psalm 85 w poetycki sposób przedstawia doskonały stan połączenia najważniejszych wartości królestwa niebieskiego: łaski (obecności Boga), wierności, sprawiedliwości i pokoju.

---

5 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 54.

III NIEDZIELA ADWENTU

CZYTANIA

Iz 61, 1-2a. 10-11; Łk 1, 46b-48. 49-50. 53-54; 1 Tes 5, 16-24;

Iz 61, 1; J 1, 6-8. 19-28.

I CZYTANIE (Iz 61, 1-2a. 10-11)

Duch Pana Boga nade mną, bo Pan mnie namaścił. Posłał mnie, abym głosił dobrą nowinę ubogim, bym opatrywał rany serc złamanych, żebym zapowiadał wyzwolenie jeńcom i więźniom swobodę; abym obwieszczał rok łaski Pańskiej. „Ogromnie się weselę w Panu, dusza moja raduje się w Bogu moim, bo mnie przyodziął w szaty zbawienia, okrył mnie płaszczem sprawiedliwości, jak oblubieńca, który wkłada zawój, jak oblubienicę strojną w swe klejnoty. Zaiste, jak ziemia wydaje swe plony, jak ogród rozplenia swe zasiewy, tak Pan Bóg sprawi, że się rozpleni sprawiedliwość i chwała wobec wszystkich narodów”.

PSALM RESPONSORYJNY (Łk 1, 46b-48. 49-50. 53-54)

REFREN: Raduj się, duszo, w Bogu, Zbawcy moim
Wielbi dusza moja Pana
i raduje się duch mój w Bogu, Zbawicielu moim.
Bo wejrzał na uniżenie swojej Służebnicy.
Oto bowiem odtąd błogosławić mnie będą
wszystkie pokolenia.

Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny,
a Jego imię jest święte.
Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie
nad tymi, którzy się Go boją.

Głodnych nasycił dobrami,
a bogatych z niczym odprawił.
Ujął się za swoim sługą, Izraelem,
pomny na swe miłosierdzie.

II CZYTANIE (1 Tes 5, 16-24)

Bracia: Zawsze się radujcie, nieustannie się módlcie. W każdym położeniu dziękujcie, taka jest bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was. Ducha nie gaście, proroctwa nie lekceważcie. Wszystko badajcie, a co szlachetne – zachowujcie. Unikajcie wszelkiego rodzaju zła. Sam zaś Bóg pokoju niech uświęca was całych, aby nietknięty duch wasz, dusza i ciało bez zarzutu zachowały się na przyjście Pana naszego, Jezusa Chrystusa. Wierny jest Ten, który was wzywa: on też tego dokona.

AKLAMACJA (Iz 61, 1)

Duch Pański nade mną, posłał mnie, abym głosił dobrą nowinę ubogim.

EWANGELIA (J 1, 6-8. 19-28)

Pojawił się człowiek posłany przez Boga – Jan mu było na imię. Przyszedł on na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli przez niego. Nie był on światłością, lecz został posłany, aby zaświadczyć o światłości. Takie jest świadectwo Jana. Gdy Żydzi wysłali do niego z Jerozolimy kapłanów i lewitów z zapytaniem: „Kto ty jesteś?”, on wyznał, a nie zaprzeczył, oświadczając: „Ja nie jestem Mesjaszem”. Zapytali go: „Cóż zatem? Czy jesteś Eliaszem?”. Odrzekł: „Nie jestem”. „Czy ty jesteś prorokiem?”. Odparł: „Nie”. Powiedzieli mu więc: „Kim jesteś, abyśmy mogli dać odpowiedź tym, którzy nas wysłali? Co mówisz sam o sobie?”. Powiedział: „Jam głos wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pańską, jak rzekł prorok Izajasz”. A wysłannicy byli spośród faryzeuszów. I zaczęli go pytać, mówiąc do niego: „Czemu zatem chrzczisz, skoro nie jesteś ani Mesjaszem, ani Eliaszem,

ani prorokiem?”. Jan im tak odpowiedział: „Ja chrzczę wodą. Pośród was stoi Ten, którego wy nie znacie, który po mnie idzie, a któremu ja nie jestem godzien odwiązać rzemyka u Jego sandała”. Działo się to w Betanii, po drugiej stronie Jordanu, gdzie Jan udzielał chrztu.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Duch Pański nade mną, posłał mnie, abym głosił dobrą nowinę ubogim” (Iz 61, 1).

Ta aklamacja pochodzi z zapowiedzi proroka Izajasza, który przepowiadał przyszłość narodu wybranego, przepowiadał przyszłą historię zbawienia, które miało przyjść przez naród izraelski.

Dobra Nowina obejmowała ducha Pańskiego, obejmowała obecność Boga wśród ludzi, ale na określonych warunkach, naród wybrany powinien zmienić swoje myślenie i postępowanie, powinien odczytywać własne powołanie.

Posłanie proroka i posłanie Syna Bożego miało dokonywać nadzwyczajnych zmian. Świat, czyli ludzie, mieli przyjąć wartości. Miały one być głoszone i mały przemieniać serca ludzi. Te zmiany miały polegać na:

- poczuciu nadzwyczajnego wybrania;
- ubodzy mieli otrzymywać Dobrą Nowinę, o zmianie własnego położenia;
- zmartwienia ludzkie, czyli „rany serc złamanych”, miały otrzymać ukojenie;
- wszyscy jeńcy, uwięzieni fizycznie i duchowo, mieli otrzymać wolność;
- dar „łaski Pańskiej”, miał polegać na stałej obecności Boga w sercach i działaniach ludzi;
- „szaty zbawienia”, symbolicznie oznaczają nadzwyczajny dar, przebywania z Bogiem.

Dalszy tekst prorocstwa Izajasza uzmysławia stan doskonałej miłości, takiej jaka zdarza się pomiędzy autentyczną miłością ludzką, pomiędzy kobietą a mężczyzną.

Skutek obecności Boga w życiu narodu wybranego i w duszy człowieka, będzie owocny, przyniesie wielki „plon” uświęcenia ludzi. Podobnie dzieje się w przyrodzie: „[...] jak ogród rozplenia swe zasiewy, tak Pan Bóg sprawi, że się rozpleni sprawiedliwość i chwała wobec wszystkich narodów” (Iz 61, 11).

Sprawiedliwość i chwała są przymiotami Boga, te przymioty mogą stać się udziałem ludzi, jeśli słuchać będą prawdy o Bogu.

2. Pouczenia św. Pawła na adwent

W Pierwszym Liście do Tesaloniczan św. Paweł wskazuje nam i poucza, jak powinniśmy przeżywać adwent i jak przygotować się na przyjście Zbawiciela. Ma to być „radość” pomimo naszych słabości, wątpliwości, rozczarowań i obaw o sprawy doczesne. Radość spotkania, wcielonego w ludzką naturę Syna Bożego, przysługuje ludziom wierzącym, którzy swoje życie złożyli w ręce Boga. Wcielenie Syna Bożego to uhonorowanie naszej natury i egzystencji. Syn Boży jest zjednoczony z nami, jest obok nas i jest w naszym życiu.

Wzywa nas również św. Paweł, abyśmy się modlili: „[...] nieustannie się módlcie” (1 Tes 5, 17). Modlitwa, rozmowa z Bogiem, przenosi nas w inny wymiar istnienia. Modlitwa świadczy, że nie jesteśmy sami na tym świecie. Modlitwa przemienia nasze codzienne życie w wartości nieprzemijające, ona sprawia, że radości i cierpienia nabierają wartości życia wiecznego.

Modlitwie powinna towarzyszyć radość z tego, że rozmawiamy z Bogiem. Bóg nie prowadzi nas do rzeczy smutnych, nie prowadzi nas tylko po doczesności, która się kończy. Bóg prowadzi nas do życia, istnienia z Bogiem na wieki.

Św. Paweł rozumiał ciężar życia doczesnego, dlatego mówił: „W każdym położeniu dziękujcie, taka jest, bowiem wola Boża w Jezusie Chrystusie względem was” (1 Tes 5, 18). Pogodzenie się z wolą Boga nie jest

łatwe. Nawet Syn Boży został wysłany na ziemię i od samego urodzenia towarzyszyło Mu ubóstwo, niebezpieczeństwo i niezrozumienie wśród ludzi, co potwierdzają słowa: „Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli. Wszystkim tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi” (J 1, 11-12).

„Ducha nie gaście” (1 Tes 5, 19) to wezwanie do głębokiej i ugruntowanej wiary, która zawsze niesie nadzieję. Życie duchowe każdego z nas jest pełne dynamizmu. Przez nasze myśli, pragnienia i emocje przechodzą niezliczone pomysły, pragnienia i dążenia. Chcemy posiąść „oblicze tej ziemi” i uczynić ją rajem dla siebie. Pragniemy zbawiać się ludzkim szczęściem, zapominając o naszej naturalnej doczesnej kondycji.

Życie i trwanie w społecznościach małżeńskich, rodzinnych i narodowych, zobowiązuje do odpowiedzialności za innych. To my potrafimy gasić nadzieję i miłość innych, także potrafimy nieroztropnie dostarczać wielu zmartwień, nie licząc się z obowiązkiem miłosierdzia i przebaczenia. Przecież prawda „Bóg z nami” i „Bóg w nas” zobowiązuje do radości własnej i obowiązku odpowiedzialności za innych.

Sztuka życia polega na „unikaniu zła”. Znamy przykazania Boże, znamy Błogosławieństwa⁶, które mówią o kategoriach ludzi moralnie wybranych i przeznaczonych do świętości.

Święty Paweł mówi o zbawieniu duszy i ciała: „Sam zaś Bóg pokoju niech uświęca was całych, aby nietknięty duch wasz, dusza i ciało bez zarzutu zachowały się na przyjście Pana” (1 Tes 5, 23). Bóg pokoju to nasz Zbawiciel, który przynosi ukojenie dla każdego, przynosi ukojenie dla chorych i umierających. Duch Pokoju potrafi wyjaśnić nam, dlaczego tak cierpimy. Jezus Chrystus patrzy na nasze działania i zaangażowanie w pomoc dla braci potrzebujących wsparcia, pomocy i obecności.

---

6 Por. Osiem Błogosławieństw, Mt 5. 3-12.

3. Świadek Jana Chrzciciela

Dzisiejsza Ewangelia przedstawia ostatniego z proroków, ukazuje nam postać Jana Chrzciciela. Ten mąż pokory, wiary i nadziei, rozpoznał w Jezusie Zbawiciela i dał świadectwo wobec zbierających się wokół niego ludzi: „Przyszedł on na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli przez niego” (J 1, 7).

Świadek wiary, nadziei i miłości, świadek rozpoznania Boga Zbawiciela obowiązuje wszystkich wyznawców. Obowiązuje ono wszystkich ochrzczonych, którzy przyjęli już nie chrzest „nawrócenia i pokuty”, ale chrzest w Duchu Świętym.

Chrzest Duchem Świętym jest darem Bożym, obietnicą Ojca i Syna w Starym i Nowym Testamencie. W Dziejach Apostolskich pierwszy raz apostołowie i inni wierzący zostali ochrzczeni Duchem Świętym ze znakiem mówienia innymi językami w dzień Pięćdziesiątnicy⁷. Był to początek – apostoł Piotr, gdy opowiadał o poganach, którzy uwierzyli, powiedział: „Duch Święty zstąpił na nich tak samo, jak na nas, na początku!” (Dz 11, 15-16).

Moc Ducha Świętego jest w nas i w czas adwentu powinna być wzmocniona, ożywiona, powinna służyć naszej nadziei i dawać nadzieję naszym braciom.

4. Z nauczania papieskiego

„W gruncie rzeczy pragniemy tylko jednej rzeczy – «szczęśliwego życia», życia, które po prostu jest życiem, po prostu «szczęścia». Ostatecznie w modlitwie nie prosimy o nic innego. Nie dążymy do niczego innego – tylko o to chodzi. Potem jednak Augustyn mówi: patrząc lepiej, wcale nie wiemy, czego pragniemy, czego właściwie chcemy. Nie

---

⁷ Por. Dz 2, 1-12.

znamy bowiem tej rzeczywistości; także w tych momentach, w których myślimy, że jej dotykamy, nie osiągamy jej naprawdę. «Nie wiemy, o co byłoby stosowne prosić», wyznaje słowami św. Pawła (por. Rz 8, 26). Wiemy jedynie, że to nie jest to. Niemniej, w naszej niewiedzy wiemy, że ta rzeczywistość musi istnieć. «Jest zatem w nas, aby tak powiedzieć, światła ignorancja (*docta ignorantia*)», pisze. Nie wiemy, czego prawdziwie pragnęlibyśmy; nie znamy tego «prawdziwego życia»; niemniej wiemy, że musi istnieć coś, czego nie znamy, a do czego dążymy»⁸.

5. Zakończenie. Modlitwa tekstem Ewangelii św. Łukasza⁹

„Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny,
a Jego imię jest święte.
Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie
nad tymi, którzy się Go boją”.

---

8 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 23.

9 Pieśń Maryi – Kantyk Magnificat (Łk 1, 46b-48. 49-50. 53-54).

IV NIEDZIELA ADWENTU

CZYTANIA

2 Sm 7, 1-5. 8b-12. 14a. 16; Ps 89 (88), 2-3. 4-5. 27 i 29;
Rz 16, 25-27; Łk 1, 38; Łk 1, 26-38.

I CZYTANIE (2 Sm 7, 1-5. 8b-12. 14a. 16)

Gdy król Dawid zamieszkał w swoim domu, a Pan poskromił dokoła wszystkich jego wrogów, rzekł król do proroka Natana: „Spójrz, ja mieszkam w pałacu cedrowym, a Arka Boża mieszka w namiocie”. Natan powiedział do króla: „Uczyń wszystko, co zamierzasz w sercu, gdyż Pan jest z tobą”. Lecz tej samej nocy Pan skierował do Natana następujące słowa: „Idź i powiedz mojemu słudze, Dawidowi: To mówi Pan: «Czy ty zbudujesz Mi dom na mieszkanie? Zabrałem cię z pastwiska spośród owiec, abyś był władcą nad ludem moim, nad Izraelem. I byłem z tobą wszędzie, dokąd się udałeś, wytraciłem przed tobą wszystkich twoich nieprzyjaciół. Dam ci sławę największych ludzi na ziemi. Wyznaczę miejsce mojemu ludowi, Izraelowi, i osadzę go tam, i będzie mieszkał na swoim miejscu, a nie poruszy się więcej i ludzie nikczemni nie będą go już uciskać jak dawniej. Od czasu, kiedy ustanowiłem sędziów nad ludem moim izraelskim, obdarzyłem cię pokojem ze wszystkimi wrogami. Tobie też Pan zapowiedział, że sam Pan dom ci zbuduje. Kiedy wypełnią się twoje dni i spocziesz obok swych przodków, wtedy wzbudzę po tobie potomka twojego, który wyjdzie z twoich wnętrzności, i utwierdzą jego królestwo. Ja będę mu ojcem, a on będzie Mi synem. Przede Mną dom twój i twoje królestwo będzie trwać na wieki. Twój tron będzie utwierdzony na wieki»”.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 89 (88), 2-3. 4-5. 27 i 29)

REFREN: Na wieki będę słaawił łaski Pana
O łaskach Pana będę śpiewał na wieki,

Twą wierność będę głosił moimi ustami
przez wszystkie pokolenia.

Albowiem powiedziałeś:

„Na wieki ugruntowana jest łaska”,
utrwaliłeś swą wierność w niebiosach.

„Zawarłem przymierze z moim wybranym,
przysiągłem mojemu słudze, Dawidowi:
Twoje potomstwo utrwale na wieki
i tron twój umocnię na wszystkie pokolenia”.

„On będzie wołał do Mnie:

«Ty jesteś moim Ojcem,
moim Bogiem, Opoką mojego zbawienia».

Na wieki zachowam dla niego łaskę
i trwale z nim będzie moje przymierze”.

II CZYTANIE (Rz 16, 25-27)

Bracia: Temu, który ma moc utwierdzić was zgodnie z Ewangelią i moim głosem Jezusa Chrystusa, zgodnie z objawioną tajemnicą, dla dawnych wieków ukrytą, teraz jednak ujawnioną, a przez pisma prorockie na rozkaz odwiecznego Boga wszystkim narodom obwieszczoną, dla skłonienia ich do posłuszeństwa wierze, Bogu, który jedynie jest mądry, przez Jezusa Chrystusa, niech będzie chwała na wieki wieków! Amen.

AKLAMACJA (Łk 1, 38)

Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego.

EWANGELIA (Łk 1, 26-38)

Bóg posłał anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret, do dziewicy poślubionej mężowi imieniem Józef, z rodu Dawida; a dziewicy było na imię Maryja. Wszedłszy do Niej, Anioł rzekł: „Bądź pozdrowiona, łaski pełna, Pan z Tobą, błogosławiona jesteś między niewiastami”. Ona zmieszana się na te słowa i rozważała, co by miało znaczyć to pozdrowienie. Lecz anioł rzekł do Niej: „Nie bój się, Maryjo, znalazłaś bowiem łaskę u Boga. Oto poczniesz i porodysz Syna, któremu nadasz imię Jezus. Będzie on wielki i zostanie nazwany Synem Najwyższego, a Pan Bóg da Mu tron Jego praojca, Dawida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki, a Jego panowaniu nie będzie końca”. Na to Maryja rzekła do anioła: „Jakże się to stanie, skoro nie znam męża?”. Anioł Jej odpowiedział: „Duch Święty zstąpi na Ciebie i moc Najwyższego okryje Cię cieniem. Dlatego też Święte, które się narodzi, będzie nazwane Synem Bożym. A oto również krewna Twoja, Elżbieta, poczęła w swej starości syna i jest już w szóstym miesiącu ta, którą miano za niepłodną. Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego”. Na to rzekła Maryja: „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego”. Wtedy odszedł od Niej Anioł.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego”
(Łk 1, 38).

To już czwarta niedziela adwentu, zbliżamy się do tego wielkiego wydarzenia, jesteście blisko tradycji narodzenia się naszego Pana i Zbawiciela. Corocznie liturgia Kościoła pozwala nam doświadczać miłości Boga do człowieka w tajemnicy wcielenia się Syna Bożego w naturę ludzką, w naszą naturę. Dokonała się wielka prawda miłości Boga do nas, przez zesłanie na ziemię drugiej osoby Trójcy Przenajświętszej. Bóg, Syn Boży stanął pomiędzy nami, aby nam wskazać na najważniejsze wartości życia ludzkiego: na miłość, sprawiedliwość, pokój, prawdę, wolność i solidarność.

Na takie zaproszenie od Boga, każdy człowiek, każdy z nas, powinien odpowiedzieć, powinien wprowadzić w życie i zastosować Boże i ludzkie wartości. Maryja odpowiedziała: „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego” (Łk 1, 38). Pomimo wątpliwości jakie wyraziła słowami „jakże się to stanie”, połączyła Maryja wielką tajemnicę miłości Boga (poczęcia i narodzenia) z tajemnicą boleści. Wyrwała, aż po śmierć swego Syna na drzewie krzyża.

W Maryi i przez Maryję dokonał się cud wcielenia, a następnie cud zbawienia, cud zniszczenia zła i grzechu w kategoriach miłości, a następnie nieśmiertelności, bo Syn Boży zmartwychwstał.

Zgodnie z tradycją staniemy przy żłóbku betlejemskim w swoich parafiach lub ze względu na panującą pandemię, w swoich mieszkaniach, wyznamy wiarę w Trójjedynego Boga, wiarę w narodzenie się na ziemi pośród ludzi – Zbawiciela Chrystusa. Wraz z tym wyznaniem wiary w naszych rodzinach ponownie zakróluj albo wzmocni się wzajemna miłość, dobroć i solidarność – tak potrzebna wobec szalejącej epidemii.

Wyznamy także nadzieje wobec miłosierdzia Bożego, aby nas uwolnił od wszelkiego zła fizycznego i moralnego. Zobowiązujemy się lepiej i głębiej szanować życie jako dar Boży. Zobowiązujemy się lepiej szanować naturalne dary życia na ziemi: jej minerały, wodę, powietrze, naturężywioną i nieożywioną. Już teraz rozumiemy kruchość naszego życia i skończoność naturalnych zasobów ziemi, a one przecież mają służyć następnym, niezliczonym pokoleniom ludzkim. Nie będziemy już egoistami i nie będziemy uważać, że wszystko nam się należy!

2. „Ja będę mu ojcem, a on będzie Mi synem” (2 Sm 7, 14)

Te słowa odnosiły się do króla Dawida¹⁰ w określonym czasie jego panowania, ale także odnoszą się do nas w znaczeniu proroczym. Bóg jest naszym Ojcem, co znaczy, że zobowiązani jesteśmy do wielkiej nadziei życia doczesnego i wiecznego. Relacje synowskie i ojcowskie pomiędzy człowiekiem a Bogiem są pełne nadziei. Bóg, autor życia doczesnego, „potrafi” obdarowywać nas wszelkimi dobrami, z których największym jest zbawienie, powrót do Ojca Niebieskiego i trwanie z Nim na wieki.

2.1. „Tobie też Pan zapowiedział, że sam Pan dom ci zbuduje” (2 Sm 7, 11)

Historycznie była to zapowiedź budowy wielkiej świątyni w Jerozolimie, która niestety ulega zniszczeniu¹¹, o której także mówił Jezus w pro-

---

10 Dawid (ur. ok. 1040 p.n.e., zm. ok. 970 p.n.e.) – postać biblijna, król Izraela od ok. 1010 p.n.e., poeta, najmłodszy syn Jessego z Betlejem, ojciec Salomona. Ojciec rodu Dawidyków. [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Dawid_\(kr%C3%B3l_Izraela\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Dawid_(kr%C3%B3l_Izraela)) [dostęp: 19.12.2020].

11 Pierwsza Świątynia (966-586 p.n.e.). Pierwsza Świątynia została zniszczona przez wojska babilońskiego króla Nabuchodonozora II w 587 lub 586 roku p.n.e. Druga Świątynia (520-20 p.n.e.). W roku 63 p.n.e. Pompejusz opanowując Jerozolimę wtar-

rocznej zapowiedzi¹². Ostatecznie to Chrystus zbudował rzeczywisty i duchowy dom, zbudował Kościół, którego nie przemogą żadne siły zła. Oświadczył Chrystus w swoim czasie: „Zburzcie tę świątynię, a ja ją w trzy dni odbuduję” (J 2, 19). Świątynia Chrystusa trwa, Kościół trwa, a jego głową¹³ jest Chrystus (KKK 686, 750).

Możemy także mówić o domowym Kościele. W nim także głową jest Chrystus, a pozostali członkowie rodziny stanowią lud wierny. W domowym Kościele rozgrywa się wiele tajemnic: tajemnica miłości małżonków, tajemnica miłości rodzicielskiej, tajemnica przekazania i opieki nad życiem oraz zgodnie z wiarą – tajemnica zbawienia, której autorem jest Chrystus.

3. „Zgodnie z objawioną tajemnicą” (Rz 16, 25)

Zbliżamy się do narodzin Jezusa Pana Naszego, wyznajemy wiarę na podstawie Pisma Świętego, na podstawie Ewangelii. Ewangelisci przekazali nam historyczną prawdę, jak było z narodzeniem Jezusa. W Kościele powszechnym i w *Kościółach domowych* zachowujemy tradycję Bożego Narodzenia. Ta tradycja pozwala nam odczytać nasze pochodzenie od Boga, pozwala umacniać wiarę w zbawienie, pozwala zrozumieć tajemnice naszego życia włączone w tajemnice Bożej miłości.

---

gnął też do Świętego Świętych. Trzecia Świątynia, Świątynia Heroda (20 p.n.e.-70 n.e.). 4 sierpnia 70 roku po nieudanym powstaniu Żydów, Rzymianie zburzyli Świątynię. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awi%C4%85tynia_Jerozolimska [dostęp: 19.12.2020].

12 „Widzicie to wszystko? Zaprawdę, powiadam wam, nie zostanie tu kamień na kamieniu, który by nie był zwalony” (Mt 24, 2).

13 Por. Benedykt XVI, *Chrystus Głową Ciała – Kościoła i władcą wszechświata*. Katecheza podczas audiencji generalnej 14.01.2009, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/audiencje/ag_14012009.html [dostęp: 11.01.2022].

4. „Dla Boga bowiem nie ma nic niemożliwego” (Łk 1, 37)

Taką odpowiedź otrzymała Maryja od archanioła Gabriela, a dodatkowym argumentem była Elżbieta, krewna Maryi: „A oto również krewna Twoja, Elżbieta, poczęła w swej starości syna i jest już w szóstym miesiącu ta, którą miano za niepłodną” (Łk 1, 36).

Tajemnica narodzin Zbawiciela odtwarza się w każdym poczęciu dziecka, w każdej rodzinie, w każdym czasie. Tajemnica jest to wielka, która łączy sprawy ziemskie ze sprawami Bożymi i wskazuje nam na wartość każdego ludzkiego istnienia. Dla Boga każdy z nas jest Jego dzieckiem, od poczęcia, przez śmierć, przez zmartwychwstanie i życie wieczne. Nie ma przypadkowych początków życia ludzkiego, nie ma tzw. losów i nieznaczących zdarzeń. Dla wierzących w Boga, dla wierzących w Boże Narodzenie, jest wielka nadzieja życia pogodnego w doczesności i życia wiecznego z Bogiem.

5. Z nauczania papieskiego

„[...] Kościół pozdrawia Maryję, Matkę Boga, jako «Gwiazdę Morza»: Ave maris stella. Życie ludzkie jest drogą. Do jakiego celu? Jak odnaleźć do niego szlak? Życie jest niczym żegluga po morzu historii, często w ciemnościach i burzy, w której wyglądamy gwiazd wskazujących nam kurs. Prawdziwymi gwiazdami naszego życia są osoby, które potrafiły żyć w sposób prawy. One są światłami nadziei. Oczywiście, Jezus Chrystus sam jest światłem przez antonomazję, słońcem, które wzeszło nad wszystkimi ciemnościami historii. Aby jednak do Niego dotrzeć, potrzebujemy bliższych światła – ludzi, którzy dają światło, czerpiąc je z Jego światła, i w ten sposób pozwalają nam orientować się w naszej przeprawie”¹⁴.

---

14 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 75.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 89

„On będzie wołał do Mnie:

«Ty jesteś moim Ojcem,

moim Bogiem, Opoką mojego zbawienia».

Na wieki zachowam dla niego łaskę

i trwałe z nim będzie moje przymierze”.

NIEDZIELA ŚWIĘTEJ RODZINY

CZYTANIA

Rdz 15, 1-6; 21, 1-3; Ps 105 (104), 1-2. 3-4. 5-6. 8-9;
Hbr 11, 8. 11-12. 17-19; Hbr 1, 1-2a; Łk 2, 22-40.

I CZYTANIE (Rdz 15, 1-6; 21, 1-3)

Pan tak powiedział do Abrama podczas widzenia: „Nie obawiaj się, Abramie, bo Ja jestem twoim obrońcą; nagroda twoja będzie sowita”. Abram rzekł: „O Panie, mój Boże, na cóż mi ona, skoro zbliżam się do kresu mego życia, nie mając potomka; przysłym zaś spadkobiercą mojej majątności jest Damascenczyk Eliezer”. I mówił: „Ponieważ nie dałeś mi potomka, ten właśnie, zrodzony u mnie sługa mój, zostanie moim spadkobiercą”. Ale oto usłyszał słowa: „Nie on będzie twoim spadkobiercą, lecz ten po tobie dziedziczyć będzie, który od ciebie będzie pochodził”. I poleciwszy Abramowi wyjść z namiotu, rzekł: „Spójrz na niebo i policz gwiazdy, jeśli zdołasz to uczynić”; potem dodał: „Tak liczne będzie twoje potomstwo”. Abram uwierzył i Pan poczytał mu to za zasługę. Pan okazał Sarze łaskawość, jak to obiecał, i uczynił jej to, co zapowiedział. Sara stała się brzemienną i urodziła sędziwemu Abrahamowi syna w tym właśnie czasie, jaki Bóg wyznaczył. Abraham dał swemu synowi, który mu się urodził, a którego mu zrodziła Sara, imię Izaak.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 105 (104), 1-2. 3-4. 5-6. 8-9)

REFREN: Pan Bóg pamięta o swoim przymierzu
Sławcie Pana, wzywajcie Jego imienia,
głoście Jego dzieła wśród narodów.
Śpiewajcie i grajcie Mu psalmy,
rozgłaszajcie wszystkie Jego cuda.

Szczyćcie się Jego świętym imieniem,
niech się weseli serce szukających Pana.
Rozmyślajcie o Panu i Jego potędze,
zawsze szukajcie Jego oblicza.

Pamiętajcie o cudach, które on uczynił,
o Jego znakach, o wyrokach ust Jego.
Potomkowie Abrahama, słudzy Jego,
synowie Jakuba, Jego wybrańcy.

Na wieki pamięta o swoim przymierzu,
obietnicy danej tysiącu pokoleń,
o przymierzu, które zawarł z Abrahamem,
przysiędze danej Izaakowi.

II CZYTANIE (Hbr 11, 8. 11-12. 17-19)

Bracia: Dzięki wierze ten, którego nazwano Abrahamem, usłuchał wezwania, by wyruszyć do ziemi, którą miał objąć w posiadanie. Wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. Dzięki wierze także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem za godnego wiary Tego, który udzielił obietnicy. Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne jak gwiazdy na niebie, jak niezliczone ziarnka piasku na wybrzeżu morza. Dzięki wierze Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne go syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę, któremu powiedziane było: „Z Izaaka będzie dla ciebie potomstwo”. Pomyślał bowiem, iż Bóg mocen jest wskrzesić także umarłych, i dlatego odzyskał go, na podobieństwo śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

AKLAMACJA (Hbr 1, 1-2a)

Wielokrotnie przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna.

EWANGELIA (Łk 2, 22-40)

Gdy upłynęły dni ich oczyszczenia według Prawa Mojżeszowego, Rodzice przynieśli Jezusa do Jerozolimy, aby przedstawić Go Panu. Tak bowiem jest napisane w Prawie Pańskim: „Każde pierworodne dziecko płci męskiej będzie poświęcone Panu”. Mieli również złożyć w ofierze parę synogarlic albo dwa młode gołębie, zgodnie z przepisem Prawa Pańskiego. A żył w Jeruzalem człowiek imieniem Symeon. Był to człowiek sprawiedliwy i pobożny, wyczekujący pociechy Izraela; a Duch Święty spoczywał na nim. Jemu Duch Święty objawił, że nie ujrzy śmierci, aż zobaczy Mesjasza Pańskiego. Z natchnienia więc Ducha przyszedł do świątyni. A gdy Rodzice wnosili dzieciątko Jezus, aby postąpić z Nim według zwyczaju Prawa, on wziął Je w objęcia, błogosławił Boga i mówił: „Teraz, o Władco, pozwalasz odejść słudze Twemu w pokoju, według Twojego słowa. Bo moje oczy ujrzały Twoje zbawienie, które przygotowałeś wobec wszystkich narodów: światło na oświecenie pogan i chwałę ludu Twego, Izraela”. A Jego ojciec i Matka dziwili się temu, co o Nim mówiono. Symeon zaś błogosławił ich i rzekł do Maryi, Matki Jego: „Oto Ten przeznaczony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu, i na znak, któremu sprzeciwiać się będą – a Twoją duszę miecz przeniknie – aby na jaw wyszły zamysły serc wielu”. Była tam również prorokini Anna, córka Fanuela z pokolenia Asera, bardzo podeszła w latach. Od swego panieństwa siedem lat żyła z mężem i pozostała wdową. Liczyła już sobie osiemdziesiąt cztery lata. Nie rozstawała się ze świątynią, służąc Bogu w postach i modlitwach dniem i nocą. Przyszedłszy w tej właśnie chwili, sławiła Boga i mówiła o Nim wszystkim, którzy oczekiwali wyzwolenia Jeruzalem. A gdy wypełnili wszystko według

Prawa Pańskiego, wrócili do Galilei, do swego miasta – Nazaretu. Dziecię zaś rosło i nabierało mocy, napełniając się mądrością, a łaska Boża spoczywała na Nim.

HOMILIA

1. WPROWADZENIE

„Wielokrotnie przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a w tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna” (Hbr 1, 1-2a).

Wielokrotnie Bóg przemawiał do człowieka, przemawiał do Abrahama, a dzisiaj przemawia do nas. Przemawia i ukazuje wartość i znaczenie życia rodzinnego. Dzisiaj obchodzimy Święto Rodziny Jezusa, Maryi i Józefa. Dzisiaj mamy podziękować Bogu za dar życia rodzinnego, w którym otrzymujemy miłość małżeńską, rodzicielską, macierzyńską i ojcowską, miłość braterską oraz wszelkie relacje rodzinne z członkami rodzin spokrewnionych i spowinowaconych. Ten ogrom miłości spływa na nas od Boga – źródła wszelkiej miłości.

Stajemy się także rodziną na polu społecznym, narodowym. Dzięki kulturze pochodzenia języka i historii, rozpoznajemy się w ramach danego państwa, jako wielka społeczna rodzina. Tę rzeczywistość odnosimy także do innych narodów świata i przez nieustający kontakt, zainteresowanie i współpracę wchodzimy w rodzinę całego świata.

Takie rozumienie świata i ludzi podpowiada nam Pismo Święte. Mądrość Boga przez dar życia stwarza świat żywy, duchowy i materialny, pozwala także zrozumieć podstawową rolę miłości pomiędzy ludźmi.

Ten sam sposób przyjścia Syna Bożego przez rodzinę zadziwia nas, a jednocześnie Święta Rodzina nobilituje każdą rodzinę ludzką i każdego człowieka. Wielki, oryginalny i niepowtarzalny dar życia dla każdego z nas, daje szansę na rozwój duchowy, materialny, inteligentny i solidarny. Wszyscy jesteśmy dziećmi Jednego Boga, jesteśmy dziećmi Bożymi.

Ojcostwo i macierzyństwo pozwala także zrozumieć czas i miejsce naszego trwania na ziemi. Nie jesteśmy przypadkiem, nie jesteśmy przypadkowym bytem, nasze istnienie domaga się kontynuacji na całą

wieczność, bowiem przechodzimy z doczesnej rodziny do wiecznej rodziny, dzięki miłości i dobroci miłosiernego Boga.

Dobroć Boga poza dziełem stworzenia została udokumentowana przez narodzenie się na naszej ludzkiej ziemi Syna Bożego, który przyszedł przez Świętą Rodzinę, aby nas zbawić.

Syn Boży przez swoje narodzenie w rodzinie stał się zrozumiały, dostrzegalny, a nawet dotykalny w środowisku ludzkim, wśród apostołów i tych którzy chcieli się dotknąć nawet frędzli Jego płaszcza (por. Łk 8, 44). Syn Boży przemawiał i nadal przemawia do nas ludzkim językiem, przemawia do każdego słowem i czynem, ukazuje jednocześnie na czym polega życie ludzkie i boskie zarazem.

2. „Nie obawiaj się, Abramie, bo Ja jestem twoim obrońcą; nagroda twoja będzie sowita” (Rdz 15, 1)

Dzisiaj patrząc na historię narodu wybranego, patrząc na Świętą Rodzinę, znając Jej historię, możemy przyjąć naukę Boga kierowaną do każdego z nas. Dzisiaj Bóg do nas mówi: „Nie obawiaj się [...]”, Bóg jest twoim obrońcą, a nagrodą będzie życie wieczne z Bogiem. Jesteś kochany przez Boga i On nie pozwoli, abyś zagubił się w tym doczesnym, materialnym świecie.

Obecnie przeżywamy straszny czas pandemii, boimy się choroby i śmierci. Pytamy się o tragiczny los ofiar chorych i los tych, którzy pomagają, idąc z pomocą medyczną. Pytamy o miłosierdzie i wszechmoc Boga. Trudna jest jakakolwiek odpowiedź. Możemy tylko zaufać Bogu, tak jak to uczynił Abraham. Przez wiarę stał się ojcem wielkiego narodu, wielkiego co do liczby i wielkiego, bo z jego potomstwa wyszedł Zbawiciel świata.

3. Próba wiary nadal trwa

Próba wiary objęła Abrahama, objęła Świętą Rodzinę, obejmuje także nasze rodziny i dotyka każdego z nas osobiście. Próbą wiary jest przyjęcie prawdy o Chrystusie, o Jego życiu, działaniu (głoszeniu Słowa), Jego śmierci krzyżowej i zmartwychwstaniu. Tej próbie jest poddany każdy człowiek. Część z nas wychodzi z tej próby z głęboką wiarą, część z nas ma wielkie i liczne trudności, szczególnie w obliczu zagrożeń zdrowia i życia, własnego i swoich najbliższych.

Abraham uwierzył i jego potomstwo stało się liczne, uwierzył także w moc zmartwychwstania, kiedy ofiarował swego syna Izaaka. Wierzył, że Bóg, Który wszystko może, potrafi wskrzesić do życia na nowo. Ta figura życia, śmierci i zmartwychwstania, stała się aktualna przez zmartwychwstanie Chrystusa.

W tajemnicy wiary podziwiamy także Najświętszą Maryję Pannę. Ona również patrzyła na śmierć swojego Syna, jako Matka Bolesna. Przetrwiała tę tragedię i z apostołami mogła doświadczyć cudu zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. List do Hebrajczyków wyraźnie o tym mówi: „Bóg mocen jest wskrzesić także umarłych, i dlatego odzyskał go, na podobieństwo śmierci i zmartwychwstania Chrystusa” (Hbr 11, 19).

Podobnie zachował się św. Józef. Uwierzył w prorocze sny przed narodzeniem Jezusa i w czasie prześladowania, kiedy musiał uciekać wraz z rodziną do Egiptu (por. Mt 1, 30; 2, 13-15).

Próbą wiary wielokrotnie byli poddawani apostołowie i uczniowie. Do wiary zachęcał Jezus napotykanym ludzi w czasie uzdrowień, a nawet wskrzeszeń. Ostatecznie, przy pomocy Ducha Świętego zyskali apostołowie moc, aby głosić prawdę o zmartwychwstałym Zbawicielu, aż do świadectwa w męczeństwie (por. Dz 2, 1-13).

4. Wiara Symeona i Anny

Wiara Symeona i Anny jest podana za przykład w dzisiejszej Ewangelii. Uwierzyć i czekać całe życie było świadectwem głębokiej wiary, bowiem „Jemu Duch Święty objawił, że nie ujrzy śmierci, aż zobaczy Mesjasza Pańskiego” (Łk 2, 26). W dziecięciu Jezus rozpoznał Zbawiciela, dał świadectwo wiary i doznał wielkiej radości, mógł odejść z tego świata z pewnością zbawienia własnego i wielu z narodu wybranego.

Prorokini Anna wykazała się także wiarą. Święty Łukasz Ewangelista przedstawia ją bardzo dokładnie: „Była tam również prorokini Anna, córka Fanuela z pokolenia Asera, bardzo podeszła w latach” (Łk 2, 36). Ta kobieta doznała szczęścia i mogła z radością ogłaszać, że Zbawiciel już jest na ziemi: „Przyszedłszy w tej właśnie chwili, słaawiła Boga i mówiła o Nim wszystkim, którzy oczekiwali wyzwolenia Jeruzalem” (Łk 2, 38).

5. Próba naszej wiary

Nasze życie i postępowanie jest także postawione wobec tajemnicy wiary. Wiemy wiele z historii zbawienia, znamy nauczanie Kościoła, doświadczamy tajemnicy narodzin, życia i śmierci, nas samych i naszych najbliższych. Bóg nie zmusza nikogo do wyznania prawd wiary.

Bóg nie pragnie zniewalać swoją mocą do oddawania Mu należnej czci. Bóg pragnie traktować nas jako własne dzieci – dzieci Boże. W pełnej miłości prowadzi nas przez życie, i w pełnej miłości zaprasza nas do królestwa niebieskiego.

6. Z nauczania papieskiego

„Kościół «pełni rolę publiczną, która nie zacieśnia się do jego działalności opiekuńczej lub edukacyjnej», ale działa «w służbie promocji

człowieka i powszechnego braterstwa». Nie zabiega on o władzę doczesną, ale raczej ofiarowuje siebie, jako «rodzina wśród rodzin – tym jest Kościół – otwarta na dawanie [...] współczesnemu światu świadectwa wiary, nadziei i miłości względem Pana i tych, których miłuje ze szczególnym upodobaniem. Dom z otwartymi drzwiami. Kościół jest domem z otwartymi drzwiami, ponieważ jest matką». I jak Maryja, Matka Jezusa, «chcemy być Kościołem, który służy, który wychodzi z domu, który wychodzi ze swoich świątyń, ze swych zakrystii, aby towarzyszyć życiu, podtrzymywać nadzieję, być znakiem jedności [...], aby przerzucać mosty, obalać mury, siać pojednanie»¹⁵.

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 105

„Sławcie Pana, wzywajcie Jego imienia,
głoście Jego dzieła wśród narodów.
Śpiewajcie i grajcie Mu psalmy,
rozgłaszajcie wszystkie Jego cuda”.

---

15 Franciszek, *Encyklika Fratelli Tutti. O braterstwie i przyjaźni społecznej*, Wydawnictwo M, Kraków 2020, s. 192-193.

II NIEDZIELA PO NARODZENIU PAŃSKIM

CZYTANIA

Syr 24, 1-2. 8-12; Ps 147, 12-15. 19-20; Ef 1, 3-6. 15-18;
1 Tm 3, 16; J 1, 1-18.

I CZYTANIE (Syr 24, 1-2. 8-12)

Mądrość wychwala sama siebie, chlubi się pośród swego ludu. Otwiera swe usta na zgromadzeniu Najwyższego i ukazuje się dumnie przed Jego potęgą. Wtedy przykazał mi Stwórca wszystkiego, Ten, co mnie stworzył, wyznaczył mi mieszkanie i rzekł: W Jakubie rozbij namiot i w Izraelu obejmij dziedzictwo! Przed wiekami, na samym początku mię stworzył i już nigdy istnieć nie przestanę. W świętym Przybytku, w Jego obecności, zaczęłam pełnić świętą służbę i przez to na Syjonie mocno stanęłam. Podobnie w mieście umiłowanym dał mi odpoczynek, w Jeruzalem jest moja władza. Zapuściłam korzenie w sławnym narodzie, w posiadłości Pana, w Jego dziedzictwie.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 147, 12-15. 19-20)

REFREN: Słowo Wcielone wśród nas zamieszkało
Chwal, Jerozolimo, Pana,
wysławiaj twego Boga, Syjonie.
Umacnia bowiem zawory bram twoich
i błogosławi synom twoim w tobie.

Zapewnia pokój twoim granicom
i wyborną pszenicą hojnie ciebie darzy.
Śle swe polecenia na krańce ziemi
i szybko mknie Jego słowo

Oznajmił swoje słowo Jakubowi,
Izraelowi ustawy swe i wyroki.
Nie uczynił tego dla innych narodów.
Nie oznajmił im swoich wyroków.

II CZYTANIE (Ef 1, 3-6. 15-18)

Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego Jezusa Chrystusa; który napełnił nas wszelkim błogosławieństwem duchowym na wyżynach niebieskich – w Chrystusie. W Nim bowiem wybrał nas przez założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego obliczem. Z miłości przeznaczył nas dla siebie jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa, według postanowienia swej woli, ku chwale majestatu swej łaski, którą obdarzył nas w Umilowanym. Przeto i ja, usłyszawszy o waszej wierze w Pana Jezusa i o miłości względem wszystkich świętych, nie zaprzestaję dziękczynienia, wspominając was w moich modlitwach. [Proszę w nich], aby Bóg Pana naszego Jezusa Chrystusa, Ojciec chwały, dał wam ducha mądrości i objawienia w głębszym poznaniu Jego samego. [Niech da] wam światłe oczy serca tak, byście wiedzieli, czym jest nadzieja waszego powołania, czym bogactwo chwały Jego dziedzictwa wśród świętych.

AKLAMACJA (1 Tm 3, 16)

Chrystus został ogłoszony narodom, znalazł wiarę w świecie, Jemu chwała na wieki.

EWANGELIA (J 1, 1-18)

Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo. Ono było na początku u Boga. Wszystko przez Nie się stało, a bez Niego nic się nie stało, co się stało. W Nim było życie, a życie było światłością ludzi, a światłość w ciemności świeci i ciemność jej nie ogarnęła. Pojawił się człowiek posłany przez Boga – Jan mu było na imię. Przyszedł

on na świadectwo, aby zaświadczyć o światłości, by wszyscy uwierzyli przez niego. Nie był on światłością, lecz „posłanym”, aby zaświadczyć o światłości. Była światłość prawdziwa, która oświeca każdego człowieka, gdy na świat Na świecie było „Słowo”, a świat stał się przez Nie, lecz świat Go nie poznał. Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli. Wszystkim tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi, tym, którzy wierzą w imię Jego – którzy ani z krwi, ani z żądz ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili. A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. I oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca, pełen łaski i prawdy. Jan daje o Nim świadectwo i głośno woła w słowach: Ten był, o którym powiedziałem: Ten, który po mnie idzie, przewyższył mnie godnością, gdyż był wcześniej ode mnie. Z Jego pełni wszyscyśmy otrzymali – łaskę po łasce. Podczas gdy Prawo zostało nadane przez Mojżesza, łaska i prawda przyszły przez Jezusa Chrystusa. Boga nikt nigdy nie widział, Ten Jednorodzony Bóg, który jest w łonie Ojca, o Nim „pouczył”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Chrystus został ogłoszony narodom, znalazł wiarę w świecie, Jemu chwała na wieki” (1 Tm 3, 16).

Chrystus został ogłoszony narodom w określonym czasie historii i nadal jest ogłaszany jako Słowo Boże i jako Zbawiciel, Syn Boży, druga osoba Trójcy Przenajświętszej. Wszystkie te tytuły zostały ogłoszone i zrealizowane od momentu Narodzenia Pańskiego. Dzisiaj już obchodzimy drugą niedzielę po Narodzeniu Pańskim.

Chrystus został ogłoszony narodom całego świata. Historycznie każdy naród, zaczynając od narodu izraelskiego, otrzymuje w darze od Boga Ojca prawdę o zbawieniu – nasz naród otrzymał tę łaskę w X wieku. Otrzymana łaska obecności Boga na ziemi, rozwija się i trwa na określonych warunkach. Wszystko dzieje się za zgodą i wolnością osobistą człowieka. Bóg pragnie mieć nas jako własne dzieci, kochane przez Niego i kochające Boga, którego poznają na różne sposoby.

Każdy z nas poznaje Boga na swój sposób, zgodnie z nauczaniem Kościoła, którego głową jest Chrystus. Być wierzącym oznacza znać historię zbawienia, którą w skrócie można przedstawić jako: narodzenie, życie i działanie Chrystusa przez 33 lata, a także Jego śmierć i zmartwychwstanie. Te prawdy wiary dominują, te prawdy wiary prowadzą nas do zbawienia, te prawdy wyznawane z wiarą prowadzą nas do życia wiecznego.

Wiara jest darem od Boga i za zgodą człowieka ma go prowadzić przez życie. Daje możliwość i perspektywę życia moralnego, godnego i owocnego. Wiara buduje także wspólnotę, buduje „Kościół domowy”, rodzinny, a następnie rodziny tworzą Kościół powszechny, narodowy i międzynarodowy. Te tajemnice wiary sukcesywnie mają ogarniać wszystkie pokolenia danego narodu, bowiem Bóg jest Stworzycielem

miłosiernym, jest Miłością, i pragnie zbawiać niezliczone zastępy istnień ludzkich.

Wiara powszechna, zbawiająca i zbliżająca człowieka do Boga jest także chwałą dla samego Boga. Z Bogiem, który jest Miłością nabieramy nowej godności. Mamy sposobność świadczyć dobrymi uczynkami, że pochodzimy od Boga, Jemu oddajemy chwałę, służąc innym ludziom w miłości.

Zatem zbawienie dokonuje się tu i teraz, życie nasze nabiera specjalnej godności, staje się zasługujące, a nawet święte. Respektując przykazania Boże i stosując przykazanie miłości, objawione przez Chrystusa, uświęcamy siebie i świat zarazem.

2. Bóg jest mądrością

Dzisiejsze pierwsze czytanie wyjęte z Księgi Mądrości Starego Testamentu, przedstawia Boga jako największą mądrość. Tą Bożą mądrością, Bóg pragnie dzielić się z nami. Bóg nie zatrzymuje swojej Boskiej natury tylko dla siebie, ale pragnie, abyśmy i my myśleli i postępowali mądrze.

A jakie są atrybuty Bożej mądrości? W Księdze Mądrości czytamy: „Mądrość wychwała sama siebie, chlubi się pośród swego ludu” (Syr 24, 1). Moc Boga nigdy nas nie krępuje. Mądrość Boga daje nam życie, inteligencję, zdolności, którymi zadziwiamy świat. Syn Boży nasz Zbawiciel pochodzi od Boga Ojca, z Jego polecenia Chrystus przyszedł do ludzi, a w Tradycji Kościoła w sakramentach św., przez wiarę przychodzi, a nawet mieszka w nas¹⁶!

Historia zbawienia rozpoczęła się od narodu wybranego zamieszkującego ziemię Izraela na Bliskim Wschodzie. Od narodu wybranego wiara w Chrystusa Zbawiciela rozeszła się przez misyjną działalność Kościoła na cały świat. Syn Boży, Mądrość Przedwieczna, druga osoba

---

16 Por. Syr 24, 1-2. 8-12.

Trójcy Przenajświętszej, tak jak Ojciec Niebieski ma istnienie wieczne. Chrystus spełnił swoje posłannictwo przez nauczanie, przez cierpienie na krzyżu, przez śmierć i zmartwychwstanie swoje. Syn Boży w Trójcy Jedyny, jest dziedzicem, posiada moc nad całym światem. Ta władza i moc zbawcza ukazała się najpierw w narodzie wybranym izraelskim, a następnie rozlała się po całym świecie. Dziedzictwem Boga są wszyscy ludzie, Bóg ma prawo do takiego dziedzictwa przez akt stworzenia całego świata i człowieka¹⁷.

3. „Który napełnił nas wszelkim błogosławieństwem duchowym na wyżynach niebieskich” (Ef 1, 3)

Święty Paweł w Liście do Efezjan oddaje cześć i chwałę Bogu za Jego mądrość, za Chrystusa dzięki któremu zbawienie przyszło na ziemię do ludzi. Jesteśmy dziećmi Bożymi, a jeżeli dziećmi, to i dziedzicami (por. Rz 8, 14-17) „wyżyn niebieskich”, czyli wiecznego nieba.

Błogosławieństwo od Boga staje się zobowiązujące i wymagające. Kieruje nas do wieczności przez świętość Boga i ludzi, ponieważ [Bóg] „[...] wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani” (Ef 1, 4). Zaproszenie do świętości jest równoznaczne z zaproszeniem do natury Boga, która jest święta i nieskalana. Każdy człowiek otrzymuje takie błogosławieństwo, otrzymuje zaproszenie do bycia z Bogiem i w Bogu. Dla nas chrześcijan stało się to rzeczywistością w momencie chrztu świętego. Zostaliśmy ochrzczeni w imię Trójcy Przenajświętszej.

W Liście do Efezjan św. Paweł modli się za pierwszych chrześcijan, jest to modlitwa dziękczynna i zarazem chwalebna: „Nie zaprzestaję dziękczynienia, wspominając was w moich modlitwach. [Proszę w nich],

---

¹⁷ Tamże.

aby Bóg Pana naszego Jezusa Chrystusa, Ojciec chwały, dał wam ducha mądrości i objawienia w głębszym poznaniu Jego samego” (Ef 1, 16-17).

Podobne dziękczynienie powinniśmy czynić w imię naszej wiary i wiary naszych najbliższych, członków rodziny, narodu, a nawet innych części świata, gdzie działają misjonarze wysłani przez Kościoły lokalne.

4. „Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga, i Bogiem było Słowo” (J 1, 1)

Takimi słowami rozpoczyna swoją Ewangelię św. Jan Ewangelista. Chrystusa nazywa „Słowem”, które ma dotrzeć do świadomości ludzi, ma zrealizować akty zbawcze (przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie) i przez wiarę zaprosić ludzi do życia wiecznego z Bogiem.

W prologu Ewangelii, ukazana jest cała historia zbawienia, ukazany jest cały dramat działań Syna Bożego i dramat ludzi, którzy nie zrozumieli i nie przyjęli tej prawdy: „Przyszło do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli” (J 1, 11). W następnych słowach św. Jan mówi o tych, którzy prawdę o zbawieniu w osobie Chrystusa przyjęli i ją wyznają: „Wszystkim tym jednak, którzy Je przyjęli, dało moc, aby się stali dziećmi Bożymi” (J 1, 12).

Jeśli wierzymy w Chrystusa i oddajemy Mu cześć, „w duchu i prawdzie” (J 4, 23), stajemy się dziećmi Bożymi, stajemy się dziedzicami całej Jego nauki, możemy brać w „posiadanie” zbawienie i życie wieczne.

5. Z nauczania papieskiego

„Mogąc odpowiedzialnie korzystać z rzeczy, jesteśmy też wezwani do uznania, że inne istoty żywe mają właściwą sobie wartość wobec Boga oraz «przez samo swoje istnienie błogosławią Go i oddają Mu chwałę», ponieważ «Pan się raduje z dzieł swoich» (por. Ps 104, 31). Właśnie ze względu na swoją wyjątkową godność i fakt obdarzenia inteligencją

człowiek jest wezwany do poszanowania stworzenia wraz z rządzącymi nim prawami: «Pan umocnił ziemię mądrością» (Prz 3, 19)¹⁸.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 147

„[Chrystus] Zapewnia pokój twoim granicom
i wyborną pszenicą hojnie ciebie darzy.
Śle swe polecenia na krańce ziemi
i szybko mknie Jego słowo”.

---

18 Franciszek, *Encyklika Laudato si'*. *W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015, s. 46-47.

NIEDZIELA CHRZTU PAŃSKIEGO

CZYTANIA

Iz 55, 1-11; Iz 12, 2. 3 i 4bcd. 5-6; 1 J 5, 1-9; J 1, 29; Mk 1, 7-11.

I CZYTANIE (Iz 55, 1-11)

Tak mówi Pan: „Wszyscy spragnieni, przyjdźcie do wody, przyjdźcie, choć nie macie pieniędzy! Kupujcie i spożywajcie, dalejże, kupujcie bez pieniędzy i bez płacenia za wino i mleko! Czemu wydajecie pieniądze na to, co nie jest chlebem? I waszą pracę – na to, co nie nasyci? Słuchajcie Mnie, a jeść będziecie przysmaki i dusza wasza zakosztuje tłustych potraw. Nakłońcie uszu i przyjdźcie do Mnie, posłuchajcie mnie, a dusza wasza żyć będzie. Zawrę z wami wieczyste przymierze; niezawodne są łaski dla Dawida. Oto ustanowiłem go świadkiem dla ludów, dla ludów wodzem i rozkazodawcą. Oto zawieszysz naród, którego nie znasz, i ci, którzy cię nie znają, przybiegną do ciebie ze względu na Pana, twój Boga, przez wzgląd na Świętego Izraela, bo on ci dodał chwały. Szukajcie Pana, gdy się pozwala znaleźć, wzywajcie Go, dopóki jest blisko! Niechaj bezbożny porzuci swą drogę i człowiek nieprawy swoje knowania. Niech się nawróci do Pana, a Ten się nad nim zmiłuje, do Boga naszego, gdyż hojny jest w przebaczeniu. Bo myśli moje nie są myślami waszymi ani wasze drogi moimi drogami – mówi Pan. Bo jak niebiosy górują nad ziemią, tak drogi moje – nad waszymi drogami i myśli moje – nad myślami waszymi. Zaiste, podobnie jak ulewa i śnieg spadają z nieba i tam nie powracają, dopóki nie nawodnią ziemi, nie użyźnią jej i nie zapewnią urodzaju, tak iż wydaje nasienie dla siewcy i chleb dla jedzącego, tak słowo, które wychodzi z ust moich, nie wraca do Mnie bezowocne, zanim wpierw nie dokona tego, co chciałem, i nie spełni pomyślnie swego posłannictwa”.

PSALM RESPONSORYJNY (Iz 12, 2. 3 i 4bcd. 5-6)

REFREN: Będziecie czerpać ze zdrojów zbawienia
Oto Bóg jest moim zbawieniem!
Jemu zaufam i bać się nie będę.
Pan jest moją pieśnią i mocą,
i On stał się moim zbawieniem.

Wy zaś z weselem czerpać będziecie wodę
ze zdrojów zbawienia.
Chwalcie Pana, wzywajcie Jego imienia!
Ukażcie narodom Jego dzieła,
przypominajcie, że Jego imię jest chwalebne.

Śpiewajcie Panu, bo czynów wspaniałych dokonał!
I cała ziemia niech o tym się dowie.
Wznosź okrzyki i wołaj radośnie, mieszkanko Syjonu,
bo wielki jest wśród ciebie Święty Izraela.

II CZYTANIE (1 J 5, 1-9)

Najmilsi: Każdy, kto wierzy, że Jezus jest Mesjaszem, z Boga się narodził; i każdy miłujący Tego, który dał życie, miłuje również tego, kto życie od Niego otrzymał. Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy miłujemy Boga i wypełniamy Jego przykazania, albowiem miłość względem Boga polega na spełnianiu Jego przykazań, a przykazania Jego nie są ciężkie. Wszystko bowiem, co z Boga zrodzone, zwycięża świat; tym właśnie zwycięstwem, które zwyciężyło świat, jest nasza wiara. A któż zwycięża świat, jeśli nie ten, kto wierzy, że Jezus jest Synem Bożym? Jezus Chrystus jest tym, który przyszedł przez wodę i krew, i ducha, nie tylko w wodzie, lecz w wodzie i we krwi. Duch daje świadectwo, bo duch jest prawdą. Trzej bowiem dają świadectwo: duch, woda i krew, a ci trzej w jedno się łączą. Jeśli przyjmujemy świadectwo

ludzi – to świadectwo Boże więcej znaczy, ponieważ jest to świadectwo Boga, które dał o swoim Synu.

AKLAMACJA (J 1, 29)

Jan zobaczył podchodzącego ku niemu Jezusa i rzekł do Niego: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata”.

EWANGELIA (Mk 1, 7-11)

Jan Chrzciciel tak głosił: „Idzie za mną mocniejszy ode mnie, a ja nie jestem godzien, aby schyliwszy się, rozwiązać rzemyk u Jego sandałów. Ja chrzcilem was wodą, On zaś chrzcić was będzie Duchem Świętym”. W owym czasie przyszedł Jezus z Nazaretu w Galilei i przyjął od Jana chrzest w Jordanie. W chwili gdy wychodził z wody, ujrzał rozwierające się niebo i Ducha jak gołębicę zstępującego na Niego. A z nieba odezwał się głos: „Ty jesteś moim Synem umiłowanym, w Tobie mam upodobanie”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jan zobaczył podchodzącego ku niemu Jezusa i rzekł do Niego: «Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata»” (J 1, 29).

Święty Jan Chrzciciel, jak go nazywa tradycja, pierwszy rozpoznał w Jezusie Zbawiciela świata właśnie w słowach: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata” (J 1, 29). Tradycja nazywa także św. Jana Chrzciciela ostatnim z proroków, ostatnim z wielu mężów Starego Testamentu, którzy na sposób prorocki przepowiadali na przestrzeni wieków i tysiący lat właśnie taką prawdę o Bogu jedynym, prawdziwym i miłosiernym. Najważniejszą wartością w przepowiedniach prorockich była postać Mesjasza.

Mesjasz miał przyjść od Boga i dokonać wielkich zmian moralnych, społecznych, politycznych w życiu narodu wybranego i w życiu całego świata.

Przyjście na ziemię Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, na ziemię, dokonało się przez przyjęcie natury ludzkiej i narodzenie się w Betlejem Judzkim, w określonym czasie. Przeżywalismy 6 grudnia wielką Uroczystość Objawienia Pańskiego. Mesjasz przepowiadany nie tylko narodził się w Świętej Rodzinie Maryi i Józefa, ale także narodził się dla całego świata. Narodził się dla wszystkich rodzin ludzkich, dla wszystkich ludzi dobrego serca, narodził się, aby dokonać na ziemi wśród nas, dzieła zbawienia.

W deklaracji św. Jan Chrzciciel nie tylko rozpoznawał w Jezusie Zbawiciela świata, ale także przewidywał wielkie wydarzenie zbawcze. Deklaracja mówiła: „Oto Baranek Boży” (J 1, 29). To był i jest tytuł nadzwyczajny, wskazywał na sposób zbawienia. W tradycji narodu wybranego składano ofiary ze zwierząt, aby podkreślić zależność życia ludzkiego od błogosławieństwa Bożego. Na osobie Jezusa Chrystusa,

nazwanego „Barankiem”, miała się dokonać ofiara krzyżowa, miała być wylana krew „na odpuszczenie grzechów całego świata”.

Powinniśmy mieć świadomość, że taka ofiara także dokonała się w naszym imieniu, bowiem Chrystus Syn Boży nadal gładzi grzechy świata, grzechy każdego z nas. Tak świat starożytny, nowożytny i współczesny, a także świat przyszły – czyli narody i pokolenia ludzkie, które się w przyszłości narodzą – otrzymują i będą otrzymywać to ważne błogosławieństwo, czyli odpuszczanie wszystkich grzechów.

2. „Ci którzy cię nie znają, przybiegną do ciebie ze względu na Pana, twój Boga” (Iz 55, 5)

Prorok Izajasz wskazał tak na znaczenie wiary w życiu narodów i ludzi. Cała historia zbawienia stara się nam uzmysłowić wielką troskę Boga o człowieka, troskę o każdego z nas. Bóg Ojciec na sposób zrozumiały przemawiał do ludzkości, przez proroków, przez historię narodu wybranego, a także przemawiał i przemawia przez fakty zbawcze.

Problem wiary jest problemem powszechnym, dotyczy także człowieka współczesnego. Zawsze stawiamy sobie pytania: Czy uwierzyć? Czy zagłębiać się w historię Starego i Nowego Testamentu? Czy warto wierzyć i czy prawdy o życiu wiecznym mnie dotyczą?

Prorok Izajasz mówi o nawróceniu, zwróceniu uwagi na wartości wyższe, których poszukuje rozum i serce każdego człowieka, tak starożytnego, jak i współczesnego. Prorok Izajasz podkreśla miłość Boga do człowieka objawianą bezpośrednio przez sumienia ludzkie i pośrednio przez wydarzenia zbawcze dokonane przez Syna Bożego Jezusa Chrystusa.

Dzieło zbawcze Boga dokonuje się nieustannie. Prorok mówił: „Tak słowo, które wychodzi z ust moich, nie wraca do Mnie bezowocne, zanim wpierw nie dokona tego, co chciałem, i nie spełni pomyślnie swego posłannictwa” (Iz 55, 11). Dzieła zbawcze dokonywane w Bogu

i przez Boga, mają wartości historyczne oraz wartości duchowe zawarte w sumieniu człowieka.

3. Z nauczania św. Jana

Święty Jan, nazywany Ewangelistą, poucza nas o miłości Boga do człowieka oraz o reakcji człowieka na tę miłość. Wskazuje, że niezbędna jest wiara: „Każdy, kto wierzy, że Jezus jest Mesjaszem, z Boga się narodził” (1 J 5, 1). Wiara zatem jest ścieżką i bramą do zbawienia, jest drogą poznawania miłości Boga, a szczególnie miłości Boga w Jezusie Chrystusie i Jego mocy odpuszczania grzechów.

Święty Jan mówi także o nowym narodzeniu, mówi o narodzeniu się człowieka przez wiarę do wielkich skutków zbawienia ofiarowywanych miłością Boga. Zrodzeni jesteśmy mocami natury do ziemskiego życia zamykanego przez czas jego trwania, ale otwiera się przed nami nowa perspektywa, którą ukazuje wiara.

W dalszym nauczaniu św. Jan wskazuje na przykazania, są one drogowskazami życia duchowego człowieka, uczą jak kochać Boga i siebie: „Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy miłujemy Boga i wypełniamy Jego przykazania” (1 J 5, 2). Znamy przykazania Boże, znamy także przykazanie miłości ogłoszone i zadane wszystkim ludziom dobrej woli (por. Łk 2, 14). Dlatego wiara manifestuje się i jest skuteczna w porozumieniu się z Bogiem przez zachowywanie Jego przykazań. Aby być blisko Boga należy kochać bliźniego. Chrystus wytłumaczył pojęcie bliźniego, odpowiedział na zadane pytanie. A kto jest moim bliźnim? (por. Łk 10, 30-37).

Dzisiaj rozważamy świadectwo, jakie dał św. Jan Chrzciciel o Jezusie Synu Bożym. Rozważamy także świadectwo miłości Boga do nas, objawione w historii zbawienia przez zbawczą mękę i zmartwychwstanie Chrystusa. Dla autentycznie wierzących zawsze jest czas, aby dawali świadectwo miłości Boga, zachowując przykazanie miłości bliźniego.

4. „Ty jesteś moim Synem umiłowanym, w Tobie mam upodobanie” (Mk 1, 11)

Takie świadectwo dał Bóg Ojciec w momencie chrztu Pańskiego. To świadectwo było słyszane i zapamiętane przez ludzi. To świadectwo nadal trwa szczególnie wtedy, kiedy my przyjmujemy sakrament chrztu. Wtedy i od tego czasu, stajemy się wyznawcami Chrystusa, stajemy się dziećmi Bożymi i uczestniczymy w wielkich dziełach zbawczych Boga.

Przy chrzcie Chrystusa uczestniczyła Trójca Przenajświętsza, uczestniczył Bóg w trzech Osobach. Taką wiarę wyznajemy i taką wiarą żyjemy, zachowując przykazania, z nadzieją na nasze życie wieczne z Bogiem.

5. Z nauczania papieskiego

„Sama indywidualna potrzeba spełnienia, które nie jest nam dane w tym życiu, potrzeba nieśmiertelnej miłości, której oczekujemy, z pewnością jest ważnym powodem, by wierzyć, że człowiek został stworzony dla wieczności. Niemniej jednak konieczność powrotu Chrystusa i nowego życia staje się w pełni przekonująca tylko w połączeniu z uznaniem, że niesprawiedliwość historii nie może być ostatnim słowem. Protest przeciw Bogu w imię sprawiedliwości niczemu nie służy. Świat bez Boga jest światem bez nadziei (por. Ef 2, 12). Jedynie Bóg może zaprowadzić sprawiedliwość. A wiara daje nam pewność: On to robi. Obraz Sądu Ostatecznego nie jest przede wszystkim obrazem przerażającym, ale obrazem nadziei; dla nas jest, być może, nawet decydującym obrazem nadziei. Czy nie jest jednak również obrazem zatrwającym? Powieźmy: obrazem mówiącym o odpowiedzialności”¹⁹.

---

19 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi*. O nadziei chrześcijańskiej, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 66.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Hymnu (Iz 12, 2)

„Oto Bóg jest moim zbawieniem!
Jemu zaufam i bać się nie będę.
Pan jest moją pieśnią i mocą,
i On stał się moim zbawieniem”.

II NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

1 Sm 3, 3b-10. 19; Ps 40 (39), 2ab. 4ab. 7-10; Kor 6, 13c-15a. 17-20;
J 1, 41b. 17b; J 1, 35-42.

I CZYTANIE (1 Sm 3, 3b-10. 19)

Samuel spał w przybytku Pańskim, gdzie znajdowała się Arka Przy-
mierza. Wtedy Pan zawołał Samuela, a ten odpowiedział: „Oto jestem”.
Potem pobiegł do Helego, mówiąc mu: „Oto jestem, przecież mnie
wołałeś”. Heli odrzekł: „Nie wołałem cię, wróć i połóż się spać”. Położył
się zatem spać. Lecz Pan powtórzył wołanie: „Samuelu!”. Wstał Samuel
i poszedł do Helego, mówiąc: „Oto jestem, przecież mnie wołałeś”. Od-
rzekł mu: „Nie wołałem cię, synu mój. Wróć i połóż się spać”. Samuel
bowiem jeszcze nie znał Pana, a słowo Pańskie nie było mu jeszcze
objawione. I znów Pan powtórzył po raz trzeci swe wołanie: „Samu-
elu!”. Wstał więc i poszedł do Helego, mówiąc: „Oto jestem, przecież
mnie wołałeś”. Heli zrozumiał, że to Pan woła chłopca. Rzekł więc
Heli do Samuela: „Idź spać! Gdyby jednak ktoś cię wołał, odpowiedz:
Mów, Panie, bo sługa Twój słucha”. Odszedł Samuel, położył się spać
na swoim miejscu. Przybył Pan i stanąwszy, zawołał jak poprzednim
razem: „Samuelu, Samuelu!”. Samuel odpowiedział: „Mów, bo sługa
Twój słucha”. Samuel dorastał, a Pan był z nim. Nie pozwolił upaść
żadnemu jego słowu na ziemię.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 40 (39), 2ab. 4ab. 7-10)

Z nadzieją czekałem na Pana,
a On pochylił się nade mną.
Włożył mi w usta pieśń nową,
śpiew dla naszego Boga.

Nie chciałeś ofiary krwawej ani z płodów ziemi,
lecz otwarłeś mi uszy;
nie żądałeś całopalenia i ofiary za grzechy.
Wtedy powiedziałem: „Oto przychodzę.
W zwoju księgi jest o mnie napisane:
Radością jest dla mnie pełnić Twoją wolę, mój Boże,
a Twoje Prawo mieszka w moim sercu”.
Głosiłem Twą sprawiedliwość w wielkim zgromadzeniu
i nie powściągałem warg moich,
o czym Ty wiesz, Panie.

II CZYTANIE (1 Kor 6, 13c-15a. 17-20)

Bracia: Ciało nie jest dla rozpusty, lecz dla Pana, a Pan dla ciała. Bóg zaś i Pana wskrzesił, i nas również swą mocą wskrzesi. Czyż nie wiecie, że ciała wasze są członkami Chrystusa? Ten zaś, kto się łączy z Panem, jest z Nim jednym duchem. Strzeżcie się rozpusty! Bo czyż jakikolwiek grzech popełniony przez człowieka jest poza ciałem? Lecz ja wam mówię, kto grzeszy rozpustą, przeciwko własnemu ciału grzeszy. Czyż nie wiecie, że ciało wasze jest przybytkiem Ducha Świętego, który w was jest, a którego macie od Boga, i że już nie należycie do samych siebie? Za wielką bowiem cenę zostaliście nabyci. Chwalcie więc Boga w waszym ciele!

AKLAMACJA (J 1, 41b. 17b)

Znaleźliśmy Mesjasza, to znaczy Chrystusa. Łaska i prawda przyszły przez Niego.

EWANGELIA (J 1, 35-42)

Jan stał wraz z dwoma swoimi uczniami i gdy zobaczył przechodzącego Jezusa, rzekł: „Oto Baranek Boży”. Dwaj uczniowie usłyszeli, jak mówił, i poszli za Jezusem. Jezus zaś, odwróciwszy się i ujrzawszy, że oni idą

za Nim, rzekł do nich: „Czego szukacie?”. Oni powiedzieli do Niego: „Rabbi! – to znaczy: Nauczycielu – gdzie mieszkasz?”. Odpowiedział im: „Chodźcie, a zobaczycie”. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka, i tego dnia pozostali u Niego. Było to około godziny dziesiątej. Jednym z dwóch, którzy to usłyszeli od Jana i poszli za Nim, był Andrzej, brat Szymona Piotra. Ten spotkał najpierw swego brata i rzekł do niego: „Znaleźliśmy Mesjasza” – to znaczy: Chrystusa. I przyprowadził go do Jezusa. A Jezus, wejrząwszy na niego, powiedział: „Ty jesteś Szymon, syn Jana; ty będziesz nazywał się Kefas” – to znaczy: Piotr.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Znaleźliśmy Mesjasza, to znaczy Chrystusa, łaska i prawda przyszły przez Niego” (J 1, 41b. 17b).

Radość apostołów była wielka, kiedy rozpoznali Mesjasza w Jezusie Chrystusie. Natychmiast poszli za Nim. Przekazywali tę radosną nowinę swoim najbliższym i w ten sposób przynajmniej liczbę wyznawców nowej wiary.

Chrystus nikogo nie odrzucał, przyjmował ludzi dobrej woli, a szczególnie tych, którzy byli zainteresowani całą historią zbawienia. Byli w postawie wyczekującej na nowe objawienie się Mesjasza wypełniającego wcześniejsze wielowiekowe proroctwa – przepowiednie.

Pamiętamy z kart Ewangelii zachowanie się św. Jana Chrzciciela i jego uczniów. To oni dopytywali się o ziemską obecność przepowiadanego wybawcę Izraela: „Tymczasem Jan, skoro usłyszał w więzieniu o czynach Chrystusa, posłał swoich uczniów z zapytaniem: «Czy Ty jesteś Tym, który ma przyjść, czy też innego mamy oczekiwać?» Jezus im odpowiedział: «Idźcie i oznajmijcie Janowi to, co słyszycie i na co patrzycie: niewidomi wzrok odzyskują, chromi chodzą, trędowaci doznają oczyszczenia, głusi słyszą, umarli zmartwychwstają, ubogim głosi się Ewangelię. A błogosławiony jest ten, kto we Mnie nie zwątpi»” (Mt 11, 2-6).

Takie świadectwo wystarczyło, aby wierzyć w prawdę o wypełnieniu się historii zbawienia, historii zarówno dla Izraela, jak i dla całej ludzkości.

Problem wiary jest niejako zadawany każdemu człowiekowi, każdemu z nas. Pytania podstawowe brzmią: Komu wierzyć? Komu zaufać? Do kogo zwracać się, aby osiągnąć i uczestniczyć w życiu wiecznym? Wiarą także pragniemy rozwiązywać wiele problemów doczesnych,

szczególnie wtedy kiedy zagrożone jest nasze osobiste zdrowie i życie. Pytamy także o życie i przyszłość naszego narodu i życie innych narodów świata, w tej groźnej pandemii, tak rozpowszechnionej na wszystkich kontynentach. Jedni z nas chorują łżej, inni doświadczają wielu cierpień, jeszcze innych ta zaraza omija bezboleśnie. Pytamy: Dlaczego tak się dzieje?

Możemy w odpowiedzi posłużyć się deklaracją Chrystusa skierowaną do pierwszych uczniów i apostołów: „Błogosławiony jest ten, kto we Mnie nie zwątpi” (Mt 11, 6). Przez Chrystusa i w Chrystusie dokonano się zbawienia, bowiem „łaska i prawda przyszły przez Niego” (J 1, 17b).

Łaska jest obecnością Boga w nas, a prawda ogarnia zgodność nauki Chrystusa z naszą duchową rzeczywistością. Nie zadawaliśmy się tylko rzeczami doczesnymi, pytamy więcej, pytamy o sens i znaczenia naszego istnienia.

2. „Przybył Pan i stanąwszy zawołał” (1 Sm 3, 10)

Pierwsza Księga Samuela ze Starego Testamentu opowiada o powołaniu Samuela²⁰, na proroka, już w XI wieku przed naszą erą. Jedenaście wieków ta prawda była przekazywana w tradycji starotestamentalnej. Ta prawda o powoływaniu człowieka przez Boga trwa nieustannie. Każdy z nas, powołany do życia przez naszych rodziców, ma świadomość o wielkim darze Boga, darze istnienia w ciele i duchu. Nasze istnienie nie jest przypadkowe, każdy z nas przyjmuje i wypełnia określone

---

20 Samuel prorok (ur. w Ramie, zm. przed ok. 1007 p.n.e.) – postać biblijna z XI wieku p.n.e. opisywana w 1 Księdze Samuela, prorok sprawujący również funkcje kapłańskie, ostatni z sędziów starożytnego Izraela, święty Kościoła katolickiego, prawosławnego, wspominany przez Apostolski Kościół Ormiański i Koptyjski Kościół Ortodoksyjny. Jego przypuszczalny grób znajduje się w wiosce Nabi Samwil w Izraelu. [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Samuel_\(posta%C4%87_biblijna\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Samuel_(posta%C4%87_biblijna)) [dostęp: 16.01.2021].

powołania. Podstawowym powołaniem, jako odpowiedź na dar życia, winna być wiara i zaufanie do Boga.

Zostaliśmy stworzeni z Jego miłości, miłością ogarnia nas Bóg w ciągu całego naszego istnienia, podaje nam do wierzenia całe dzieło zbawienia dokonane przez Jezusa Chrystusa. A w doczesnym życiu mamy wypełniać podstawowe powołania: rodzinne, małżeńskie, zawodowe. Są to powołania skierowane na dobro bliźniego, a bliźnim jest każdy człowiek, który staje na drodze naszego istnienia. W ten sposób stajemy się podobni do Boga, a nasi bliźni łatwiej mogą zrozumieć tajemnice wiary.

3. Godność naszego ciała

Święty Paweł w Pierwszym Liście do Koryntian upomina i mówi o godności naszego ziemskiego istnienia, godności ciała. „Bracia: Ciało nie jest dla rozpusty, ale dla Pana, a Pan dla ciała. Bóg zaś i Pana wskrzesił, i nas również swą mocą wskrzesi z martwych” (Kor 6, 13c-14).

Z tego twierdzenia wynika, że wymiar ciała ludzkiego, jest szerszy i wykracza poza doczesny grób. Godność dzieła Bożego, dzięki zbawieniu Chrystusa, nabiera specjalnej wartości. Nie tylko jesteśmy docześni, ale jako dzieci Boże pretendujemy do wieczności. Właśnie z perspektywy wieczności, z perspektywy wiary, mamy szanować nasze ziemskie oblicze fizyczne i moralne. Nic nie dzieje się w naszym ciele czego by nasza świadomość moralna nie obejmowała.

4. „Nauczycielu, gdzie mieszkasz?” (J 1, 38)

Zapytali tak Jezusa uczniowie, a następnie poszli za Nim. Tak i my możemy zapytać: Gdzie teraz mieszka Bóg? Gdzie teraz mieszka Chrystus?

Odpowiedź Chrystusa będzie podobna: „Odpowiedział im: «Chodźcie, a zobaczycie». Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka, i tego

dnia pozostali u Niego” (J 1, 39). Przyjście do Chrystusa, czyli rozpoznanie, że On mieszka w nas i z nami jest aktem wiary, aktem zaufania i aktem miłości. Na miłość Boga odpowiada się tym samym – miłością.

Bóg mieszka także w każdym naszym bliźnim, wszyscy jesteśmy Jego świątyniami: „Czyż nie wiecie, że jesteście świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was?” (1 Kor 3, 16).

Poszukiwanie Boga powinniśmy rozpocząć od naszej duszy i od naszego serca, które jest symbolem dobra, miłości i poświęcenia dla innych. Jeśli szukamy obecności Boga, znajdziemy Go właśnie w naszych braciach najbliższych, szczególnie wtedy, kiedy potrzebują naszej pomocy, liczą na nas. Do nieba idziemy z duszą i ciałem, ale też wspólnie, razem z innymi podobnymi do nas, którzy znaleźli Boga na ziemi i podzielili się tą prawdą. Głosili tę prawdę o istnieniu Boga słowem, przykładem i wieloma dziełami miłosierdzia.

Każdemu z nas chrześcijan, na chrzcie świętym nadano imię, podobnie jak Chrystus zmienił imię Piotra: „«Ty jesteś Szymon, syn Jana, ty będziesz się nazywał Kefas», to znaczy: Piotr” (J 1, 42).

Święty Piotr pomimo swoich ludzkich ułomności, stał się opoką nowo powstającego Kościoła, społeczności, która „mieszka” razem z Chrystusem. Chrystus jest głową Kościoła, a my jesteśmy członkami tej zbawczej wspólnoty. Mamy także ziemskie świątynie, uczynione ręką ludzką, w których sakramentalnie mieszka Chrystus abyśmy mogli zwracać się do Niego bezpośrednio duszą i ciałem. On stał się Eucharystycznie osiągalnym, dlatego możemy karmić naszą wiarę przez komunie świętą.

5. Z nauczania papieskiego

„Dla chrześcijan słowa Jezusa mają również inny transcendentny wymiar. Oznaczają one rozpoznanie samego Chrystusa w każdym bracie, który jest opuszczony lub wykluczony (por. Mt 25, 40-45). Rzeczywiście, wiara

napętnia niesłychanymi motywacjami uznanie drugiego, ponieważ każdy, kto wierzy, może uznać, że Bóg kocha każdego człowieka z nieskończoną miłością i że «nadaje mu nieskończoną godność». Ponadto wierzymy, że Chrystus przelał Swoją krew za wszystkich i za każdego, a zatem nikt nie zostaje poza Jego wszechogarniającą miłością. A jeśli udamy się do ostatecznego źródła, jakim jest wewnętrzne życie Boga, to spotkamy wspólnotę trzech Osób, doskonałe źródło i wzór wszelkiego życia wspólnotowego²¹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 40

„W zwoju księgi jest o mnie napisane:

«Radością jest dla mnie pełnić Twoją wolę, mój Boże,
a Twoje prawo mieszka w moim sercu».

Głosiłem Twą sprawiedliwość w wielkim zgromadzeniu
i nie powściągałem warg moich, o czym Ty wiesz, Panie”.

---

21 Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti. O braterstwie i przyjaźni społecznej*, Wydawnictwo M, Kraków 2020, s. 59.

III NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Jon 3, 1-5. 10; Ps 25 (24), 4-9; 1 Kor 7, 29-31; Mk 1, 15; Mk 1, 14-20.

I CZYTANIE (Jon 3, 1-5.10)

Pan przemówił do Jonasza po raz drugi tymi słowami: „Wstań, idź do Niniwy, wielkiego miasta, i głoś jej upomnienie, które Ja ci zlecam”. Jonasz wstał i poszedł do Niniwy, jak Pan powiedział. Niniwa była miastem bardzo rozległym – na trzy dni drogi. Począł więc Jonasz iść przez miasto jeden dzień drogi i wołał, i głosił: „Jeszcze czterdzieści dni, a Niniwa zostanie zburzona”. I uwierzyli mieszkańcy Niniwy Bogu, ogłosili post i oblekli się w wory od największego do najmniejszego. Zobaczył Bóg czyny ich, że odwrócili się od swojego złego postępowania. I ulitował się Bóg nad niedolą, którą postanowił na nich sprowadzić, i nie zesłał jej.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 25, 4-5. 6-7bc. 8-9)

REFREN: Naucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami
Daj mi poznać Twoje drogi, Panie,
naucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami.
Prowadź mnie w prawdzie według Twych pouczeń,
Boże i Zbawco, w Tobie mam nadzieję.

Wspomnij na swoje miłosierdzie, Panie,
na swoją miłość, która trwa od wieków.
Pamiętaj o mnie w swoim miłosierdziu
ze względu na dobroć Twą, Panie.

Dobry jest Pan i prawy,
dlatego wskazuje drogę grzesznikom.
Pomaga pokornym czynić dobrze,
uczy pokornych dróg swoich.

II CZYTANIE (1 Kor 7, 29-31)

Mówię wam, bracia, czas jest krótki. Trzeba więc, aby ci, co mają żony, tak żyli, jakby byli nieżonaci, a ci, co płaczą, tak jakby nie płakali, ci zaś, co się radują, tak jakby się nie radowali; ci, co nabywają, jak gdyby nie posiadali; ci, co używają tego świata, tak jakby z niego nie korzystali. Przemija bowiem postać tego świata.

AKLAMACJA (Mk 1, 15)

Bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię.

EWANGELIA (Mk 1, 14-20)

Gdy Jan został uwięziony, przyszedł Jezus do Galilei i głosił Ewangelię Bożą. Mówił: „Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię”. Przechodząc obok Jeziora Galilejskiego, ujrzał Szymona i brata Szymonowego, Andrzeja, jak zarzucali sieć w jezioro; byli bowiem rybakami. Jezus rzekł do nich: „Pójdźcie za Mną, a sprawię, że się staniecie rybakami ludzi”. I natychmiast zostawili sieci i poszli za Nim. Idąc nieco dalej, ujrzał Jakuba, syna Zebedeusza, i brata jego, Jana, którzy też byli w łodzi i naprawiali sieci. Zaraz ich powołał, a oni zostawili ojca swego, Zebedeusza, razem z najemnikami w łodzi i poszli za Nim.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię”
(Mk 1, 15).

Wezwanie Chrystusa, że „bliskie jest królestwo Boże” ciągle jest aktualne, wskazuje ono na niezmienną prawdę o kruchości i wyczerpywaniu się czasu naszego doczesnego życia. Jesteśmy bytami przygodnymi, możemy istnieć na tym świecie tylko określony czas. Nasz rozum, nasza inteligencja, ciągle szuka wyjaśnienia tej nieuchronnej prawdy. Zatem dla każdego z nas, a szczególnie dla wierzących, królestwo Boże nieustannie się zbliża.

Aby w pełni zrozumieć tę prawdę, potrzeba ponownie zagłębić się w tajemnice królestwa Bożego objawione wprost przez Chrystusa, a spisane przez Ewangelistów: Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. Te Ewangelie są podobne, zawierają opis życia i działania Chrystusa, powołują się na wiarygodnych świadków i starają się wskazać na Mesjasza, którym jest Chrystus. Wszystkie te historyczne opisy wskazują na akty zbawcze dokonane przez Chrystusa, a były to: Jego męka, śmierć i zmartwychwstanie. Przed tymi aktami zbawczymi Chrystus dokonał dzieła nauczania, potwierdził przykazania Starego Prawa (Dziesięć Przykazań), ukazał skuteczność i konieczność przykazania miłości, okazał się przyjacielem ludzi, rozwiązał problem życia i śmierci przez swoje zmartwychwstanie.

Wskazanie: „Nawracajcie się i wierźcie w Ewangelię” (Mk 1, 15) jest dzisiaj kierowane do nas. W sposób szczególny przyspiesza ono nasze myślenie i działanie w obliczu strasznej pandemii COVID-19.

Nawracanie się do Ewangelii nie może być spowodowane strachem przed chorobą i śmiercią. Nie można kochać Boga, kierując się

strachem. Bóg jest miłością, i z miłości przysłał Syna Bożego, aby nas zbawić, czyli przygotować fizycznie i duchowo na osiągnięcie królestwa Bożego.

Wiara, zatem, staje się drogą życia dla człowieka. Wiara potwierdzona przez akty zbawcze (które są niespokojne, dopóki nie spoczną w Panu²²) Chrystusa i rozpoznana w naszych sercach, zmienia nasze myślenie i nastawienie do doczesności.

Wskazanie: „Bliskie jest Królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” (Mk 1,15), jest kierowane w liczbie mnogiej, dotyczy wszystkich, dotyczy wspólnoty. Bóg nikomu nie ogranicza wiary, miłości i pokoju, każdy może uczestniczyć w tych wartościach, które realizowane są na ziemi i w królestwie Bożym. Wszyscy jesteśmy wezwani i powołani do czynienia dobra dla siebie i dla braci.

2. Powołanie Jonasza

Powołanie Jonasza to pouczająca historia wyjęta ze Starego Testamentu. Na tę historię powołał się Chrystus tłumacząc uczniom, apostołom i uczonym w Piśmie, tajemnicę zmartwychwstania. „Wówczas rzekli do Niego niektórzy z uczonych w Piśmie i faryzeuszów: «Nauczycielu, chcielibyśmy jakiś znak widzieć od Ciebie». Lecz On im odpowiedział: „To plemię jest plemieniem przewrotnym. Żąda znaku, ale żaden znak nie będzie mu dany, prócz znaku Jonasza” (Łk 11, 29) – tak czytamy we fragmencie Ewangelii wg św. Łukasza, słowa te wypowiedział Jezus do tłumów.

---

22 „Stworzyłeś nas bowiem jako skierowanych ku Tobie. I niespokojne jest serce nasze, dopóki nie spocznie w Panu” – św. Augustyn. [online:] <https://konspekty.ponadmurami.pl/pragnienia-czlowieka-pragnienia-boga/niespokojne-jest-serce-nasze-dopokinie-spoznie-w-panu.html> [dostęp: 22.01.2021].

Na czym zatem polega ów znak? „Albowiem jak Jonasz był trzy dni i trzy noce we wnętrzościach wielkiej ryby, tak Syn Człowieczy będzie trzy dni i trzy noce w łonie ziemi” (Mt 12, 40) – Chrystus odpowiedział.

2.1. Jonasz wypełnia powołanie

Jonasz po wielu przykrych doświadczeniach, ostatecznie dotarł do miasta Niniwy i wypełnił prorockie posłannictwo. Przepowiedział mieszkańcom grozę zniszczenia: „Jeszcze czterdzieści dni, a Niniwa zostanie zburzona” (Jon 3, 4), a szybka reakcja Niniwitów uratowała ich: „I uwierzyli mieszkańcy Niniwy Bogu, ogłosili post [...]” (Jon 3, 5).

Proroctwo opisane w Księdze Jonasza zawiera jeszcze inne przesłanie zawarte w słowach „Zobaczył Bóg czyny ich” (Jon 3, 10). Bóg zatem widzi nasze czyny, te złe i te dobre, przed Jego doskonałością nie ukryje się nasze życie moralne. To ono właśnie ma świadczyć o naszej gotowości do królestwa Bożego – jest ono więc samym Bogiem. Bóg zaprasza nas do siebie, zaprasza nas do swojej i naszej wieczności.

3. Nauczanie i ostrzeżenia św. Pawła

Święty Paweł w Pierwszym Liście do Koryntian upominał mieszkańców Koryntu aby zmienili swoje postępowanie, ponieważ „Mówię wam, bracia, czas jest krótki” (1 Kor 7, 29). Następnie wymienia podstawowe wartości życia doczesnego: życie małżeńskie, troski i smutki życia ludzkiego. Także wymienia zwykłe, doczesne radości, doczesne wartości materialne, a na końcu konkluduje: „Przemija, bowiem postać tego świata” (1 Kor 7, 31).

Człowiek wierzący w życie wieczne, nie może swego umysłu i serca na stałe przywiązywać do obecnego świata, ponieważ on przemija, jego wartości się kończą, a radości z doczesności zanikają, stają się tylko wspomnieniem. Siłą wiary w Chrystusa jest Jego zmartwychwstanie.

Siłą wiary, która nakazuje patrzeć krytycznie na doczesność, jest nasza godność dziecka Bożego.

4. Powołanie apostołów

Do dzisiejszej niedzieli przypisana jest Ewangelia o powoływaniu apostołów. Padły tam imiona: Szymona i brata Szymonowego, Andrzeja, Jakuba, syna Zebedeusza, i brata jego, Jana. Ci prości ludzie, rybacy, odpowiedzieli natychmiast: „I natychmiast zostawili sieci i poszli za Nim” (Mk 1, 18). Nie zastanawiali się wiele, ujrzeni Chrystusa i uwierzyli. To były znaki wielkiego zaufania a zarazem świadomości, że to, co czynili codziennie wobec wielkości Boga, stało się przemijające. Otrzymali większe powołanie, zostali zaproszeni do wielkiego dzieła ewangelizacji. Usłyszeli bowiem słowa: „[...] Pójdźcie za Mną, a sprawię, że się staniecie rybakami ludzi” (Mk 1, 17).

Dzięki świadectwu tych apostołów i my możemy teraz budować naszą wiarę. Wierząc i wyznając Boga w Chrystusie, wzbogaceni sakramentami Kościoła – chrztem i sakramentem bierzmowania, stajemy się apostołami wobec naszych braci. Wiara nie może być skryta tylko w sercu człowieka, wiara ma charakter powszechny. Tak jak kiedyś sieci rybaków, teraz nasza wiara ma ogarniać ludzi na całym świecie.

5. Z nauczania papieskiego

„Sprawiedliwość jest pierwszą drogą miłości, jak powiedział Paweł VI, jest jej «najmniejszą miarą», stanowi integralną część tej miłości «czy-nem i prawdą» (1 J 3, 18), do której zachęca apostoł Jan. Z jednej strony miłość domaga się sprawiedliwości: uznania i uszanowania słusznych praw poszczególnych osób i narodów. Podejmuje się ona budowania miasta człowieka zgodnie z prawem i sprawiedliwością. Z drugiej strony

miłość przewyższa sprawiedliwość i uzupełnia ją zgodnie z logiką daru i przebaczenia”²³.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 25

„Daj mi poznać Twoje drogi, Panie,
naucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami.
Prowadź mnie w prawdzie według Twych pouczeń,
Boże i Zbawco, w Tobie mam nadzieję”

---

23 Benedykt XVI, *Encyklika Caritas in veritate. O integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie*, Wydawnictwo M, Kraków 2009, s. 9.

IV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Pwt 18, 15-20; Ps 95 (94), 1-2. 6-9; 1 Kor 7, 32-35; Mt 4, 16; Mk 1, 21-28.

I CZYTANIE (Pwt 18, 15-20)

Mojżesz tak przemówił do ludu: „Pan Bóg twój wzbudzi ci proroka spośród braci twoich, podobnego do mnie. Jego będziesz słuchał. Właśnie o to prosiłeś Pana Boga swego na Horebie, w dniu zgromadzenia: «Niech więcej nie słucham głosu Pana Boga mojego i niech już nie widzę tego wielkiego ognia, abym nie umarł». I odrzekł mi Pan: „Dobrze powiedzieli. Wzbudzę im proroka spośród ich braci, takiego jak ty, i włożę w jego usta moje słowa, będzie im mówił wszystko, co rozkażę. Jeśli ktoś nie będzie chciał słuchać moich słów wypowiedzianych w moim imieniu, Ja od niego zażądam zdania sprawy. Lecz jeśli który prorok odważy się mówić w moim imieniu to, czego mu nie rozkazałem, albo wystąpi w imieniu bogów obcych, taki prorok musi ponieść śmierć”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 95, 1-2. 6-7ab. 7c-9)

REFREN: Słyszac głos Pana, serc nie zatwardzajcie
Przyjdźcie, radośnie śpiewajmy Panu,
wznośmy okrzyki ku chwale Opoki naszego zbawienia.
Stańmy przed obliczem Jego z uwielbieniem,
radośnie śpiewajmy Mu pieśni.

Przyjdźcie, uwielbiajmy Go padając na twarze,
zegnijmy kolana przed Panem, który nas stworzył.
Albowiem On jest naszym Bogiem,
a my ludem Jego pastwiska i owcami w Jego rąku.

Obyście dzisiaj usłyszeli głos Jego:
„Niech nie twardnieją wasze serca jak w Meriba,
jak na pustyni w dniu Massa,
gdzie Mnie kusili wasi ojcowie,
doświadczali Mnie, choć widzieli moje dzieła”.

II CZYTANIE (1 Kor 7, 32-35)

Bracia: Chciałbym, żebyście byli wolni od utrapień. Człowiek bezzenny troszczy się o sprawy Pana, o to, jak by się przypodobać Panu. Ten zaś, kto wstąpił w związek małżeński, zabiega o sprawy świata, o to, jak by się przypodobać żonie. I doznaje rozterki. Podobnie i kobieta: niezamężna i dziewica troszczy się o sprawy Pana, o to, by była święta i ciałem, i duchem. Ta zaś, która wyszła za mąż, zabiega o sprawy świata, o to, jak by się przypodobać mężowi. Mówię to dla waszego pożytku, nie zaś, by zastawiać na was pułapkę; po to, byście godnie i z upodobaniem trwali przy Panu.

AKLAMACJA (Mt 4, 16)

Lud, który siedział w ciemności, ujrzał światło wielkie, i mieszkańcom cienistej krainy śmierci weszło światło.

EWANGELIA (Mk 1, 21-28)

W mieście Kafarnaum Jezus w szabat wszedł do synagogi i nauczał. Zdumiewali się Jego nauką; uczył ich bowiem jak ten, który ma władzę, a nie jak uczeni w Piśmie. Był właśnie w synagodze człowiek opętany przez ducha nieczystego. Zaczął on wołać: „Czego chcesz od nas, Jezusie Nazarejczyku? Przyszedłeś nas zgubić. Wiem, kto jesteś: Święty Boży”. Lecz Jezus rozkazał mu surowo: „Milcz i wyjdź z niego”. Wtedy duch nieczysty zaczął go targać i z głośnym krzykiem wyszedł z niego. A wszyscy się zdumiali, tak że jeden drugiego pytał: „Co to jest? Nowa jakaś nauka z mocą. Nawet duchom nieczystym rozkazuje

i są mu posłuszne”. I wnet rozeszła się wieść o Nim wszędzie po całej okolicznej krainie galilejskiej.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Lud, który siedział w ciemności, ujrzał światło wielkie, i mieszkańcom cienistej krainy śmierci wzeszło światło” (Mt 4, 16).

„Kraina cienista” i „kraina śmierci” może być potraktowana jako obraz życia człowieka bez Boga, bez wiary. Wszystkie problemy życia i egzystencji człowieka są analizowane, badane i odnoszone filozoficznie i teologicznie do sensu życia i działania. Posiadając świadomość, przeżywając uczucia do ludzi i świata, pytamy nieustannie: Po co to wszystko? Nasza i naszych najbliższych przygodność fizyczna też domaga się racji istnienia.

Mimo upływu wielu tysięcy lat świadomości ludzkiej, nadal powyższe problemy domagają się wyjaśnień. Człowiek poszukuje prawdy o sobie, świecie, rozwoju kultury i przyszłości całej ludzkości.

Ewangelista Mateusz opisuje ludzi współczesnych ziemskiemu życiu Jezusa Chrystusa i nazywa ich „ludem siedzącym w ciemności”. Ciemność życia jest niejako połączona z nauką Chrystusa, który przyszedł jako „światłość”. Ten blask i ten honor przysługuje Chrystusowi z racji Jego dzieł zbawczych: Chrystus nauczał, objawiał – opowiadał o Bogu Jedynym, Ojcu Wszechmocnym, Stworzycielu świata i człowieka. Chrystus opowiadał o sobie jako o Synu Bożym, mówił i zapowiadał moc oraz przyście Ducha Świętego. W taki sposób dowiedzieliśmy się o naturze Boga Jedynego w Trzech Osobach.

Wiara w te prawdy uzdalnia nas do zrozumienia materialnego i duchowego sensu naszego życia, naszych cierpień i naszej przygodności trwania w czasie i miejscu na ziemi.

Tamten naród z czasów św. Mateusza i czas naszego życia, został niejako połączony i oświecony blaskiem Syna Bożego Jezusa Chrystusa:

„Lud, który siedział w ciemności, ujrzał światło wielkie, i mieszkańcom cienistej krainy śmierci weszło światło” (Mt 4, 16).

Reakcja ludzi jak opowiadają dalsze rozdziały Ewangelii św. Mateusza i innych Ewangelistów Marka, Łukasza i Jana, była różna. Jedni przyjęli Dobrą Nowinę o zbawieniu, inni pozostali obojętni na tę objawioną prawdę, jeszcze inni są nadal w rozterce i nie wiedzą za jakimi wartościami się opowiedzieć. Tak się dzieje dlatego, że Bóg respektuje wolność duchową człowieka. Bóg nie pragnie nikogo zmuszać do wyznawania Jego istnienia. Bóg kieruje się miłością, pragnie mieć swoich wyznawców pogrążonych właśnie w miłości do Boga i do bliźnich.

2. Skutki dialogu Boga z Mojżeszem na górze Horeb

W długiej, kilkudziesięcioletniej podróży narodu wybranego, dokonywały się wielkie znaki ze strony Boga. Tamten lud znękaný różnymi przeciwnościami domagał się od przywódcy Mojżesza widzialnych znaków na niebie i ziemi. Znaki ze strony Boga miały świadczyć o Jego obecności i o nieustannej opiece nad wybranym ludem.

I już wtedy Mojżesz otrzymał obietnicę nadzwyczajną od Boga, usłyszał że: „Pan Bóg twój wzbudzi ci proroka spośród braci twoich, podobnego do mnie. Jego będziesz słuchał” (Pwt 18, 15).

Podobieństwo oznaczało tożsamość, a wzbudzenie zapowiadało narodzenie się Syna Bożego. Była to zapowiedź z IX wieku p.n.e., a sprawdziła się dopiero w I wieku naszej ery w Betlejem Judzkim. Czas dziewięciu wieków dla ludu wybranego był bardzo długi, wymagał wiary, modlitwy i pełnego zaufania do wielu prorocत्व.

Treść dialogu Boga z Mojżeszem zawierała obietnicę: „Wzbudzę im proroka spośród ich braci, takiego jak ty, i włożę w jego usta moje słowa, będzie im mówił wszystko, co rozkażę” (Pwt 18, 18). W tej zapowiedzi był zawarty pełny autorytet dla „potomka”. Miał on być większy od

autorytetu Mojżesza, który lud uciskany wyprowadził z Egiptu²⁴. Nowy potomek – Syn Boży – miał „wyprowadzić” już wszystkie ludy i narody z niewoli ducha, z niewoli niewiedzy i z niewoli grzechu.

W czasie podróży narodu wybranego wola Boga Wszechmogącego w szczególny sposób została zmanifestowana programem życia dla ludu i każdego człowieka, w postaci Dziesięciu Przykazań Bożych²⁵ (por. Wj 20, 1-17). Najpierw był podstawowy „Kodeks” życia ludzkiego, moralnego, łącznie z wyznawaniem wiary, a następnie zostało objawione przykazanie miłości przez Jezusa Chrystusa (por. Mt, 22, 34-40).

3. Równoważność życia małżeńskiego z życiem poświęconym Bogu

Św. Paweł w Liście do Koryntian (1 Kor 7, 32-35) odpowiada zainteresowanym co do równoważności obu dróg zbawienia, „trwania przy Panu”. Jedna droga to małżeństwo, zgodne z naturą ciała ludzkiego i zadaniem przekazywania życia. Jest to droga zasługująca, ale pełna trudów, poświęceń i wyrzeczeń dla współmałżonka i posiadanych dzieci: „Ten zaś, kto wstąpił w związek małżeński, zabiega o sprawy świata, o to, jak by się przypodobać żonie. I doznaje rozterki” (1 Kor 7, 33-34).

Druga droga „poświęcona Panu” zawiera powołanie specjalne: „Kobieta: niezamężna i dziewica troszczy się o sprawy Pana, o to, by była święta i ciałem, i duchem” (1 Kor 7, 34). Wybór należy do człowieka, obu drogom Bóg błogosławi, szanuje wolę ludzką. Ludzi obdarza

---

24 Wyjście Izraelitów z Egiptu, Exodus – wydarzenie z historii Izraelitów opisane przede wszystkim w Księdze Wyjścia i Liczb obejmujące uwolnienie Izraelitów z Egiptu oraz ich wędrówkę przez Synaj do Palestyny, będącej Ziemią Obiecaną. [online:] <https://eszkola.pl/jezyk-polski/wyjscie-izraelitow-z-egiptu-198.html> [dostęp: 29.01.2021].

25 Wj 20, 1-17 – Dekalog stanowi syntezę całej religii i moralności ST. Por. Pwt 5,6-21. Także NT nakazuje jego zachowanie jako warunek zbawienia (Mk 10, 17-22). [online:] <https://biblia.deon.pl/rozdzial.php?id=70>. [dostęp: 29.01.2021].

miłością, wspomaga duchowo, aby powołanie ludzkie i Boże doprowadziło wszystkich do chwały zbawienia.

4. „Jezus w szabat wszedł do synagogi i nauczał” (Mk 1, 21)

„W mieście Kafarnaum Jezus w szabat wszedł do synagogi i nauczał. Zdumiewali się Jego nauką; uczył ich bowiem jak ten, który ma władzę, a nie jak uczeni w Piśmie” (Mk 1, 21) – w Jezusie spełniły się wszystkie proroctwa i zapowiedzi Starego Testamentu. Wypełnił się czas oczekiwania, Chrystus odpowiedział, i nadal odpowiada na wszystkie egzystencjalne pytania człowieka. Przez swoją śmierć i zmartwychwstanie okazał, że „[...] ma władzę” (Mk 1, 22) i „nawet duchom nieczystym rozkazuje i są mu posłuszne” (Mk 1, 23).

Taka forma uzdrowienia człowieka targanego duchowo, dokonana przez Chrystusa, ukazała prawdę – Bóg jest nad wszystkimi mocami i siłami oraz potrafi być miłosiernym dla każdego ludu i każdego człowieka.

5. Z nauczania papieskiego

„Początkiem zbawienia jest otwarcie się na coś, co poprzedza, na pierwotny dar potwierdzający życie i zachowujący przy życiu. Jedynie otwierając się na ten początek i uznając go, możemy być przemienieni, pozwalając, by dokonywało się w nas zbawienie, a życie stawało się płodne, pełne dobrych owoców. Zbawienie przez wiarę polega na uznaniu prymatu Bożego daru, jak to ujmuje św. Paweł: «Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę. A to pochodzi nie od was, lecz jest darem Boga» (Ef 2, 8)”²⁶.

---

26 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 26-27.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 95

„Przyjdźcie, uwielbiamy Go padając na twarze,
zegnijmy kolana przed Panem, który nas stworzył.
Albowiem On jest naszym Bogiem,
a my ludem Jego pastwiska i owcami w Jego ręku”.

V NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Hi 7, 1-4. 6-7; Ps 147a (146), 1-2. 3-4. 5-6; 1 Kor 9, 16-19. 22-23;
Mt 8, 17; Mk 1, 29-39.

I CZYTANIE (Hi 7, 1-4. 6-7)

Job przemówił w następujący sposób: „Czyż nie do bojowania podobny byt człowieka? Czy nie pędzi on dni jak najemnik? Jak niewolnik, co wzdycha do cienia, jak robotnik, co czeka zapłaty. Zyskałem miesiące męczarni, przeznaczono mi noce udręki. Położę się, mówiąc do siebie: «Kiedyż zaświta i wstanę?». Lecz noc wiecznością się staje i boleść mną targa do zmroku. Czas leci jak tkackie czółenka i przemija bez nadziei. Wspomnij, że dni me jak powiew. Ponownie oko me szczęścia nie zazna”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 147a (146), 1-2. 3-4. 5-6)

REFREN: Panie, Ty leczysz złamanych na duchu
Chwalcie Pana, bo dobrze jest śpiewać psalmy Bogu,
słodko jest Go wychwalać.
Pan buduje Jeruzalem,
gromadzi rozproszonych z Izraela.

On leczy złamanych na duchu
i przewiązuje im rany.
On liczy wszystkie gwiazdy
i każdej nadaje imię.

Nasz Pan jest wielki i potężny,
a Jego mądrość niewypowiedziana.

Pan dźwiga pokornych,
karki grzeszników zgina do ziemi.

II CZYTANIE (1 Kor 9, 16-19. 22-23)

Bracia: Nie jest dla mnie powodem do chluby to, że głoszę Ewangelię. Świadom jestem ciężącego na mnie obowiązku. Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii. Gdybym to czynił z własnej woli, miałbym zapłatę, lecz jeśli działałm nie z własnej woli, to tylko spełniam obowiązki szafarza. Jakąż przeto mam zapłatę? Otóż tę właśnie, że głosząc Ewangelię bez żadnej zapłaty, nie korzystam z praw, jakie mi daje Ewangelia. Tak więc nie zależąc od nikogo, stałem się niewolnikiem wszystkich, aby tym liczniejsi byli ci, których pozyskam. Dla słabych stałem się jak słaby, aby pozyskać słabych. Stałem się wszystkim dla wszystkich, żeby w ogóle ocalić przynajmniej niektórych. Wszystko zaś czynię dla Ewangelii, by mieć w niej swój udział.

AKLAMACJA (Mt 8, 17)

Jezus wziął na siebie nasze słabości i nosił nasze choroby.

EWANGELIA (Mk 1, 29-39)

Jezus po wyjściu z synagogi przyszedł z Jakubem i Janem do domu Szymona i Andrzeja. Teściowa zaś Szymona leżała w gorączce. Zaraz powiedzieli Mu o niej. On zbliżył się do niej i ująwszy ją za rękę podniósł. Gorączka ją opuściła i usługiwała im. Z nastaniem wieczora, gdy słońce zaszło, przynosili do Niego wszystkich chorych i opętanych; i całe miasto było zebrane u drzwi. Uzdrowił wielu dotkniętych rozmaitymi chorobami i wiele złych duchów wyrzucił, lecz nie pozwalał złym duchom mówić, ponieważ wiedziały, kim On jest. Nad ranem, gdy jeszcze było ciemno, wstał, wyszedł i udał się na miejsce pustynne, i tam się modlił. Pośpieszył za Nim Szymon z towarzyszami, a gdy Go znaleźli, powiedzieli Mu: „Wszyscy Cię szukają”. Lecz On rzekł do nich:

„Pójdźmy gdzie indziej, do sąsiednich miejscowości, abym i tam mógł nauczać, bo na to wyszedłem”. I chodził po całej Galilei, ucząc w ich synagogach i wyrzucając złe duchy.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jezus wziął na siebie nasze słabości i nosił nasze choroby” (Mt 8, 17).

Bóg bezgranicznie ukochał człowieka, swoje dzieło stworzenia, które powinno odpłacać tą samą miłością. Nawet po grzechu pierworodnym, a także po bezmiarze grzechów całej dotychczasowej ludzkości, Bóg nadal kocha człowieka i pragnie człowieczego szczęścia tak doczesnego, jak i wiecznego.

Ta bezgraniczna miłość Boga Ojca do człowieka szczególnie przejawiała się i przejawia w Osobie Jezusa Chrystusa Syna Bożego. Chrystus dokonał dzieła zbawienia, przyszedł na ten świat, aby nauczyć ludzi prawdziwej miłości. Na ziemi ukazał wielkość miłości Boga, wskazał na naturę Boga zawartą w Trzech Osobach, przejął na siebie ludzkie, grzechy i swoją ofiarą na drzewie krzyża dokonał ich odpuszczenia.

Ewangelia św. Mateusza (Mt 8, 17) mówi o słabościach, grzechach, a także naszych niedoskonałościach. Według naszych sumień nie zawsze jesteśmy grzesznymi, czasami udaje nam się dokonywać rzeczy dobrych i bardzo użytecznych dla naszych braci. Pomimo to doświadczamy, jako ludzie, stworzenia niedoskonałe, wielu braków: wiedzy, sprawności, poprawności myślenia i działania. Działają na nas emocje, czasami agresja, i w wielu wypadkach lenistwo w sprawach Bożych i ludzkich.

Chrystus nieustannie zbiera te nasze słabości i grzechy, włącza je w dzieło zbawienia i przedstawia nas Bogu Wszchemogącemu, razem z sobą. W towarzystwie Chrystusa, przez Jego sakramenty, a szczególnie przez sakrament pokuty, stajemy się oczyszczonymi i zdolnymi do dalszej współpracy z łaską Bożą. I wtedy Bóg ponownie mieszka w nas. Uświęca nas i odpuszcza nasze słabości, dzięki temu na nowo stajemy się poprawnymi dziećmi Bożymi.

Dzieło zbawienia trwa i trwać będzie, dopóki miłość Boga będzie się rozlewać w sercach ludzkich²⁷.

2. Job przemówił

Księga Joba (*Hioba*) w czytanim dzisiaj urywku wskazuje na problemy życia ludzkiego. Wspomniane są cierpienia tak fizyczne, jak i duchowe. Job stracił całą rodzinę i cały majątek. Z człowieka zamożnego i szczęśliwego stał się żebrakiem i wyrzutkiem społecznym. Jego towarzysze życia, a także Szatan, bezgraniczni zazdrościcy, patrzyli na jego cierpienia i oczekiwali na załamanie się duchowe. Czekali na przejawy buntu wobec tragicznego życia²⁸, na akt utraty wiary przez tak boleśnie doświadczanego. I nie doczekali się, Job²⁹ okazał się wytrwałym w wierze, a całe swoje doświadczenie życiowe oddał w ręce Boga.

„Czyż nie do bojowania podobny byt człowieka?” (Hi 7, 1) – mówi Job, bowiem nie znał jeszcze ani nagrody po śmierci, ani dokładnej idei zmartwychwstania. Życie raz zakończone, więcej nie wraca. Zostaje tylko dla niego wieczna ciemność.

Job się nie załamał, a miłosierny Bóg sprawił, że ponownie powróciło do niego szczęście rodzinne i majątkowe³⁰.

Możemy spojrzeć na doświadczenia życiowe Joba i porównać je z naszymi. Obecnie cierpimy z powodu pandemii COVID-19. Docierają do nas smutne informacje, że nawet szczepionki nie będą

---

27 „A nadzieja zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany” (Rz 5, 5).

28 „Wyciągnij, proszę, rękę i dotknij jego majątku! Na pewno Ci w twarz będzie zlorzezczył” (Hi 1, 6).

29 Hiob nie znał jeszcze ani nagrody po śmierci, ani dokładnej idei zmartwychwstania. Życie raz zakończone więcej do niego nie wraca. Zostaje tylko wieczna ciemność.

30 „I Pan przywrócił Hioba do dawnego stanu, gdyż modlił się on za swych przyjaciół. Pan oddał mu całą majątność w dwójnasób” (Hi 42, 10).

działać w skuteczny sposób. Dalej liczymy na wiedzę medyczną, ale mamy świadomość zawodności naszych organizmów, które się starzeją i umrzeć muszą.

Księga Joba poucza nas o losie ludzkiego życia, o niebezpieczeństwach wobec ciała, i w tych próbach możemy zapominać o wartościach wyższych, o wierze, o zbawieniu i o królestwie Bożym, wysłużonym dla nas przez Chrystusa.

3. Głoszenie Ewangelii jest obowiązkiem każdego wierzącego

Pierwszy List do Koryntian św. Pawła podpowiada nam o wielkim i zaszczytnym obowiązku głoszenia Ewangelii – Dobrej Nowiny. Dzisiaj do nas mówi św. Paweł: „Bracia: Nie jest dla mnie powodem do chluby to, że głoszę Ewangelię. Świadom jestem ciężącego na mnie obowiązku” (1 Kor 9, 16).

Ten apostoł narodów, Żydów i pogan sugeruje, że głoszenie Ewangelii napotyka wiele trudności. To nie jest łatwe zadanie. Podobnie jak i cierpienia fizyczne, tak i głoszenie Ewangelii napotyka na sprzeciwy, a nawet złączone jest to z wielkimi ofiarami. Mamy świadomość i znamy przecież wielu świętych, którzy oddali życie za prawdy o Bogu i o zbawieniu.

Święty Paweł podpowiada nam jeszcze inną myśl, ukazuje nam sposób głoszenia Ewangelii, trzeba ją głosić z miłością, oddaniem i w duchu prawdy: „Dla słabych stałem się jak słaby, aby pozyskać słabych. Stałem się wszystkim dla wszystkich, żeby w ogóle ocalić przynajmniej niektórych” (1 Kor 9, 22) – stwierdza św. Paweł. Jest także odpowiedź św. Pawła, jakie zasługi czkają tych, co głoszą Ewangelię: „Wszystko zaś czynię dla Ewangelii, by mieć w niej swój udział” (1 Kor 9, 23).

Wyznawcy Chrystusa nie tylko sami idą drogą zbawienia, zapraszają na tę drogę wiary innych. Dopiero wspólnota zbawienia w pełni

realizuje odpowiedź na bezgraniczną miłość Boga do człowieka. Żyjemy i zbawiamy się we wspólnocie!

4. Chrystus uzdrawia

Dzisiejsza Ewangelia opowiada o Chrystusie uzdrowicielu ludzi, o powrocie cierpiących do naturalnego daru zdrowia. Chrystus uzdrowił teściową Szymona: „On zbliżył się do niej i ująwszy ją za rękę podniósł. Gorączka ją opuściła i usługiwała im” (Mk 1, 31).

Innymi uzdrowieńcami byli mieszkańcy tamtej okolicy: „Uzdrowił wielu dotkniętych rozmaitymi chorobami i wiele złych duchów wyrzucił” (Mk 1, 34). Nie wiemy jakie to były ówczesne choroby ducha. Do tej pory trudno jest leczyć choroby psychiczne, choroby umysłu, choroby duszy ludzkiej. W tych uzdrowieniach Chrystus okazywał wielkie miłosierdzie i litość, nie był mu obojętny los cierpiących, zadbał nawet o mieszkańców innych miejscowości. „Pójdźmy gdzie indziej, do sąsiednich miejscowości, abym i tam mógł nauczać, bo na to wyszedłem” (Mk 1, 38) – zdecydował Chrystus. Uzdrawienia ze strony Syna Bożego Jezusa Chrystusa były i są nadal połączone z nauczaniem o miłosierdziu i miłości Boga wobec człowieka.

5. Z nauczania papieskiego

„Biblia opowiada, że Jakub walczył z Bogiem (por. Rdz 32, 25-31), ale to nie oddzieliło go od drogi Pana. W istocie to On sam nas zachęca: «Przyjdźcie więc, by pospierać się ze Mną» (Iz 1, 18). Jego miłość jest tak realna, tak prawdziwa, tak konkretna, że oferuje nam relację pełną szczerego i owocnego dialogu. Zatem szukaj objęcia twego

Ojca niebieskiego w kochającym obliczu Jego odważnych świadków na ziemi!”³¹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 147

„On leczy złamanych na duchu
i przewiązuje im rany.
On liczy wszystkie gwiazdy
i każdej nadaje imię.

Nasz Pan jest wielki i potężny,
a Jego mądrość niewypowiedziana.
Pan dźwiga pokornych,
karki grzeszników zgina do ziemi”.

---

31 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 50-51.

VI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Kpł 13, 1-2. 45-46; Ps 32 (31), 1b-2. 5. 11; 1 Kor 10, 31-11, 1;
Mt 4, 23; Mk 1, 40-45.

I CZYTANIE (Kpł 13, 1-2. 45-46)

Tak powiedział Pan do Mojżesza i Aarona: „Jeżeli u kogoś na skórze ciała pojawi się nabrzmienie albo wysypka, albo biała plama, która na skórze jego ciała jest oznaką trądu, to przyprowadzą go do kapłana Aarona albo do jednego z jego synów kapłanów. Trędowaty, który podlega tej chorobie, będzie miał rozerwane szaty, włosy w nieładzie, brodę zasłoniętą i będzie wołać: «Nieczysty, nieczysty!». Przez cały czas trwania tej choroby będzie nieczysty. Będzie mieszkał w odosobnieniu. Jego mieszkanie będzie poza obozem”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 32, 1-2. 5.11)

REFREN: Tyś jest ucieczką i moją radością
Szczęśliwy człowiek, któremu
odpuszczona została nieprawość,
a jego grzech zapomniany.
Szczęśliwy ten, któremu Pan nie poczytuje winy,
a w jego duszy nie kryje się podstęp.

Grzech wyznałem Tobie i nie ukryłem mej winy.
Rzekłem: „Wyznaję mą nieprawość Panu”,
a Ty darowałaś niegodziwość mego grzechu.
Cieszcie się i weselcie w Panu, sprawiedliwi,
radośnie śpiewajcie wszyscy prawego serca.

II CZYTANIE (1 Kor 10, 31-11, 1)

Bracia: Czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie. Nie bądźcie zgorszeniem ani dla Żydów, ani dla Greków, ani dla Kościoła Bożego, podobnie jak ja, który się staram przypodobać wszystkim, nie szukając własnej korzyści, lecz dobra wielu, aby byli zbawieni. Bądźcie naśladowcami moimi, tak jak ja jestem naśladowcą Chrystusa.

AKLAMACJA (Mt 4, 23)

Jezus głosił Ewangelię o królestwie i leczył wszelkie choroby wśród ludu.

EWANGELIA (Mk 1, 40-45)

Pewnego dnia przyszedł do Jezusa trędowaty i upadając na kolana, prosił Go: „Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić”. Zdjęty litością, wyciągnął rękę, dotknął go i rzekł do niego: „Chcę, bądź oczyszczony”. Natychmiast trąd go opuścił i został oczyszczony. Jezus surowo mu przykazał i zaraz go odprawił ze słowami: „Uważaj, nikomu nic nie mów, ale idź, pokaż się kapłanowi i złoż za swe oczyszczenie ofiarę, którą przepisał Mojżesz, na świadectwo dla nich”. Lecz on po wyjściu zaczął i rozgłaszać to, co zaszło, tak że Jezus nie mógł już jawnie wejść do miasta, lecz przebywał w miejscach pustynnych. A ludzie zewsząd schodzili się do Niego.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jezus głosił Ewangelię o królestwie i leczył wszelkie choroby wśród ludu” (Mt 4, 23).

Po to Chrystus przyszedł na świat, aby głosić Ewangelię, aby głosić Dobrą Nowinę, która miała główne zadanie: pojednać człowieka z Bogiem. Pierwsze „pojednanie” człowieka z Bogiem dokonało się w dziele stworzenia, człowiek został stworzony „na obraz i podobieństwo Boga”. „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1, 27) – stwierdza Księga Rodzaju.

Przez grzech pierworodny nastąpił rozłam, człowiek pragnął być równy Bogu, człowiek pragnął postawić się na miejscu Boga. Tę wolę ludzką uwypuklają słowa kuszenia pochodzące od Szatana: „Będziecie jak bogowie”. „Wtedy rzekł wąż do niewiasty: «Na pewno nie umrzecie! Ale wie Bóg, że gdy spożyjecie owoc z tego drzewa, otworzą się wam oczy i tak jak Bóg będziecie znali dobro i zło»” (Rdz 3, 4). Plastycznie ukazany owoc, stał się grzechem, czyli nieposłuszeństwem, a poznanie dobra i zła stało się okazją i możliwością czynienia zła.

Po to Chrystus przyszedł na świat, aby zgładzić grzechy świata³², aby dokonać zbawienia przez odpuszczenie win i grzechów całemu światu, który odróżnia zło od dobra i ma świadomość tej zdolności. My także jesteśmy świadomymi stworzeniami Bożymi, odróżniamy zło od dobra, a w wypadku grzechu – w sakramencie pokuty – otrzymujemy ponownie dar łączności i pojednania z Bogiem. Ponownie jesteśmy na drodze Chrystusa, na drodze zbawienia.

---

32 „Syn Boży objawił się po to, aby zniszczyć dzieła diabła. Każdy, kto narodził się z Boga, nie grzeszy, gdyż trwa w nim nasienie Boże; taki nie może grzeszyć, bo się narodził z Bóg” (1 J 3, 8b-9).

Dzieło zbawienia przyjmuje pojęcie „leczenia”, „uzdrowienia”, pozbywania się choroby, która jest uciążliwa i zaraźliwa jak trąd. Leczenie wszelkich chorób odnosi się do chorób ciała i duszy, chorób fizycznych i moralnych.

Królestwo Boże to stan zjednoczenia z Bogiem. Obecnie obejmuje ono Chrystusa zjednoczonego z nami w Kościele, sakramentach świętych, tradycji wiary i miłości. W przyszłości królestwo Boże oznaczać będzie życie wieczne z Bogiem w darze wieczności.

2. Stare Prawo mówiło o Jedynym Bogu Stworzycielu

Prawo zapisane w Starym Testamencie mówiło o Jedynym Bogu Stworzycielu. Człowiek wybrany, w narodzie izraelskim, miał ten przywilej wiary w Jedynego Boga. Mógł też prosić o miłosierdzie i o dar szczęśliwego życia. A jeśli zdarzyła się nieuleczalna choroba np. trąd? Wtedy przepisy nakazywały choremu: „Trędowaty, który podlega tej chorobie, będzie miał rozerwane szaty, włosy w nieładzie, brodę zasłoniętą i będzie wołać: «Nieczysty, nieczysty!»” (Kpł 13, 45). Chory miał ostrzegać innych przez groźbą zarażenia.

Wydawać by się mogło, że te dawne czasy przeminęły, a my mamy lekarstwa, mamy służbę medyczną, która zaradzi wszelkim chorobom. A jednak! Obecna pandemia uświadamia nam, że jesteśmy dziećmi tej ziemi, jesteśmy dziećmi natury, której działania do końca nie znamy. Tak jak dawniej modlimy się o zdrowie, cierpimy i płacemy nad tymi, którzy odchodzą. Myślimy także o sensie życia i tego dziwnego umierania. Pytamy: Dlaczego? Tak jak dawniej trędowaci, nosimy maski i rękawiczki, aby innych przestrzec przed zarażeniem.

Te wszystkie zabezpieczenia służą do ochrony ciała, ale jako stworzenia świadome i odpowiedzialne zastanawiamy się nad chorobami duszy, myślimy o wartości moralnego życia. Ta rzeczywistość duchowa

kieruje nas drogą wiary do Chrystusa, który przyszedł leczyć „wszystkie choroby wśród ludu” (Mt 4, 23).

3. „Wszystko na chwałę Bożą czyńcie” (1 Kor 10, 31)

Takie zalecenie kieruje do nas dzisiaj św. Paweł w Pierwszym Liście do Koryntian. Takie zalecenie obowiązuje wszystkich wyznawców Chrystusa, ponieważ to On wszystkim dobrze czynił: leczył choroby, nauczał, odpuszczał grzechy, głosił królestwo Boże.

Święty Paweł określa jako dobro moralne, każde działanie chrześcijanina, nawet to podstawowe, zwyczajne i naturalne: „Bracia: Czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwałę Bożą czyńcie” (1 Kor 10, 31). Wszelkie działania ludzkie, świadome i dobrowolne, mają kategorię moralną, są zasługujące jeśli są czynione w dobrej intencji, jeśli są zgodne z przykazaniem miłości. To przykazanie najpełniej realizuje się w miłosierdziu i w przebaczeniu. Chrystus powiedział, ile razy mamy przebaczać (por. Mt 18, 21-35). Powiedział także: „Kto jest naszym bliźnim?” (por. Łk 10, 30-37; Ef 4, 25-32).

Ponadto nasza wiara winna być autentyczna, prawdziwa, bez cienia egoizmu i własnych korzyści: „Nie szukając własnej korzyści, lecz dobra wielu, aby byli zbawieni” (1 Kor 10, 33). Do królestwa Bożego, które rozpoczęliśmy na ziemi, a do którego zmierzamy, nie idziemy samolubnie – to droga wspólnoty dobra i miłości dla wszystkich. Takimi cechami odznaczeni się pierwsi chrześcijanie. Różnili się od Żydów czy Greków, dlatego pozyskiwali wielu wyznawców, a nawet przebaczali prześladowcom³³, bo Chrystus powiedział: „Zaprawdę, powiadam wam: Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25, 40).

---

33 „Lecz powiadam wam, którzy słuchacie: Miłujcie waszych nieprzyjaciół; dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą” (Łk 6, 27).

4. „Jeśli chcesz, możesz mnie oczyścić” (Mk 1, 40)

Prosił trędowaty Chrystusa – został wysłuchany, uzdrowiony i skierowany, aby wypełnić starotestamentalny zwyczaj: „[...] idź, pokaż się kapłanowi i złoż za swe oczyszczenie ofiarę, którą przepisał Mojżesz, na świadectwo dla nich” (Mk 1, 44). Za uzdrowienie należało podziękować Bogu. Świadectwem było uzdrowienie jakiego dokonał Chrystus jako Syn Boży. Ówczesnie nikt takiego uzdrowienia nie mógł dokonać. Chrystus tym cudem – uzdrowieniem trędowatego – ukazał moc zbawczą i prawdę, że przyszedł na ziemię jako Mesjasz.

Reakcja uzdrowionego była naturalna, cieszył się i szczęśliwy z uzdrowienia, dzielił się swym szczęściem z innymi: „Lecz on po wyjściu zaczął rozgłaszać to, co zaszło [...]” (Mk 1, 45). Nie zaszkodził tym Chrystusowi, bo jeszcze nie nadeszła Jego godzina³⁴.

Uzdrowienie trędowatego, radość wszystkich uzdrowionych w sposób cudowny, wskazuje na Chrystusa jako dobrego Zbawiciela, który leczy wszelkie słabości, a szczególnie leczy rany grzechu. Chrystusowe miłosierdzie, zawarte w sakramencie pokuty, nadal działa i powoduje niezliczone uzdrowienia moralne.

5. Z nauczania papieskiego

„Tylko Jego miłość daje nam nadzieję trwania w umiarkowaniu, dzień po dniu, bez utraty zapалу, który daje nadzieja, w świecie ze swej natury niedoskonałym. Równocześnie Jego miłość jest dla nas gwarancją, że istnieje to, co jedynie mgliście przeczuwamy, a czego

---

34 „Potem Jezus obchodził Galileę. Nie chciał bowiem chodzić po Judei, bo Żydzi mieli zamiar Go zabić”. (J 7, 1). „Powiedział więc do nich Jezus: «Dla Mnie stosowny czas jeszcze nie nadszedł»” (J 7, 6).

mimo wszystko wewnętrznie oczekujemy: życie, które prawdziwie jest życiem”³⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 32

„Szczęśliwy człowiek, któremu
odpuszczona została nieprawość,
a jego grzech zapomniany.
Szczęśliwy ten, któremu Pan nie poczytuje winy,
a w jego duszy nie kryje się podstęp.

Grzech wyznałem Tobie i nie ukryłem mej winy.
Rzekłem: „Wyznaję mą nieprawość Panu”,
a Ty darowałaś niegodziwość mego grzechu.
Cieszcie się i weselcie w Panu, sprawiedliwi,
radośnie śpiewajcie wszyscy prawego serca”.

---

35 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 49.

I NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

CZYTANIA

Rdz 9, 8-15; Ps 25, 4-5. 6-7bc. 8-9; 1 P 3, 18-22; Mt 4, 4b; Mk 1, 12-15.

I CZYTANIE (Rdz 9, 8-15)

Tak rzekł Bóg do Noego i do jego synów: „Oto Ja zawieram przymierze z wami i z waszym potomstwem, które po was będzie; z wszelką istotą żywą, która jest z wami: z ptactwem, ze zwierzętami domowymi i polnymi, jakie są przy was, ze wszystkimi, które wyszły z arki, z wszelkim zwierzęciem na ziemi. Zawieram z wami przymierze tak, iż nigdy już nie zostanie zglądzona żadna istota żywa wodami potopu i już nigdy nie będzie potopu niszczącego ziemię”. Po czym Bóg dodał: „A to jest znak przymierza, które Ja zawieram z wami i każdą istotą żywą, jaka jest z wami, na wieczne czasy: Łuk mój kładę na obłoki, aby był znakiem przymierza między Mną i ziemią. A gdy rozciągnę obłoki nad ziemią i gdy ukaże się ten łuk na obłokach, wtedy wspomnę na moje przymierze, które zawarłem z wami i z wszelką istotą żywą, z każdym człowiekiem; i nie będzie już nigdy wód potopu na zniszczenie jakiegokolwiek jestestwa”.

PSALM RESPONSOJNY (Ps 25, 4-5. 6-7bc. 8-9)

REFREN: Drogi Twe, Panie, to łaska i wierność
Daj mi poznać Twoje drogi, Panie,
naucz mnie chodzić Twoimi ścieżkami.
Prowadź mnie w prawdzie według Twych pouczeń,
Boże i Zbawco, w Tobie mam nadzieję.

Wspomnij na swe miłosierdzie, Panie,
na swoją miłość, która trwa na wieki.

Tylko o mnie pamiętaj w swoim miłosierdziu,
ze względu na dobroć Twą, Panie.

Dobry jest Pan i prawy,
dlatego wskazuje drogę grzesznikom.
Pomaga pokornym czynić dobrze,
uczy pokornych dróg swoich.

II CZYTANIE (1 P 3, 18-22)

Najdrożsi: Chrystus raz umarł za grzechy, sprawiedliwy za niesprawiedliwych, aby was do Boga przyprowadzić; zabity wprawdzie na ciele, ale powołany do życia Duchem. W nim poszedł nawet ogłosić zbawienie duchom zamkniętym w więzieniu, niegdyś nieposłusznym, gdy za dni Noego cierpliwość Boża oczekiwała, a budowana była arka, w której niewielu, to jest osiem dusz zostało uratowanych przez wodę. Teraz również zgodnie z tym wzorem ratuje was ona we chrzcie nie przez obmycie brudu cielesnego, ale przez zwróconą do Boga prośbę o dobre sumienie, dzięki zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa. On jest po prawicy Bożej, gdyż poszedł do nieba, gdzie poddani Mu zostali aniołowie i Moce, i Potęgi.

AKLAMACJA (Mt 4, 4b)

Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych.

EWANGELIA (Mk 1, 12-15)

Duch wyprowadził Jezusa na pustynię. Czterdzieści dni przebył na pustyni, kuszony przez szatana. Żył tam wśród zwierząt, aniołowie zaś Mu usługiwali. Po uwięzieniu Jana przyszedł Jezus do Galilei i głosił Ewangelię Bożą. Mówił: „Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”(Mt 4, 4b).

Ta sentencja, będąca treścią aklamacji, powszechnie jest nam znana i doświadczana. Wiele stworzeń żyjących na ziemi swoje życie i rozmnażanie zawdzięcza podstawowym czynnościom – muszą się odżywiać. My, co do ciała, również należymy do świata stworzonego, materialnego. Aby żyć musimy się odżywiać.

Dzisiaj na progu wielkiego postu, Chrystus przypomina nam, że „Nie samym chlebem żyje człowiek [...]” (Mt 4, 4b). Oprócz ciała nosimy w sobie wielką wartość życia duchowego, ożywia nas duchowo nasza dusza nieśmiertelna³⁶. To właśnie o naszą duszę upomina się Chrystus i ostrzega, abyśmy kierowali się rozumną wiarą i słuchali Boga, słuchali słowa „[...] które pochodzi z ust Bożych” (Mt 4, 4b).

Słowo Boga to Jego miłość do nas, Bogu zależy abyśmy nie zatracili się w doczesności. To właśnie chleb jest symbolem ziemskiego życia. Symbolizuje on także nasze codzienne zachowania, nasze wartościowanie relacji międzyludzkich. Obok nas żyją także inni ludzie, oni też są dziećmi Bożymi. Oni potrzebują doczesności wypełnionej darami ziemskimi: pożywieniem, ubraniem, mieszkaniem, środkami transportu, opieką zdrowotną, nauką i postępem wiedzy. Życie ludzkie jest bowiem konglomeratem materii i ducha, używamy wartości materialnych, ale kierują nami wartości ducha. Właśnie o wartości ducha upomina się Chrystus. Jego dzieło zbawienia zostało zrealizowane

---

36 „Osoba ludzka, stworzona na obraz Boży, jest równocześnie istotą cielesną i duchową [...]”. KKK, 362. „Pojęcie dusza często oznacza w Piśmie świętym życie ludzkie lub całą osobę ludzką [...] „dusza” oznacza zasadę duchową w człowieku”. KKK, 363.

na oczach ludzi, a szczególnie na oczach apostołów. Mówią o tym Dzieje Apostolskie: „Po tych słowach uniósł się w ich obecności w górę i obłok zabrał Go im sprzed oczu. Kiedy jeszcze wpatrywali się w Niego, jak wstępował do nieba, przystąpili do nich dwaj mężowie w białych szatach, i rzekli: «Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie i wpatrujecie się w niebo? Ten Jezus, wzięty od was do nieba, przyjdzie tak samo, jak widzieliście Go wstępującego do nieba»” (Dz 1, 10-11).

Dzisiaj Chrystus przychodzi do nas w swoim słowie. To słowo jest jak chleb dla dusz naszych. Nie wystarczy nam już dobrobyt doczesny, tak zwany chleb powszedni, mamy duchowe aspiracje pobudzone wiarą w nieśmiertelnego Boga – Jezusa Chrystusa. Jeśli Chrystus jest wieczny, zmartwychwstały, to i my zmartwychwstaniemy.

„W Chrystusie wszyscy będą ożywieni, lecz każdy według własnej kolejności. Chrystus, jako pierwszy, potem ci, co należą do Chrystusa, w czasie Jego przyjścia. Wreszcie nastąpi koniec, gdy przekaże królowanie Bogu i Ojcu i gdy pokona wszelką Zwierzchność, Władzę i Moc” (1 Kor 15, 22b-24) – mówił św. Paweł.

2. „Chrystus raz umarł za grzechy, sprawiedliwy za niesprawiedliwych” (1 P 3, 18)

„Chrystus raz umarł za grzechy, sprawiedliwy za niesprawiedliwych” (1 P 3, 18) – celem śmierci Chrystusa było zbawienie świata. Chrystus swoim życiem i aktami zbawienia przypomina nam o Bogu, o życiu wiecznym i naprawie życia ludzkiego. Powodem śmierci Syna Bożego były i są nasze grzechy. To właśnie one, nasze grzechy, świadczą o naszych ziemskich interesach. Grzechy ludzkie materialne i duchowe stają się, w człowieku małej wiary, tylko doczesnością. To grzechy nasze sprawiają, że zamyka się przed nami niebo. A nawet więcej, przez grzechy można zmarnować także codzienną doczesność. Można zniszczyć

bliźniego materialnie i duchowo, pozbawiając go „chleba” powszedniego, i zamiast miłości, okazując nienawiść, obojętność i brak prawdy.

Święty Piotr w Pierwszym Liście przytacza historię ze Starego Testamentu, historię Patriarchy – Noego³⁷. Ta historia ma nam przypomnieć, że jesteśmy na tej ziemi bytami przygodnymi, siły natury wielokrotnie nas przewyższają. Mimo wielkich osiągnięć naukowych nadal boimy się pandemii wirusa, boimy się zmian klimatu, boimy się powodzi, które miejscowo zamieniają się w potopy. Świat materialny jest w ciągłym ruchu, zmienia się. Także człowiek zmienia się, dorósłsze, kształci się, „czyni sobie ziemię poddaną”³⁸.

To nieustanny pośpiech doczesności, a w niej człowiek z ciałem i duszą, upomina się o pewne drogi życia, wartości nieprzemijające. Pragnie zrozumieć swoje miejsce na ziemi i „miejsce” w obiecany przez Chrystusa królestwie Bożym. Nasza duchowość domaga się wytłumaczenia naszych zdolności intelektualnych, poszukujemy i realizujemy się w gronie ludzkich uczuć, chcemy realizować się w idei dobra i miłości, pragniemy dobra dla siebie i naszych najbliższych.

Przez wieki ludzkiego istnienia budujemy ustroje gospodarcze i polityczne przyjazne naszej wolności działania, wolności ducha.

---

37 Noe w czasie, kiedy żył był jedynym człowiekiem, którego postępowanie i życie, podo-
bało się Bogu. Reszta ludzkości była zepsuta, dlatego Bóg postanowił zesłać na świat
potop. Chciał jednak, aby przeżył go Noe ze swoją najbliższą rodziną, dlatego kazał
mu zbudować Arkę Noego. Oprócz swoich najbliższych miał na niej zgromadzić
po parze wszystkich zwierząt lądowych i latających, aby mogły podtrzymać swój
gatunek po potopie. Kiedy Noe zakończył swoją misję budowania Arki i zgromadze-
nia na niej zwierząt, na ziemi spadł obfity deszcz. Wielki potop ogarnął całą ziemię
przykrywając ją aż po wierzchołki najwyższych gór. [online:] [https://wiadomosci.onet.
pl/religia/noe-tworca-arki-ktora-uratowala-ludzosc/hnq0zew](https://wiadomosci.onet.pl/religia/noe-tworca-arki-ktora-uratowala-ludzosc/hnq0zew) [dostęp: 19.02.2021].

38 „A wreszcie rzekł Bóg: Uczynimy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam. Niech
panuje nad rybami morskimi, nad ptactwem powietrznym, nad bydłem, nad ziemią
i nad wszystkimi zwierzętami pełzającymi po ziemi!” (Rdz 1, 26).

Pragniemy sprawiedliwości w życiu indywidualnym i zbiorowym. Pragniemy prawdy o sobie, świecie i naszej duchowej przyszłości.

3. Odpowiedź Chrystusa

W tę pierwszą niedzielę wielkiego postu pada odpowiedź Chrystusa: „Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” (Mk 1, 15).

Czas się wypełnił w znaczeniu historii zbawienia, Chrystus przyszedł na ten świat i dokonał dzieła zbawienia dla tamtych pokoleń ludzkich. Ponieważ jest Synem Bożym, Chrystus trwa ponad czasem. To my jesteśmy przygodnymi wędrowcami, On trwa wiecznie. A teraz upomina się o nasze życie duchowe, moralne, pragnie nas zbawić, przypomina o naszych wartościach ducha i zaprasza przez akty zbawienia do królestwa niebieskiego.

Póki czas w doczesnym życiu, przez post i umartwienie oraz dobre czyny na korzyść bliźniego, „wychowujemy” nasze ciała i dusze, aby były zdolne do dobrego trwania doczesnego i wiecznego.

4. Z nauczania papieskiego

„Jego przebaczenie i zbawienie nie są czymś, co kupiliśmy lub co musimy nabyć za pomocą naszych uczynków lub wysiłków. On nam darmo przebacza i nas wyzwala. Jego ofiarowanie się na krzyżu jest czymś tak wielkim, że nie możemy i nie musimy płacić, musimy je tylko przyjąć z ogromną wdzięcznością i radością, że jesteśmy tak kochani, zanim mogliśmy to sobie wyobrazić: «Bóg sam pierwszy nas umiłował» (1 J 4, 19)”³⁹.

---

39 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 52.

5. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 25

„Dobry jest Pan i prawy,
Dlatego wskazuje drogę grzesznikom.
Pomaga pokornym czynić dobrze,
uczy pokornych dróg swoich”.

II NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

CZYTANIA

Rdz 22, 1-2. 9-13. 15-18; Ps 116b (115), 10 i 15. 16-17. 18-19; Rz 8, 31b-34;
Mt 17, 5; Mk 9, 2-10.

I CZYTANIE (Rdz 22,1-2.9-13.15-18)

Bóg wystawił Abrahama na próbę. Rzekł do niego: „Abrahamie!”. A gdy on odpowiedział: „Oto jestem”, powiedział: „Weź twego syna jedynego, którego miłujesz, Izaaka, idź do kraju Moria i tam złoś go w ofierze na jedynym z pagórków, jaki ci wskażę”. A gdy przyszedł na to miejsce, które Bóg wskazał, Abraham zbudował tam ołtarz, ułożył na nim drwa i związawszy syna swego Izaaka położył go na tych drwach na ołtarzu. Potem Abraham sięgnął ręką po nóż, aby zabić swego syna. Ale wtedy anioł Pana zawołał na niego z nieba i rzekł: „Abrahamie, Abrahamie!”. A on rzekł: „Oto jestem”. Powiedział mu: „Nie podnoś ręki na chłopca i nie czyń mu nic złego! Teraz poznałem, że boisz się Boga, bo nie odmówiłeś Mi nawet twego jedynego syna”. Abraham obejrzawszy się poza siebie, spostrzegł barana uwikłanego w zaroślach. Poszedł więc, wziął barana i złośł w ofierze całopalnej zamiast swego syna. Po czym anioł Pana przemówił głośno z nieba do Abrahama po raz drugi: „Przysięgam na siebie, mówi Pan, że ponieważ uczyniłeś to i nie szczeniłeś syna twego jedynego, będę ci błogosławił i dam ci potomstwo tak liczne jak gwiazdy na niebie i jak ziarnka piasku na wybrzeżu morza; potomkowie twoi zdobędą warownie twych nieprzyjaciół. Wszystkie ludy ziemi będą sobie życzyć szczęścia na wzór twego potomstwa, dlatego że usłuchałeś mego rozkazu”.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 116b (115), 10 i 15. 16-17. 18-19)

REFREN: W krainie życia będę widział Boga
Nawet wtedy ufałem, gdy mówiłem:

„Jestem w wielkim ucisku”.
Cenna jest w oczach Pana
śmierć świętych Jego.

O Panie, jestem Twoim sługą,
jam sługa Twój, syn Twej służebnicy.
Ty rozerwałeś moje kajdany,
Tobie złożę ofiarę pochwalną
i wezwę imienia Pana.

Wypełnię me śluby dla Pana
przed całym Jego ludem.
W dziedzińcach Pańskiego domu,
pośrodku ciebie, Jeruzalem.

II CZYTANIE (Rz 8, 31b-34)

Bracia: Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam? On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał, jakże miałby nam wraz z Nim i wszystkiego nie darować? Któż może wystąpić z oskarżeniem przeciw tym, których Bóg wybrał? Czyż Bóg, który usprawiedliwia? Któż może wydać wyrok potępienia? Czy Chrystus Jezus, który poniósł za nas śmierć, co więcej – zmartwychwstał, siedzi po prawicy Boga i przyczynia się za nami?

AKLAMACJA (Mt 17, 7)

Z obłoku świetlanego odezwał się głos Ojca: „To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie”.

EWANGELIA (Mk 9, 2-10)

Jezus wziął z sobą Piotra, Jakuba i Jana i zaprowadził ich samych osobno na górę wysoką. Tam przemienił się wobec nich. Jego odzienie stało

się lśniący białe tak, jak żaden wytwórca sukna na ziemi wybielić nie zdoła. I ukazał się im Eliasza z Mojżeszem, którzy rozmawiali z Jezusem. Wtedy Piotr rzekł do Jezusa: „Rabbi, dobrze, że tu jesteśmy; postawimy trzy namioty: jeden dla Ciebie, jeden dla Mojżesza i jeden dla Eliasza”. Nie wiedział bowiem, co należy mówić, tak byli przestraszeni. I zjawił się obłok, osłaniający ich, a z obłoku odezwał się głos: „To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie”. I zaraz potem, gdy się rozejrzeli, nikogo już nie widzieli przy sobie, tylko samego Jezusa. A gdy schodzili z góry, przykazał im, aby nikomu nie rozpowiadali o tym, co widzieli, zanim Syn Człowieczy nie powstanie z martwych. Zachowali to polecenie, rozprawiając tylko między sobą, co znaczy powstać z martwych.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Z obłoku świetlanego odezwał się głos Ojca: «To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie»” (Mt 17, 5).

W drugą niedzielę wielkiego postu słyszymy głos Boga. Bóg przez sumienia i przez naszą świadomość kieruje do nas ważne przesłanie. Kościół w liturgii uaktualnia ten głos i przekazuje go na cały świat, kieruje ten głos do serca każdego człowieka dobrej woli.

Na tym polega nasza wiara i wiara całego społeczeństwa, że słyszymy ten głos, mamy świadomość obecności Boga tu i teraz! Ta łączność daje nam pewność, że Bóg pragnie naszego dobra i dlatego rozmawia z nami, już nie z obłoku, ale z Kościoła, który jest autorytetem ustanowionym⁴⁰ przez Jezusa Chrystusa.

Przyjmujemy ten głos w pokorze serca i wyrażamy przez modlitwę dziękczynną radość, bo Bóg jest z nami⁴¹ – mówi do nas!

Święty Ewangelista Mateusz, Boga nazywa Ojcem. Bóg Wszechmogący ma ten tytuł od samego początku objawienia, od pierwszych kart Pisma Starego Prawa (por. Wj 4, 22), Bóg jest Stworzycielem, „rodzi świat”, stwarza człowieka z duszą nieśmiertelną, po to: „[...] aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3, 16). W sposób najbardziej znamieny Bóg okazał się Ojcem wobec swojego Syna Jednorodzonego⁴².

---

40 „Otóż i Ja tobie powiadam: Ty jesteś Piotr [czyli Skała], i na tej Skale zbuduję Kościół mój, a bramy piekielne go nie przemogą. I tobie dam klucze królestwa niebieskiego; cokolwiek zwiążesz na ziemi, będzie związane w niebie, a co rozwiążesz na ziemi, będzie rozwiązane w niebie” (Mt 16, 18).

41 Fragment tekstu św. Paweł zaczął od słów: „Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam?” (Rz 8, 31).

42 „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto

Właśnie dzisiaj, w liturgii słowa, słyszymy znamienne głos Boga Ojca: „To jest mój Syn umiłowany, Jego słuchajcie!” (Mt 17, 5). W tych słowach jest objawiona tajemnica Trójcy Przenajświętszej – Jeden Bóg, ale w trzech osobach: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty⁴³.

Ważne jest i ciągle aktualne przesłanie Boga Ojca: „Jego słuchajcie!” (Mt 17, 5). Mamy słuchać, podziwiać, czcić i przez całe nasze życie wpaływać się w dzieło zbawcze Chrystusa. Tego naucza nas bezpośrednio Chrystus w liturgii słowa, szczególnie w przypowieściach zawartych w Ewangeliach. Naucza nas swoją historią życia na ziemi, szczególnie przez cudowne uzdrowienia, a w sposób nadzwyczajny naucza nas w akcie zmartwychwstania. W zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa zawiera się i nasze zmartwychwstanie do życia wiecznego. Słuchając, wierząc i wypełniając wolę Ojca, stajemy się prawdziwymi dziećmi Bożymi, i my również możemy nazywać Boga Ojcem!

2. „Bóg wystawił Abrahama na próbę” (Rdz 22, 1)

Słyszymy dzisiaj w pierwszym czytaniu, że „Bóg wystawił Abrahama na próbę” (Rdz 22, 1) i zastanawiamy się. Dlaczego? Przecież Bóg wcześniej wiedział o wierze i miłości do Boga ze strony Abrahama. A jednak potrzebna była próba. Abraham z bólem serca, tak jak prawdziwy ojciec, który traci swoje dziecko, był gotów poświęcić największy skarb swego życia, był gotów złożyć ofiarę z pierworodnego syna.

Bóg Ojciec nie pozwolił na pełną realizację ofiary. W ostatniej chwili zamienił ofiarę z Izaaka na ofiarę z baranka. „Abraham, obejmując się poza siebie, spostrzegł barana uwikłanego w zaroślach.

---

w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3, 16).

43 „Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego»” (Mt 28, 18-18).

Poszedł więc, wziął barana i złożył w ofierze całopalnej zamiast swego syna” (Rdz 22, 13).

Tak dokonało się wyznanie wiary Abrahama, za ten akt zaufania Abraham otrzymał nagrodę. Bóg Ojciec obiecał: „Będę ci błogosławił i dam ci potomstwo tak liczne jak gwiazdy na niebie i jak ziarnka piasku na wybrzeżu morza; potomkowie twoi zdobędą warownie twych nieprzyjaciół. Wszystkie ludy ziemi będą sobie życzyć szczęścia na wzór twego potomstwa, dlatego że usłuchałeś mego rozkazu” (Rdz 22, 17-18).

Cała ta historia wiary, posłuszeństwa, ofiary i końcowego błogosławieństwa spełniła się w sposób doskonały z Synem Jednorodzym Chrystusem. On, Jezus Chrystus Syn Boga Ojca Wszechmogącego, stał się ofiarą i to ofiarą krzyżową (Hbr 8, 5-10).

2.1. Bóg może wystawiać naszą wiarę na próbę

I nasza wiara w Boga Ojca jest często wystawiana na próbę. I my również, doświadczeni życiem, pytamy Boga: Dlaczego? Dlaczego cierpię? Dlaczego choruję? Dlaczego moi najbliżsi; dzieci, rodzice, znajomi, tak szybko odchodzą?

Nieraz na odpowiedź czekamy wiele lat, nieraz dopiero po śmierci poznamy tajemnice i plany Boga Ojca względem długiej próby, jaką jest całe nasze życie. Bóg jest Ojcem, zapewne odpowie, a nawet może okazać swoją łaskę, jeszcze za naszego doczesnego życia.

Ponadto dzięki nieustannej ofierze eucharystycznej, nasze trudy życiowe, możemy dołączać do zbawczej ofiary Chrystusa. Nasze życie i jego trudy stają się w oczach Boga Ojca nadzwyczaj wartościowe, bo są złączone z miłością Syna Jednorodzonego.

3. „Bracia: Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam” (Rz 8, 31b)

„Bracia: Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam” (Rz 8, 31b) – takie przesłanie płynie z Listu do Rzymian, a następnie są wymieniane trudności życia: „Któż może wystąpić z oskarżeniem przeciw tym [nam]? Któż może wydać wyrok potępienia?” (por. Rz 8, 33a.34a).

Wszelkie nasze doświadczenia są zamknięte w miłości Chrystusa. To On stoi przed nami i przedstawia nas Bogu Ojcu, jako odkupione z win dzieci Boże. „[Czy] Chrystus Jezus, który poniósł za nas śmierć, co więcej – zmartwychwstał, siedzi po prawicy Boga i przyczynia się za nami?” (Rz 8, 34).

4. „Tam przemienił się wobec nich” (Mk 9, 2)

Chrystus, aby umocnić wiarę w apostołach, zabrał ich na górę i „Tam przemienił się wobec nich” (Mk 9, 2). Ukazał im swoje Bóstwo i jednocześnie objawił plan swego zbawczego działania. Nakazał apostołom: „[...] aby nikomu nie rozpowiadali o tym, co widzieli, zanim Syn Człowieczy nie powstanie z martwych” (Mk 9, 9).

Objawienie i zbawienie, dokonywane przez Chrystusa, miało i ma swoje sekwencje. Najpierw było narodzenie Jezusa, potem Jego nauczanie, a następnie akty zbawcze – męka, śmierć i zmartwychwstanie. A obecnie dzieło zbawcze trwa przez wieki, i uaktualnia się w ofierze eucharystycznej.

My już nie musimy milczeć, mamy głosić swoim życiem, słowem i postępowaniem, że Chrystus zmartwychwstał!

5. Z nauczania papieskiego

„Być Kościołem znaczy być Ludem Bożym, zgodnie z wielkim planem miłości Ojca. Oznacza to być zacynem Bożym pośród ludzkości.

Czyli głosić i nieść zbawienie Boże w ten nasz świat, który często jest zagubiony, potrzebuje odpowiedzi dodającej odwagi, dającej nadzieję, dodającej siły w drodze”⁴⁴.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 116B

„O Panie, jestem Twoim sługą,
jam sługa Twój, syn Twej służebnicy.
Ty rozerwałeś moje kajdany,
Tobie złożę ofiarę pochwalną
i wezwę imienia Pana”.

---

44 Franciszek, *Adhortacja Apostolska Evangelii gaudium. O głoszeniu Ewangelii we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2013, s. 85.

III NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

CZYTANIA

Wj 20, 1-17; Ps 19 (18), 8-11; 1 Kor 1, 22-25; J 3, 16; J 2, 13-25.

I CZYTANIE (Wj 20, 1-17)

W owych dniach mówił Bóg wszystkie te słowa: „Ja jestem Pan, twój Bóg, którym cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli. Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie. Nie będziesz czynił żadnej rzeźby ani żadnego obrazu tego, co jest na niebie wysoko, ani tego, co jest na ziemi nisko, ani tego, co jest w wodach pod ziemią. Nie będziesz oddawał im pokłonu i nie będziesz im służył, ponieważ Ja, Pan, twój Bóg, jestem Bogiem zazdrosnym, który karze występki ojców na synach do trzeciego i czwartego pokolenia względem tych, którzy Mnie nienawidzą. Okazuję zaś łaskę aż do tysięcznego pokolenia tym, którzy Mnie miłują i strzegą moich przykazań. Nie będziesz wzywał imienia Boga twego, Pana, do czczych rzeczy, gdyż Pan nie pozostawi bezkarnie tego, który wzywa Jego imienia do czczych rzeczy. Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić. Sześć dni będziesz pracować i wykonywać wszystkie twe zajęcia. Dzień zaś siódmy jest szabatem ku czci twego Boga, Pana. Nie możesz przeto w dniu tym wykonywać żadnej pracy ani ty sam, ani syn twój, ani twoja córka, ani twój niewolnik, ani twoja niewolnica, ani twoje bydło, ani cudzoziemiec, który mieszka pośród twych bram. Bo w sześciu dniach uczynił Pan niebo, ziemię, morze oraz wszystko, co jest na nich, w siódmym zaś dniu odpoczął. Dlatego pobłogosławił Pan dzień szabatu i uznał go za święty. Czcij ojca twego i matkę twoją, abyś długo żył na ziemi, którą twój Bóg, Pan, dał tobie. Nie będziesz zabijał. Nie będziesz cudzołożył. Nie będziesz kradł. Nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa jako świadek. Nie będziesz pożądał domu bliźniego twego. Nie będziesz pożądał żony

bliźniego twego ani jego niewolnika, ani jego niewolnicy, ani jego wołu, ani jego osła, ani żadnej rzeczy, która należy do bliźniego twego”.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 19 (18), 8-11)

REFREN: Słowa Twe, Panie, dają życie wieczne
Prawo Pańskie jest doskonałe i pokrzepia duszę,
świadectwo Pana niezawodne, uczy prostaczka mądrości.
Jego słuszne nakazy radują serce,
jaśnieje przykazanie Pana i olśniewa oczy.

Bojaźń Pana jest szczerą i trwa na wieki,
sądy Pana prawdziwe, a wszystkie razem słuszne.
Cenniejsze nad złoto, nad złoto najczystsze,
słodsze od miodu płynącego z plastra.

II CZYTANIE (1 Kor 1, 22-25)

Bracia: Gdy Żydzi żądają, znaków, a Grecy szukają mądrości, my głosimy Chrystusa ukrzyżowanego, który jest zgorszeniem dla Żydów, a głupstwem dla pogan, dla tych zaś, którzy są powołani, tak spośród Żydów, jak i spośród Greków, Chrystusem, mocą i mądrością Bożą. To bowiem, co jest głupstwem u Boga, przewyższa mądrością ludzi, a co jest słabe u Boga, przewyższa mocą ludzi.

AKLAMACJA (J 3, 16)

Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna Jednorodzonego; każdy, kto w Niego wierzy, ma życie wieczne.

EWANGELIA (J 2, 13-25)

Zbliżała się pora Paschy żydowskiej i Jezus udał się do Jerozolimy. W świątyni napotkał tych, którzy sprzedawali woły, baranki i gołębie oraz siedzących za stołami bankierów. Wówczas sporządziwszy sobie

bicz ze sznurków, powyrzucał wszystkich ze świątyni, także baranki i woły, porozrzucił monety bankierów, a stoły powyrzucił. Do tych zaś, którzy sprzedawali gołębie, rzekł: „Weźcie to stąd, a nie róbcie z domu Ojca mego targowiska”. Uczniowie Jego przypomnieli sobie, że napisano: „Gorliwość o dom Twój pożera Mnie”. W odpowiedzi zaś na to Żydzi rzekli do Niego: „Jakim znakiem wykażesz się wobec nas, skoro takie rzeczy czynisz?”. Jezus dał im taką odpowiedź: „Zburzcie tę świątynię, a Ja w trzech dniach wzniosę ją na nowo”. Powiedzieli do Niego Żydzi: „Czterdzieści sześć lat budowano tę świątynię, a Ty ją wzniesiesz w przeciągu trzech dni?”. On zaś mówił o świątyni swego ciała. Gdy więc zmartwychwstał, przypomnieli sobie uczniowie Jego, że to powiedział, i uwierzyli Pismu i słowu, które wyrzekł Jezus. Kiedy zaś przebywał w Jerozolimie w czasie Paschy, w dniu świątecznym, wielu uwierzyło w imię Jego, widząc znaki, które czynił. Jezus natomiast nie zwierzał się im, bo dobrze wszystkich znał i nie potrzebował niczyjego świadectwa o człowieku. Sam bowiem wiedział, co się kryje w człowieku.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna Jednorodzonego; każdy, kto w Niego wierzy, ma życie wieczne” (J 3, 16).

W liturgii słowa wielkiego postu dowiadujemy się o miłości Boga do świata, a szczególnie, miłości Boga do człowieka. Ta miłość nigdy się nie zmniejsza i nikogo z ludzi nie omija, bo Bóg jest Duchem i to doskonałym. Raz podjęta decyzja u Boga nie podlega zmianom.

Tylko człowiek może ulegać zmienności uczuć. Raz przyrzeka miłość, a potem ją odwołuje i dedykuje innej osobie. Natomiast Bóg umiłował świat, umiłował dzieło własnego stworzenia, a szczególnie uczucia. Własną wolę miłości skierował do człowieka, dzieląc się z człowiekiem inteligencją, osobowością, duchowością i świadomością własnego istnienia.

Wiemy, że istniejemy w sposób naturalny, doczesny, a przez nasze dusze wiemy o możliwości życia wiecznego. Ta wiedza ma postać wiary, jest ukazana przez samego Boga w objawieniu naturalnym i bezpośrednim. Szczególną formą objawienia bezpośredniego i formalnego było przyjście na świat Syna Bożego – Jezusa Chrystusa.

Tekst aklamacji wyraźnie to podkreśla: „Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna Jednorodzonego” (J 3, 16). Chrystus, zatem jest darem i zarazem objawieniem, jest najwspanialszą „mową” Boga do człowieka, przez Syna Jednorodzonego. W tym objawieniu dotykamy duchowo tajemnicy Trójcy Przenajświętszej, w której następują nieustanne i pełne miłości relacje.

Deklaracja Boga Ojca do człowieka idzie jeszcze dalej, odnosi się do relacji Bóg-człowiek, poprzez miłość zawartą w wierze. Nie możemy oglądać Boga twarzą w twarz, jest to zastrzeżone do czasu pełnego wypełnienia się dzieła zbawienia. Boga możemy oglądać tylko przez

wiarę. Boga można oglądać, także ufając świadectwu, jakie dali apostołowie i świadkowie życia, zbawienia i zmartwychwstania Chrystusa. Dlatego Bóg Ojciec wskazuje na Chrystusa: „Kto w Niego wierzy, ma życie wieczne” (J 3, 16).

2. Objawienie starotestamentalne

Objawienie starotestamentalne jest zawarte w Księdze Wyjścia. Odnosi się ono do godności człowieka, dziecka Bożego, zobowiązanego prowadzić życie według Bożych zasad, czyli przykazań Bożych⁴⁵.

Zawarty jest w nich statut o następujących normach:

- Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie;
- Nie będziesz czynił żadnej rzeźby ani żadnego obrazu;
- Ja, Pan, twój Bóg, jestem Bogiem;
- Okazuję zaś łaskę aż do tysięcznego pokolenia tym, którzy Mnie miłują i strzegą moich przykazań;
- Nie będziesz wzywał imienia Boga twego, Pana, do czczych rzeczy.
- Pamiętaj o dniu szabatu, aby go uświęcić. [...] Dzień zaś siódmy jest szabatem ku czci twego Boga;
- Czcij ojca twego i matkę twoją, abyś długo żył na ziemi;
- Nie będziesz zabijał;
- Nie będziesz cudzołożył;
- Nie będziesz kradł;
- Nie będziesz mówił przeciw bliźniemu twemu kłamstwa;
- Nie będziesz pożądał domu bliźniego twego;
- Nie będziesz pożądał żony bliźniego twego.

Przykazania wskazują człowiekowi moralną drogę życia, pomagają także ułożyć zasady wzajemnego poszanowania, pomocy i współistnienia.

---

45 Por. Przykazania Boże (Wj 24, 12. 32, 16. 34, 1).

Bez respektowania tych przykazań nie udaje się ułożyć trwania żadnego państwa, narodu, a także życia rodzinnego.

3. „Chrystusem, mocą i mądrością Bożą” (1 Kor 1, 24)

Święty Paweł Apostoł nazywa Chrystusa „mocą i mądrością Bożą”. Moc Chrystusa cierpiącego i zmartwychwstałego objawiła się poprzez bezgraniczną miłość Boga, który swego Jednorodzonego Syna dał⁴⁶.

Zatem miłość Boga jest nową mądrością, inną niż ludzkie pomysły, takie jak: „zgorszeniem dla Żydów, a głupstwem dla pogan” (1 Kor 1, 23). W tej kategorii ludzkich pomysłów mieszczą się wszystkie dywagacje ateistyczne, indyferystyczne, deistyczne, a także wiary pogańskie, szukające kontaktu z wieloma bogami. Objawienie chrześcijańskie jest jednoznaczne: Bóg jest jeden, ale w trzech osobach (KKK 266).

Bóg nieustannie szuka kontaktu z człowiekiem, pragnie objawić i wprowadzić człowieka na drogę moralnego życia przez przykazania, a przez akty zbawcze Chrystusa (męka, śmierć i zmartwychwstanie) wprowadza człowieka do jedności wiecznej z Bogiem. Ta wieczność jest określona jako królestwo Boże, królestwo niebieskie⁴⁷.

Miłość Boga do człowieka niesie zatem błogosławieństwo życia doczesnego poprzez wypełnianie przykazań. Niesie dar zbawienia wysłużony przez Syna Bożego, skierowany do każdego człowieka dobrej woli i właściwej wiary.

---

46 „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posłał swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony” (J 3, 16-17).

47 „Nawracajcie się, albowiem bliskie jest królestwo niebieskie” (Mt 4, 17).

4. Chrystus „mówił o świątyni swego ciała” (J 2, 21)

Ewangelia ukazuje nam dzisiaj Chrystusa w świątyni w Jerozolimie. Zapomnieli ówcześni wierni Żydzi o ważności i godności miejsca, jakim była świątynia. Zajęli się handlem, zyskiem i wzajemnymi interesami. Symbol Boga – świątynię – zamienili na targowisko. Oburzony Chrystus powiedział: „Weźcie to stąd, a nie róbcie z domu Ojca mego targowiska” (J 2, 16). Świątynia była przeznaczona do prawdziwego kultu Jedyne Boga. Tą wiarą chełpili się Żydzi wobec innych pogańskich narodów.

Chrystus jednak odnosił się i „mówił o świątyni swego ciała” (J 2, 21). Jego ciało stało się świątynią. Osoba Chrystusa, z naturą boską i ludzką, objawiła się najpełniej w ofiarnej śmierci i zmartwychwstaniu. Dlatego uczniowie i świadkowie „sięgnęli” do pamięci już wtedy, kiedy dokonały się akty zbawcze, i padło oświadczenie: „zapewne ten był Synem Bożym”⁴⁸.

5. Z nauczania papieskiego

„Ten, kto napełnia nas swoją łaską, Ten, który nas wyzwala, Ten, który nas przemienia, Ten, który nas leczy i umacnia, to Ktoś, kto żyje. To zmartwychwstały Chrystus, pełen życia nadprzyrodzonego, przyodziany w nieskończone światło. Dlatego święty Paweł powiedział: «Jeśli Chrystus nie zmartwychwstał, daremna jest wasza wiara» (1 Kor 15, 17). Jeśli On żyje, to naprawdę może być obecny w twoim życiu, w każdej chwili, aby napełnić je światłem. Tak więc nigdy nie będzie więcej samotności ani opuszczenia. Nawet gdyby wszyscy odeszli, On będzie,

---

48 „Setnik zaś i jego ludzie, którzy odbywali straż przy Jezusie, widząc trzęsienie ziemi i to, co się działo, zlekli się bardzo i mówili: «Prawdziwie, Ten był Synem Bożym» (Mt 27, 54).

tak jak obiecał: «Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata» (Mt 28, 20)⁴⁹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 19

„Prawo Pańskie jest doskonałe i pokrzepia duszę,
świadectwo Pana niezawodne, uczy prostaczka mądrości.
Jego słuszne nakazy radują serce,
jaśniej przykazanie Pana i olśniewa oczy”.

---

49 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 53-54.

IV NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

CZYTANIA

2 Krn 36, 14-16. 19-23; Ps 137, 1-2. 3. 4-5. 6; Ef 2, 4-10; J 3, 16; J 3, 14-21.

I CZYTANIE (2 Krn 36, 14-16. 19-23)

Wszyscy naczelnicy Judy, kapłani i lud mnożyli nieprawości, naśladowując wszelkie obrzydliwości narodów pogańskich i bezczeszcząc świątynię, którą Pan poświęcił w Jerozolimie. Bóg ich ojców, Pan, bez wytchnienia wysyłał do nich swoich posłańców, albowiem litował się nad swym ludem i nad swym mieszkaniem. Oni jednak szydzili z Bożych wysłanników, lekceważyli ich słowa i wysmiewali się z Jego proroków, aż wzmógł się gniew Pana na Jego naród do tego stopnia, iż nie było ocalenia. Spalili też Chaldejczycy świątynię Bożą i zburzyli mury Jerozolimy, wszystkie jej pałace spalili ogniem i wzięli się do zniszczenia wszystkich kosztownych sprzętów. Ocalałą spod miecza resztę król uprowadził do Babilonu i stali się niewolnikami jego i jego synów aż do nadejścia panowania perskiego. I tak się spełniło słowo Pana wypowiedziane przez usta Jeremiasza: „Dokąd kraj nie wywiąże się ze swych szabatów, będzie leżał odłogiem przez cały czas swego zniszczenia, to jest przez siedemdziesiąt lat”. Aby się spełniło słowo Pana z ust Jeremiasza, pobudził Pan ducha Cyrusa, króla perskiego, w pierwszym roku jego panowania, tak iż obwieścił on również na piśmie w całym państwie swoim, co następuje: „Tak mówi Cyrus, król perski: Wszystkie państwa ziemi dał mi Pan, Bóg niebios. I On mi rozkazał zbudować Mu dom w Jerozolimie, w Judzie. Jeśli z całego ludu Jego jest między wami jeszcze ktoś, to niech Bóg jego będzie z nim; a niech idzie!”

PSALM RESPONSOJNY (Ps 137, 1-2. 3. 4-5. 6)

REFREN: Kościele święty, nie zapomnę ciebie.
Nad rzekami Babilonu siedzieliśmy i płakali
wspominając Syjon.
Na topolach tamtej krainy
zawiesiliśmy nasze harfy.

Bo ci, którzy nas uprowadzili,
żądali od nas pieśni.
Nasi gnębiciele żądali pieśni radosnej:
„Zaspiewajcie nam którąś z pieśni syjońskich”.

Jakże możemy śpiewać pieśń Pańską
w obcej krainie?
Jeruzalem, jeśli zapomnę o tobie,
niech uschnie moja prawica.

Niech mi język przyschnie do gardła,
jeśli nie będę o tobie pamiętał,
jeśli nie wyniosę Jeruzalem
ponad wszystką swą radość.

II CZYTANIE (Ef 2, 4-10)

Bracia: Bóg będąc bogaty w miłosierdzie, przez wielką swą miłość, jaką nas umiłował, i to nas, umarłych na skutek występków, razem z Chrystusem przywrócił do życia. Łaską bowiem jesteście zbawieni. Razem też wskrzesił nas i razem posadził na wyżynach niebieskich, w Chrystusie Jezusie, aby w nadchodzących wiekach przemożne bogactwa Jego łaski wykazać na przykładzie dobroci względem nas, w Chrystusie Jezusie. Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę. A to pochodzi nie od was, lecz jest to dar Boga: nie z uczynków, aby się nikt nie chlubił. Jesteśmy

bowiem Jego dziełem, stworzeni w Chrystusie Jezusie dla dobrych czynów, które Bóg z góry przygotował, abyśmy je pełnili.

AKLAMACJA (J 3, 16)

Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna Jednorodzonego; każdy, kto w Niego wierzy, ma życie wieczne.

EWANGELIA (J 3, 14-21)

Jezus powiedział do Nikodema: „Jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne. Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. Albowiem Bóg nie posłał swego Syna na świat po to, aby świat potępił, ale po to, by świat został przez Niego zbawiony. Kto wierzy w Niego, nie podlega potępieniu; a kto nie wierzy, już został potępiony, bo nie uwierzył w imię Jednorodzonego Syna Bożego. A sąd polega na tym, że światło przyszło na świat, lecz ludzie bardziej umiłowali ciemność aniżeli światło: bo złe były ich uczynki. Każdy bowiem, kto się dopuszcza nieprawości, nienawidzi światła i nie zbliża się do światła, aby nie potępiono jego uczynków. Kto spełnia wymagania prawdy, zbliża się do światła, aby się okazało, że jego uczynki są dokonane w Bogu”.

HOMILIE

1. Wprowadzenie

„Tak Bóg umiłował świat, że dał swojego Syna Jednorodzonego; każdy, kto w Niego wierzy, ma życie wieczne” (J 3, 16).

W tę czwartą niedzielę wielkiego postu zastanawiamy się i mówimy o miłości Boga do człowieka, bowiem miarą tej miłości jest Syn Boży, a szczególnie Jego zbawcze czyny – męka, śmierć, zmartwychwstanie i zesłanie Ducha Świętego. W Synu Bożym – Jezusie Chrystusie – otrzymaliśmy uosobienie miłości Boga. Bóg rzeczywiście kocha, akceptuje, podtrzymuje w istnieniu cały świat, a w nim szczególne swoje dzieło: człowieka.

Zastanawiamy się: Dlaczego? Co takiego jest w nas, że Bóg nas wyróżnia swoją miłością, zainteresowaniem? A w Jezusie Chrystusie, takim poświęceniem?

Cenimy swoje życie, bronimy je i szanujemy. Wartość naszego życia jest obecnie szczególnie dostrzegana wobec pandemii koronawirusa. Boimy się zachorowania, współczujemy już zakażonym, cierpimy i rozpaczamy za tymi, którzy od nas odeszli. Cierpienia i śmierć są najgorszymi doświadczeniami.

A dzisiaj w liturgii słowa słyszymy o krwawej, krzyżowej męce i śmierci Syna Bożego. Pytamy: Dlaczego? Czy nie było innego sposobu na zbawienie świata? Czy Bóg w swojej wszechmocy nie mógł wybrać innej drogi, aby uwolnić nas spod wpływu grzechu?

Dzieła zbawcze już się dokonały. Możemy tylko domyślać się, że Bogu Wszechmogącemu chodziło o włączenie naszych cierpień i naszego umierania w bezpośrednie zjednoczenie z męką i śmiercią Zbawiciela. Przypominamy sobie słowa, że: „W Nim żyjemy, poruszamy

się i jesteśmy”. Można dodać do tych słów św. Pawła, że także razem z Chrystusem umieramy⁵⁰.

Chrystus ukazuje się jako „dar” darmo dany, bez naszych zasług, przychodzi z nieba od Ojca Niebieskiego. Przychodzi, rodzi się wśród nas, naucza, zachęca do życia wypełnionego miłością, a na dowód prawdy o sobie, umiera na krzyżu i zmartwychwstaje!

Ukazana jest zatem pełnia miłości i pełnia zjednoczenia istnienia Boga z życiem człowieka. Od czasu zbawienia już nie możemy czuć się sami. Nie jesteśmy już osamotnieni wobec cierpień i konieczności umierania. Nie jesteśmy sami i nie jesteśmy bezradni wobec zła zawartego w błędach i grzechach. Jeśli Bóg – Chrystus – jest z nami, któż przeciwko nam?⁵¹

2. Bezczeszczenie świątyni

Księga Wyjścia Starego Testamentu opowiada nam część historii narodu wybranego. Opowiada, jak naród wybrany sprzeniewierzył się Bogu – żyjąc na wygnaniu w Babilonie – porzucił wiarę opartą na objawieniach Bożych, a zajął się marnotrawieniem życia przez działania niemoralne. „Wszyscy naczelnicy Judy, kapłani i lud mnożyli nieprawości, naśladując wszelkie obrzydliwości narodów pogańskich i bezczeszcząc świątynię, którą Pan poświęcił w Jerozolimie” (2 Krn 36, 14).

---

50 „Bo w Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy, jak też powiedzieli niektórzy z waszych poetów: «Jesteśmy bowiem z Jego rodu»” (Dz 17, 28). Tak mówił św. Paweł na Areopagu, w czasie swojej drugiej wyprawy misyjnej.

51 „Ale we wszystkim tym odnosimy pełne zwycięstwo dzięki Temu, który nas umiłował. I jestem pewien, że ani śmierć, ani życie, ani aniołowie, ani Zwierchności, ani rzeczy terazniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co [jest] wysoko, ani co głęboko, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Chrystusie Jezusie, Panu naszym” (Rz 8, 37-39).

Bóg okazał się jednak miłosierny, zmienił trajektorie historii⁵², Izraelczycy odzyskali wolność i otrzymali nową perspektywę moralnego życia i wiary w Jedyne Boga.

W tej historii relacji Boga z człowiekiem, na szczególną uwagę zasługuje troska Boga o świątynię, o miejsce kultu i o znak obecności Boga wśród Izraelitów. Ten motyw świątyni będzie podjęty i w Nowym Testamencie. Chrystus wskaże na siebie, mówiąc wprost do Żydów: „Zburzcie tę świątynię, a Ja w trzech dniach wzniosę ją na nowo” – i dalej – „On zaś mówił o świątyni swego ciała” (por. J 2, 18-22).

Święty Paweł podjął ten temat, mówiąc, że to my jesteśmy żywymi świątyniami⁵³ dla Boga. Taka godność nas zobowiązuje nie tylko do godnego moralnego życia i postępowania, ale także do okazywania całemu światu, że Bóg mieszka w nas. Przez nas działa, w nas i przez nas nadal zbawia świat.

3. „Bóg będąc bogaty w miłosierdzie, przez wielką swą miłość, jaką nas umiłował...” (Ef 2, 4)

Bóg dokonał wielkiego dzieła. Włączył każdego z nas przez wiarę w to dzieło zbawcze, nadał nam godność chrześcijańską, wskazał jak mamy żyć, cierpieć, umierać, a także jak mamy kochać się wzajemnie i kochać naszych braci. Ofiara Chrystusa, Jego miłosierdzie, dobroć, miłość, a szczególnie Jego Bóstwo, sprawiają w nas wielkie przemiany: myślenia,

---

52 Cyrus II Wielki, żył w latach 590-529 p.n.e. – król Persji z dynastii Achemenidów, syn króla Anszanu Kambyzesa I i medyjskiej księżniczki Mandane. Zjednoczył w ramach swojego imperium wiele ówczesnych państw. Znany nie tylko z wielkich osiągnięć wojennych, lecz także z tolerancji i sprawiedliwości. W ciągu niespełna dwudziestu pięciu lat panowania Cyrus podbił większość krajów Bliskiego Wschodu. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyrus_II_Wielki [dostęp: 13.03.2021].

53 „Co wreszcie łączy świątynię Boga z bożkami? Bo my jesteśmy świątynią Boga żywego – według tego, co mówi Bóg: Zamieszkać z nimi i będę chodził wśród nich, i będę ich Bogiem, a oni będą moim ludem” (2 Kor 6, 16).

argumentowania, działania, wiary i zaufania do Boga, a także do ludzi jako dzieci Bożych.

3.1. „Stworzeni w Chrystusie Jezusie dla dobrych czynów” (Ef 2, 10)

Jesteśmy „Stworzeni w Chrystusie Jezusie dla dobrych czynów” (Ef 2, 10). To nowe stworzenie zrealizowało się w nas w momencie przyjęcia chrztu świętego, a powtarza się przy przyjmowaniu innych sakramentów świętych, przy wyznawaniu wiary, a szczególnie wtedy, kiedy czynimy dobro. To dobro, nieraz wykonane z wielkim trudem, nie powiększa natury Dobra Bożego, bo Bóg jest Doskonały. Dobro czynione przez nas jest świadectwem obecności Boga Chrystusa na ziemi.

4. „Kto wierzy w Niego, nie podlega potępieniu” (J 3, 18)

„Kto wierzy w Niego, nie podlega potępieniu” (J 3, 18) – Chrystus wskazuje na siebie, mówi o swojej godności i o swojej mocy zbawczej.

Zbawiciel rozwiązuje moralne wątpliwości. Co jest dobrem, a co złem? Co jest prawdą, a co fałszem w życiu ludzkim? Potępienie wiąże się odrzuceniem Boga, wiąże się z utratą wiary, sensu życia, z bezradnością wobec cierpienia i umierania.

Otrzymujemy nieustanne zaproszenie do wiary, miłości i czynienia dobra. Argumentem, aby być dobrym, jest sam Chrystus ukazany w dzisiejszych czytaniach.

5. Z nauczania papieskiego

„Bóg sam dał nam swój «obraz»: w Chrystusie, który stał się człowiekiem. W Nim, Ukrzyżowanym, odrzucenie błędnych obrazów Boga jest doprowadzone do końca. Teraz Bóg objawia swoje oblicze właśnie

w postaci cierpiącego, który dzieli dołę człowieka opuszczonego przez Boga. Ten niewinny cierpiący stał się nadzieją-pewnością: Bóg jest i Bóg potrafi zaprowadzić sprawiedliwość w sposób, którego nie jesteśmy w stanie pojąć, a który jednak przez wiarę możemy przeczuwać⁵⁴.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 137

„Niech mi język przyschnie do gardła,
jeśli nie będę o tobie pamiętał,
jeśli nie wyniosę Jeruzalem
ponad wszystką swą radość”.

---

54 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 65.

V NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

CZYTANIA

Jr 31, 31-34⁵⁵; Ps 51, 3-4. 12-13. 14-15; Hbr 5, 7-9; J 12, 26; J 12, 20-33.

I CZYTANIE (Jr 31, 31-34)

Pan mówi: „Oto nadchodzą dni, kiedy zawrę z domem Izraela i z domem judzkim nowe przymierze. Nie jak przymierze, które zawarłem z ich przodkami, kiedy ująłem ich za rękę, by wyprowadzić z ziemi egipskiej. To moje przymierze złamali, mimo że byłem ich władcą, mówi Pan. Lecz takie będzie przymierze, jakie zawrę z domem Izraela po tych dniach, mówi Pan: Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę na ich sercu. Będę im Bogiem, oni zaś będą Mi narodem. I nie będą się musieli wzajemnie pouczać mówiąc jeden do drugiego: «Poznajcie Pana». Wszyscy bowiem od najmniejszego do największego poznają Mnie, mówi Pan, ponieważ odpuszczę im występki, a o grzechach ich nie będę już wspominał”.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 51, 3-4. 12-13. 14-15)

REFREN: Stwórz, o mój Boże, we mnie serce czyste
Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość.
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mojego.

---

55 Prorok Jeremiasz: Był synem kapłana. Pełnił swoją misję w południowym królestwie bezpośrednio przed zdobyciem Jerozolimy przez Babilończyków. Po uprowadzeniu ludu do Babilonii, udał się z inną jego częścią do Egiptu. Tam prawdopodobnie zmarł w 585 r. p.n.e. [online:] <https://stacja7.pl/prorocy-od-a-da-do-z/jeremiasz-prorocy-a/> [dostęp: 11.01.2022].

Stwórz, o Boże, we mnie serce czyste
i odnow we mnie moc ducha.
Nie odrzucaj mnie od swego oblicza
i nie odbieraj mi świętego ducha swego.

Przywróć mi radość z Twojego zbawienia
i wzmocnij mnie duchem ofiarnym.
Będę nieprawych nauczał dróg Twoich
i wrócą do Ciebie grzesznicy.

II CZYTANIE (Hbr 5, 7-9)

Bracia: Chrystus głósnym wołaniem i płaczem za dni ciała swego zanosił gorące prośby do Tego, który mógł Go wybawić od śmierci, i został wysłuchany dzięki swej uległości. A chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał. A gdy wszystko wykonał, stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy Go słuchają.

AKLAMACJA (J 12, 26)

Kto by chciał Mi służyć, niech idzie za Mną; a gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa.

EWANGELIA (J 12, 20-33)

Wśród tych, którzy przybyli, aby oddać pokłon Bogu w czasie święta, byli też niektórzy Grecy. Oni więc przystąpili do Filipa, pochodzącego z Betsaidy Galilejskiej, i prosili go, mówiąc: „Panie, chcemy ujrzeć Jezusa”. Filip poszedł i powiedział Andrzejowi. Z kolei Andrzej i Filip poszli i powiedzieli Jezusowi. A Jezus dał im taką odpowiedź: „Nadeszła godzina, aby został uwielbiony Syn Człowieczy. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeżeli ziarno pszenicy wpadłszy w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity. Ten, kto miłuje swoje życie, traci je, a kto nienawidzi swego życia na tym

świecie, zachowa je na życie wieczne. A kto by chciał Mi służyć, niech idzie za Mną, a gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa. A jeśli ktoś Mi służy, uczci go mój Ojciec. Teraz dusza moja doznała lęku i cóż mam powiedzieć? Ojcze, wybaw Mnie od tej godziny. Nie, właśnie dlatego przyszedłem na tę godzinę. Ojcze, uwielbij imię Twoje”. Wtem rozległ się głos z nieba: „I uwielbiłem, i znowu uwielbię”. Tłum stojący usłyszał to i mówił: „Zagrzmiało!”. Inni mówili: „Anioł przemówił do Niego”. Na to rzekł Jezus: „Głos ten rozległ się nie ze względu na Mnie, ale ze względu na was. Teraz odbywa się sąd nad tym światem. Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony. A Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony, przyciągnę wszystkich do siebie”. To powiedział zaznaczając, jaką śmiercią miał umrzeć.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Kto by chciał Mi służyć, niech idzie za Mną; a gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa” (J 12, 26).

Wszyscy pragniemy służyć Chrystusowi, przecież On nas odkupił, On nas uwalnia od grzechów, On wysłużył nam niebo i On okazuje nam, przez Kościół, niezmiernie miłosierdzie. Służba komukolwiek wiąże się z uległością, wiąże się z poddaniem woli własnej, pod wolę tego, który dominuje, panuje i zarządza.

Nasze sumienie nam podpowiada, że warto jednak poddać własną wolę Chrystusowi, ponieważ On jest Synem Bożym, jest Zbawicielem. On nie zabierze naszej woli, nie dokona w żadnym wypadku zniewolenia, dlatego, że kieruje się miłością.

Miłość⁵⁶ nie zniewala, nie ogranicza, nie podporządkowuje się, ani nie uzależnia. Miłość to relacja doskonała pomiędzy osobami. Miłość buduje, ochrania i daje swobodę do czynienia dobra.

Dlatego Chrystus mówi o służbie: „Kto by chciał Mi służyć” (J 12, 26). Jest to propozycja, zachęta, wskazanie na dobrą drogę prowadzącą do zbawienia. Wielokrotnie będzie w swoim nauczaniu Chrystus powtarzał tę propozycję, zawsze z poszanowaniem ludzkiej woli. Ale propozycja drogi życia z Chrystusem nie jest do odrzucenia, ponieważ ona niesie określone, ważne, a nawet najważniejsze treści. Ta propozycja to sam Syn Boży – a w dalszej konsekwencji – to zbawienie i życie wieczne.

Swego czasu Chrystus odpowiedział człowiekowi, który chciał iść za Nim, opisuje to Ewangelia św. Łukasza: „Jeszcze inny rzekł:

---

56 „Tak, więc trwają wiara, nadzieja, miłość – te trzy: z nich zaś największa jest miłość” (1 Kor 13,13).

«Panie, chcę pójść za Tobą, ale pozwól mi najpierw pożegnać się z moimi w domu!». Jezus mu odpowiedział: «Ktokolwiek przykłada rękę do pługa, a wstecz się ogląda, nie nadaje się do królestwa Bożego» (Łk 9, 61-62).

Zbawienie, królestwo Boże, jest tak cenne dla człowieka, że nie może on przedkładać nad nim jakiegokolwiek wartości, nawet życia rodzinnego.

Postawmy także pytanie: Gdzie teraz jest Chrystus? Jeśli mówi: „A gdzie Ja jestem, tam będzie i mój sługa” (J 12, 26). Niewątpliwie stanem doskonałego istnienia jest niebo, stan bytów duchowych, do takiego stanu dążymy, taki stan proponuje nam Chrystus. Dzieje się to przez Jego nauczanie, przez Jego akty zbawcze (męka, śmierć i zmartwychwstanie), poprzez działanie Ducha Świętego. Dokonują się w nas zmiany duchowe w sakramentach świętych, uczestniczymy z Chrystusem w liturgii Kościoła. On jest z nami w każdym momencie życia. Pamiętamy przecież jego deklarację: „Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich” (Mt 18, 20).

2. „Będę im Bogiem, oni zaś będą Mi narodem” (Jr 31, 33)

„Będę im Bogiem, oni zaś będą Mi narodem” (Jr 31, 33) – takie, nowe przymierze zawarł Bóg z narodem wybranym. O tym opowiada nam Księga Proroka Jeremiasza, nawiązuje do wcześniejszych wydarzeń. Poprzednie przymierze Boga z człowiekiem było w dziele stworzenia. Była zagwarantowana pomoc, na zasadzie zachowania wiary. W tym nowym przymierzu Mojżesz otrzymał Dekalog, Dziesięć Przykazań Bożych, a wraz z nimi zapewnienie: „Umieszczę swe prawo w głębi ich jestestwa i wypiszę na ich sercu. Będę im Bogiem, oni zaś będą Mi narodem. I nie będą się musieli wzajemnie pouczać mówiąc jeden do drugiego: «Poznajcie Pana»” (Jr 31, 33).

Od tamtych czasów i od czasu, kiedy i naród polski wszedł w tajemnicę zbawienia Chrystusowego, działają błogosławieństwa i przymierza Boże. Przymierza Boże i obecność Boga wśród nas dokonuje się i odnawia poprzez nasze sumienia. W naszych sumieniach odnajdujemy naturalne prawa moralne, abyśmy nie czynili zła, ale postępowali moralnie dobrze.

Do tej prawdy nawiązał także Chrystus, mówiąc, że jesteśmy świątyniami samego Boga: „Czyż nie wiecie, żeście świątynią Boga i że Duch Boży mieszka w was? Jeżeli ktoś zniszczy świątynię Boga, tego zniszczy Bóg. Świątynia Boga jest świętą, a wy nią jesteście” (1 Kor 3, 16-17).

3. „A chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał” (Hbr 5, 8)

„A chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał” (Hbr 5, 8) – tak List do Hebrajczyków ocenia posłuszeństwo Syna Bożego wobec planów zbawczych Boga Wszechmogącego.

Doświadczamy i przeżywamy piątą niedzielę wielkiego postu, czytania biblijne mówią o najważniejszych sprawach naszego zbawienia i odnoszą się wprost do wartości wysłużonych przez Chrystusa. Zbliżają się wielkie wydarzenia: Wielkiego Piątku, Wielkiej Soboty i Niedzieli Zmartwychwstania.

Chrystus zaprasza nas do siebie, wskazuje na swojego Ojca Niebieskiego, zaprasza nas na swoją drogę krzyżową. Tylko ta droga prowadzi do zbawienia.

Obecnie znajdujemy się w wielkiej potrzebie. Zdrowie i życie nasze jest zagrożone przez pandemię wirusa, COVID-19, wielu z nas tak szybko odchodzi. Trzeba myśleć i wspomagać się nawzajem na tej ostatniej drodze – modlitwą, dobrym wspomagającym czynem, a szczególnie własną wiarą.

4. „Panie, chcemy ujrzeć Jezusa” (J 12, 21)

Reprezentanci Greków, ludzie którzy poszukiwali Boga na różne intelektualne sposoby, prosili apostołów. Zaciekało ich, co Chrystus mówił, i jak cudownie działał wobec chorych i potrzebujących.

„A Jezus dał im taką odpowiedź: «Nadeszła godzina, aby został uwielbiony Syn Człowieczy»” (J 12, 23). Znamy dalszą Chrystusową odpowiedź, już z drzewa krzyża: „A gdy Jezus skosztował octu, rzekł: «Wykonało się!»” (J 19, 30).

W nas mają się też spełniać te znamienne słowa. Nasze życie się dokonuje, ma swój czas, swoją wartość historyczną i swoją wartość duchową – moralną. Nieustannie będąc z Chrystusem mamy sposobność przejść do wieczności, jako słudzy Boga, jako dzieci Boże i jako ludzie dobrej woli, którzy potrafili poznać i zastosować Dziesięć Przykazań Bożych i przykazanie miłości.

Niech w naszych sercach, w czasie wielkiego postu, brzmią słowa: „Ten, kto miłuje swoje życie, traci je, a kto nienawidzi swego życia na tym świecie, zachowa je na życie wieczne” (J 12, 25).

5. Z nauczania papieskiego

„Królestwo Boże jest darem i właśnie dlatego jest wielkie i piękne, i stanowi odpowiedź na nadzieję. Nie możemy też – używając klasycznej terminologii – «zasłużyć» sobie na niebo przez nasze dzieła. Ono jest zawsze czymś więcej, niż to, na co zasługujemy, tak jak to, że jesteśmy kochani nigdy nie jest czymś, na co «zasłużyliśmy», ale zawsze darem. Niemniej przy całej świadomości «wartości dodatkowej», jaką ma «niebo», zawsze pozostaje prawdą, że nasz sposób postępowania nie jest obojętny dla Boga, zatem nie jest też obojętny dla rozwoju

historii. Możemy otworzyć samych siebie i świat, aby wkroczył Bóg: Bóg prawdy, miłości i dobra”⁵⁷.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 51

„Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskawości swojej,
w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość.
Obmyj mnie zupełnie z mojej winy
i oczyść mnie z grzechu mego”.

---

57 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 55.

NIEDZIELA PALMOWA

Iz 50, 4-7; Ps 22 (21), 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24; Flp 2, 6-11; Flp 2, 8-9;
Mk 14, 1-15, 47.

I CZYTANIE (Iz 50, 4-7)

Pan Bóg mnie obdarzył językiem wymownym, bym umiał przyjść z pomocą strudzonemu przez słowo krzepiące. Każdego rana pobudza me ucho, bym słuchał jak uczniowie. Pan Bóg otworzył mi ucho, a ja się nie oparłem ani się nie cofnąłem. Podałem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zasłoniłem mej twarzy przed zniewagami i opluciem. Pan Bóg mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak głaz i wiem, że wstydu nie doznam.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 22, 8-9. 17-18a. 19-20. 23-24)

REFREN: Boże mój, Boże, czemuś mnie opuścił?

Szydzą ze mnie wszyscy, którzy na mnie patrzą,
wykrzywiają wargi i potrząsają głowami:

„Zaufał Panu, niech go Pan wyzwoli,
niech go ocali, jeśli go miłuje”.

Sfory psów mnie opadła,
otoczyła mnie zgraja złoczyńców
Przebodli moje ręce i nogi,
policzyć mogę wszystkie moje kości.

Dziela między siebie moje szaty
i los rzucają o moją suknię.
Ty zaś, o Panie, nie stój z daleka:

pomocy moja śpiesz mi na ratunek.

Będę głosił swym braciom Twoje imię
i będę Cię chwalił w zgromadzeniu wiernych:
„Chwalcie Pana, wy, którzy się Go boicie,
niech się Go lęka całe potomstwo Izraela”.

II CZYTANIE (Flp 2, 6-11)

Chrystus Jezus istniejąc w postaci Bożej, nie skorzystał ze sposobności, aby na równi być z Bogiem, lecz ogołocił samego siebie, przyjąwszy postać sługi, stawszy się podobnym do ludzi. A w tym co zewnętrzne uznany za człowieka, uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci, i to śmierci krzyżowej. Dlatego też Bóg wywyższył Go nad wszystko i darował Mu imię ponad wszelkie imię, aby na imię Jezusa zgięło się każde kolano istot niebieskich i ziemskich, i podziemnych, i aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca.

AKLAMACJA (Flp 2, 8-9)

Dla nas Chrystus stał się posłuszny aż do śmierci, a była to śmierć na krzyżu. Dlatego Bóg wywyższył Go nad wszystko.

EWANGELIA (Mk 14, 1-15, 47)

Za dwa dni była Pascha i Święto Przaśników. Arcykapłani i uczeni w Piśmie szukali sposobu, jak by Jezusa podstępnie ująć i zabić. Lecz mówili: „Tylko nie w czasie święta, by nie było wzburzenia między ludem”. A gdy Jezus był w Betanii, w domu Szymona Trędowatego, i siedział za stołem, przysłała kobieta z alabastrowym flakonikiem prawdziwego olejku nardowego, bardzo drogiego. Rozbiła flakonik i wylała Mu olejek na głowę. A niektórzy oburzyli się, mówiąc między sobą: „Po co to marnowanie olejku? Wszak można było olejek ten sprzedać drożej niż za trzysta

denarów i rozdać ubogim”. I przeciw niej szemrali. Lecz Jezus rzekł: „Zostawcie ją; czemu sprawiacie jej przykrość? Dobry uczynek spełniła względem Mnie. Bo ubogich zawsze macie u siebie i kiedy zechcecie, możecie im dobrze czynić; lecz Mnie nie zawsze macie. Ona uczyniła, co mogła; już naprzód namaściła moje ciało na pogrzeb. Zaprawdę, powiadam wam: Gdziekolwiek po całym świecie głosić będą tę Ewangelię, będą również opowiadać na jej pamiątkę to, co uczyniła”. Wtedy Judasz Iskariota, jeden z Dwunastu, poszedł do arcykapłanów, aby im Go wydać. Gdy to usłyszeli, ucieszyli się i przyrzekli dać mu pieniądze. Odtąd szukał dogodnej sposobności, jak by Go wydać. W pierwszy dzień Przaśników, kiedy ofiarowywano Paschę, zapytali Jezusa Jego uczniowie: „Gdzie chcesz, abyśmy poszli poczynić przygotowania, żebyś mógł spożyć Paschę?”. I posłał dwóch spośród swoich uczniów z tym poleceniem: „Idźcie do miasta, a spotka was człowiek, niosący dzban wody. Idźcie za nim i tam, gdzie wejdzie, powiecie gospodarzowi: Nauczyciel pyta: gdzie jest dla Mnie izba, w której mógłbym spożyć Paschę z moimi uczniami? On wskaże wam na górze salę dużą, usłaną i gotową. Tam przygotujecie dla nas”. A jeden z tych, którzy tam stali, dobył miecza, uderzył sługę najwyższego kapłana i odciął mu ucho.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Dla nas Chrystus stał się posłuszny aż do śmierci, a była to śmierć na krzyżu. Dlatego Bóg wywyższył Go nad wszystko” (Flp 2, 8-9).

Wolą Boga Wszechmogącego dokonało się, przez Jezusa Chrystusa, wielkie dzieło zbawienia obejmujące cały świat, wszystkich ludzi ze wszystkich pokoleń i narodów.

To wielkie wydarzenie w historii ludzkości uznajemy przez wiarę, czcimy przez wiarę i pragniemy wykonywać testament płynący z krzyża Chrystusowego. Jest to testament miłości Boga do człowieka, człowieka do Boga i człowieka do człowieka.

Dlaczego ten testament płynie z krzyża Chrystusowego? Dlaczego Bóg Ojciec Wszechmogący dokonał dzieła zbawienia przez mękę i śmierć własnego Syna? Nad tym zastanawia się cała ludzkość i każdy z nas wierzących musi odkryć i zrozumieć te tajemnice wiary. Cierpienie, krzyże moralne i te fizyczne, zgromadzone na niezliczonych mogiłach ludzkich, nadal świadczą o miłości Boga do człowieka. Mimo doczesnych cierpień nadal wskazują na Tego, który wprowadza nas do królestwa niebieskiego.

Dlatego dzisiejsza aklamacja wprowadza prawdę o posłuszeństwie Syna Bożego, który „stał się posłuszny aż do śmierci, a była to śmierć na krzyżu” (Flp 2, 8). Posłuszeństwo świadczy o wzajemnej miłości Osób Boskich, świadczy o wielkich kosztach życia Syna Bożego. Bóg umiera na krzyżu, bierze na siebie wszystkie grzechy nasze, występuje w naszym imieniu do Boga Ojca, aby były nam odpuszczone. Ile jest, było i będzie tych grzechów?

Nikt nie potrafi ich zliczyć, poza Bogiem Wszechmogącym, ale zbawienia dokonuje Syn Boży, wszechmoc Boża, dokonuje tego niezmiernie miłość Boga do człowieka i niezmiernie miłosierdzie Boże.

W tajemnicy miłosierdzia Bożego Jezusa Chrystusa mieści się cała godność, wielkość i posłuszeństwo – „Dlatego Bóg wywyższył Go nad wszystko” (Flp 2, 9).

2. „Dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak głąz i wiem, że wstydu nie doznam” (Iz 50, 7)

Prorok Izajasz doświadczał prześladowań od własnego narodu. Jego cierpienia stały się figurą przyszłych cierpień i obelg, jakich doznał Jezus Chrystus.

Zło starotestamentalne, zło z czasów ewangelicznych i zło współczesne rani godność człowieka, jako dziecka Bożego. Z wielkim trudem, w życiu osobistym i społecznym, zawodowym i religijnym, niekiedy potrafimy zapanować nad złem, nie pozwalamy, aby zło w całości opanowało nasze serca. Siłę do tej moralnej walki bierzemy właśnie z nauki płynącej z krzyża Chrystusowego. Wspieramy się sakramentami świętymi, wspieramy się liturgią Kościoła, wspieramy się wzajemną modlitwą.

Dzisiaj, ze względu na pandemię, mamy ograniczony wstęp do świątyń, przyjmujemy to ograniczenie w duchu pokory i posłuszeństwa, ale serca nasze nadal stają pod krzyżem Chrystusa. Stajemy z nadzieją, że otrzymamy pocieszenie, ratunek i uwolnienie z tej strasznej choroby, która niszczy nasze zdrowie i życie wielu naszych braci.

3. „Aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca” (Flp 2, 11)

„Aby wszelki język wyznał, że Jezus Chrystus jest Panem ku chwale Boga Ojca” (Flp 2, 11) – takie było i jest pragnienie apostoła św. Pawła (List do Filipian), takie jest pragnienie Kościoła i takie są pragnienia

wszystkich nas wierzących. Aby i inni skorzystali duchowo, moralnie z pomocy – łaski, płynącej z krzyża Chrystusowego.

Bóg nie zmusza nikogo do wiary, ale dzisiaj ukazuje w liturgii Swego Syna, porwanego w euforii przez tłum, i uznanego w składanym hołdzie za Mesjasza. Dalsze losy tej euforii są nam znane. Ten sam tłum będzie krzyczał: „Na krzyż z Nim!” (Mt 27, 22b).

Tajemnica wiary, miłości, zła i dobra nieustannie się przeplata i w naszych czasach. Najpierw wyznajemy miłość Bogu, potem zapieramy się jak zdrajca Judasz, następnie – jak św. Piotr – płaczemy, przepraszamy, okazujemy skruchę i żal za grzechy.

4. Tajemnica krzyża ujawnia prawdę

Dzisiaj przed Mszą św. wchodzimy do kościoła z palmami w rękach, na znak i pamiątkę uroczystego wjazdu Chrystusa do Jerozolimy. Następnie czytamy z uwagą cały opis Męki Pańskiej, aby duchowo i religijnie brać udział w tajemnicy zbawienia – w tajemnicy zwycięstwa dobra i miłości nad złem. W całym procesie, oskarżeniu, skazaniu, w drodze krzyżowej, ukrzyżowaniu, śmierci Chrystusa, w testamencie z krzyża, i uznaniu ostatecznym, że „Ten naprawdę był Synem Bożym” (Mk 15, 39), ujawniają się najskrytsze tajemnice naszych serc. Określamy się, w którym momencie Męki Pańskiej jesteśmy! Którą grupę ludzkiego zła reprezentujemy i jak dokonuje się nasze ostateczne wyznanie wiary?

5. Z nauczania papieskiego

„Prawdziwą, wielką nadzieją człowieka, która przetrwa wszelkie zawody, może być tylko Bóg – Bóg, który nas umiłował i wciąż nas miłuje «aż do końca», do ostatecznego «wykonało się!» (por. J 13, 1; 19, 30). Kogo dotyka miłość, ten zaczyna intuicyjnie pojmować, czym właściwie jest «życie». Zaczyna przeczuwać, co znaczy słowo nadziei, które

napotkaliśmy w obrzędzie Chrztu: od wiary oczekuję «życia wiecznego» – prawdziwego życia, które całkowicie i bez zagrożeń, w całej pełni, po prostu jest życiem. Jezus, który powiedział o sobie, że przyszedł na świat, abyśmy mieli życie i mieli je w pełni, w obfitości (por. J 10, 10), wyjaśnił nam także, co oznacza «życie»: «A to jest życie wieczne: aby znali Ciebie, jedynego prawdziwego Boga, oraz Tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa» (J 17, 3). Życia we właściwym znaczeniu nie mamy dla siebie ani wyłącznie z samych siebie: jest ono relacją. Życie w swojej pełni jest relacją z Tym, który jest źródłem życia. Jeśli pozostajemy w relacji z Tym, który nie umiera, który sam jest Życiem i Miłością, wówczas mamy życie. Wówczas «żywemy»⁵⁸.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 22

„Dzielią między siebie moje szaty
i los rzucają o moją suknię.
Ty zaś, Panie, nie stój z daleka,
pomocy moja, śpiesz mi na ratunek”.

---

58 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 44.

NIEDZIELA ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO

CZYTANIA

Dz 10, 34a. 37-43; Ps 118 (117), 1b-2. 16-17. 22-23; Kol 3, 1-4;
1 Kor 5, 7b-8a; J 20, 1-9.

I CZYTANIE (Dz 10, 34a-37-43)

Gdy Piotr przybył do domu centuriona w Cezarei, przemówił: Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. Wiecie, co się działo w całej Judei, począwszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. Znacie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co działał w ziemi żydowskiej i w Jerozolimie. Jego to zabili, zawiesiwszy na drzewie. Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzyśmy z Nim jedli i pili po Jego zmartwychwstaniu. On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 118,1-2.16-17.22-23)

REFREN: W tym dniu wspaniałym wszyscy się weselmy
Dziękujcie Panu, bo jest dobry,
bo Jego łaska trwa na wieki.
Niech dom Izraela głosi:
Jego łaska na wieki.

Prawica Pana wzniesiona wysoko,
prawica Pańska moc okazała.
Nie umrę, ale żył będę
i głosił dzieła Pana.

Kamień odrzucony przez budujących
stał się kamieniem węgielnym.
Stało się to przez Pana
i cudem jest w naszych oczach.

II CZYTANIE (Kol 3, 1-4)

Jeśliście więc razem z Chrystusem powstali z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus zasiadając po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście bowiem i wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze życie, wtedy i wy razem z Nim ukażecie się w chwale.

SEKWENCJA

Niech w święto radosne Paschalnej Ofiary
Składają jej wierni uwielbień swych dary.

Odkupił swe owce Baranek bez skazy,
Pojednał nas z Ojcem i zmył grzechów zmyły.

Śmierć zawarła się z życiem i w boju, o dziwy,
Choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy.

Maryjo, ty powiedz, coś w drodze widziała?
Jam Zmartwychwstałego blask chwały ujrzała.

Żywego już Pana widziałam, grób pusty,
I świadków anielskich, i odzież, i chusty.

Zmartwychwstał już Chrystus, Pan mój i nadzieja,
A miejscem spotkania będzie Galilea.

Wiemy, żeś zmartwychwstał, że ten cud prawdziwy,
O Królu Zwycięzco, bądź nam miłościwy.

AKLAMACJA (1 Kor 5, 7b-8a)

Chrystus został ofiarowany jako nasza Pascha. Odprawiajmy nasze święto w Panu.

EWANGELIA (J 20,1-9)

Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena udała się do grobu i zobaczyła kamień odsunięty od grobu. Pobiegła więc i przybyła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus kochał, i rzekła do nich: Zabrano Pana z grobu i nie wiemy, gdzie Go położono. Wszedł więc Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. Biegli oni obydwaj razem, lecz ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i przybył pierwszy do grobu. A kiedy się nachylił, zobaczył leżące płótna, jednakże nie wszedł do środka. Nadszedł potem także Szymon Piotr, idący za nim. Wszedł on do wnętrza grobu i ujrzał leżące płótna oraz chustę, która była na Jego głowie, leżącą nie razem z płótnami, ale oddzielnie zwiniętą na jednym miejscu. Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył. Dotąd bowiem nie rozumieli jeszcze Pisma, które mówi, że On ma powstać z martwych.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Chrystus został ofiarowany jako nasza Pascha. Odprawiajmy nasze święto w Panu” (1 Kor 5, 7b-8a)

Po tych trzech burzliwych dniach Triduum Paschalnego następuje dzień radości, zwycięstwa, triumfu i dzień odkrycia największej prawdy życia – Dzień Zmartwychwstania.

Chrystus zmartwychwstał! To i my zmartwychwstaniemy do życia wiecznego z Bogiem. Wobec takiego cudu nabiera znaczenia nasza wiara, nabiera znaczenia nasze życie moralne. Stają się ważne wartości podstawowe, a więc miłość, sprawiedliwość, prawda, pokój, wolność i solidarność.

Specjalnego znaczenia nabierają nasze cierpienia, doświadczenia, próby, nieudane i niezrealizowane plany. Przez to zmartwychwstanie zmieniają się nasze wzajemne relacje. Każdy człowiek staje się ważny, nieprzemijający, potrzebny, ponieważ istnieje świat zbawionych, świat wiecznie żywy.

Po ludzku patrząc, życie nieudane, zbyt krótkie, przypadkowa śmierć, śmierć z powodu pandemii, nie mają już znaczenia wobec wieczności. Jeśli zmartwychwstały Syn Boży jest z nami, któż przeciwko nam?

Zmartwychwstałego Chrystusa głosimy nie tylko nam samym, głosimy Go wszystkim. Ten nasz świat ludzki, dobry i zły, moralny i niemoralny, wierzący i całkiem zmaterializowany, musi pochylić głowę, przed prawdą udowodnioną przez Zmartwychwstałego Chrystusa.

Pytamy jak apostołowie: Co się takiego stało? I co ma się zmienić w naszym życiu?

Słyszymy odpowiedź: „Chrystus został ofiarowany jako nasza Pascha” (1 Kor 5, 7b). Chrystus ofiarowany za nas, Syn Boży składa

ofiara za nas grzeszników, niedowiarków, wątpiących, zalęknionych pandemią, bezradnych wobec zmian ekonomicznych, politycznych, gospodarczych.

Pascha oznacza „przejście”. Kiedyś w historii narodu wybranego, było to nadzwyczajne przejście przez Morze Czerwone. Dzisiaj, teraz, jest to przejście przez próbę moralnego życia i ponowne dojście mentalne i duchowe do wartości.

Zatem, „Odprawiamy nasze święto w Panu” (1 Kor 5, 8a). Odprawiamy to święto w naszych sercach, a duchowo łączmy się z naszymi bliskimi, z Kościołami domowymi, bo w świątyniach mamy ograniczenia pandemiczne. Łączmy się dobrem i miłością, służbą i poświęceniem, bo nagroda w niebie jest wielka. Każdy nasz gest dobra, przez zmartwychwstanie Chrystusa, nabiera znaczenia niezniszczalnego, „idzie” za nami do wieczności.

2. „Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył” (J 20, 8)

On uwierzył, bo zobaczył pusty grób, my wierzymy w świadectwo św. Jana Apostoła. Przez jego obecność przy grobie, każdy człowiek, każdy z nas może przyjąć jego świadectwo jako prawdę. Na tym polega świadectwo wiary – wierzymy, bo mamy dobrą wolę uwierzenia, pragniemy być dobrymi dla siebie i dla innych. Przecież nastąpiły kolejne świadectwa ze strony apostołów, każdy z nich, poza św. Janem, jak mówi Tradycja, oda życie za prawdę. Za apostołami poszli inni święci męczennicy, wypełniali wskazanie Chrystusa, bo: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13).

Wybieramy się na groby naszych bliskich w czasie uroczystości Wszystkich Świętych i Dniu Zadusznym, sprzątamy, zapalamy znicze, modlimy się, i rozmyślamy właśnie o życiu wiecznym,

o zmartwychwstaniu. Ta prawda o Chrystusie Zmartwychwstałym, daje nam nadzieję na przyszłe nasze zmartwychwstanie, razem z naszymi najbliższymi.

3. „Jeśliście więc razem z Chrystusem powstałi z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus zasiadając po prawicy Boga” (Kol 3, 1)

Takie wskazanie zawarte w Liście do Kolosan płynie od św. Pawła. Mamy żyć nie tylko doczesnością, patrzeć materialnie i czasowo na ten ziemski świat. Mamy tak, jak Chrystus, połączyć „niebo z ziemią, sprawy ludzkie ze sprawami Bożymi”⁵⁹. Życie wiarą to niesłychana dynamika, odwaga, nadzieja i wytrwałość, to nieustanne zmaganie się ze słabościami i zwątpieniem. W takim łączeniu „nieba z ziemią” ujawnia się nasza godność dzieci Bożych. Trzeba powrócić do prawdy o naszym wybraniu przez chrzest święty, przez sakramenty święte, szczególnie przez sakrament Eucharystii i sakrament pojednania – spowiedź świętą. Chrystus nie tylko zmartwychwstał, ale jest z nami w Kościele świętym.

4. „Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno” (J 20, 1)

„Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno” (J 20, 1), tak opowiada nam to wydarzenie Ewangelia św. Jana. Przenosimy to wydarzenie historyczne związane ze zmartwychwstaniem Chrystusa, na nasz czas. „Wczesny ranek” może oznaczać powrót do autentycznej wiary, może oznaczać nagłe olśnienie

---

59 Starożytny hymn wielkanocny odśpiewywany przez diakona przy poświęcaniu świecy paschalnej. Ostateczny tekst exultetu (na podstawie orędzia przypisywanego św. Ambrożemu) ustalony został w 1570 r. [online:] <https://dziedzictwo.ekai.pl/text.show?id=230> [dostęp: 11.01.2022].

duchowe, może oznaczać światło dla naszej mentalności, dla naszej duszy. Trzeba tak jak Maria Magdalena, zatroszczyć się o innych ludzi żyjących obok nas i tych żywych i tych zmarłych, poświęcić im uwagę, czas, modlitwę.

A może w naszym życiu „jeszcze jest ciemno”? Są różne „ciemności”, materialne i duchowe. Mamy przecież wiele braków, nie potrafimy sobie z nimi poradzić. Rozwiązaniem jest wyścig, podobny do wyścigu św. Piotra i św. Jana do grobu Jezusa. Biegli razem, zaniepokojeni o losy ciała Jezusa, a zastali nie tylko pusty grób. I jeden, i drugi apostoł otrzymali znak i świadectwo prawdy o zmartwychwstaniu, o życiu wiecznym i królestwie Bożym. Po tym doświadczeniu stali się mocni wiarą, służbą i wypełnianiem posłannictwa. Chrystus przed wniebowstąpieniem da im polecenie: „I rzekł do nich: «Idźcie na cały świat i głosście Ewangelię wszelkiemu stworzeniu! Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony»” (Mr 16, 15-16).

5. Z nauczania papieskiego

„Wyznający wiarę dostrzega, że jest zaangażowany w prawdę, którą wyznaje. Nie może wypowiadać z prawdą słów *Credo*, nie będąc tym samym przemienionym, nie włączając się w obejmującą go historię miłości, która poszerza jego istnienie, czyniąc go częścią wielkiej wspólnoty, ostatecznego podmiotu wypowiadającego *Credo*, którym jest Kościół. Wszystkie prawdy, w które wierzymy, mówią o tajemnicy nowego życia wiary jako drodze komunii z Bogiem żywym”⁶⁰.

---

60 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 58.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 118

„Prawica Pana wzniesiona wysoko,
prawica Pańska moc okazała.
Nie umrę, ale żył będę
i głosił dzieła Pana”.

II NIEDZIELA WIELKANOCNA – MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

CZYTANIA

Dz 4, 32-35; Ps 118 (117), 2-4. 13-15. 22-24; 1 J 5, 1-6; J 20, 29; J 20, 19-31.

I CZYTANIE (Dz 4, 32-35)

Jeden duch i jedno serce ożywiały wszystkich, którzy uwierzyli. Żaden nie nazywał swoim tego, co posiadał, ale wszystko mieli wspólne. Apostołowie z wielką mocą świadczyli o zmartwychwstaniu Pana Jezusa, a wielka łaska spoczywała na wszystkich. Nikt z nich nie cierpiał niedostatku, bo właściciele pól albo domów sprzedawali je i przynosili pieniądze uzyskane ze sprzedaży, i składali je u stóp apostołów. Każdemu też rozdzielano według potrzeby.

PSALM RESPONSORYJNY Ps 118 (117), 2-4. 13-15. 22-24)

REFREN: Dziękujcie Panu, bo jest miłosierny
Niech dom Izraela głosi: „Jego łaska na wieki”.
Niech dom Aarona głosi: „Jego łaska na wieki”.
Niech wyznawcy Pana głoszą:
„Jego łaska na wieki”.

Abym upadł, uderzono mnie i pchnięto,
lecz Pan mnie podtrzymał.
Pan moją mocą i pieśnią, On stał się moim Zbawcą.
Głosy radości z ocalenia w namiotach sprawiedliwych:
„Prawica Pańska moc okazała”.

Kamień odrzucony przez budujących
stał się kamieniem węgielnym.

Stało się to przez Pana i cudem jest w naszych oczach.
Oto dzień, który Pan uczynił,
radujmy się nim i weselmy.

II CZYTANIE (1 J 5, 1-6)

Najmilsi: Każdy, kto wierzy, że Jezus jest Mesjaszem, z Boga się narodził; i każdy miłujący Tego, który dał życie, miłuje również tego, kto życie od Niego otrzymał. Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy miłujemy Boga i wypełniamy Jego przykazania, albowiem miłość względem Boga polega na spełnianiu Jego przykazań, a przykazania Jego nie są ciężkie. Wszystko bowiem, co z Boga zrodzone, zwycięża świat; tym właśnie zwycięstwem, które zwyciężyło świat, jest nasza wiara. A któż zwycięża świat, jeśli nie ten, kto wierzy, że Jezus jest Synem Bożym? Jezus Chrystus jest Tym, który przyszedł przez wodę i krew, i Ducha, nie tylko w wodzie, lecz w wodzie i we krwi. Duch daje świadectwo, bo Duch jest prawdą.

AKLAMACJA (J 20, 29)

Uwierzyłeś Tomasz, bo Mnie ujrzałeś; błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli.

EWANGELIA (J 20,19-31)

Wieczorem w dniu zmartwychwstania, tam gdzie przebywali uczniowie, choć drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: „Pokój wam!”. A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się zatem uczniowie, ujrawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: „Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam”. Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: „Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuścicie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane”. Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi, kiedy przyszedł

Jezus. Inni więc uczniowie mówili do niego: „Widzieliśmy Pana!”. Ale on rzekł do nich: „Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i ręki mojej nie włożę w bok Jego, nie uwierzę”. A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz domu i Tomasz z nimi, Jezus przyszedł, choć drzwi były zamknięte, stanął pośrodku i rzekł: „Pokój wam!”. Następnie rzekł do Tomasza: „Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż w mój bok, i nie bądź niedowiarkiem, lecz wierzącym”. Tomasz w odpowiedzi rzekł do Niego: „Pan mój i Bóg mój!”. Powiedział mu Jezus: „Uwierzyłeś dlatego, że Mnie ujrzałeś? Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli”. I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej księdze, uczynił Jezus wobec uczniów. Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w imię Jego.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Uwierzyłeś Tomaszu, bo Mnie ujrzałeś; błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli” (J 20, 29).

Obchodzimy dzisiaj drugą niedzielę Wielkanocy, również w następną niedzielę będziemy obchodzić cud zmartwychwstania Jezusa Chrystusa naszego Pana.

Do dzisiejszej niedzieli jest dołączone Miłosierdzie Boże, jest ono darem natury boskiej dla nas. Bóg obejmuje nas miłością, ponieważ należymy przez wiarę do Niego, i dzięki Niemu otrzymujemy odpuszczenie naszych win i grzechów. Wielki to dar miłości i pojednania, pochodzi on od Boga, ale ma rozlać się w sercach ludzkich⁶¹ na całym świecie. Miłosierdzie Boże skierowane do nas, na nasze życie i postępowanie, ma przemienić i nasze sumienia wobec najbliższych bliźnich.

Teologia miłosierdzia Bożego ma także swoją historię na naszej polskiej ziemi, powstała ona za przyczyną św. Siostry Faustyny⁶². Wierni każdego narodu i kontynentu z radością przyjęli ten kult, bowiem widzą w nim szansę zbliżenia się do Boga poprzez wiarę w Jego nieskończone miłosierdzie.

Dzisiaj także słyszymy od Zbawiciela Jezusa Chrystusa błogosławieństwo: „Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli”. Swego czasu

61 „A nadzieja zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego, który został nam dany” (Rz 5, 5).

62 Maria Faustyna Kowalska (właściwie Helena Kowalska; ur. 25 sierpnia 1905 w Głogowcu, zm. 5 października 1938 w Krakowie) – święta Kościoła katolickiego, zakonnica ze Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, mistyczka, stygmatyczka i wizjonerka. Znana przede wszystkim jako głosicielka kultu Miłosierdzia Bożego, nazywana apostołką Bożego Miłosierdzia oraz autorka Dzienniczka, w którym opisała swoje duchowe i mistyczne doświadczenia. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Faustyna_Kowalska [dostęp: 9.04.2021].

Jezus przekazał osiem błogosławieństw podczas kazania na górze⁶³ (Mt 5, 1-12). Konkluzją było ostatecznie błogosławieństwo zachęcające do radości płynącej z wiary.

Tak jak za czasów apostołskich (przykład św. Tomasza), tak i dzisiaj w naszym zaufaniu do Boga chętnie poszukujemy, a nawet „wymuszamy” od Pana Boga konkretne znaki.

Obecnie prosimy Boga o zmiłowanie, o miłosierdzie nad naszym narodem, o litość nad całym światem, aby odeszła od nas ta straszna pandemia. Przez całą ziemię przechodzi „anioł śmierci⁶⁴”, cierpienia, żałoby i wielkiego strachu, co z nami będzie?

Przez naszą wiarę głosimy w Kościele Chrystusowym zmartwychwstanie, wyznajemy prawdę o życiu wiecznym, modlimy się i błagamy Boga o miłosierdzie. Nasze ludzkie wysiłki, medyczne, naukowe, stosowane szczepionki budzą nadzieję, ale dla wielu ta pomoc będzie spóźniona.

2. „Jeden duch i jedno serce ożywiały wszystkich, którzy uwierzyli” (Dz 4, 32)

Przemawia tak dzisiaj do nas czytanie z Listu do Rzymian. Jakże te słowa są odpowiednie do naszej sytuacji, w obliczu tak wielkiego i powszechnego zagrożenia? Musimy stanowić jedność, okazywać sobie solidarność i pomoc. Mamy świadomość, że po ustąpieniu pandemii musimy „nadrobić” wiele spraw ekonomicznych. Już teraz wiele rodzin jest w trudnej sytuacji materialnej, rodzice utracili pracę, wiele miejsc pracy zaniknęło. Ci, co utrzymywali się z działalności społecznej,

---

63 „Cieszcie się i radujcie, albowiem wasza nagroda wielka jest w niebie” (Mt 5, 12).

64 „I stanąwszy, napełniło wszystko śmiercią: nieba sięgało i rozchodziło się po ziemi” (Mdr 18, 16).

artystycznej i edukacyjnej, nie mogą spotykać się z odbiorcami własnej pracy. Załamują się rynki ekonomiczne i handlowe na całym świecie.

Stan ekonomiczny i społeczny, jaki zaistniał za czasów apostołskich, polegający na całkowitym zaufaniu i solidarności, zadziwia nas. Wtedy działania ludzi wiary były powodowane odniesieniem wszystkiego do życia wiecznego. Ale istotne było to, że nikt nikogo nie oszukiwał, mówił prawdę i wspierał każdego bliźniego. Chociaż zdarzył się jeden oszust, imieniem Ananiasz⁶⁵, dalsza część Dziejów Apostołskich to opowiada: „Apostołowie z wielką mocą świadczyli o zmartwychwstaniu Pana Jezusa, a wielka łaska spoczywała na wszystkich” (Dz 4, 33). Tak rozpoczęła się historia Kościoła, oparta na świadectwie apostołów. To świadectwo nadal trwa i uobecnia się w liturgii Świąt Wielkanocnych. Powtarza się w liturgii każdej Mszy św. w niedziele i święta: Chrystus zmartwychwstał i my zmartwychwstaniemy do życia wiecznego!

3. „Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy miłujemy Boga i wypełniamy Jego przykazania” (1 J 5, 2)

„Po tym poznajemy, że miłujemy dzieci Boże, gdy miłujemy Boga i wypełniamy Jego przykazania” (1 J 5, 2) – poucza nas św. Jan w Pierwszym Liście (1 J 5, 1-6). Próba naszej wiary nieustannie trwa i weryfikuje się zgodnie z Dziesięcioma Przykazaniami Bożymi i przykazaniem miłości.

Zarówno, miłość Chrystusa Syna Bożego do nas, jak i nasza miłość do bliźnich, ma to samo źródło, pochodzi od Boga, nie jest kłamstwem, ani ideologią. Ta miłość jest prawdą zbawiającą. Tylko dzięki takiej miłości możemy dostąpić miłosierdzia Bożego i dzięki takiej miłości bliźniego, możemy wprowadzać pokój w naszych sercach i w sercach całego znękanego pandemią świata.

---

65 Por. Dz 5, 1-11.

4. Świadcstwo Tomasza zwanego „niewiernym”

To świadcstwo Tomasza, zwanego „niewiernym”, pomaga nam w pogłębianiu naszej wiary. To Tomasz, wbrew Ewangelii, wystawił Boga na próbę, zwątpił i zaprzeczał świadcstwu wszystkich innych zebranych tam apostołów. Postawił straszny warunek sprawdzania ran Chrystusa: „Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i ręki mojej nie włożę w bok Jego, nie uwierzę” (J 20, 25).

Taki brak wiary może i nas dotyczyć, pragniemy zobaczyć Boga naszymi zmysłami; oczami i dotykiem rąk. A jest to niemożliwe, bo Bóg jest Duchem! Można było dotknąć tylko Syna Bożego, Który przyjął naturę ludzką i stał się widzialnym i dotykającym. Takie zdarzenie i taką prawdę stwierdził św. Tomasz Apostoł i natychmiast wyznał wiarę: „Pan mój i Bóg mój!” (J 20, 28).

Błogosławieństwo, i zarazem wskazanie, zaproszenie do autentycznej wiary, kończy tę nadzwyczajną scenę prawdziwego zmartwychwstania Chrystusa.

5. Z nauczania papieskiego

„Zważywszy, że wiara jest jedna, powinna być wyznawana w całej jej czystości i pełni. Właśnie dlatego, że wszystkie prawdy wiary łączą się w jedno, negowanie którejs z nich, choćby spośród tych, które mogą wydawać się mniej ważne, oznacza szkodzenie całości. Każda epoka może uznawać pewne elementy wiary za łatwiejsze lub trudniejsze do przyjęcia: dlatego jest rzeczą ważną czuwać, aby przekazywany był cały depozyt wiary (por. 1 Tm 6, 20), aby akcentowane były należycie wszystkie aspekty wyznania wiary. Ponieważ jedność wiary

jest jednością Kościoła, ujęcie czegoś z wiary oznacza ujęcie czegoś z prawdy komunii”⁶⁶.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 118

„Kamień odrzucony przez budujących
stał się kamieniem węgielnym.
Stało się to przez Pana i cudem jest w naszych oczach.
Oto dzień, który Pan uczynił,
radujmy się nim i weselmy”.

---

66 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 62.

III NIEDZIELA WIELKANOCNA

CZYTANIA

Dz 3, 13-15. 17-19; Ps 4, 2. 4-9; 1 J 2, 1-5a; Łk 24, 32; Łk 24, 35-48.

I CZYTANIE (Dz 3, 13-15. 17-19)

Piotr powiedział do ludu: „Bóg naszych ojców, Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba, wślawił Sługę swego, Jezusa, wy jednak wydaliście Go i zaparliście się Go przed Piłatem, gdy postanowił Go uwolnić. Zaparliście się świętego i sprawiedliwego, a wyprosiście ułaskawienie dla zabójcy. Zabiliście Dawcę życia, ale Bóg wskrzesił Go z martwych, czego my jesteśmy świadkami. Lecz teraz wiem, bracia, że działaliście w nieświadomości, tak samo jak przełożeni wasi. A Bóg w ten sposób spełnił to, co zapowiedział przez usta wszystkich proroków, że Jego Mesjasz będzie cierpiał. Pokutujcie więc i nawróćcie się, aby grzechy wasze zostały zgładzone”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 4, 2. 4.9)

REFREN: Wzniesź ponad nami światłość Twoją, Panie
Kiedy Cię wzywam, odpowiedz mi, Boże,
który wymierzasz mi sprawiedliwość.
Tyś mnie wydzwignął z utrapienia,
zmiłuj się nade mną i wysłuchaj moją modlitwę.

Wiedźcie, że godnym podziwu czyni Pan swego wiernego,
Pan mnie wysłucha, gdy będę Go wzywał.
Spokojnie zasypiam, kiedy się położę,
bo tylko Ty jeden, Panie, pozwalasz mi żyć bezpiecznie.

II CZYTANIE (1 J 2, 1-5)

Najmilsi: Dzieci moje, piszę wam to dlatego, żebyście nie grzeszyli. Jeśliby nawet ktoś zgrzeszył, mamy Rzecznika wobec Ojca — Jezusa Chrystusa sprawiedliwego. On bowiem jest ofiarą przebłagalną za nasze grzechy i nie tylko za nasze, lecz również za grzechy całego świata. Po tym zaś poznajemy, że Go znamy, jeżeli zachowujemy Jego przykazania. Kto mówi: „Znam Go”, a nie zachowuje Jego przykazań, ten jest kłamcą i nie ma w nim prawdy. Kto zaś zachowuje Jego naukę, w tym naprawdę miłość Boża jest doskonała.

AKLAMACJA (Łk 24, 32)

Panie Jezu, daj nam zrozumieć Pisma, niech pała nasze serce, gdy do nas mówisz.

EWANGELIA (Łk 24, 35-48)

Uczniowie opowiadali, co ich spotkało w drodze i jak poznali Jezusa przy łamaniu chleba. A gdy rozmawiali o tym, On sam stanął pośród nich i rzekł do nich: „Pokój wam”. Zatrwożonym i wylękłym zdawało się, że widzą ducha. Lecz On rzekł do nich: „Czemu jesteście zmieszani i dlaczego wątpliwości budzą się w waszych sercach? Popatrzcie na moje ręce i nogi: to Ja jestem. Dotknijcie się Mnie i przekonajcie: duch nie ma ciała ani kości, jak widzicie, że Ja mam”. Przy tych słowach pokazał im swoje ręce i nogi. Lecz gdy oni z radości jeszcze nie wierzyli i pełni byli zdumienia, rzekł do nich: „Macie tu coś do jedzenia?”. Oni podali Mu kawałek pieczonej ryby. Wziął i jadł wobec nich. Potem rzekł do nich: „To właśnie znaczyły słowa, które mówiłem do was, gdy byłem jeszcze z wami: Musi się wypełnić wszystko, co napisane jest o Mnie w Prawie Mojżesza, u Proroków i w Psalmach”. Wtedy oświecił ich umysł, aby rozumieli Pisma. I rzekł do nich: „Tak jest napisane: Mesjasz będzie cierpiał i trzeciego dnia zmartwychwstanie; w imię Jego głoszone będzie nawrócenie i odpuszczenie grzechów wszystkim narodom, począwszy od Jerozolimy. Wy jesteście świadkami tego”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Panie Jezu, daj nam zrozumieć Pisma, niech pała nasze serce, gdy do nas mówisz” (Łk 24, 32).

Okres liturgiczny zwany Okresem Wielkanocnym nawiązuje czytaniem do Zmartwychwstania Chrystusa, naszego Pana i Zbawiciela. Było wiele tzw. epifanii, w których Jezus Zmartwychwstały ukazywał się jako żywy. Szczególną rolę odgrywali ludzie blisko związani z Chrystusem. Kobiety, które usługiwały, apostołowie i uczniowie. Dostąpili oni nadzwyczajnej łaski, mogli oglądać, dotykać, rozmawiać, a nawet wspólnie spożywać posiłki. Chrystus działał z miłosierdziem i pragnął przekonać wszystkich świadków o swoim realnym powstaniu z martwych.

Ukazywanie się Chrystusa zmartwychwstałego było wypełnianiem zapowiedzi proroków, sędziów, a nawet królów, w całej historii narodu wybranego. Uprzednia historia zbawienia wypełniła się zmartwychwstaniem Chrystusa, nastąpiła era świadectw tych, którzy widzieli i doświadczyli zmartwychwstania. Powstawała nowa religia, oparta na faktach historii zbawienia, na czele z Chrystusem umęczonym na krzyżu, następnie zmartwychwstałym, a teraz głoszonym powszechnie jako Zbawiciel.

„Panie Jezu, daj nam zrozumieć Pisma” (Łk 24, 32), to modlitwa kierowana od nas do Chrystusa, abyśmy pogłębiali naszą wiarę, abyśmy starali się zrozumieć, co ta historia zbawienia dla nas niesie. Gdyby Chrystus nie zmartwychwstał, nasza wiara byłaby pusta, pozbawiona treści i sensu. Bez Chrystusa Zmartwychwstałego chrześcijaństwo nie przetrwałoby nawet jednego wieku, a trwa ponad dwa tysiące lat.

Jak przemawia do nas dzisiaj Chrystus Zmartwychwstały? Przemawia wiarą naszych rodziców i przodków, z pokolenia na pokolenie. Przemawia zachowanymi Pismami opowiadającymi o całej historii

zbawienia. Historia Kościoła również daje nam wiele dowodów. Są to święci i błogosławieni. Chrystus przemawia do nas przez sakramenty, które są znakami Jego obecności, jest z nami w liturgii słowa. On jest, jak sam zaświadczył, tam: „Bo gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje, tam jestem pośród nich” (Mt 18, 20).

Zrozumienie Pism, przyjęcie wiary daje nam wielki skarb zbawienia, są nam odpuszczane grzechy. Słowo Chrystusa łagodzi obyczaje, stawiamy się w pełni godności dziećmi Bożymi. Dzięki Chrystusowi Zmartwychwstałemu możemy przeżyć doczesne życie i przejść do wieczności.

Tak jak apostołom i nasze serca muszą się „zapalać”, aby nieść światło wiary następnym pokoleniom. Do wiary włączamy także uczucia, emocje, przeżyte historie, włączamy nasze rodziny i całe społeczeństwa.

2. Pierwsza katecheza św. Piotra opisana w Dziejach Apostolskich

Pierwsza katecheza św. Piotra opisana w Dziejach Apostolskich brzmiała: „Zaparliście się świętego i sprawiedliwego, a wyprosilście ułaskawienie dla zabójcy. Zabiliście Dawcę życia, ale Bóg wskrzesił Go z martwych” (Dz 3, 14-15). Było to straszne oskarżenie i wielka odpowiedzialność. Tamci ludzie przerażili się i w tym przerażeniu pytali: Co mamy czynić?

To pytanie stawiamy dzisiaj odnosząc się do każdego chrześcijanina. Odpowiedź jest jedna: Trzeba uwierzyć świadectwu Chrystusa żyjącego i zbawiającego. Św. Piotr i nam podpowiada: „Pokutujcie więc i nawróćcie się, aby grzechy wasze zostały zgładzone” (Dz 3, 19). Tam chodziło o straszny grzech, zabicie Syna Bożego, dzisiaj możemy dokonać analizy grzechów naszych i całego świata. Krew Chrystusa była ludzka i Boska, z Bożej mocy Chrystus zmartwychwstał, z Bożej mocy może odpuszczać grzechy wszystkim. „Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, jak śnieg wybieleją; choćby czerwone jak purpura, staną się

jak wełna” (Iz 1, 18). Tak głosił prorok Izajasz wszystkim wątpiącym w moc zbawczą Boga.

3. „On bowiem jest ofiarą przebłagalną za nasze grzechy [...]” (1 J 2, 2)

„On [Chrystus] bowiem jest ofiarą przebłagalną za nasze grzechy i nie tylko za nasze, lecz również za grzechy całego świata” (1 J 2, 2). Ofiara przebłagalna dokonuje się podczas każdej Mszy św. Chociaż w sposób bezkrwawy. Do tej ofiary dołączamy naszą obecność, modlitwę, dobre uczynki, miłość do każdego bliźniego, a szczególnie dołączamy posłuszeństwo wobec przykazań Bożych.

Obecnie, wobec pandemii wirusa, który zabiera nam tylu bliskich, nie możemy gremialnie uczestniczyć w składanych ofiarach Mszy św. Spodziewamy się czasu, kiedy przejdziemy do normalnego życia, wtedy z całą żarliwością powrócimy do świątyń, bo w nich mieszka Chrystus Eucharystyczny.

3.1. „Kto mówi: «Znam Go», a nie zachowuje Jego przykazań, ten jest kłamcą i nie ma w nim prawdy” (1 J 2, 4)

„Kto mówi: «Znam Go», a nie zachowuje Jego przykazań, ten jest kłamcą i nie ma w nim prawdy” (1 J 2, 4). Taką radą służy nam dzisiaj św. Jan. W przykazaniach zaś zawarta jest prawdziwość naszej wiary w Chrystusa. Jest to logiczne myślenie i postępowanie. Nie możemy tylko znać, poznawać, czytać i powtarzać wydarzenia zawarte w Ewangeliach. To jest bowiem przesłanie i prawda Dobrej Nowiny. Nie przekonamy nikogo o prawdziwości naszej i Chrystusowej wiary, jeśli będziemy źle postępować, jeśli będziemy dawali zły przykład. Chrystus jest Prawdą, i Jego wyznawcy muszą żyć w prawdzie.

4. „Musi się wypełnić wszystko, co napisane jest o Mnie” (Łk 24, 44)

„Musi się wypełnić wszystko, co napisane jest o Mnie” (Łk 24, 44), tak powiedział Zmartwychwstały Chrystus przełęczonym apostołom. I wypełniło się, rzeczywiście i historycznie. Historia się na tym nie zakończyła, ona nadal trwa, a dotyczy nas wszystkich, bo nie można obojętnie przejść wobec cudu zmartwychwstania i wobec cudu naszego życia. W tym naszym życiu przecież najważniejsze staje się nasze zbawienie. Swego czasu Chrystus zapytał wątpiących uczniów: „Zatem Jezus powiedział do dwunastu: Czy i wy chcecie odejść? Odpowiedział mu Szymon Piotr: Panie, do kogo pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego; a myśmy uwierzyli i poznali, że ty jesteś Chrystus, Syn Boga żywego” (J 6, 67-69).

Bóg żywy mieszka w nas, nigdy nie będziemy Go opuszczać. Znękanii pandemią, uciekamy się do Wszchemogącego. Mamy nadzieję w ludzki rozum, ale przecież on pochodzi od Boga. Do Boga należy Jego miłosierdzie i nasza przyszłość.

5. Z nauczania papieskiego

„Określenie «wieczne» budzi w nas bowiem ideę czegoś nie kończącego się, i tego się lękamy; kojarzy nam się ze znanym nam życiem, które kochamy i którego nie chcemy utracić, ale jednak równocześnie przynosi ono więcej trudu niż zaspokojenia, a zatem podczas gdy z jednej strony pragniemy go, z drugiej go nie chcemy. Możemy jedynie starać się myśłą wybiec poza doczesność, w której jesteśmy uwięzieni i w jakiś sposób przeczuwać, że wieczność nie jest ciągiem następujących po sobie dni kalendarzowych, ale czymś, co przypomina moment ostatecznego zaspokojenia, w którym pełnia obejmuje nas, a my obejmujemy pełnię. Byłby to moment zanurzenia się w oceanie nieskończonej miłości,

w którym czas – przed i potem – już nie istnieje. Możemy jedynie starać się myśleć, że ten moment jest życiem w pełnym znaczeniu, wciąż nowym zanurzaniem się w głębie istnienia, podczas gdy po prostu ogarnia nas radość. Tak to wyraża Jezus w Ewangelii według św. Jana: «Znowu [...] jednak was zobaczę i rozraduje się serce wasze, a radości waszej nikt wam nie zdoła odebrać» (J 16, 22). Taki kierunek musimy nadać naszej myśli, jeśli chcemy zrozumieć, ku czemu dąży chrześcijańska nadzieja, czego oczekujemy od wiary, od naszego bycia z Chrystusem⁶⁷.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 4

„Wiedźcie, że godnym podziwu czyni Pan swego wiernego,
Pan mnie wysłucha, gdy będę Go wzywał.
Spokojnie zasypiam, kiedy się położę,
bo tylko Ty jeden, Panie, pozwalasz mi żyć bezpiecznie”.

---

67 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 24-25.

IV NIEDZIELA WIELKANOCNA

CZYTANIA

Dz 4, 8-12; Ps 118,1 i 8.9 i 21.22-23.26 i 28cd; 1 J 3, 1-2; J 10,14; J 10, 11-18.

I CZYTANIE (Dz 4, 8-12)

Piotr napełniony Duchem Świętym powiedział: „Przełożeni ludu i starsi! Jeżeli przesłuchujecie nas dzisiaj w sprawie dobrodziejstwa, dzięki któremu chory człowiek uzyskał zdrowie, to niech będzie wiadomo wam wszystkim i całemu ludowi Izraela, że w imię Jezusa Chrystusa Nazarejczyka, którego wy ukrzyżowaliście, a którego Bóg wskrzesił z martwych, że przez Niego ten człowiek stanął przed wami zdrowy. On jest kamieniem, odrzuconym przez was budujących, tym, który stał się kamieniem węgielnym. I nie ma w żadnym innym zbawienia, gdyż nie dano ludziom pod niebem żadnego innego imienia, w którym moglibyśmy być zbawieni”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 118, 1 i 8.9 i 21.22-23.26 i 28cd)

REFREN: Kamień wzgardzony stał się fundamentem
Dziękujcie Panu, bo jest dobry,
bo Jego łaska trwa na wieki.
Lepiej się uciekać do Pana,
niż pokładać ufność w człowieku.

Lepiej się uciekać do Pana,
niż pokładać ufność w książętach.
Dziękuję Tobie, żeś mnie wysłuchał
i stałeś się moim Zbawcą.

Kamień odrzucony przez budujących
stał się kamieniem węgielnym.
Stało się to przez Pana

i cudem jest w naszych oczach.

Błogosławiony, który przybywa w imię Pańskie,
błogosławimy was z Pańskiego domu.
Jesteś moim Bogiem, chcę Ci podziękować:
Boże mój, pragnę Cię wielbić.

II CZYTANIE (1 J 3, 1-2)

Najmilsi: Popatrzcie, jaką miłością obdarzył nas Ojciec: zostaliśmy nazwani dziećmi Bożymi: i rzeczywiście nimi jesteśmy. Świat zaś dlatego nas nie zna, że nie poznał Jego. Umiłowani, obecnie jesteśmy dziećmi Bożymi, ale jeszcze się nie ujawniło, czym będziemy. Wiemy, że gdy się to ujawni, będziemy do Niego podobni; bo ujrzymy Go takim, jakim jest.

AKLAMACJA (J 10, 14)

Ja jestem dobrym Pasterzem i znam owce moje, a moje Mnie znają.

EWANGELIA (J 10, 11-18)

Jezus powiedział: „Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz daje życie swoje za owce. Najemnik zaś i ten, kto nie jest pasterzem, do którego owce nie należą, widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, a wilk je porywa i rozprasza. Najemnik ucieka dlatego, że jest najemnikiem i nie zależy mu na owcach. Ja jestem dobrym pasterzem i znam owce moje, a moje Mnie znają, podobnie jak Mnie zna Ojciec, a Ja znam Ojca. Życie moje oddaję za owce. Mam także inne owce, które nie są z tej owczarni. I te muszę przyprowadzić i będą słuchać głosu mego, i nastanie jedna owczarnia i jeden pasterz. Dlatego miłuje Mnie Ojciec, bo Ja życie moje oddaję, aby je potem znów odzyskać. Nikt mi go nie zabiera, lecz Ja od siebie je oddaję. Mam moc je oddać i mam moc je znów odzyskać. Taki nakaz otrzymałem od mojego Ojca”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Ja jestem dobrym Pasterzem i znam owce moje, a moje Mnie znają”
(J 10,14).

Chrystus zmartwychwstały, tak jak wcześniej w czasie działalności ziemskiej, podejmuje działalność duszpasterską, pragnie być nadal blisko swoich wyznawców, uczniów i apostołów. Chrystus przedstawia się jako Pasterz, nawiązuje do życia owiec i do swojej funkcji opiekuńczej, a zarazem zbawczej.

Chrystus przewidywał wszelkie trudności w przyjmowaniu nowej wiary, wiary w stałą obecność Trójcy Przenajświętszej. Bóg opiekuńczy, kochający, obecny, gotowy na wszelką pomoc dla wyznawcy Prawdy o zbawieniu, nieustannie dokonuje naprawy tego świata. Naprawa ta jest pomocną dla każdego z nas, kieruje nas do dobra, wskazuje konieczność doskonalenia się na wzór samego Boga. Wskazanie jest wymagające: „Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski” (Mt 5, 11).

Miłość Chrystusa do każdego wypełnia Jego dobroć, w której ukazuje się dobry Pasterz, który każdego z nas doskonale zna. Bóg jest Duchem i w naturze boskiej zawarta jest wszechmoc i wszechwiedza o naszych myślach, zamiarach, planach. Bogu znana jest przeszłość terażniejszość i przyszłość. Zapewne nie pragnie karać nas natychmiast za nasze grzechy, szanuje naszą dobrą wolę i czeka z przebaczeniem na nawrócenia.

Tak jak dobry pasterz każdego traktuje wyjątkowo, duchowo jesteśmy strzeżeni i moralnie prowadzeni do dobra. Wszelka troska Boga o nas oparta jest na miłości i na wiedzy, co jest dla nas najlepsze? Co powinno się dziać w poszczególnych etapach naszego życia? Z jednakową troską Chrystus odnosi się tak do starszych, jak i do dzieci. Swego

czasu upominał się o obecność dzieci! „Przynosili Mu również dzieci, żeby ich dotknął; lecz uczniowie szorstko zabraniali im tego. A Jezus widząc to, oburzył się i rzekł do nich: „«Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże. Zaprawdę, powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, ten nie wejdzie do niego». I biorąc je w objęcia, kładł na nie ręce i błogosławił je” (Mt 10, 13-16).

Nieustanna opieka Trójcy Przenajświętszej nad nami ma określony cel, Bóg pragnie, aby każdy z nas dostał zbawienia, aby czyny zbawcze: męka, śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa nie okazały się dla nas bezowocne.

2. Dramat słuchających przełożonych i starszych z narodu wybranego

Dramat męki i śmierci Chrystusa nie zakończył się na Golgocie, dramat ten nie zakończy się nigdy, będzie trwał aż do końca świata, ponieważ ma zbawiać człowieka z każdego narodu i w każdym czasie historii.

Dramat śmierci i zmartwychwstania Chrystusa bezpośrednio dotyczył apostołów. To oni musieli dawać świadectwo o tym, czego nauczyli się od Chrystusa, i jak widzieli Go zmartwychwstałego. Więcej, apostołowie otrzymali moc od Boga, aby uzdrawiać chorych i w ten sposób udowodniać, że Chrystus żyje. Każde uzdrowienie i każdy nadzwyczajny znak apostołowskiej działalności stawał się dowodem nadzwyczajnej prawdy.

Dlatego z taką odwagą św. Piotr dawał świadectwo: „Niech będzie wiadomo wam wszystkim i całemu ludowi Izraela, że w imię Jezusa Chrystusa Nazarejczyka, którego wy ukrzyżowaliście, a którego Bóg wskrzesił z martwych, że przez Niego ten człowiek stanął przed wami zdrowy” (Dz 4, 10).

W obecnym czasie pandemii i my powinniśmy się modlić o zdrowie nasze i naszych najbliższych. Tak wielu naszych braci umiera, wielokrotnie zapominając o Zbawicielu i o własnej godności chrześcijańskiej. Ci cierpiący i umierający nie „odchodzą” w niebyt, w niepamięć, oni nadal są dziećmi Bożymi zbawionymi przez Chrystusa.

3. Tytuł dziecka Bożego

Przez chrzest, przez Komunie świętą, bierzmowanie, przez sakrament pokuty, otrzymujemy i podtrzymujemy tytuł dziecka Bożego. Święty Jan w Pierwszym Liście jednoznacznie i z miłością nam to podpowiada: „Najmilsi: Popatrzcie, jaką miłością obdarzył nas Ojciec: zostaliśmy nazwani dziećmi Bożymi: i rzeczywiście nimi jesteśmy” (1 J 3,1).

Relacja nasza z Bogiem ma być podobna do relacji ojca i dziecka. Zaznaliśmy miłości naszych ojców, pamiętamy ich miłość, dobroć, opiekuńczość i nieustanne pragnienie wszelkiego dobra dla nas. Aby poznać Boga, aby odnajdywać Jego miłość, należy stawać się samemu dobrym. Każde nasze dobre czyny świadczą o trwaniu w wielkiej rodzinie, wielkiej społeczności ludzi idących z Chrystusem do zbawienia.

Zbawienie jest wielką obietnicą, którą odkrywa św. Jan, mówiąc: „Jeszcze się nie ujawniło, czym będziemy. Wiemy, że gdy się to ujawni, będziemy do Niego podobni; bo ujrzymy Go takim, jakim jest” (1 J 3, 2). Widzieć Boga, oznacza być zbawionym w przyszłości, ale Boga trzeba widzieć tu i teraz, niosąc na sobie godność dziecka Bożego.

Tak jak dobry Pasterz jest dobry dla nas, tak my winniśmy być dobrymi dla naszych bliźnich, dla naszych braci. „Po tym wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami [mówi Chrystus], jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 35).

4. Tajemnica wzajemnego poznawania

Dzisiejsza Ewangelia mówi nam o tajemnicy wzajemnego poznawania się. „Ja jestem dobrym Pasterzem i znam owce moje, a moje Mnie znają, podobnie jak Mnie zna Ojciec, a Ja znam Ojca” (J 10, 14-15) – mówi Chrystus.

Świadectwo uczniów i apostołów trwa przez naszą wiarę, w wierze poznajemy Chrystusa, a przez Chrystusa poznajemy miłość Boga. Ta miłość i wiara stają się drogą wzajemnego poznania. Znać Boga oznacza znać Prawdę, oznacza znać dobro, sprawiedliwość, oznacza rozumieć siebie i innych, oznacza akceptować i współpracować na rzecz zbawiania całego świata.

Jeśli trwamy w Kościele Chrystusa, jesteśmy zaproszeni do dawania świadectwa słowem, przykładem, miłosierdziem i zrozumieniem innych. Teraz świat patrzy na nas, i w takiej perspektywie, ocenia nasze podobieństwo do Boga. Swego czasu ludzie patrzyli na apostołów, słuchali uczniów, nawet potrafili zmieniać drastycznie własne życie. Dzieje Apostolskie to opisują: „I sprzedawali posiadłości i mienie, i rozdzielali je wszystkim, jak komu było potrzeba” (Dz 2, 44-45). Wtedy moc wiary była silna, wtedy świadectwo o Chrystusie było głoszone z pełnym zaangażowaniem i oddaniem.

W dzisiejszej Ewangelii Chrystus mówi o wartości swojego życia, mówi o mocy Bożej i o odpowiedzialności za wielkie dzieło miłości i zbawienia: „Dlatego miłuje Mnie Ojciec, bo Ja życie moje oddaję, aby je potem znów odzyskać. Nikt mi go nie zabiera, lecz Ja od siebie je oddaj. Mam moc je oddać i mam moc je znów odzyskać. Taki nakaz otrzymałem od mojego Ojca” (J 10, 17-18).

Każdy chrześcijanin powinien zrozumieć swoją godność dziecka Bożego. Przez wiarę, przez trudy życia, przez cierpienia i umieranie razem z Chrystusem wchodzimy w wielkie dzieła Boże, pozwalamy, aby Chrystus nas zbawiał!

5. Z nauczania papieskiego

„W liturgii Kościoła, w jego modlitwie, w żywej wspólnocie wierzących doświadczamy miłości Boga, odczuwamy Jego obecność i tym samym uczymy się również rozpoznawać Go w naszej codzienności. On pierwszy nas ukochał i nadal nas kocha jako pierwszy; dlatego my również możemy odpowiedzieć miłością. Bóg nie nakazuje nam uczucia, którego nie możemy w sobie wzbudzić. On nas kocha, pozwala, że możemy zobaczyć i odczuć Jego miłość i z tego «pierwszeństwa» miłowania ze strony Boga może, jako odpowiedź, narodzić się miłość również w nas”⁶⁸.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 118

„Błogosławiony, który przybywa w imię Pańskie,
błogosławimy was z Pańskiego domu.
Jesteś moim Bogiem, chcę Ci”

---

68 Benedykt XVI, *Encyklika Deus caritas est. Bóg jest miłością*, Wydawnictwo M, Radom 2006, s. 32.

V NIEDZIELA WIELKANOCNA

CZYTANIA

Dz 9, 26-31; Ps 22 (21), 26b-27. 28 i 30ab. 30c-32;
1 J 3, 18-24; J 15, 4a. 5b; J 15, 1-8.

I CZYTANIE (Dz 9, 26-31)

Kiedy Szaweł przybył do Jeruzalem, próbował przyłączyć się do uczniów, lecz wszyscy bali się go, nie wierząc, że jest uczniem. Dopiero Barnaba przygarnął go i zaprowadził do apostołów, i opowiedział im, jak w drodze Szaweł ujrzał Pana, który przemówił do niego, i z jaką siłą przekonania występował w Damaszku w imię Jezusa. Dzięki temu przebywał z nimi w Jerozolimie, z siłą przekonania przemawiając w imię Pana. Przemawiał też i rozprawiał z hellenistami, którzy usiłowali go zgładzić. Bracia jednak, dowiedziawszy się o tym, odprowadzili go do Cezarei i wysłali do Tarsu. A Kościół cieszył się pokojem w całej Judei, Galilei i Samarii. Rozwijał się i żył bogobojnie, i obfitował w pociechę Ducha Świętego.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 22 (21), 26b-27. 28 i 30ab. 30c-32)

REFREN: Będę Cię chwalił w wielkim zgromadzeniu
Wypełnię moje śluby wobec czcicieli Boga.
Ubodzy będą jedli i zostaną nasyceni,
będą chwalić Pana ci, którzy Go szukają:
„Serca wasze niech żyją na wieki”.

Przypomną sobie i wrócą do Pana wszystkie krańce ziemi,
oddadzą Mu pokłon wszystkie szczepy pogańskie.
Jemu się pokłonią wszyscy śpiący w ziemi,
przed Nim zegną się wszyscy, którzy staną się prochem.

Moja dusza będzie żyła dla Niego,
potomstwo moje Jemu będzie służyć,
przyszłym pokoleniom o Panu opowie.
I sprawiedliwość Jego ogłoszą ludowi,
który się narodzi:
„Pan to uczynił”.

II CZYTANIE (1 J 3, 18-24)

Dzieci, nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą. Po tym poznamy, że jesteśmy z prawdy, i uspokoimy przed Nim nasze serca. A jeśli serce oskarża nas, to przecież Bóg jest większy niż nasze serca i zna wszystko. Umiłowani, jeśli serce nas nie oskarża, to mamy ufność w Bogu, a o co prosić będziemy, otrzymamy od Niego, ponieważ zachowujemy Jego przykazania i czynimy to, co się Jemu podoba. Przykazanie zaś Jego jest takie, abyśmy wierzyli w imię Jego Syna, Jezusa Chrystusa, i miłowali się wzajemnie tak, jak nam nakazał. Kto wypełnia Jego przykazania, trwa w Bogu, a Bóg w nim; a to, że trwa On w nas, poznamy po Duchu, którego nam dał.

AKLAMACJA (J 15, 4a. 5b)

Trwajcie we Mnie, a Ja w was trwać będę. Kto trwa we Mnie, przynosi owoc obfity.

EWANGELIA (J 15, 1-8)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Ja jestem prawdziwym krzewem winnym, a Ojciec mój jest tym, który go uprawia. Każdą latorośl, która nie przynosi we Mnie owocu, odcina, a każdą, która przynosi owoc, oczyszcza, aby przynosiła owoc obfitszy. Wy już jesteście czyści dzięki słowu, które wypowiedziałem do was. Trwajcie we Mnie, a Ja w was będę trwać. Podobnie jak latorośl nie może przynosić owocu sama z siebie – jeżeli nie trwa w winnym krzewie – tak samo i wy, jeżeli we Mnie

trwać nie będziecie. Ja jestem krzewem winnym, wy – latoroślami. Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić. Ten, kto nie trwa we Mnie, zostanie wyrzucony jak winna latorośl i uschnie. Potem ją zbierają i wrzucają w ogień, i płonie. Jeżeli we Mnie trwać będziecie, a słowa moje w was, to proście, o cokolwiek chcecie, a to wam się spełni. Ojciec mój przez to dozna chwały, że owoc obfity przyniesiecie i staniecie się moimi uczniami”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Trwajcie we Mnie, a Ja w was trwać będę. Kto trwa we Mnie, przynosi owoc obfity” (J 15, 4a. 5b).

Zmartwychwstały Chrystus mówi do nas i zaprasza do trwania w wierze. Wiara jest skarbem, bo w niej mieszka razem z nami Chrystus. Wytrwałość, trwałość, godność, współpraca oraz posłuszeństwo – wiążą się z wysiłkiem moralnym, niekiedy bardzo wielkim. Chrystus o tym wie! Mimo wszystko zaprasza nas do wytrwałości. Swego czasu powiedział, że przykazania nie są trudne do spełniania.

Porównanie nas do szczepu winnego, właśnie podkreśla nieustanny duchowy związek, który gwarantuje rozwój duchowy, rozwój wiary i miłości do innych. Nasi bracia tej samej albo innej wiary lub wyznania, też przynależą do wielkiej rodziny dzieci Bożych.

Pytamy: W jaki sposób Chrystus może trwać w nas? Odpowiadamy na to pytanie społecznie: Chrystus jest w Kościele, w swoim słowie i sakramentach. Musimy także odpowiedzieć indywidualnie: Chrystus towarzyszy nam duchowo i przez sakramentalne znaki, jest obecny w naszych myślach i pragnieniach, w dobrych zamiarach, w pracy uczciwej dla dobra innych. Trwamy w Nim, przez modlitwę, jeśli pomagamy biednym i potrzebującym. Trwamy w Zbawicielu, jeśli wychowujemy młode pokolenia zgodnie z Ewangelią i jeśli dajemy dobry przykład życia chrześcijańskiego. Ta litania dobra jest nieskończona, chociaż wymagająca, ale także zasługująca na uznanie, tu na ziemi i w królestwie Bożym.

Wielokrotnie Chrystus w Ewangelii posługuje się przykładem z życia biologicznego, stara się nam pomóc w zrozumieniu wielkich spraw Bożych. Owocem ostatecznym naszej wiary będzie dzieło zbawienia, ale dopiero w stanie wieczności. Natomiast w obecnym czasie owocem

naszej wiary ma być dobro: prawdziwe, sprawiedliwe, słuszne, darmo ofiarowane i niosące bezinteresowną miłość.

Uczy nas przez apostołów i uczniów, uczy i przekonuje przez dokonywane znaki, a także przez doświadczenia życiowe. Każdy z nas jest inny, jest dzieckiem Boga, i każdy z nas ma inną drogę zbawienia. Właśnie takiej miłości uczy nas Chrystus.

2. Przykład św. Pawła

„Kiedy Szaweł przybył do Jeruzalem, próbował przyłączyć się do uczniów, lecz wszyscy bali się go, nie wierząc, że jest uczniem” (Dz 9, 26). Ten człowiek miał nadzwyczajne doświadczenie spotkania się z Chrystusem. Najpierw był wyrzut ze strony Chrystusa: „Szawle, dlaczego mnie prześladujesz?” (Dz 9, 4), a następnie przedstawienie się w formie głosu i posłanie apostołskie: „Jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań i wejdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić” (Dz 9, 5-6).

Nasze nawrócenia mogą być podobne, wobec wspaniałości Boga kruszeje nawet najtrwalsze serce grzesznika, zmienia się koncepcja życia, otwiera się wieczność z Bogiem.

W dzisiejszym Pierwszym Czytaniu z Dziejów Apostolskich słyszymy o Kościele, jak on wyglądał w pierwszych latach świadectwa o zmartwychwstałym Chrystusie: „A Kościół cieszył się pokojem w całej Judei, Galilei i Samarii. Rozwijał się i żył bogobojnie, i obfitował w pociechę Ducha Świętego” (Dz 9, 26-31).

Wobec tak wielkich sprzeczności i dramatycznych wydarzeń związanych ze śmiercią Chrystusa i z odpowiedzialnością narodu wybranego, dokonywały się wielkie znaki pokoju, porozumienia i akceptacji. Plemiona izraelskie, tak bardzo różniące się od siebie, nagle znalazły wspólny język zrozumienia i pokoju. Chrystus zmartwychwstały działał mocą Ducha Świętego na wszystkich, bowiem dopiero Jego prawda wypełniała wszystkie serca spragnione dobra.

3. „Dzieci, nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą” (1 J 3, 18)

„Dzieci, nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą” (1 J 3, 18), tak poucza nas św. Jan w Pierwszym Liście. Ta zasada nigdy nie traci na aktualności, wcześniej czy później, prawda musi zwyciężyć, musi pokonać ludzkie słabości i egoizm. Wobec prawdziwej miłości Chrystusa do nas każdy poddaje się i rozpoznaje, że jest szczęśliwym dzieckiem Boga.

Nawet w czasie strasznej pandemii nie tracimy nadziei, nasze zaufanie do Boga pozwoli na nowo rozpocząć nowe życie, ale już z bogatym doświadczeniem. Doświadczaliśmy strachu o nasze istnienie. Cały świat ugiął się pod tym powszechnym zagrożeniem zdrowia i życia, z utęsknieniem wszyscy czekają na skuteczne szczepionki.

Jeszcze jest czas, aby wykazywać się wielkim dobrem dla cierpiących i umierających, jeszcze nie wykazaliśmy pełnego zaangażowania i miłości. A jeśli? Jak mówi św. Jan: „Umiłowani, jeśli serce nas nie oskarża, to mamy ufność w Bogu, a o co prosić będziemy, otrzymamy od Niego, ponieważ zachowujemy Jego przykazania i czynimy to, co się Jemu podoba” (1 J 3, 18-24). Przykazania są wolą Boga, służą nam w życiu moralnym, są Prawdą, która prowadzi i zbawia. Nie są one ciężkie ani niemożliwe do wypełniania. Objawienie przykazań dokonało się w Starym Testamencie z gwarancją od Boga: „Idźcie dokładnie drogą wyznaczoną wam przez Pana, Boga waszego, byście mogli żyć, by dobrze wam się wiodło i byście długo przebywali w ziemi, którą macie posiadać” (Pwt 5, 33).

3.1. „Kto wypełnia Jego przykazania, trwa w Bogu, a Bóg w nim” (1 J 3, 24)

„Kto wypełnia Jego przykazania, trwa w Bogu, a Bóg w nim” (1 J 3, 24), stwierdza św. Jan. Przykazania zawarte w nauczaniu Chrystusa są te same jak w Starym Testamencie. „Jezus powiedział do swoich

uczniów: «Nie sądzcie, że przyszedłem znieść prawo albo Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić. Zaprawdę, bowiem powiadam wam: Dopóki niebo i ziemia nie przeminą, ani jedna jota, ani jedna kreska nie zmieni się w Prawie, aż się wszystko spełni» (Mt 5, 17-18).

My żyjemy już w odległych czasach od ogłoszenia przykazań i przykazania miłości Chrystusa. Niemniej nic się nie zmieniło z nauczania Boga i Syna Bożego, dalej obowiązują i mogą zbawiać, Dziesięć Przykazań Bożych i przykazanie miłości. W tych normach i zasadach jest zawarta prawda o Bogu i człowieku, o ludzkim losie i dramacie, jakim jest życie nasze.

4. Deklaracja, obietnica i ostrzeżenie Chrystusa

Z dzisiejszej Ewangelii płynie deklaracja, obietnica i ostrzeżenia Chrystusa: „Ten, kto nie trwa we Mnie, zostanie wyrzucony jak winna latorośl i uschnie. Potem ją zbierają i wrzucają w ogień, i płonie” (J 15, 6). Szkoda, żebyśmy tak marnie skończyli w naszym życiu duchowym, mamy przecież wszelkie warunki i argumenty, aby ratować siebie i naszych wątpiących w Boga braci. Wystarczy uwierzyć i poznać prawdę!

Płynie także od Chrystusa nadzwyczajne zobowiązanie: „Jeżeli we Mnie trwać będziecie, a słowa moje w was, to proście, o cokolwiek chcecie, a to wam się spełni” (J 15, 7).

5. Z nauczania papieskiego

„Ten Chrystus, który zbawił nas na krzyżu od naszych grzechów, z tą samą mocą całkowitego daru z siebie nadal dzisiaj nas zbawia i odkupuje. Popatrz na Jego krzyż, przylgnij do Niego, daj się zbawić, ponieważ «Ci, którzy pozwalają, żeby ich zbawił, zostają wyzwoleni od grzechu,

od smutku, od wewnętrznej pustki, od izolacji». A jeśli grzeszysz i odchodzisz, On cię podnosi na nowo mocą swego krzyża”⁶⁹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 22 (21)

„Przypomną sobie i wrócą do Pana wszystkie krańce ziemi,
oddadzą Mu pokłon wszystkie szczepy pogańskie.
Jemu się pokłonią wszyscy śpiący w ziemi,
przed Nim zegną się wszyscy, którzy staną się prochem”.

---

69 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 51.

VI NIEDZIELA WIELKANOCNA

CZYTANIA

Dz 10, 25-26. 34-35. 44-48; Ps 98 (97), 1bcde. 2-3b. 3c-4;

1 J 4, 7-10; J 14, 23; J 15, 9-17.

I CZYTANIE (Dz 10, 25-26. 34-35. 44-48)

Kiedy Piotr wchodził, Korneliusz wyszedł mu na spotkanie, padł mu do stóp i oddał pokłon. Piotr podniósł go ze słowami: „Wstań, ja też jestem człowiekiem”. Wtedy Piotr przemówił: „Przekonuję się, że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie”. Kiedy Piotr jeszcze mówił o tym, Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki. I zdumieli się wierni pochodzenia żydowskiego, którzy przybyli z Piotrem, że dar Ducha Świętego wylany został także na pogan. Słyszeli bowiem, że mówią językami i wielbią Boga. Wtedy odezwał się Piotr: „Któż może odmówić chrztu tym, którzy otrzymali Ducha Świętego tak samo jak my?”. I rozkazał ochrzcić ich w imię Jezusa Chrystusa. Potem uprosili go, aby pozostał u nich jeszcze kilka dni.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 98 (97), 1bcde. 2-3b. 3c-4)

REFREN: Pan Bóg okazał ludom swe zbawienie

Śpiewajcie Panu pieśń nową,

albowiem uczynił cuda.

Zwycięstwo Mu zgotowała Jego prawica

i święte ramię Jego.

Pan okazał swoje zbawienie,

na oczach pogan objawił swą sprawiedliwość.

Wspomniał na dobroć i na wierność swoją
dla domu Izraela.

Ujrzały wszystkie krańce ziemi
zbawienie Boga naszego.
Wołaj z radości na cześć Pana, cała ziemi,
cieszcie się, weselcie i grajcie.

II CZYTANIE (1 J 4, 7-10)

Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, ponieważ miłość jest z Boga, a każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga. Kto nie miłuje, nie zna Boga, bo Bóg jest miłością. W tym objawiła się miłość Boga ku nam, że zesłał Syna swego Jednorodzonego na świat, abyśmy życie mieli dzięki Niemu. W tym przejawia się miłość, że nie my umiłowaliśmy Boga, ale że On sam nas umiłował i posłał Syna swojego jako ofiarę przebłagalną za nasze grzechy.

AKLAMACJA (J 14, 23)

Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego.

EWANGELIA (J 15, 9-17)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem. Trwajcie w miłości mojej! Jeśli będziecie zachowywać moje przykazania, będziecie trwać w miłości mojej, tak jak Ja zachowałem przykazania Ojca mego i trwam w Jego miłości. To wam powiedziałem, aby radość moja w was była i aby radość wasza była pełna. To jest moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłowali, tak jak Ja was umiłowałem. Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich. Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję. Już

was nie nazywam sługami, bo sługa nie wie, co czyni jego pan, ale nazwałem was przyjaciółmi, albowiem oznajmiłem wam wszystko, co usłyszałem od Ojca mego. Nie wy Mnie wybraliście, ale Ja was wybrałem i przeznaczyłem was na to, abyście szli i owoc przynosili, i by owoc wasz trwał – aby Ojciec dał wam wszystko, o cokolwiek Go poprosicie w imię moje. To wam przykazuję, abyście się wzajemnie miłowali”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego” (J 14, 23).

Przykazanie miłości płynące od Syna Bożego Jezusa Chrystusa zawsze nas zaskakuje. Realia bieżącego świata, realia naszych codziennych doświadczeń wskazują na wielką trudność w powszechnym zastosowaniu przykazania miłości. Kochać świat i ludzi bez wiary jest bardzo trudno.

Jeśli ktoś kieruje się miłością, nie ogląda się na przymus wynikający z przykazania, lecz jego miłość wyprzedza wszystkie wartości i wszelkie relacje międzyludzkie. Tak postępuje Bóg i w taki sposób Chrystus dokonał zbawienia, wcześniej od naszego życia i myślenia. Jego zbawcza krew została wylana – ofiarowana, za wszystkich, nawet za tych, którzy żyli przed pełną historią zbawienia. Dla Boga „wszyscy” oznacza każdego człowieka, z każdego narodu, języka i czasu historycznego. Święty Jan w widzeniu nieba w Apokalipsie ukazuje nam zbawionych i mówi: „Potem ujrzałem: a oto wielki tłum, którego nie mógł nikt policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków, stojący przed tronem i przed Barankiem. Odziani są w białe szaty, a w ręku ich palmy” (Ap 7, 9).

Te słowa i ta perspektywa powinna nam uświadomić, że i my jesteśmy tam zaproszeni mocą zbawczą Chrystusa, Jego miłością i Jego ofiarą. Jest jednak jeden warunek postawiony przez Zbawiciela: „Jeśli Mnie, kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę” (J 14, 23). Nieustannie przypominamy sobie podstawy nauki Chrystusa, jest ona zawarta w przykazaniach Bożych i przykazaniu miłości bliźniego.

Spełnianie tych warunków i przykazań jest naznaczone wielką nagrodą, wystarczy być dobrym, a Bóg będzie z nami, będzie z każdym, kto postępuje sprawiedliwie. O tym mówi św. Jan w Pierwszym Liście:

„Umilowani, obecnie jesteście dziećmi Bożymi, ale jeszcze się nie ujawniło, czym będziemy. Wiemy, że gdy się objawi, będziemy do Niego podobni, bo ujrzymy Go takim, jakim jest. Każdy zaś, kto pokłada w Nim tę nadzieję, uświęca się podobnie jak On jest święty” (1 J 3, 2-3).

2. Zadanie pierwszego Kościoła

Dzieje Apostolskie ukazują nam zadania pierwszego Kościoła, którymi za sprawą Ducha Świętego stało się skierowanie zbawienia Chrystusowego do pogan, ludzi innej wiary, kultury i języków. Korneliusz⁷⁰ wspomniany w Dziejach Apostolskich to poganin, również jego słudzy i całe środowisko należało do całkiem innej kultury życia i wartości. Pismo Święte mówi, że mimo niezraelskiego pochodzenia „zawsze modlił się do Boga”, wspomagał biednych. W najważniejszym spotkaniu swego życia: „Korneliusz wyszedł [mu] na spotkanie [św. Piotra], padł mu do stóp i oddał pokłon” (Dz 10, 25). Widocznie już dotarły do jego świadomości wieści o zbawieniu i informacje o znakach nadzwyczajnych, jakich dokonywali apostołowie mocami Ducha Świętego. I wtedy „Duch Święty zstąpił na wszystkich, którzy słuchali nauki” (Dz 10, 44). Była to jedna z pierwszych katechez skierowana do ludzi pochodzenia żydowskiego, a za sprawą Ducha Świętego stała się nauką dla pogan.

Ta nowa nauka akceptowała wszelkie dobro ludzkie i wskazywała na źródło tego dobra, wskazywała na Boga: „Przekonuję się – powiedział św. Piotr – że Bóg naprawdę nie ma względu na osoby. Ale w każdym narodzie miły jest Mu ten, kto się Go boi i postępuje sprawiedliwie” (Dz 10, 34-35).

---

70 „W Cezarei mieszkał człowiek imieniem Korneliusz, setnik z kohorty zwanej Italską, pobożny i «bojący się Boga» wraz z całym swym domem. Dawał on wielkie jałmużny ludowi i zawsze modlił się do Boga” (Dz 10, 1-2).

Bojaźń Boga to miłość i respektowanie przykazań, sprawiedliwość jest zaś podstawą miłości. Nie można kochać kogoś, nawet Boga, nie będąc sprawiedliwym. Nasza sprawiedliwość względem Boga, względem Chrystusa, to respektowanie Jego nauki a szczególnie stosowanie i doświadczanie przykazania miłości.

3. „Bóg jest miłością” (1 J 4, 8)

Tekst z Pierwszego Listu św. Jana: „Umiłowani, miłujmy się wzajemnie, ponieważ miłość jest z Boga, a każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga. Kto nie miłuje, nie zna Boga” (1 J 4, 7), jest alternatywą i jednocześnie wskazaniem, po której stronie moralnej jesteśmy. Skoro Bóg jest miłością, wszystko nam darował, i uprzednio dokonał zbawienia mocą Trójcy Przenajświętszej, to doceniajmy wielkie dary pochodzące z nieba. Wystarczy być dobrym, a Bóg będzie z nami i w nas.

Do takiej postawy umacnia nas sam Duch Święty, otrzymaliśmy Go i otrzymujemy w sakramentach świętych, a szczególnie w sakramencie bierzmowania⁷¹. Duch Święty wskazuje w każdym momencie naszego życia, abyśmy wykonywali dobre uczynki względem duszy⁷² i względem ciała⁷³. Szczególnie w obliczu obecnej pandemii możemy wykonać wielkie dzieło miłosierdzia w uczynkach, czyli odwiedzać chorych i grzebać umarłych.

-
- 71 Dary Ducha Świętego: 1. Dar mądrości, 2. Dar rozumu, 3. Dar umiejętności, 4. Dar rady, 5. Dar męstwa, 6. Dar pobożności, 7. Dar bojaźni Bożej. Por. *Mały Katechizm Katolicki*, oprac. M. Wojciechowski, Wydawnictwo Petrus, Kraków 2012, s. 19-20.
- 72 Uczynki miłosierne względem duszy: 1. Grzeszących upominać, 2. Nieumiejętnych pouczać, 3. Wątpiącym dobrze radzić, 4. Strapionych pocieszać, 5. Krzywdy cierpliwie znosić, 6. Urazy chętnie darować, 7. Modlić się za żywych i umarłych. Tamże, s. 19.
- 73 Uczynki miłosierdzia względem ciała: 1. Głodnych nakarmić, 2. Spragnionych napoić, 3. Nagich przyodziać, 4. Podróżnych w dom przyjąć, 5. Więźniów pocieszać, 6. Chorych odwiedzać, 7. Umarłych pogrzebać. Tamże.

4. „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13)

„Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13), tak deklaruje swoją naukę Chrystus i jednocześnie ją wypełnia, oddaje życie, abyśmy my dostępowali łaski zbawienia.

Takiego dzieła dokonywali święci męczennicy z całego świata. Historia Kościoła polskiego ukazuje wielu męczenników za wiarę, prawdę, sprawiedliwość i miłość Ojczyzny.

5. Z nauczania papieskiego

„Czy w tej sytuacji wiara chrześcijańska może przysłużyć się dobru wspólnemu, w zakresie właściwego pojmowania prawdy? Aby odpowiedzieć na to pytanie, trzeba zastanowić się nad rodzajem poznania właściwym wierze. Mogą nam w tym pomóc słowa św. Pawła: «sercem przyjęta wiara» (Rz 10, 10). Według Biblii centrum człowieka stanowi serce, w którym spotykają się wszystkie jego wymiary: ciało i duch; głębia osoby oraz jej otwarcie na świat i na innych; rozum, wola i uczucia. Otóż, jeśli serce zdolne jest zespalać razem te wymiary, to jest tak dlatego, że jest ono miejscem, gdzie otwieramy się na prawdę i miłość i zezwalamy, aby one w głębi dotknęły nas i przemieniły. Wiara przemienia całą osobę, właśnie w miarę, jak otwiera się ona na miłość. Dzięki temu zespoleniu wiary z miłością można zrozumieć formę poznania właściwą wierze, jej siłę przekonania, jej zdolność oświecania naszej drogi. Wiara poznaje w miarę jak jest związana z miłością, bowiem miłość wnosi światło. Zrozumienie wiary rodzi się wtedy, gdy przyjmujemy wielką miłość Bożą, która nas przemienia wewnętrznie i daje nam nowe oczy, pozwalające widzieć rzeczywistość”⁷⁴.

74 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 32-33.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 98

„Ujrzały wszystkie krańce ziemi
zbawienie Boga naszego.
Wołaj z radości na cześć Pana, cała ziemi,
cieszcie się, weselcie i grajcie”.

VII NIEDZIELA WIELKANOCNA

CZYTANIA

Dz 1,1-11; Ps 47,2-3.6-9; Ef 4, 1-13; Mt 28, 19a. 20b; Mk 16, 15-20.

I CZYTANIE (Dz 1, 1-11)

Pierwszą książkę napisałem, Teofilu, o wszystkim, co Jezus czynił i nauczał od początku aż do dnia, w którym udzielił przez Ducha Świętego poleceń Apostołom, których sobie wybrał, a potem został wzięty do nieba. Im też po swojej męce dał wiele dowodów, że żyje: ukazywał się im przez czterdzieści dni i mówił o królestwie Bożym. A podczas wspólnego posiłku kazał im nie odchodzić z Jerozolimy, ale oczekiwać obietnicy Ojca. Mówił: „Słyszeliście o niej ode Mnie: Jan chrzczył wodą, ale wy wkrótce zostanieie ochrzczeni Duchem Świętym”. Zapytywali Go zebrani: „Panie, czy w tym czasie przywrócisz królestwo Izraela?”. Odpowiedział im: „Nie wasza to rzecz znać czas i chwile, które Ojciec ustalił swoją władzą, ale gdy Duch Święty zstąpi na was, otrzymacie Jego moc i będziecie moimi świadkami w Jerozolimie i w całej Judei, i w Samarii, i aż po krańce ziemi”. Po tych słowach uniósł się w ich obecności w górę i obłok zabrał Go im sprzed oczu. Kiedy uporczywie wpatrywali się w Niego, jak wstępował do nieba, przystąpili do nich dwaj mężowie w białych szatach. I rzekli: „Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie i wpatrujecie się w niebo? Ten Jezus, wzięty od was do nieba, przyjdzie tak samo, jak widzieliście Go wstępującego do nieba”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 47, 2-3.6-9)

REFREN: Pan wśród radości wstępuje do nieba
Wszystkie narody klaskajcie w dłonie,
radosnym głosem wykrzykujcie Bogu,

bo Pan Najwyższy straszliwy,
jest wielkim Królem nad całą ziemią.

Bóg wstępuje wśród radosnych okrzyków,
Pan wstępuje przy dźwięku trąby.
Śpiewajcie psalmy Bogu, śpiewajcie,
śpiewajcie Królowi naszemu, śpiewajcie.

Gdyż Bóg jest Królem całej ziemi,
hymn zaśpiewajcie
Bóg króluje nad narodami,
Bóg zasiada na swym świętym tronie.

II CZYTANIE (Ef 4, 1-13)

Bracia: Zachęcam was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania, do jakiego zostaliście wezwani, z całą pokorą i cichością, z cierpliwością, znosząc siebie nawzajem w miłości. Usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój. Jedno jest Ciało i jeden Duch, bo też zostaliście wezwani do jednej nadziei, jaką daje wasze powołanie. Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec wszystkich, który jest i działa ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich. Każdemu zaś z nas została dana łaska według miary daru Chrystusowego. Dlatego mówi Pismo: „Wstąpiwszy na wysokości, wziął do niewoli jeńców, rozdał ludziom dary”. Słowo zaś „wstąpił” cóż oznacza, jeśli nie to, że również zstąpił do niższych części ziemi? Ten, który zstąpił, jest i Tym, który wstąpił ponad wszystkie niebiosa, aby wszystko napełnić. On też ustanowił jednych apostołami, innych prorokami, innych ewangelistami, innych pasterzami i nauczycielami, aby przysposobili świętych do wykonywania posługi dla budowania Ciała Chrystusowego, aż dojdziemy wszyscy razem

do jedności wiary i pełnego poznania Syna Bożego, do człowieka doskonałego, do miary wielkości według Pełni Chrystusa.

AKLAMACJA (Mt 28, 19a. 20b)

Idźcie i nauczajcie wszystkie narody. Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata.

EWANGELIA (Mk 16, 15-20)

Jezus, ukazawszy się Jedenastu, powiedział do nich: „Idźcie na cały świat i głosicie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu! Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony. Te zaś znaki towarzyszyć będą tym, którzy uwierzą: w imię moje złe duchy będą wyrzucać, nowymi językami mówić będą; węże będą do rąk, i jeśli by co zatrutego wypili, nie będzie im szkodzić. Na chorych ręce kłaść będą, a ci odzyskają zdrowie”. Po rozmowie z nimi Pan Jezus został wzięty do nieba i zasiadł po prawicy Boga. Oni zaś poszli i głosili Ewangelię wszędzie, a Pan współdziałał z nimi i potwierdzał naukę znakami, które jej towarzyszyły.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Idźcie i nauczajcie wszystkie narody. Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28, 19a. 20b).

Słyszymy dzisiaj polecenie i rozesłanie ze strony Chrystusa, a jednocześnie zapewnienie o Jego stałej obecności wśród nas. Wielkie sprawy zbawienia nieustannie się dopełniają. Chrystus dokonał zbawienia w danym momencie historii świata i historii ludzkości, a teraz po krańce ziemi i czasów ludzkiej egzystencji dokonuje się dzieło uświęcania, miłosierdzia, i miłości stałej od Boga.

„Bóg jest z nami, któż przeciwko nam?” (Rz 8, 31), głosi wspaniałe zawołanie pełne wiary i nadziei. „Cóż więc na to powiemy?” – mówi List do Rzymian – „Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam? On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał, jakże miałby także wraz z Nim wszystkiego nam nie darować?” (Rz 8, 31-32).

Oprócz miłości płynącej wprost z nieba, mamy także zaproszenie do współpracy, bardzo wzniosłej, radosnej, twórczej, duchowej. Sam Bóg zaprasza nas i zachęca, abyśmy nauczali wszystkie narody. To dzieło dokonuje się poprzez Kościół założony przez Chrystusa. Kościół to przecież my, wierzący, praktykujący i szczęśliwi, ponieważ Bóg jest z nami.

Od samych początków Kościoła, wierzący niecierpliwie pytali o koniec świata, kiedy nastąpi, aby ewentualnie się na ten koniec przygotować. A tymczasem przyszła do nas pandemia, ogarnęła prawie cały świat. Dla wielu ten wirus był i nadal jest, końcem świata. Kiedy odchodzi, następuje dla nas koniec świata, nasze doczesne życie dobiega końca. Ostatnie doświadczenia były smutne, a nieraz tragiczne. Ludzie

umierali tysiącami, dziesiątki tysięcy osób było zakażonych, traciliśmy najbliższych. Czy to już koniec tej tragedii?

Dzisiejsza liturgia słowa zaprasza nas do działania, do głoszenia prawdy, że w każdym doświadczeniu i każdym momencie naszego życia Chrystus jest z nami i pozostanie On aż do skończenia świata.

2. Pouczenie płynące z Dziejów Apostolskich

Święty Łukasz Ewangelista napisał Dzieje Apostolskie i skierował to dzieło do znajomego Teofila, lecz trzeba je odczytywać dla nas wszystkich. Mamy bowiem świadectwo z I w. n.e., kilkanaście lat po wielkich wydarzeniach i aktach zbawczych Chrystusa. Nauka ta jest pewna, oparta na faktach, na świadectwie pierwszych wyznawców chrześcijaństwa. Depozyt tej nauki jest krótki, jednoznaczny i pełny: Jezus nauczał, zbierał apostołów i uczniów, którym został udzielony Duch Święty. Apostołowie i uczniowie widzieli odchodzącego, po zmartwychwstaniu, Chrystusa do nieba. Otrzymali pouczenie od aniołów: „Mężowie z Galilei, dlaczego stoicie i wpatrujecie się w niebo? Ten Jezus, wzięty od was do nieba, przyjdzie tak samo, jak widzieliście Go wstępującego do nieba” (Dz 1, 11).

My też wpatrujemy się w niebo, szukamy nieba w naszych sercach i duszach, szukamy wśród najbliższych, w miłości, cierpieniach i zadaniach, które każdy ma wykonać. Szukamy i znajdujemy niebo w Chrystusie i z Chrystusem. „Potem mówił do wszystkich: «Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje! Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z mego powodu, ten je zachowa»” (Łk 9, 23-24).

3. Bracia: Zachęcam was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania (Ef 4, 1)

„Bracia” (Ef 4, 1) – mówi do nas św. Paweł w Liście do Efezjan – „Zachęcam was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania” (Ef 4, 1). Dzieło ewangeliczne, dzieło głoszenia prawdy o Chrystusie i Jego zbawieniu jest powołaniem. Kto przyjął chrzest i inne sakramenty, jest wybranym do spełniania chrześcijańskiego powołania. Jesteśmy wybranymi i przeznaczonymi, abyśmy głosili prawdę, w porę i nie w porę. Ten sam, św. Paweł w Drugim Liście do Tymoteusza mówi: „Zaklinam cię wobec Boga i Chrystusa Jezusa, który będzie sądził żywych i umarłych, i na Jego pojawienie się, i na Jego królestwo: głos naukę, nastawaj w porę, nie w porę, [w razie potrzeby] wykaż błąd, poucz, podnieś na duchu z całą cierpliwością, ilekroć nauczasz” (2 Tm 4, 1-2).

Z nauką Chrystusa nie ma możliwości wycofania się, nie ma sposobu, aby ją ominąć oraz aby człowiek dobrej woli, jej nie przyjął i nie zareagował na miłość Zbawiciela. W nauce Chrystusa i w Nim Samym mamy obraz Boga i sens życia ludzkiego, mamy odpowiedzi na wszystkie wątpliwości i ciężary ludzkiego życia łącznie z koniecznością umierania. Nie ma wątpliwości, że: „Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec wszystkich, który jest i działa ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich. Każdemu zaś z nas została dana łaska według miary daru Chrystusowego” (Ef 4, 5-7).

Dar Chrystusa rozciąga się na nas wszystkich: „On też ustanowił jednych apostołami, innych prorokami, innych ewangelistami, innych pasterzami i nauczycielami, aby przysposobili świętych do wykonywania posługi dla budowania Ciała Chrystusowego” (Ef 4, 11-12).

Jesteśmy nie tylko połączeni z Chrystusem przez chrzest i wiarę, już teraz stanowimy z Nim jedno Ciało i właśnie ta jedność nas zbawia.

Chociaż jesteśmy grzeszni, to przez jedność stajemy się uświęceni, błogosławieni i wyróżnieni.

4. „Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony”
(Mk 16, 16)

Dzisiaj Chrystus przypomina nam tę alternatywę. Jest także i inna opcja, w swoim znaczeniu porażająca: „A kto nie uwierzy, będzie potępiony” (Mk 16, 16). Potępienie to odsunięcie się od Boga, odrzucenie Jego miłości, to obojętność na całą historię zbawienia.

Zmagamy się z wiarą naszą i naszych najbliższych. Stawiamy zarzuty i pretensje do Boga, że tyle w życiu nam brakuje: zdrowia, pieniędzy, powodzenia, sławy i znaczenia w środowisku. A przecież jeszcze żyjemy, Bóg się nad nami ulitował, mamy lekarstwa i szczepionki na koronawirusa, przed nami nadzieja w Bogu i z Bogiem. To właśnie o takich znakach mówi Chrystus w dzisiejszej Ewangelii: „Te zaś znaki towarzyszyć będą tym, którzy uwierzą: w imię moje złe duchy będą wyrzucać, nowymi językami mówić będą; węże brać będą do rąk, i jeśliby co zatrutego wypili, nie będzie im szkodzić. Na chorych ręce kłaść będą, a ci odzyskają zdrowie” (Mk 16, 17-18).

5. Z nauczania papieskiego

„W wierze Chrystus nie jest tylko Tym, w którego wierzymy, najwyższym objawieniem miłości Bożej, ale także Tym, z którym się jednoczymy, aby móc wierzyć. Wiara nie tylko patrzy na Jezusa, ale patrzy z punktu widzenia Jezusa, Jego oczami: jest uczestnictwem w Jego sposobie patrzenia. W wielu dziedzinach życia zawieramy innym 22. osobom, znającym sprawy lepiej od nas. Mamy zaufanie do architekta, który buduje nasz dom, do farmaceuty, który daje nam lekarstwo mające nas uzdrowić, do adwokata broniącego nas w sądzie. Potrzebujemy również

kogoś, kto byłby wiarygodnym ekspertem w sprawach Boga. Jezus, Jego Syn, jawi się jako Ten, kto poucza o Bogu (por. J 1, 18). Życie Chrystusa, Jego sposób poznania Ojca, życie całkowicie w relacji z Nim, otwiera przed życiem ludzkim nową przestrzeń, i my możemy w nią wejść⁷⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 47

„Wszystkie narody klaskajcie w dłonie,
radosnym głosem wykrzykujcie Bogu,
bo Pan Najwyższy straszliwy,
jest wielkim Królem nad całą ziemią”.

---

75 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 23.

VIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Pwt 4, 32-34. 39-40; Ps 33 (32), 4-5. 6 i 9. 18-19. 20 i 22; Rz 8, 14-17;
Ap 1, 8; Mt 28, 16-20.

I CZYTANIE (Pwt 4, 32-34. 39-40)

Mojżesz tak powiedział do ludu: „Zapytaj dawnych czasów, które były przed tobą, zaczynając od dnia, w którym Bóg stworzył człowieka na ziemi, zapytaj od jednego krańca niebios do drugiego, czy nastąpiło tak wielkie wydarzenie jak to lub czy słyszano o czymś podobnym? Czy słyszał jakiś naród głos Boży z ognia, jak ty słyszałeś, i pozostał żywy? Czy usiłował Bóg przyjść i wybrać sobie jeden naród spośród innych narodów przez doświadczenia, znaki, cuda i wojny, ręką mocną i wyciągniętym ramieniem, dziełami przerażającymi, jak to wszystko, co tobie uczynił Pan, Bóg twój, w Egipcie na twoich oczach? Poznaj dzisiaj i rozważ w swym sercu, że Pan jest Bogiem, a na niebie wysoko i na ziemi nisko nie ma innego. Strzeż Jego praw i nakazów, które ja dziś polecam tobie wypełniać; by dobrze ci się wiodło i twym synom po tobie; byś przedłużył swe dni na ziemi, którą na zawsze daje ci Pan, Bóg twój”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 33 (32), 4-5. 6 i 9. 18-19. 20 i 22)

REFREN: Szczęśliwy naród wybrany przez Pana
Słowo Pana jest prawe,
a każde Jego dzieło godne zaufania.
On miłuje prawo i sprawiedliwość,
ziemia jest pełna Jego łaski.

Przez słowo Pana powstały niebiosy,
wszystkie gwiazdy przez tchnienie ust Jego.
Bo przemówił, i wszystko się stało,
sam rozkazał, i zaczęło istnieć.

Oczy Pana zwrócone na bogobojnych,
na tych, którzy oczekują Jego łaski,
aby ocalił ich życie od śmierci
i żywił ich w czasie głodu.

Dusza nasza oczekuje Pana,
On jest naszą pomocą i tarczą.
Panie, niech nas ogarnie Twoja łaska,
według nadziei pokładanej w Tobie.

II CZYTANIE (Rz 8, 14-17)

Bracia: Wszyscy ci, których prowadzi Duch Boży, są synami Bożymi. Nie otrzymaliście przecież ducha niewoli, by się znowu pogrążyć w bojaźni, ale otrzymaliście Ducha przybrania za synów, w którym możemy wołać: „Abba, Ojcze!”. Sam Duch wspiera swym świadectwem naszego ducha, że jesteśmy dziećmi Bożymi. Jeżeli zaś jesteśmy dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga, a współdziedzicami Chrystusa; skoro wspólnie z Nim cierpimy, to po to, by wspólnie mieć udział w chwale.

AKLAMACJA (Ap 1, 8)

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu, Bogu, który jest i który był, i który przychodzi.

EWANGELIA (Mt 28, 16-20)

Jedenastu uczniów udało się do Galilei, na górę, tam gdzie Jezus im polecił. A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili. Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: „Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu, Bogu, który jest i który był, i który przychodzi” (Ap 1, 8).

Oddajemy cześć Bogu w Trójcy Jedynemu – to „chrześcijański dogmat”⁷⁶ uznający, że Bóg jest Bogiem Trójjedynym, istniejącym jako trzy Osoby – po grecku hipostazy – pozostając jednocześnie Jednym Bytem. Wszystkie trzy Osoby są rozumiane jako mające tę samą jedną istotę, czyli naturę (tautuzja), a nie jedynie podobne natury”⁷⁷.

Długo wierni pierwszych wieków chrześcijaństwa spierali się, jak pogodzić przekaz objawiony przez Chrystusa o Bogu Jedynym w Trzech Osobach: Bogu Ojcu, Synu Bożym i Duchu świętym, z umysłowym rozumieniem tej tajemnicy. Ludzki umysł tego pojąć nie zdoła, a jednak tradycja utrwalona w Piśmie Świętym w Nowym Testamencie, przetrwała. Wiara przetrwała i prawda o Bogu Trójjedynym ostatecznie utrzymała się w świadomości wierzących.

Dzisiaj obchodzimy tę uroczystość, aby wielbić Boga w całym Jego bogactwie, natury i działania na korzyść wierzących, na korzyść każdego z nas. Jaka to jest korzyść? Rozumiemy Boga Ojca, jako Stworzyciela i przyjmujemy do wiary wielkie dzieła zbawcze dokonane przez Syna

---

76 Doktrynę Trójcy Świętej skompletowano w ciągu dwu wieków ze spekulacji ludzkich, których korzenie tkwiły w filozofii pogańskiej i żydowskiej. W końcu narzucono ją kościołowi w czwartym wieku na soborze zwołanym z powodów politycznych pod kierownictwem rzymskiego cesarza (Teodozjusz I). Dogmat został ostatecznie zatwierdzony na soborze konstantynopolitańskim w roku 381, jednak już na soborze nicejskim w roku 325 oficjalnie uznano współlistotność Ojca i Syna, co jest podstawą dogmatu. M. Pajewski, *Trójca Święta- mit czy rzeczywistość?*, [online:] <https://eliasz.dekalog.pl/goscie/pajewski/trojca.htm> [dostęp: 28.05.2021].

77 Trójca Święta, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Tr%C3%B3jca_%C5%9Awi-%C4%99ta [dostęp: 28.05.2021].

Bożego Chrystusa. Wyznajemy także prawdę o Duchu Świętym, który nam towarzyszy w każdej potrzebie i w każdym dobrym uczynku naszym. Modląc się i mówiąc: Chwała! „Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu” (Ap 1, 8), wyrażamy nasze zaufanie do Boga, odnosimy nasze istnienie do mocy Bożej, uważamy, że cały świat został stworzony i jest ostatecznie kierowany mocami Trójcy Przenajświętszej.

Wiemy i to głosimy, że za wszechmocą Boga „idzie” i nasza inteligencja, dobre myśli, pragnienia i miłość bliźniego. Za obecnością Boga w ludzkim świecie, „idzie” także nasza odpowiedzialność za wszystko, co czynimy. Z odpowiedzialnością związana jest miłość do Boskiego i ludzkiego świata, która pozwala nam mieć nadzieję na wszystko, co jest stworzone na niebie i na ziemi.

Bóg jest, był i będzie, bo taka jest Boska natura, On jest ponad czasem. To my, żyjemy w kategoriach czasu, w kategorii przemijania. Dowodem naszej czasowości jest starzenie się każdego życia, ludzkiego także. Jesteśmy śmiertelni, a Bóg nie! Dlatego zwracamy się wiarą, modlitwą i zaufaniem, że dzięki zasługom Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, dostąpimy tej nieśmiertelności, najpierw duchowej a przy końcu czasów nieśmiertelności, ciał zmartwychwstałych.

2. Przesłanie Księgi Powtórzonego Prawa Starego Testamentu

Przesłanie Księgi Powtórzonego Prawa Starego Testamentu mówi o wybraniu przez Boga narodu specjalnego, wyjątkowego, z przeznaczeniem na wielowiekowy dialog Boga z człowiekiem. W Księdze Powtórzonego Prawa czytamy: „Czy usiłował Bóg [z kim innym] przyjść i wybrać sobie jeden naród spośród innych narodów przez doświadczenia, znaki, cuda i wojny, ręką mocną i wyciągniętym ramieniem, dziełami przerażającymi, jak to wszystko, co tobie uczynił Pan, Bóg twój, w Egipcie?” (Pwt 4, 34).

To mówi historia objawiania się Boga wobec Izraela, natomiast dzieło poszukiwania człowieka przez Boga nadal trwa. Bóg nadal poszukuje nas na różne sposoby, także przez znaki i cuda w życiu osobistym, a także w życiu społecznym. Od czasów Chrystusa wszystkie narody są wybrane i wszyscy ludzie są przeznaczeni do zbawienia. Co do naszego narodu i historii w dziejach świata, nie mamy wątpliwości, że jesteśmy także narodem wybranym.

Doświadczamy kryzysów wiary, kryzysów w Kościele i niebezpieczeństw politycznych, gospodarczych, a nawet zdrowotnych. Pandemia bardzo nadwątlila nasze zaufanie do Boga, ale powoli powinniśmy wracać do pełnej wiary i pełnego kultu wyrażanego w naszych świątyniach. Moc wiary opiera się na działaniu moralnym, na odpowiedzi Bogu według Jego planu. Nadal są aktualne Boże zalecenia: „Strzeż [Bożych] Jego praw i nakazów, które ja dziś polecam tobie wypełniać; by dobrze ci się wiodło i twym synom po tobie; byś przedłużył swe dni na ziemi, którą na zawsze daje ci Pan, Bóg twój” (Pwt 4, 40).

3. „Jesteśmy dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga” (Rz 8, 17)

„Jesteśmy dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga” (Rz 8, 17), tak nas poucza List do Rzymian, i zachęca do zrozumienia wielkiej godności, jaka na nas spoczywa. Dzieci Boga nie powinny się niczego bać! Dzieci Boga dziedziczą wszystko, co zostało stworzone na ziemi i przewidziane w niebie, w królestwie Bożym. „Ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani serce człowieka nie zdołało pojąć, jak wielkie rzeczy przygotował Bóg tym, którzy Go miłują” (1 Kor 2, 9) – poucza List św. Pawła do Koryntian. Zatem warto wierzyć i postępować moralnie!

4. „A gdy Go ujrzeli, oddali Mu pokłon. Niektórzy jednak wątpili” (Mt 28, 17)

Tak relacjonuje to Ewangelia św. Mateusza. Jaka była reakcja Zmartwychwstałego Chrystusa? Jednym i drugim Chrystus poleca i daje nakaz misyjny: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” (Mt 28, 19).

Z tej sceny spotkania Chrystusa z apostołami i uczniami, wyciągamy wnioski, że nawet ci, co widzieli zmartwychwstałego Chrystusa, mieli wątpiwości, ale poszli, działali, spełniali nakaz misyjny. Działając z poświęceniem, przekonali się, że wiara Chrystusowa czyni cuda, rozszerza się, a ludzie, słysząc ją, stają się lepsi, doskonalsi, nazywają się chrześcijanami, to znaczy ludźmi miłości, przebaczenia, pokoju i dobra.

5. Z nauczania papieskiego

„[...] To wiara prowadzi do głębszego widzenia: «jeśli uwierzysz, ujrzysz chwałę Bożą» (J 11, 40). W końcu wiara i widzenie splatają się: «Ten, kto we Mnie wierzy, wierzy [...] w Tego, który Mnie posłał. A kto Mnie widzi, widzi Tego, który Mnie posłał» (J 12, 44-45). Dzięki temu zespoleniu ze słuchaniem, widzenie staje się pójściem za Chrystusem, a wiara jawi się jako droga widzenia, na której oczy przyzwyczajają się do spoglądania w głąb”⁷⁸.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 33

„Przez słowo Pana powstały niebiosa,
wszystkie gwiazdy przez tchnienie ust Jego.

---

78 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 38.

Bo przemówił, i wszystko się stało,
sam rozkazał, i zaczęło istnieć.

Dusza nasza oczekuje Pana,
jest naszą pomocą i tarczą.
Panie, niech nas ogarnie Twoja łaska,
według nadziei pokładanej w Tobie”.

X NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Rdz 3, 9-15; Ps 130 (129), 1b-2. 3-4. 5-7a. 7b-8; 2 Kor 4, 13-5, 1;
J 12, 31b-32; Mk 3, 20-35.

I CZYTANIE (Rdz 3, 9-15)

Gdy Adam spożył z drzewa, Pan Bóg zawołał na niego i zapytał go: „Gdzie jesteś?”. On odpowiedział: „Usłyszałem Twój głos w ogrodzie, przestraszyłem się, bo jestem nagi, i ukryłem się”. Rzekł Bóg: „Któż ci powiedział, że jesteś nagi? Czy może zjadłeś z drzewa, z którego ci zakazałem jeść?”. Mężczyzna odpowiedział: „Niewiasta, którą postawiłeś przy mnie, dała mi owoc z tego drzewa i zjadłem”. Wtedy Pan Bóg rzekł do niewiasty: „Dlaczego to uczyniłaś?”. Niewiasta odpowiedziała: „Wąż mnie zwiódł i zjadłam”. Wtedy Pan Bóg rzekł do węża: „Ponieważ to uczyniłaś, bądź przeklęty wśród wszystkich zwierząt domowych i dzikich; na brzuchu będziesz się czołgał i proch będziesz jadł po wszystkie dni twego istnienia. Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono ugodzi cię w głowę, a ty ugodzisz je w piętę”.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 130 (129), 1b-2. 3-4. 5-7a. 7b-8)

REFREN: Bóg Zbawicielem, pełnym miłosierdzia
Z głębokości wołam do Ciebie, Panie,
Panie, wysłuchaj głosu mego.
Nachyl swe ucho
na głos mojego błagania.

Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie,
Panie, któż się ostoi?

Ale Ty udzielasz przebaczenia,
aby Ci słuźono z bojaźnią.

Pokładam nadzieję w Panu,
dusza moja pokłada nadzieję w Jego słowie,
dusza moja oczekuje Pana.
Bardziej niż strażnicy poranka
niech Izrael wygląda Pana.

U Pana jest bowiem łaska,
u Niego obfite odkupienie.
On odkupi Izraela
ze wszystkich jego grzechów.

II CZYTANIE (2 Kor 4, 13-5, 1)

Bracia: Mamy tego samego ducha wiary, według którego napisano: „Uwierzyłem, dlatego przemówiłem”, my także wierzymy i dlatego mówimy, przekonani, że Ten, który wskrzesił Jezusa, z Jezusem przywróci życie także nam i stawi nas przed sobą razem z wami. Wszystko to bowiem dla was, ażeby łaska, obfitująca we wdzięczność wielu, pomnażała się Bogu na chwałę. Dlatego to nie poddajemy się zwątpieniu, chociaż bowiem niszczeje nasz człowiek zewnętrzny, to jednak ten, który jest wewnątrz, odnawia się z dnia na dzień. Niewielkie bowiem utrapienia nasze obecnego czasu gotują bezmiar chwały przyszłego wieku dla nas, którzy się wpatrujemy nie w to, co widzialne, lecz w to, co niewidzialne. To bowiem, co widzialne, przemija, to zaś, co niewidzialne, trwa wiecznie. Wiemy bowiem, że kiedy nawet zniszczeje nasz przybytek doczesnego zamieszkania, będziemy mieli mieszkanie od Boga, dom nie ręką uczyniony, lecz wiecznie trwały w niebie.

AKLAMACJA (J 12, 31b-32)

Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony, a Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony, przyciągnę wszystkich do siebie.

EWANGELIA (Mk 3, 20-35)

Jezus przyszedł z uczniami swoimi do domu, a tłum znów się zbierał, tak że nawet posilić się nie mogli. Gdy to posłyszeli Jego bliscy, wybrali się, żeby Go powstrzymać. Mówiono bowiem: „Odszedł od zmysłów”. A uczeni w Piśmie, którzy przyszli z Jerozolimy, mówili: „Ma Belzebuba i mocą władcy złych duchów wyrzuca złe duchy”. Wtedy przywołał ich do siebie i mówił im w przypowieściach: „Jak może Szatan wyrzucać Szatana? Jeśli jakieś królestwo jest wewnętrznie skłócone, takie królestwo nie może się ostać. I jeśli dom wewnętrznie jest skłócony, to taki dom nie będzie mógł się ostać. Jeśli więc Szatan powstał przeciw sobie i jest z sobą skłócony, to nie może się ostać, lecz koniec z nim. Nikt nie może wejść do domu mocarza i sprzęt mu zagrabić, jeśli mocarza wpierw nie zwiąże, i dopiero wtedy dom jego ograbi. Zaprawdę, powiadam wam: Wszystkie grzechy i bluźnierstwa, których by się ludzie dopuścili, będą im odpuszczone. Kto by jednak zbluźnił przeciw Duchowi Świętemu, nigdy nie otrzyma odpuszczenia, lecz winien jest grzechu wiecznego”. Mówili bowiem: „Ma ducha nieczystego”. Tymczasem nadeszła Jego Matka i bracia i stojąc na dworze, posłali po Niego, aby Go przywołać. A tłum ludzi siedział wokół Niego, gdy Mu powiedzieli: „Oto Twoja Matka i bracia na dworze szukają Ciebie”. Odpowiedział im: „Któż jest moją matką i którzy są moimi braćmi?” I spoglądając na siedzących dokoła Niego, rzekł: „Oto moja matka i moi bracia. Bo kto pełni wolę Bożą, ten jest Mi bratem, siostrą i matką”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony, a Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony, przyciągnę wszystkich do siebie” (J 12, 31b-32).

Trzy dni temu mieliśmy sposobność oddawać cześć Chrystusowi w Najświętszej Eucharystii. Ukazaliśmy Chrystusa, największy skarb naszej wiary. A dzisiaj liturgia roku każe nam powrócić do czasu działalności Zbawiciela na ziemi obiecanej, wśród ludzi, uczniów i apostołów. Mamy ponownie powrócić w naszej drodze i doskonaleniu duchowym do nauczania naszego Mistrza i Pana.

Chrystus nauczał i nadal naucza słowem, przykładem, czynami nadzwyczajnymi, znakami cudownych uzdrowień. Chrystus naucza, ponieważ traktuje nas z całą powagą oraz odpowiedzialnością, pragnie naszego zbawienia.

Deklaracja Zbawiciela wypowiedziana kiedyś do zebranych ludzi poszukujących prawd Bożych, była zaskakująca: „Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony” (J 12, 31b). Świadczy ona o mocy Boga i o prawdzie, że zło można i trzeba pokonywać, złu należy się sprzeciwiać, należy je zwalczać: duchem, ciałem i wiarą.

W dalszym ciągu zmagamy się ze złem w naszym ludzkim świecie. To zło przybiera różne formy. Raz ukazuje się w niewłaściwych poglądach i ideach, innym razem, jest to brak sprawiedliwości między ludźmi, a w innych przypadkach przybiera straszne formy, jak wojny ukierunkowane na totalne zniszczenie innych grup społecznych, narodów i państw. Niekiedy zło dotyka nas bezpośrednio, ujawnia się w naszych bliskich, w rodzinach, a nawet w Kościele.

Jak zatem rozumieć zwycięstwo Chrystusa nad złem? Odpowiedź jest w drugiej części deklaracji Chrystusa: „A Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony, przyciągnę wszystkich do siebie” (J 12, 32). Jest to

wskazanie na krzyż i mękę Chrystusa, na Jego ofiarę krzyżową, z której ujawnia się łaska i miłosierdzie Boże. Ujawnia się moc Boża gotowa stale naprawiać świat, dawny i nasz obecny. Idąc za Chrystusem możemy naprawiać świat, ten własny, codzienny i ten społeczny, naszych bliźnich.

2. Człowiek sprzeciwia się Bogu

Autor natchniony Księgi Rodzaju stara się nam wytłumaczyć skąd się wzięło zło na świecie. W plastycznym opowiadaniu przedstawia tajemnicę zła i dobra. Wszystko, co Bóg stworzył, było dobre, nawet wolna wola człowieka była dobra. Niestety, człowiek wybrał nieposłuszeństwo wobec Boga, a nawet chciał się ukryć przed Jego obliczem.

Psychologia zła nadal się powtarza, w naszym ludzkim życiu jesteśmy w stanie wymyślać pragnienia, aby postawić siebie nad Bogiem i samemu stwarzać normy oraz zasady moralnego życia i postępowania. Wymyśliłyśmy własne ideologie, antropologie, argumenty, których istotą jest pycha ludzka.

Człowiek opisany w Księdze Rodzaju sprzeciwił się Bogu, skorzystał z danej mu wolnej woli i chciał pokierować swym życiem niezależnie od Boga. Uległ kuszeniu, wydawało mu się, że będzie sobą i światem rozporządzał sam, że będzie jak Bóg: „A wie Bóg, że gdy spożyjecie owoc z tego drzew, otworzą się wam oczy, i tak jak Bóg będziecie znali dobro i zło” (Rdz 3, 5). Takiego kuszenia użył Szatan.

Tak, jak na początku było w dziejach świata i człowieka, tak i teraz człowiek jest stworzony do życia duchowego, moralnego, w którym odróżnia się dobro od zła, dobre czyny, zamiary, myśli i pragnienia od złych, które mają różne formy i różną złośliwość. Na tym polega wolność człowieka, która go nobilituje. Ta wolność wprowadza nowe relacje pomiędzy Bogiem i człowiekiem, a także pomiędzy ludźmi. Człowiek nie jest niewolnikiem prawa stanowionego ani prawa naturalnego, jest odpowiedzialny za siebie oraz braci, i w tym nadal pozostaje podobny

do Boga. Przecież pierwsze założenie stworzenia było: „Uczyńmy człowieka na nasz [Boży] obraz, podobnego nam” (Rdz 1, 26).

2.1. Bóg daje nadzieję, przepowiada zwycięstwo w Protoewangelii

Z mocy Boga wypłynęła także zapowiedź ratunku, przepowiednia zwycięstwa dobra nad złem. Miało się to dokonać w dalszej historii życia ludzkości i za cenę nadzwyczajnej ofiary. Bóg zapowiedział tę pierwszą Ewangelię, pierwszą Dobrą Nowinę, zwaną Protoewangelią: „Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono ugodzi cię w głowę, a ty ugodzisz je w piętę” (Rdz 3, 15). Z tą nadzieją zwycięstwa nad złem, w narodzie wybranym czekano wiele czasu, tysiące lat. Ta nadzieja przyświecała ludziom dobrej woli, ludziom dobrych czynów, przyświecała prorokom, sędziom, a nawet królom i przywódcom narodu izraelskiego.

Ostateczne rozwiązanie zwycięstwa nad złem dokonało się w Chrystusie, Synu Bożym. To On przepowiedział wielkie dzieło zbawienia: „A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne” (J 3, 14). Nie tylko dokonało się wyzwolenie ze zła, ale człowiek otrzymał nową, większą obietnicę: życie wieczne.

3. „Bracia: Mamy tego samego ducha wiary” (2 Kor 4, 13a)

W Drugim Liście św. Pawła do Koryntian, otrzymujemy zachętę do wyznawania wiary w dzieło zbawienia dokonane dla nas i dla naszego dobra.

Grzech zawsze jest zerwaniem przyjaźni z Bogiem. Nadal człowiek w nieposłuszeństwie wobec przykazaniom Bożym, pragnie zmanifestować własną wolę, pragnie być wolnym na miarę swoich własnych

planów i poglądów; pragnie zredukować siebie i świat tylko do doczesności. Tu i teraz chce być wolnym, i czynić to, co chce!

Bóg jednak proponuje nam inną perspektywę. Wskazuje na niebo, wskazuje na życie wieczne, wskazuje na godność i wielkość człowieka, jako dziecka Bożego. W takim duchu lepiej rozumiemy przesłanie św. Pawła: „Dlatego to nie poddajemy się zwątpieniu, chociaż bowiem niszczy nasz człowiek zewnętrzny, to jednak ten, który jest wewnątrz, odnawia się z dnia na dzień. [...] To, bowiem, co widzialne, przemija, to zaś, co niewidzialne, trwa wiecznie” (2 Kor 4, 16. 18). Tą odnawiającą się wartością jest nasza dusza, która trwa wiecznie. Została bowiem ułaskawiona przez ofiarę krzyżową Chrystusa.

4. Przesłanie Chrystusa

„Zaprawdę, powiadam wam: Wszystkie grzechy i bluźnierstwa, których by się ludzie dopuścili, będą im odpuszczone. Kto by jednak zbluźnił przeciw Duchowi Świętemu, nigdy nie otrzyma odpuszczenia, lecz winien jest grzechu wiecznego” (Mk 3, 28-29). To przesłanie jest zatrważające, ostrzega nas abyśmy nie negowali dzieł Boga, dzieła stworzenia i dzieła zbawienia. Mamy wolną wolę, ale tą wolę nie możemy negować wiary, nadziei i miłości Boga do nas.

Trzeba wspomnieć o nauce Chrystusa o Duchu Świętym, który działa w Kościele i w sercach naszych. „Jezus powiedział do swoich uczniów: «Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go, i przyjdziemy do niego, i będziemy u niego przebywać. Kto Mnie nie miłuje, ten nie zachowuje słów moich. A nauka, którą słyszycie, nie jest moja, ale Tego, który Mnie posłał, Ojca. To wam powiedziałem przebywając wśród was. A Pocieszyciel, Duch Święty, którego Ojciec pošle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem»” (J 14, 23-26).

5. Z nauczania papieskiego

„W miłości, która zgodnie z nauczaniem Jezusa stanowi syntezę całego prawa (por. Mt 22, 36-40), opiera się wszelka odpowiedzialność i powinność, wskazane przez tę naukę. Stanowi ona prawdziwą treść osobistej relacji z Bogiem i bliźnim; jest nie tylko zasadą relacji w skali mikro: więzi przyjacielskich, rodzinnych, małej grupy, ale także w skali makro: stosunków społecznych, ekonomicznych i politycznych. Dla Kościoła – pouczonego przez Ewangelię – miłość jest wszystkim, ponieważ jak naucza św. Jan (por. 1 J 4, 8. 16) i jak przypominałem w mojej pierwszej Encyklice, «Bóg jest miłością» (*Deus caritas est*): *wszystko wywodzi się z miłości Bożej, dzięki niej wszystko przyjmuje kształt, do niej wszystko zmierza. Miłość jest największym darem, jaki Bóg przekazał ludziom, jest Jego obietnicą i naszą nadzieją*»⁷⁹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 130

„Z głębokości wołam do Ciebie, Panie,
Panie, wysłuchaj głosu mego.
Nachyl swe ucho
na głos mojego błagania.

Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie,
Panie, któż się ostoi?
Ale Ty udzielasz przebaczenia,
aby Ci służono z bojaźnią”.

---

79 Benedykt XVI, *Encyklika Caritas in veritate. O integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie*, red. E.Czyżowska, Wydawnictwo M, s. 5-6.

XI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Ez 17, 22-24; Ps 92 (91), 2-3. 13-14. 15-16; 2 Kor 5, 6-10; Aklamacja;
Mk 4, 26-34.

I CZYTANIE (Ez 17, 22-24)

Tak mówi Pan Bóg: „Ja także wezmę wierzchołek z wysokiego cedru i zasadzę, z najwyższych jego pędów ułamię gałązkę i zasadzę ją na górze wyniosłej i wysokiej. Na wysokiej górze izraelskiej ją zasadzę. Ona wypuści gałązki i wyda owoc, i stanie się cedrem wspinałym. Wszystko ptactwo pod nim zamieszka, wszystkie istoty skrzydlate zamieszkają w cieniu jego gałęzi. I wszystkie drzewa na polu poznają, że Ja jestem Pan, który poniża drzewo wysokie, który drzewo niskie wywyższa, który sprawia, że drzewo zielone usycha, który zieloność daje drzewu suchemu. Ja, Pan, rzekłem i to uczynię”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 92 (91), 2-3. 13-14. 15-16)

REFREN: Dobrze jest śpiewać Tobie, Panie Boże
Dobrze jest dziękować Panu,
śpiewać Twojemu imieniu, Najwyższy,
rano głosić Twoją łaskawość,
a wierność Twoją nocami.

Sprawiedliwy zakwitnie jak palma,
rozrośnie się jak cedr na Libanie.
Zasadzeni w domu Pańskim
rozkwitną na dziedzińcach naszego Boga.

Nawet i w starości wydadzą owoc,
zawsze pełni życiodajnych soków,
aby świadczyć, że Pan jest sprawiedliwy,
On moją Opoką i nie ma w Nim nieprawości.

II CZYTANIE (2 Kor 5, 6-10)

Bracia: Mając ufność, wiemy, że jak długo pozostajemy w ciele, jesteśmy pielgrzymami, z daleka od Pana. Albowiem według wiary, a nie dzięki widzeniu postępujemy. Mamy jednak nadzieję i chcielibyśmy raczej opuścić nasze ciało i stanąć w obliczu Pana. Dlatego też staramy się Jemu podobać, czy to gdy z Nim, czy gdy z daleka od Niego jesteśmy. Wszyscy bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał zapłatę za uczynki dokonane w ciele, złe lub dobre.

AKLAMACJA

Ziarnem jest słowo Boże, a siewcą jest Chrystus, każdy, kto Go znajdzie, będzie żył na wieki.

EWANGELIA (Mk 4, 26-34)

Jezus mówił do tłumów: „Z królestwem Bożym dzieje się tak, jak gdyby ktoś nasienie wrzucił w ziemię. Czy śpi, czy czuwa, we dnie i w nocy, nasienie kiełkuje i rośnie, sam nie wie jak. Ziemia sama z siebie wydaje plon, najpierw źdźbło, potem kłos, a potem pełne ziarno w kłosie. Gdy zaś plon dojrzeje, zaraz zapuszcza sierp, bo pora już na żniwo”. Mówił jeszcze: „Z czym porównamy królestwo Boże lub w jakiej przypowieści je przedstawimy? Jest ono jak ziarnko gorczycy; gdy się je wsiewa w ziemię, jest najmniejsze ze wszystkich nasion na ziemi. Lecz wsiane, wyrasta i staje się większe od innych jarzyn; wypuszcza wielkie gałęzie, tak że ptaki podniebne gnieźdzą się w jego cieniu”. W wielu takich przypowieściach głosił im naukę, o ile mogli ją rozumieć. A bez przypowieści nie przemawiał do nich. Osobno zaś objaśniał wszystko swoim uczniom.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Ziarnem jest słowo Boże, a siewcą jest Chrystus, każdy, kto Go znajdzie, będzie żył na wieki”

Działanie Boga dokonuje się przez nasze dusze za pomocą Słowa. Bóg codziennie mówi do nas na różne sposoby. Przemawia do nas przez naturę nieożywioną, podziwiamy świat nas otaczający, a w czasie urlopów podziwiamy góry, morza, rzeki. Bóg przemawia do nas przez naturę ożywioną, lasy, rośliny (kwiaty) i wszelkiego rodzaju zwierzęta, te dzikie pełne grozy i te domowe, które stają się dla nas maskotkami. Ktoś powie: Przecież to takie naturalne i proste. Jednak jest w tym dziele stworzenia myśl Boga, jego moc stwórcza i miłość, aby stwarzać wielkie dzieła. Ostatnim z tych dzieł, do podziwu i zachwytu, jest człowiek.

Do człowieka, do nas, mówi Bóg, to Słowo jest jak ziarno, a nasze dusze są jak gleba oczekująca na ten zasiew!

Znamy historię zbawienia, która nadal się rozwija, bo człowiek na tym świecie się wymienia z pokolenia na pokolenie, a Chrystus trwa ze swoją Osobą Boską, z nauczaniem i dziełami zbawienia: męką, śmiercią i zmartwychwstaniem! Bóg Wszechmogący Chrystus pragnie obejmować nauką zbawienia wszystkie narody i pokolenia, pragnie wprowadzić i nas w wielkie dzieła Boże (por. Ps 111).

Dzisiejsza aklamacja mówi wprost: Kto Go znajdzie? Kto znajdzie Chrystusa, ten będzie żył na wieki. Zatem trzeba Chrystusa poszukiwać, trzeba pragnąć Go znaleźć, a po znalezieniu słuchać Jego nauki.

Słuchanie i wypełnianie nauki Chrystusa ma nadzwyczajną wartość o której mówimy, uczymy się, ale nie do końca rozumiemy, bo ta nauka ma dać nam życie wieczne.

Do końca nie rozumiemy, co to znaczy życie wieczne. Jesteśmy przyzwyczajeni do życia doczesnego, przemijającego, tak szybko

odchodzimy z tego świata, dążymy do trwania wiecznego. Życie wieczne może zapewnić nam tylko Bóg, bo „Kto Go znajdzie będzie żył na wieki”.

2. „Pan, który poniża drzewo wysokie, który drzewo niskie wywyższa, który sprawia, że drzewo zielone usycha, który zieloność daje drzewu suchemu” (por. Ez 17, 24)

Prorok Ezechiel tak dzisiaj ukazuje nam moc i panowanie Boga nad światem. Prorok przemawiał do narodu wybranego, a pośrednio przemawia do nas. Pragnie ukazać moc stwórczą Boga w sposób zrozumiały. Wielkie dzieła Boże porównuje do sadzenia drzewa, do jego pielęgnowania i wskazuje na wielką troskę Boga, aby każdy z nas wydał owoce wiary, dobrze czynił i osiągnął życie wieczne.

Trzeba rozejrzeć się po naturze ożywionej, szczególnie teraz na wiosnę i lato, kiedy całe pola kwitną, owocują. Patrzymy i czekamy z nadzieją, że plony będą dostatnie, wystarczą nam na przeżycie następnego roku, że nie zagrozi nam głód ani drożyzna.

Spójrzmy zatem także i w głąb naszych osobowości, zastanówmy się nad naszymi sumieniami, czy one także „kwitną” i są na poziomie, aby wydać owoce dobrych myśli, pragnień, czynów, zamiarów, planów i realizacji? Jeśli tak jesteśmy usposobieni, to upodobniamy się do Chrystusa zaś jeśli nie, to duchowo staje się tak z nami jak z karłowatym i zeschniętym drzewem. Koniec takiego sumienia ludzkiego jest mizerny, trzeba ponownie go odradzać pomocą i łaską Bożą.

3. „Jak długo pozostajemy w ciele, jesteśmy pielgrzymami, z daleka od Pana” (2 Kor 5, 6)

Taką antropologię przedstawia św. Paweł w Drugim Liście do Koryntian. Upomina wszystkich, wskazuje na złożoność ludzkiej natury, z ciała i ducha. Wskazuje na różną wartość jednego i drugiego. Dusza jest

nieśmiertelna, ma trwać wiecznie z Bogiem, dlatego na nią trzeba zwrócić uwagę, zatroszczyć się o nadzwyczajną, duchową wartość ludzkiej natury.

Wzajemna relacja i oraz współistnienie duszy i ciała trwa tylko w życiu doczesnym i w tym czasie trzeba wykształcić dusze ludzką. Sumieniu tej duszy trzeba nadać odpowiedni poziom rozumienia, przyjmowania i działania moralnego. Dopiero te wartości zagwarantują właściwy poziom życia człowieka, dopiero wartości moralne zaświadczą o naszej godności i wielkości zarazem.

Jesteśmy dziećmi Boga, od nas się wymaga myślenia i zachowania się godnie, abyśmy odkrywali mocą nauki Chrystusa wartości nieprzemijające, duchowe.

Relacja duszy z ciałem też jest określona przez przykazania Boże, a szczególnie przez przykazanie miłości, ogłoszone i zmanifestowane przez Chrystusa, jest gwarancją naszego życia wiecznego. O tym życiu wiecznym mówi św. Paweł:

„Dlatego też staramy się Jemu podobać, czy to gdy z Nim, czy gdy z daleka od Niego jesteśmy” (2 Kor 5, 9), ponieważ jako wierzący mamy świadomość prawdy o naszym istnieniu. Tę prawdę św. Paweł przedstawia: „Wszyscy bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał zapłatę za uczynki dokonane w ciele, złe lub dobre” (2 Kor 5, 10).

Zatem jasno jest wytłumaczone, jaką rolę spełnia w nas ciało, a do czego jest powołana dusza. W tej relacji jest zawarte piękno życia ludzkiego i piękny dar od Boga dany każdemu człowiekowi.

4. Jezus mówił do tłumów

Jezus mówił do tłumów, w przypowieściach, aby rozumieli te zasadnicze prawdy o Bogu i godności każdego człowieka. Jezus nie ukrywał prawdy o trudach życia, o tym, że trzeba z trudem zdobywać warunki

materialne trwania ludzkiego na ziemi. Jezus dawał do zrozumienia słuchaczom, że nie można tylko zagrzebywać się w sprawach tej ziemi, i że po doświadczeniach ziemskich czeka człowieka spotkanie z Bogiem.

Natomiast inaczej Jezus przemawiał i rozmawiał z uczniami „Osobno zaś objaśniał wszystko swoim uczniom” (Mk 4, 34). Uczniowie byli już wybranymi i przeznaczonymi, aby nie tylko słuchali pięknej prawdy o życiu wiecznym, ale żeby własnym życiem dawali świadectwo prawdzie o zbawieniu, którego miał dokonać Chrystus. A zbawienie to dokonało się w sposób krwawy, przez ofiarę na krzyżu.

My już znamy całą historię zbawienia, Ewangelię, historię Kościoła i czcimy wielu świętych męczenników i wyznawców. Jest to wielkie bogactwo świadectw, do którego i my powinniśmy się przyłączyć.

Czasu i sposobności jakich udziela nam Bóg jest wiele. Dziś zwraca nam uwagę na nasze sumienia i nasze życie duchowe. Może ono być „bogate” Bogiem i miłością do bliźniego, i w ten sposób nadawać się do bycia z Bogiem na zawsze.

5. Z nauczania papieskiego

„Ponieważ nie można zrozumieć Chrystusa bez Królestwa, które On przyniósł, twoja misja jest nierozdzielnie związana z budowaniem tego Królestwa: „Szukajcie naprzód królestwa Bożego i jego sprawiedliwości” (Mt 6,33). Twoje utożsamienie się z Chrystusem i Jego pragnieniami pociąga za sobą zobowiązanie do budowania wraz z Nim Królestwa miłości, sprawiedliwości i pokoju dla wszystkich. Sam Chrystus chce to przeżywać wraz z Tobą, we wszystkich niezbędnych wysiłkach i wyrzeczeniach, a także w radościach i w owocności, które ci oferuje. Dlatego

nie uświęcisz siebie, nie powierzając siebie z ciałem i duszą, aby z tym zaangażowaniem dać z siebie to, co najlepsze”⁸⁰.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 92

„Sprawiedliwy zakwitnie jak palma,
rozrośnie się jak cedr na Libanie.
Zasadzeni w domu Pańskim
rozkwitną na dziedzińcach naszego Boga”

---

80 Franciszek, *Adhortacja Gaudete et exsultate. O powołaniu do świętości w świecie współczesnym*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018, s. 37-38.

XII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Hi 38, 1. 8-11; Ps 107, 23-26. 28-31; 2 Kor 5, 14-17; Łk 7, 16; Mk 4, 35-41.

I CZYTANIE (Hi 38, 1. 8-11)

Z wichru Pan zwrócił się do Hioba i rzekł: „Kto bramą zamknął morze, gdy wyszło z łona wzburzone, gdy chmury mu dałem za ubranie, za pieluszki – ciemność pierwotną? Złamałem jego wielkość mym prawem, wprawiłem wrzeczadze i bramę. I rzekłem: Aż dotąd, nie dalej! Tu zapora dla twoich fal nadętych”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 107 (106), 23-24. 25-26. 28-29. 30-31)

REFREN: Chwalmy na wieki miłosierdzie Pana
Ci, którzy statkami ruszyli na morze,
by handlować na wodach ogromnych,
widzieli dzieła Pana
i Jego cuda wśród głębin.

Rzekł, i zerwał się wicher,
burzliwie piętrząc fale.
Wznosili się pod niebo, zapadali w otchłań,
ich dusza truchlała w niedoli.

Wołali w nieszczęściu do Pana,
a On ich wyzwolił od trwogi.
Zamienił burzę na powiew łagodny,
umilkły morskie fale.

Radowali się ciszą, która nastąpiła,
przywiódł ich do upragnionej przystani.
Niech dziękują Panu za dobroć Jego,
za Jego cuda wobec synów ludzkich.

II CZYTANIE (2 Kor 5, 14-17)

Bracia: Miłość Chrystusa przynagła nas, pomnych na to, że skoro Jeden umarł za wszystkich, to wszyscy pomarli. A właśnie za wszystkich umarł Chrystus po to, aby ci, co żyją, już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał. Tak więc i my odtąd już nikogo nie znamy według ciała; a jeśli nawet według ciała poznaliśmy Chrystusa, to już więcej nie znamy Go w ten sposób. Jeżeli więc ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem. To, co dawne, minęło, a oto wszystko stało się nowe.

AKLAMACJA (Łk 7, 16)

Wielki prorok powstał między nami i Bóg nawiedził lud swój.

EWANGELIA (Mk 4, 35-41)

Owego dnia, gdy zapadł wieczór, Jezus rzekł do swoich uczniów: „Przeprawmy się na drugą stronę”. Zostawili więc tłum, a Jego zabrali, tak jak był w łodzi. Także inne łodzie płynęły z Nim. A nagle zerwał się gwałtowny wicher. Fale biły w łódź, tak że łódź już się napełniała wodą. On zaś spał w tyle łodzi na wezłowskiu. Zbudzili Go i powiedzieli do Niego: „Nauczycielu, nic Cię to nie obchodzi, że giniemy?”. On, powstawszy, zgromił wicher i rzekł do jeziora: „Milcz, ucisz się!”. Wicher się uspokoił i nastąpiła głęboka cisza. Wtedy rzekł do nich: „Czemu tak bojaźliwi jesteście? Jakże brak wam wiary!”. Oni złękli się bardzo i mówili między sobą: „Kim On jest właściwie, że nawet wicher i jezioro są Mu posłuszne?”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Wielki prorok powstał między nami i Bóg nawiedził lud swój” (Łk 7, 16).

Aklamacja dzisiejszej niedzieli, każe nam spojrzeć na Zbawiciela Jezusa Chrystusa jako na Proroka. Tradycyjnie prorok oznacza człowieka, który potrafi przewidzieć przyszłość, biblijnie zaś, Prorok oznacza człowieka, który jest wybrany przez Boga i ogłasza wolę Boga na ziemi. W takim kontekście nazywamy Chrystusa Prorokiem, bo przemawiał w imieniu Ojca Wszechmogącego, do Niego odwoływał się, aby zaświadczyć o Trójcy Przenajświętszej. Mówił: „Ja i Ojciec Jedno jesteśmy” (J 10, 30). „Nikt nie zna Ojca tylko Syn” (Mt 11, 27). „W owym czasie Jezus przemówił tymi słowami: «Wysławiam Cię, Ojcze, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś te rzeczy przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś je prostaczkom. Tak, Ojcze, gdyż takie było Twoje upodobanie. Wszystko przekazał Mi Ojciec mój. Nikt też nie zna Syna, tylko Ojciec ani Ojca nikt nie zna, tylko Syn, i ten, komu Syn zechce objawić” (Mt 11, 25-27).

Proroctwo i objawienie jakiego dokonał i nadal dokonuje Syn Boży jest doskonałe, pełne i wystarczające, aby każdy człowiek zrozumiał, że jest dzieckiem Boga, że od Boga pochodzi i do Boga powróci, teraz i w przyszłości.

Dziecięctwo Boże rozpoczęło się i zawsze się odnawia, kiedy nowy człowiek się rodzi. Powtarza się tajemnica stworzenia: „Uczyńmy człowieka na nasz obraz podobnego nam” (Rdz 1, 26). Dziecięctwo Boże zostało także potwierdzone w akcie zbawienia na drzewie krzyża.

Słowa Jezusa kierowane do Jego Matki i do uczniów, stojących pod krzyżem brzmiały: „Obok krzyża Jezusa stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł

do Matki: «Niewiasto, oto syn Twój». Następnie rzekł do ucznia: «Oto Matka twoja»” (J 19, 25-27).

W taki to sposób Chrystus Prorok i Zbawiciel „nawiedził lud swój”, najpierw był to naród wybrany izraelski, a następnie wszystkie narody świata. Głoszenie prorocstwa Chrystusa zostało nakazane apostołom, uczniom i wyznawcom Ewangelii: „Idźcie na cały świat i głosście Ewangelię wszelkiemu stworzeniu! Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony. Tym zaś, którzy uwierzą, te znaki towarzyszyć będą: w imię moje złe duchy będą wyrzucać, nowymi językami mówić będą; węże brać będą do rąk, i jeśli by co zatrutego wypili, nie będzie im szkodzić. Na chorych ręce kłaść będą, i ci odzyskają zdrowie»” (Mk 16, 15-18).

2. Wspomnienie postaci Hioba

Pierwsze czytanie z Księgi Hioba ze Starego Testamentu, przedstawia człowieka pełnego wiary, uczciwości i zaufania do Boga. Został jednak poddany ciężkim doświadczeniom, stracił rodzinę i całą swoją majątność. Stał się żebrakiem i pośmiewiskiem dla ludzi. Nawet najbliżsi znajomi wystawiali go na próbę, czy nadal będzie ufał Bogu w tym wielkim niedostatku. Ostatecznie Hiob okazał się wytrwałym do końca, nie wyparł się Boga i zaufał Mu. Tym końcem okazała się miłość i miłosierdzie Boże. Hiob ponownie odzyskał wszystkie swoje dobra, a nadto utrzymał błogosławieństwo i bezgraniczne zaufanie od Boga.

Dlaczego dzisiaj wspominamy postać Hioba i dlaczego Kościół tę liturgię słowa każe nam rozważać? Widocznie chodzi o poziom naszego osobistego zaufania do Boga, szczególnie w trudnych momentach naszego życia. Doświadczaliśmy strasznej epidemii koronawirusa, zabijał naszych bliskich, z trudem podnosimy się z tego doświadczenia licząc na działania przeróżnych szczepionek.

W tym czasie mieliśmy ograniczony dostęp do kościoła, liturgii Mszy św., sakramentów, katechez oraz homilii. Jak wychodzimy z tych prób? Czy nasza wiara nie załamała się?

Ponownie musimy zaufać Bogu; przecież żyjemy, Bóg nie chciał naszej śmierci, pozostawił nas do dalszego czynienia dobra. Pozwala nam teraz na rekonwalescencję ciała, ale także na odnowienie ducha!

3. Po co Chrystus umarł?

W atmosferze zagrożeń zastanawiamy się, dlaczego Chrystus umarł? Przecież jako Syn Boży mógł wybrać inne środki zbawienia świata. Męka na krzyżu i straszne umieranie musiało mieć konkretne znaczenie. Teologia tłumaczy to grzechem ludzkim, który należało odkupić najdroższą krwią Chrystusa. Dzisiejsze czytanie z Drugiego Listu do Koryntian stwierdza: „A właśnie za wszystkich umarł Chrystus po to, aby ci, co żyją, już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który za nich umarł i zmartwychwstał” (2 Kor 5, 15).

Człowiek również może dołączyć do Chrystusa ze swoimi cierpieniami, które przybierają najrozmaitsze formy, a czasem wydają się nam ciężarem nie do uniesienia, i połączyć się z Nim w bólu.

Zatem, Chrystus jest Prawdą, nasze cierpienia są prawdą, trudy życia są prawdą. Mocą Boga Chrystusa nieustannie dokonuje się wielka tajemnica zbawienia świata, zbawienia spraw ludzkich, doprowadzenia dzieła stworzenia Bożego do końca, które nazywa się zbawieniem.

Dopiero z Chrystusem nasze cierpienia nabierają sensu i znaczenia, z Nim możemy zrozumieć tajemnice naszego życia. O tym tak jednoznacznie mówił św. Jan Paweł II: „Bez Chrystusa człowiek nie może zrozumieć samego siebie!”⁸¹.

---

81 Por. Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, t. II, 1, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 1990, s. 599.

3.1. „Jeżeli więc ktoś pozostaje w Chrystusie, jest nowym stworzeniem” (2 Kor 5, 17)

Taką relację przedstawia nam św. Paweł. Nie tylko zbliżamy się do Chrystusa przez te same natury ludzkie, naszą i Chrystusa, ale dokonuje się przez wiarę zamiana rzeczywistości, stajemy się innymi stworzeniami, odnawiamy stan naszej duszy, a rozum nasz zaczyna pojmować, że jesteśmy w innej kategorii stworzenia, jesteśmy związania z Bogiem Zbawicielem, mamy udział w Jego zbawczej krwi, mocą sakramentów, a szczególnie Eucharystii.

4. „Czemu tak bojaźliwi jesteście? Jakże brak wam wiary!” (Mk 4, 40)

Takimi słowami zwraca się dzisiaj i do nas Chrystus. Nasze burzliwe życie, pełne niebezpieczeństwa i zagrożeń, bezsilności wobec pandemii oraz bezmiaru cierpień i śmierci, załamuje nas.

Apostołowie na łodzi w czasie burzy jeszcze do końca nie rozumieli tajemnicy zbawienia, jeszcze nie widzieli Chrystusa na krzyżu, nie widzieli Go zmartwychwstałego. Zmieniają się i okazują odwagę i moc działania apostołowskiego w przyszłości.

My natomiast już znamy całą historię zbawienia, Kościół włączył nas przez sakramenty do kategorii ludzi miłych Bogu. Mamy wszystkie argumenty wiary i miłości Boga przed sobą i w nas.

5. Z nauczania papieskiego

„Cierpienie przypomina nam, że posługa wiary dobru wspólnemu jest zawsze posługą nadziei, która patrzy przed siebie wiedząc, że tylko u Boga, w przyszłości ofiarowanej przez zmartwychwstałego Jezusa, nasze społeczeństwo może odnaleźć mocne i trwałe fundamenty. W tym

sensie wiara łączy się z nadzieją, ponieważ nawet jeśli niszczeje przybytek naszego doczesnego zamieszkania, istnieje wieczne mieszkanie, które Bóg już otworzył w Chrystusie, w Jego ciele (por. 2 Kor 4, 16-5, 5)⁸².

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 107

„Radowali się ciszą, która nastąpiła,
przywiódł ich do upragnionej przystani.
Niech dziękują Panu za dobroć Jego,
za Jego cuda wobec synów ludzkich”.

---

82 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 73-74.

XIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Mdr 1, 13-15; 2, 23-24; Ps 30 (29), 2 i 4. 5-6. 11-12a i 13b;
2 Kor 8, 7. 9. 13-15; 2 Tm 1, 10b, Mk 5, 21-43.

I CZYTANIE (Mdr 1, 13-15; 2, 23-24)

Śmierci Bóg nie uczynił i nie cieszy się z zagłady żyjących. Stworzył bowiem wszystko po to, aby było, i byty tego świata niosą zdrowie: nie ma w nich śmiercionośnego jadu ani władania Otchłani na tej ziemi. Bo sprawiedliwość jest nieśmiertelna. Do nieśmiertelności Bóg stworzył człowieka – uczynił go obrazem swej własnej wieczności. A śmierć weszła w świat przez zawiść diabła i doświadcza ją jej ci, którzy do niego należą.

PSALM RESPONSORIJNY (Ps 30 (29), 2 i 4. 5-6. 11-12a i 13b)

REFREN: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś
Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś
i nie pozwoliłeś mym wrogom naśmiewać się ze mnie.
Panie mój, Boże,
z krainy umarłych wywołałeś moją duszę
i ocaliłeś mi życie spośród schodzących do grobu.

Śpiewajcie psalm, wszyscy miłujący Pana,
i pamiętajcie o Jego świętości.
Gniew Jego bowiem trwa tylko przez chwilę,
a Jego łaska przez całe życie.
Płacz nadchodzi z wieczora, a rankiem wesele.

Wysłuchaj mnie, Panie, zmiłuj się nade mną,
Panie, bądź moją pomocą.

Zamieniłeś w taniec mój żałobny lament,
Boże mój i Panie, będę Cię sławił na wieki.

II CZYTANIE (2 Kor 8, 7. 9. 13-15)

Bracia: Podobnie jak obfitujecie we wszystko, w wiarę, w mowę, w wiedzę, we wszelką gorliwość, w miłość naszą do was, tak też obyście i w tę łaskę obfitowali. Znacie przecież łaskę Pana naszego, Jezusa Chrystusa, który będąc bogatym, dla was stał się ubogim, aby was ubóstwem swoim ubogacić. Nie o to bowiem idzie, żeby innym sprawiać ulgę, a sobie utrapienie, lecz żeby była równość. Teraz więc niech wasz dostatek przyjdzie z pomocą ich potrzebom, aby ich bogactwo było wam pomocą w waszych niedostatkach i aby nastąpiła równość, jak to jest napisane: „Nie miał za wiele ten, kto miał dużo. Nie miał za mało ten, kto miał niewiele”.

AKLAMACJA (2 Tm 1, 10b)

Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, śmierć zwyciężył, a na życie rzucił światło przez Ewangelię.

EWANGELIA (Mk 5, 21-43)

Gdy Jezus przeprowił się z powrotem łodzią na drugi brzeg, zebrał się wielki tłum wokół Niego, a On był jeszcze nad jeziorem. Wtedy przyszedł jeden z przełożonych synagogi, imieniem Jair. Gdy Go ujrzał, upadł Mu do nóg i prosił usilnie: „Moja córeczka dogorywa, przyjdź i połóż na nią ręce, aby ocalała i żyła”. Poszedł więc z nim, a wielki tłum szedł za Nim i zewsząd na Niego napierał. A pewna kobieta od dwunastu lat cierpiała na upływ krwi. Wiele wycierpiała od różnych lekarzy i całe swe mienie wydała, a nic jej nie pomogło, lecz miała się jeszcze gorzej. Posłyszała o Jezusie, więc weszła z tyłu między tłum i dotknęła się Jego płaszcza. Mówiła bowiem: „Żebym choć dotknęła Jego płaszcza, a będę zdrowa”. Zaraz też ustał jej krwotok i poczuła w swym ciele,

że jest uleczone z dolegliwości. A Jezus natychmiast uświadomił sobie, że moc wyszła od Niego. Obrócił się w tłumie i zapytał: „Kto dotknął mojego płaszcza?”. Odpowiedzieli Mu uczniowie: „Widzisz, że tłum zewsząd Cię ściska, a pytasz: Kto Mnie dotknął”. On jednak rozglądał się, by ujrzeć tę, która to uczyniła. Wtedy kobieta podeszła zalękniona i drżąca, gdyż wiedziała, co się z nią stało, padła przed Nim i wyznała Mu całą prawdę. On zaś rzekł do niej: „Córko, twoja wiara cię ocaliła, idź w pokoju i bądź wolna od swej dolegliwości”. Gdy On jeszcze mówił, przyszli ludzie od przełożonego synagogi i donieśli: „Twoja córka umarła, czemu jeszcze trudzisz Nauczyciela?”. Lecz Jezus, słysząc, co mówiono, rzekł do przełożonego synagogi: „Nie bój się, wierz tylko!”. I nie pozwolił nikomu iść z sobą z wyjątkiem Piotra, Jakuba i Jana, brata Jakubowego. Tak przyszli do domu przełożonego synagogi. Widząc zamieszanie, płaczących i głośno zawodzących, wszedł i rzekł do nich: „Czemu podnosicie wrzawę i płaczecie? Dziecko nie umarło, tylko śpi”. I wyśmiewali Go. Lecz On odsunął wszystkich, wziął z sobą tylko ojca i matkę dziecka oraz tych, którzy z Nim byli, i wszedł tam, gdzie dziecko leżało. Ująwszy dziewczynkę za rękę, rzekł do niej: „Talitha kum”, to znaczy: „Dziewczynko, mówię ci, wstań!”. Dziewczynka natychmiast wstała i chodziła, miała bowiem dwanaście lat. I osłupieli wprost ze zdumienia. Przykazał im też z naciskiem, żeby nikt o tym się nie dowiedział, i polecił, aby jej dano jeść.

HOMILIA

1. WPROWADZENIE

„Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, śmierć zwyciężył, a na życie rzucił światło przez Ewangelię” (2 Tm 1, 10b).

Dzisiejsza aklamacja przed Ewangelią wskazuje na moc zbawczą Jezusa Chrystusa. Sprawa dotyczy najważniejszej wartości „życia” i pytania skąd ono pochodzi, dokąd zmierza, i dlaczego się kończy. Wartość nadzwyczajna, a zarazem naturalna, bowiem naturalnie wszystko, co żyje ma swój czas i zamiera. W takich kategoriach i my się znajdujemy, dlatego staramy się zrozumieć tajemnice życia, także naszego, ludzkiego.

Przyjmujemy życie z optymizmem, wypełniamy je wartościami: radością, szczęściem, powodzeniem materialnym, a nawet cieszymy się, kiedy na świat przychodzi nowe życie – rodzi się człowiek.

A co ze śmiercią? „Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, śmierć zwyciężył” (2 Tm 1, 10b) – dokonał się największy cud, Jezus zmartwychwstał. Najpierw dał się zabić w swojej ludzkiej naturze. Przeleżał trzy dni w grobie, aby udowodnić, że śmierć była autentyczna, pewna, nieodwołalna.

Cud zmartwychwstania stał się powodem wiary, stał się argumentem, i do tej pory jest znakiem Bożej mocy. Za Bożą mocą idzie cały świat duchowy, niematerialny. Dzięki mocy zmartwychwstania Chrystusa i my odkrywamy naszą duchowość, odnosimy się do naszego pierwiastka duchowego, z natury swojej nieśmiertelnego, bowiem nasze dusze są nieśmiertelne.

Materialnie nie rozwiążemy problemu śmierci, bowiem ona jest częścią natury, ale z życiem człowieka jest inaczej, zostaliśmy stworzeni na obraz i podobieństwo Boga (Rdz 1, 26a). Bóg mieszka w nas i czyni nas nieśmiertelnymi. Aby to zrozumieć, trzeba przyjąć i zastosować potrzebną wiarę w Chrystusa. Trzeba przyjąć drogę zwaną Ewangelią.

Istotą tej Dobrej Nowiny jest życie wieczne w Bogu i z Bogiem. To światło, które pada na ludzką egzystencję, które mimo materialnej słabości, cierpień i trudności, osiąga cel ostateczny: trwanie z Bogiem na zawsze!

2. „Bracia: [Podobnie jak] obfitujecie we wszystko!”
(2 Kor 8, 7)

Dzisiaj tak zwraca się do nas św. Paweł za pośrednictwem Drugiego Listu do Koryntian. Tymi darami duchowymi są: „w wiarę, w mowę, w wiedzę, we wszelką gorliwość, w miłość naszą do was” (2 Kor 8, 7). Wartości: wiara, mowa, wiedza, gorliwość są wartościami niematerialnymi, to wartości ducha. Nawet nasza inteligencja upomina się o uznanie, że nie jesteśmy tylko materią, która przemija i nie pozostawia śladu istnienia. Nawet nasze życie uczuciowe, małżeńskie, rodzinne, towarzyskie, nasza pamięć, możliwość planowania i czynienia dobra bez interesu materialnego, świadczy, że jesteśmy dziećmi Boga, Boga duchowego. Utwierdzają nas w tym słowa: „Bóg jest duchem: potrzeba, więc, by czciciele Jego oddawali Mu cześć w Duchu i prawdzie” (J 4, 24).

3. Skutki duchowego życia

Skutki duchowego życia powinny być przez nas analizowane. Nie chodzi tylko o przyszłe wieczne życie z Bogiem, ale także o życie doczesne, jak ono ma przebiegać w atmosferze duchowej, niematerialnej, moralnej.

Święty Paweł podpowiada w Drugim Liście do Koryntian o solidarności materialnej, o solidarności, która wynika z miłości. Przykład bezgranicznej miłości do każdego z nas dał Chrystus, a teraz my taki wzorzec mamy skierować do naszych bliskich i bliźnich.

„Teraz, więc niech wasz dostatek przyjdzie z pomocą ich potrzebom, aby ich bogactwo było wam pomocą w waszych niedostatkach i aby nastąpiła równość, jak to jest napisane” (2 Kor 8, 14). Zarówno bogactwo

materialne, jak i bogactwo duchowe ma być wspólne, solidarne, bowiem stanowimy jedną wspólnotę dzieci Bożych.

To człowiek podzielił świat, zasoby materialne i ludzi na różne grupy, klasy, rasy. Dokonał podziału, i dokonuje się dalej na inteligentnych, wykształconych, zdolnych do pracy, chorych i niepotrzebnych. Takiego podziału w Ewangelii nie ma. Zbawieni są wszyscy i we wszystkich utrapieniach ludzkich są jednakowo podobni, a tę równość gwarantuje naturalna śmierć. Śmierć nie dotyczy jednak wartości ducha, lecz wszystko co dobre żyć będzie wiecznie, przez Boga i w Bogu.

Fragment Drugiego Listu św. Pawła do Koryntian kończy sentencja: „Nie miał za wiele ten, kto miał dużo. Nie miał za mało ten, kto miał niewiele” (2 Kor 8, 15). W oczach Bożych liczy się tylko dobro dokonane moralnie, nawet przy użyciu dóbr materialnych. Liczy się dzieło zbawienia poczynione przez Chrystusa, Jego śmierć materialna w naturze ludzkiej, jako ofiara za nasze winy i grzechy. Wierząc Chrystusowi i w Chrystusa dostępujemy nadzwyczajnej łaski. Bóg patrzy duchowo na nas z perspektywy wewnętrznej miłości Trójcy Przenajświętszej.

4. Nadzwyczajne znaki Chrystusa

W dzisiejszej Ewangelii widzimy Chrystusa otoczonego tłumem ludzi, wszyscy czekali na nadzwyczajne znaki, czekano na dowód Bożej mocy, na poświadczenie, że Jezus był Mesjaszem – Synem Boga.

Dziwimy się niedowiarstwu tamtych ludzi i ich pragnieniu sensacji. Chociaż: „Wtedy przyszedł jeden z przełożonych synagogi, imieniem Jair” (Mk 5, 22), i prosił o zdrowie córki. Otrzymał tę łaskę, bo okazał wiarę, mimo niezbitego dowodu śmierci. Chrystus nawet go pocieszał: „Nie bój się, wierz tylko” (Mk 5, 36). Wskrzeszenie córki Jaira dokonało się dyskretnie, ale pięknie, dokonało się ku radości rodziców i wybranych uczniów. Potem, i tak wszyscy się dowiedzieli o tym cudzie.

Bardziej spektakularnie dokonało się uzdrowienie kobiety chorej: „Wiele wycierpiała od różnych lekarzy i całe swe mienie wydała, a nic jej nie pomogło, lecz miała się jeszcze gorzej” (Mk 5, 25).

Przecież to obraz wielu z nas, wielu z nas jest w takiej sytuacji, tracimy nadzieję na uzdrowienia, życie materialne zajmuje nas tak bardzo, że zapominamy o życiu duchowym, ciało nasze zdominowało nasze dusze, nie ma już czasu na bezinteresowne dobro, na bezinteresowną miłość. Od służby medycznej żądamy obsługi naszego zdrowia i długiego życia. Pragniemy kupić to, co materialne, ale z natury zanika, redukujemy naszą inteligencję, a co za tym idzie, naszą wiarę w Tego, Który pokonał „śmierć, a na życie rzucił światło przez Ewangelię” (2 Tm 1, 10b).

5. Z nauczania papieskiego

„Wiara w Chrystusa zbawia nas, ponieważ to w Nim życie otwiera się radykalnie na uprzedzającą nas Miłość i przemienia nas od wewnątrz, działa w nas i z nami. Widać to jasno w przeprowadzonej przez Apostoła Narodów egzegezie tekstu z Księgi Powtórzonego Prawa, egzegezie wpisującej się w najgłębszą dynamikę Starego Testamentu. Mojżesz mówi do ludu, że polecenie Boga nie jest zbyt wysokie ani zbyt odległe od człowieka. Nie powinno się mówić: «Któż [...] wstąpi do nieba i przyniesie je nam?» albo: «Któż uda się za morze i przyniesie je nam?» (por. Pwt 30, 11-14). Paweł tłumaczy tę bliskość słowa Bożego jako rzecz związaną z obecnością Chrystusa w chrześcijaństwie. Nie mów w sercu swoim: «Któż zdoła wstąpić do nieba? – oczywiście po to, by Chrystusa stamtąd sprowadzić na ziemię, albo: Któż zstąpi do Otchłani? – oczywiście po to, by Chrystusa wyprowadzić spośród umarłych»⁸³.

---

83 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 25-26.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 30

„Wysłuchaj mnie, Panie, zmiłuj się nade mną,
Panie, bądź moją pomocą.
Zamieniłeś w taniec mój żałobny lament,
Boże mój i Panie, będę Cię sławił na wieki”.

XIV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Ez 2, 2-5; Ps 123 (122), 1b-2. 3-4; 2 Kor 12, 7-10; Łk 4, 18; Mk 6, 1-6.

I CZYTANIE (Ez 2, 2-5)

Wstąpił we mnie duch, gdy do mnie mówił i postawił mnie na nogi; potem słuchałem Tego, który do mnie mówił. Powiedział mi: „Synu człowieczy, posyłam cię do synów Izraela, do ludu buntowników, którzy Mi się sprzeciwili. Oni i przodkowie ich występowali przeciwko Mnie aż do dnia dzisiejszego. To ludzie o bezczelnych twarzach i zatwardziałych sercach; posyłam cię do nich, abyś im powiedział: Tak mówi Pan Bóg. A oni, czy będą słuchać, czy też zaprzestaną – są bowiem ludem opornym – przecież będą wiedzieli, że prorok jest wśród nich”.

PSALM RESPONSOJNY (Ps 123 (122), 1b-2. 3-4)

REFREN: Do Ciebie, Boże, wznoszę moje oczy
Do Ciebie wznoszę oczy, który mieszkasz w niebie.
Jak oczy sług są zwrócone na ręce ich panów,
jak oczy służebnicy na ręce jej pani,
tak oczy nasze ku Panu, Bogu naszemu,
dopóki się nie zmiłuje nad nami.

Zmiłuj się nad nami, zmiłuj się, Panie,
bo mamy już dosyć pogardy.
Ponad miarę nasza dusza jest nasycona
szyderstwem zarozumialców i pysznych pogardą.

II CZYTANIE (2 Kor 12, 7-10)

Bracia: Aby nie wynosił mnie zbyt wielki ogrom objawień, dany mi został oścień dla ciała, wysłannik Szatana, aby mnie policzkował – żebym się nie unosił pychą. Dlatego trzykrotnie prosiłem Pana, aby odszedł ode mnie, lecz mi powiedział: „Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali”. Najchętniej więc będę się chlubił z moich słabości, aby zamieszkała we mnie moc Chrystusa. Dlatego mam upodobanie w moich słabościach, w obelgach, w niedostatkach, w prześladowaniach, w uciskach z powodu Chrystusa. Albowiem ilekroć niedomagam, tylekroć jestem mocny.

AKLAMACJA (Łk 4, 18)

Pan posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność.

EWANGELIA (Mk 6, 1-6)

Jezus przyszedł do swego rodzinnego miasta. A towarzyszyli Mu Jego uczniowie. Gdy zaś nadszedł szabat, zaczął nauczać w synagodze; a wielu, przysłuchując się, pytało ze zdziwieniem: „Skąd to u Niego? I co to za mądrość, która Mu jest dana? I takie cuda dzieją się przez Jego ręce! Czy nie jest to cieśla, syn Maryi, a brat Jakuba, Józefa, Judy i Szymona? Czyż nie żyją tu u nas także Jego siostry?”. I powątpiewali o Nim. A Jezus mówił im: „Tylko w swojej ojczyźnie, wśród swoich krewnych i w swoim domu może być prorok tak lekceważony”. I nie mógł tam działać żadnego cudu, jedynie na kilku chorych położył ręce i uzdrowił ich. Dziwił się też ich niedowiarstwem. Potem obchodził okoliczne wsie i nauczał.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Pan posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więźniom głosił wolność” (por. Łk 4, 18).

Dzisiejsze czytania na czternastą niedzielę zwykłą poruszają problem wiary. I my również powinniśmy zastanowić się nad naszą wiarą. Co jest jej treścią? A co jest zwyczajem? I jak moja (Twoja) wiara zmienia i kształtuje moje (Twoje) życie indywidualne i społeczne.

Od młodych lat spotykamy się z wiarą, naśladujemy rodziców, uczestniczyliśmy w katechezach, słuchamy kazań, uczestniczymy w liturgii sakramentów świętych, w szczególny sposób staramy się być na niedzielnych Mszach św. Te zewnętrzne oznaki religijności spotykamy i w innych religiach, a dzięki środkom przekazu mamy możliwość obserwować życie religijne innych narodów i kultur.

Która zatem religia jest prawdziwa? Która oferuje wartości duchowe dla życia codziennego człowieka? Religioznawcy starają się dociekać do treści każdej religii, ukazują podstawy danej wiary i wyznania.

Dzisiaj słyszymy Chrystusa nauczającego, widzimy Chrystusa bardzo zainteresowanego człowiekiem i jego losem. Widzimy Chrystusa zatroskanego o wiarę współczesnego ludu, a Kościół obecnie w liturgii pragnie to zatroskanie nam uzmysłwić. Znajdujemy się w społeczności wierzących, wyznajemy *Credo*, czyli treści wiary naszej i Kościoła. Powtarzamy sobie i innym wydarzenia z historii zbawienia, staramy się zrozumieć i przenieść przykazania do naszego życia.

Na czym polega ta Dobra Nowina głoszona przez Chrystusa i co daje nam obecnie? Współczesny człowiek jest bardzo praktyczny, zawsze pyta w określonych sytuacjach i zadaniach do wykonania: Co mi to da? Dlaczego mam wierzyć Chrystusowi? Dlaczego mam chodzić

do kościoła i dlaczego mam się podporządkowywać przykazaniom, zarówno Bożym jak i kościelnym?

Dobra Nowina odnosi się do zbawienia duszy człowieka, proponuje moralne życie, duchowe życie i wartości, które poszerzają naszą egzystencję; przenoszą nas w inne wymiary i treści: ducha, Boga, miłości i sensu życia.

Dobra Nowina koi nasze trudy doczesnego trwania na tym świecie, koi nasze i rodzinne straty, tragedie. Dobra Nowina przynosi naszą duchowość w inne, Boże wymiary istnienia. To, co przyszło, staje się terazniejsze. To, co ludzkie staje się przebóstwione, udoskonalone i zasługujące wobec Boga i ludzi.

W aklamacji padło słowo „ubogim”. Każdy z nas jest ubogi wobec najróżniejszych zagrożeń. I dziś mamy przykład ludzkiej bezradności wobec wirusa, który mutuje i stwarza coraz to nowe zagrożenia. Świadomość naszej godności dzieci Bożych, klóci się z brutalną rzeczywistością cierpienia i umierania. Człowiek bez Boga staje się niewolnikiem tej ziemi, podlega prawom natury, zakwita i ginie jak polny kwiat. Nasza inteligencja i wartości duchowe, nasza dusza pragnie wyzwolić się z tej pułapki życia i śmierci, nadziei i zwątpienia, sensu i bezsensu istnienia.

2. Prorok Ezechiel

Prorok Ezechiel⁸⁴ opisuje własne powołanie, do głoszenia prawdy Bożej. Mówi o swoim wybraniu i przeznaczeniu. „Synu człowieczy, posyłam cię do synów Izraela” (Ez 2, 3). Z tego proroctwa dowiadujemy się o charakterze narodu wybranego, o jego brakach duchowych i moralnych, a szczególnie o utracie wiary. Naród wybrany tracił wiarę!

---

84 Ezechiel (Bóg umacnia) – jeden z proroków większych Starego Testamentu, przez część chrześcijan uważany za świętego, jeden z proroków Islamu, autor biblijnej Księgi Ezechiela. [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ezechiel> [dostęp: 3.07.2021].

Przecież cała historia zbawienia, od samego początku, od dzieła stworzenia, opierała się na zaufaniu do Boga, na wierze w Boże zbawienie i wybawienie z każdej sytuacji życiowej. Tymczasem lud wybrany popadł w zwątpienie, zaczął oddawać hołd innym pogańskim bożkom, zaczął zajmować się tylko doczesnością. Prawdziwa wiara w wieczne spotkanie z Bogiem zamieniła się w doczesne radości i bezsensowne rytuały, a nawet bałwochwalstwo i fetyszyzm uwłaczający godności i inteligencji ludzkiej.

Prorok Ezechiel przyjął powołanie, poszedł do ludu i nawoływał do wiary prawdziwej duchowej, do wiary w Boga prawdziwego. Ezechiel stał się znakiem sprzeciwu i ostoją prawdy. Część narodu wybranego powróciła do jego nawoływań, co pozwoliło na dalszą historię zbawienia kierowaną przez Boga. Prorok Ezechiel stał się „figurą” Chrystusa. Zaistniało podobieństwo powołania, działania i duchowych skutków prawdziwej wiary.

3. „Wystarczy ci mojej łaski. Moc bowiem w słabości się doskonali” (por. 2 Kor 12, 7-10)

W problemach zawierzenia Bogu nie liczy się tylko nasza dobra wola, nasze chęci. Potrzebna jest interwencja samego Boga, od Niego pochodzi pierwszy impuls miłości, zainteresowania, sens istnienia i sens ofiary, jaką Chrystus złożył za nas.

Patrząc na Dobrą Nowinę, uczestnicząc duchowo w działaniach Chrystusa możemy odnowić najważniejsze cnoty: wiarę, nadzieję i miłość! Uznając i praktykując te cnoty możemy pokonywać trudności, ale razem z Bogiem, razem z Chrystusem, to z Nim nasze słabości będą się przemieniać w materialne i duchowe dobra.

4. Przyzwyczajenie do prawd wiary

Obserwując Chrystusa w dzisiejszej Ewangelii, widzimy także ludzi małej wiary i wątpiących. Powątpiewano w boskość Jezusa, bowiem był im znaną postacią z codziennego życia: „Skąd to u Niego? I co to za mądrość, która Mu jest dana? I takie cuda dzieją się przez Jego rękę! Czy nie jest to cieśla?” (por. Mk 6, 2).

I my przyzwyczajamy się do naszej wiary, Chrystus wydaje się nam znajomy, bliski i podobny do nas. Ludzie słabej wiary chcieliby z Chrystusa uczynić tylko jednego z proroków, którego można poznać, ale nie uznać w Nim Bóstwa! Taka interpretacja zwalnia ludzi, nawet ochrzczonych i zaopatrzonych innymi sakramentami, od odpowiedzialności moralnej. Skoro wiara nie ma dominującego znaczenia, to i postępowanie moralne człowieka nie ma oceny ze strony Boga! Można sprowadzić wiarę tylko do rytuału, do zachowań kultury i zwyczaju.

Chrystus widział i przewidywał takie myślenie i postępowanie ludzkie. Z wyrzutem stwierdził: „Tylko w swojej ojczyźnie, wśród swoich krewnych i w swoim domu może być prorok tak lekceważony” (Mk 6, 4). Mimo to nauczał i leczył. Przekonywał, modlił się i przygotowywał siebie i świat na wielkie dzieła zbawienia, na mękę, śmierć i zmartwychwstanie.

5. Z nauczania papieskiego

„W jedenastym rozdziale Listu do Hebrajczyków jest zawarta swego rodzaju definicja wiary, która ściśle łączy tę cnotę z nadzieją. Wokół centralnego słowa tej definicji od czasu reformacji powstał wśród egzegetów spór, w którym zdaje się dzisiaj otwierać możliwość wspólnej interpretacji. Na razie pozostawiam to centralne słowo nie przetłumaczone. Zdanie brzmi następująco: «Wiara zaś jest hypostasis tych dóbr, których się spodziewamy, dowodem tych rzeczywistości, których nie

widzimy» (Hbr 11, 1). Dla Ojców Kościoła i teologów średniowiecza było jasne, że greckie słowo hypostasis należało tłumaczyć na łacinę jako substantia. Łaciński przekład tekstu, który powstał w starożytnym Kościele, mówi zatem: Est autem fides sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium – wiara jest «substancją» rzeczy, których się spodziewamy; dowodem istnienia rzeczy, których nie widzimy⁸⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 123

„Do Ciebie wznoszę oczy, który mieszkasz w niebie.
Jak oczy sług są zwrócone na ręce ich panów,
jak oczy służebnicy na ręce jej pani,
tak oczy nasze ku Panu, Bogu naszemu,
dopóki się nie zmiłuje nad nami”.

---

85 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 15-16.

XV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Am 7, 12-15; Ps 85 (84), 9ab i 10. 11-12. 13-14;

Ef 1, 3-14; Ef 1, 17-18; Mk 6, 7-13.

I CZYTANIE (Am 7, 12-15)

Amazjasz, kapłan w Betel, rzekł do Amosa: „«Widzący», idź sobie, uciekaj do ziemi Judy! I tam jedz chleb, i tam prorokuj! A w Betel więcej nie prorokuj, bo jest ono królewską świątynią i królewską budowlą”. I odpowiedział Amos Amazjaszowi: „Nie jestem ja prorokiem ani nie jestem synem proroków, gdyż jestem pasterzem i tym, który nacina sykomory. Od trzody bowiem wziął mnie Pan i rzekł do mnie Pan: „Idź, prorokuj do narodu mego, izraelskiego!”

PSALM RESPONSYJNY (Ps 85 (84), 9ab i 10. 11-12. 13-14)

REFREN: Okaż swą łaskę i daj nam zbawienie
Będę słuchał tego, co Pan Bóg mówi:
oto ogłasza pokój ludowi i swoim wyznawcom.
Zaprawdę, bliskie jest Jego zbawienie
dla tych, którzy Mu cześć oddają,
i chwała zamieszka w naszej ziemi.

Łaska i wierność spotkają się z sobą,
ucałują się sprawiedliwość i pokój.
Wierność z ziemi wyrośnie,
a sprawiedliwość spojrzy z nieba.

Pan sam szczęściem obdarzy,
a nasza ziemia wyda swój owoc.

Sprawiedliwość będzie kroczyć przed Nim,
a śladami Jego kroków zbawienie.

II CZYTANIE (Ef 1, 3-14)

Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa; On napełnił nas wszelkim błogosławieństwem duchowym na wyżynach niebieskich – w Chrystusie. W Nim bowiem wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego obliczem. Z miłości przeznaczył nas dla siebie jako przybranych synów poprzez Jezusa Chrystusa, według postanowienia swej woli, ku chwale majestatu swej łaski, którą obdarzył nas w Umiłowanym. W Nim mamy odkupienie przez Jego krew – odpuszczenie występków, według bogactwa Jego łaski. Szczodrze ją na nas wylał w postaci wszelkiej mądrości i zrozumienia, przez to, że nam oznajmił tajemnicę swej woli według swego postanowienia, które przedtem w Nim powziął dla dokonania pełni czasów, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie: to, co w niebiosach, i to, co na ziemi. W Nim dostąpiliśmy udziału my również, z góry przeznaczeni zamiarem Tego, który dokonuje wszystkiego zgodnie z zamysłem swej woli, byśmy istnieli ku chwale Jego majestatu – my, którzy już przedtem nadzieję złożyliśmy w Chrystusie. W Nim także i wy, usłyszawszy słowo prawdy, Dobrą Nowinę o waszym zbawieniu, w Nim również – uwierzywszy, zostaliście naznaczeni pieczęcią, Duchem Świętym, który był obiecany. On jest zadatkem naszego dziedzictwa w oczekiwaniu na odkupienie, które nas uczyni własnością Boga, ku chwale Jego majestatu.

AKLAMACJA (Ef 1, 17-18)

Niech Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa, przeniknie nasze serca swoim światłem, abyśmy wiedzieli, czym jest nadzieja naszego powołania.

EWANGELIA (Mk 6, 7-13)

Jezus przywołał do siebie Dwunastu i zaczął rozsyłać ich po dwóch. Dał im też władzę nad duchami nieczystymi i przykazał im, żeby nic z sobą nie brali na drogę prócz laski: ani chleba, ani torby, ani pieniędzy w trzosie. „Ale idźcie obuci w sandały i nie wdziewajcie dwóch sukien”. I mówił do nich: „Gdy do jakiegoś domu wejdziecie, zostańcie tam, aż stamtąd wyjdziecie. Jeśli w jakimś miejscu was nie przyjmą i nie będą was słuchać, wychodząc stamtąd, strząśnijcie proch z nóg waszych na świadectwo dla nich”. Oni więc wyszli i wzywali do nawracania się. Wyrzucali też wiele złych duchów, a wielu chorych namaszczaoli olejem i uzdrawiali.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Niech Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa, przeniknie nasze serca swoim światłem, abyśmy wiedzieli, czym jest nadzieja naszego powołania” (Ef 1, 17-18).

Dzisiejsza aklamacja ponownie kieruje nas do tajemnicy Trójcy Przenajświętszej, jest wymieniony Bóg Ojciec, Syn Boży Jezus Chrystus i Duch Święty, symbolizowany „światłem”. Bóg działa w Trzech Osobach, a własną miłość kieruje do człowieka. To błogosławieństwo trwa, kierowane jest do dobra, jakim jest człowiek i jego dzieła.

W miłości Boga Trójjedynego dostrzegamy wartości ludzkiej natury, Bóg odnosi się do każdego z nas w sposób nadzwyczajnie delikatny. Zaprasza nas do Ewangelii, do Dobrej Nowiny i miłości bliźniego, bo sam jest miłością.

Skutki przenikania naszych serc łaską Boga, Jego obecnością, prowadzą do wszelkiego dobra, do tego małego, czynionego codziennie na korzyść bliźniego, i do tego wielkiego, jakim jest zbawienie wieczne.

Jak odpowiedzą nasze serca na łaskę Boga i Jego stałą obecność przy nas? To jest problem naszego życia i jego sensu, wartości i niepowtarzalności. Łaska Boga nas ostrzega: „Czas jest krótki”⁸⁶. Obecność Boga w naszym życiu nie tylko ostrzega, ale proponuje udział w wielkich dziełach Bożych.

Aklamacja mówi o powołaniach, co oznacza wszelką sprawność ludzką do realizacji określonych zadań. Podstawowym zadaniem człowieka jest przyjęcie Objawienia Bożego i wiara. Następnym zadaniem człowieka wierzącego, a nawet wątpiącego, jest słuchanie woli Bożej zawartej w przykazaniach. Aby je zachowywać trzeba stosować

---

86 „Mówię, bracia, czas jest krótki” (1 Kor 7, 29).

przykazanie miłości ogłoszone przez Jezusa Chrystusa: „Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umi-
łowałem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym wszyscy
poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali”
(J 13, 34-35).

Zróbmy rachunek sumienia, czy rzeczywiście ludzie nam bliscy
i znajomi odnajdują Boga w naszych myślach, naszych pragnieniach
i naszych działaniach. W sprawności przebaczenia aż siedemdziesiąt
siedem razy?⁸⁷.

2. Odpowiedź proroka Amosa⁸⁸

Krótki dialog przytoczony z Księgi Amosa, pomiędzy kapłanem w Betel,
a prorokiem Amosem, przenosi nas w czasy starożytne, ale ukazuje dar
prorokowania, jakim został obdarzony Amos. Prorokowanie i głosze-
nie prawdy o Jedynym osobowym Bogu nie wszystkim się podobało.
Mieszkańcy miasta Betel woleli nie dyskutować na tematy religijne,
tym bardziej, że wtedy panował podział społeczeństwa na różne grupy
etniczne.

Prorok Amos usprawiedliwiał swoje powołanie: „Nie jestem ja
prorokiem ani nie jestem synem proroków, gdyż jestem pasterzem
i tym, który nacina sykomory” (Am 7, 14).

---

87 „Wtedy Piotr zbliżył się do Niego i zapytał: «Panie, ile razy mam przebaczyć, jeśli mój
brat wykroczy przeciwko mnie? Czy aż siedem razy?» Jezus mu odrzekł: «Nie mówię
ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy»” (Mt 18, 21-22).

88 Prorok Amos. Piętnował demoralizację, deprawujący luksus i nieprawości, jakie
spotykały niezamożnych mieszkańców Betel i Samarii. Żył w latach 765-763 p.n.e.
Amazjasz – kapłan w Betel. Jeroboam II (zm. 753 r. p.n.e.) Za jego panowania postę-
pował upadek moralno-religijny mieszkańców kraju, przeciw czemu bezskutecznie
występowali prorocy. [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Amos_\(prorok\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Amos_(prorok)) [dostęp:
13.07.2021].

Relacja między Bogiem a człowiekiem odbywa się ciągle, należy rozpoznawać zadania jakimi On nas obdarza, niezależnie od naszej wiedzy, statusu majątkowego czy pochodzenia. Dla Boga jesteśmy Jego dziećmi, które pozwalają się kierować zawsze ku dobremu. W przeszłości, jak i teraz w teraźniejszości, najważniejsze jest podjęcie powołania, do jakiego Bóg nas kieruje, szczególnie kiedy zamiast dobra i miłości dostrzegamy zło i nienawiść.

3. Do czego jesteśmy przeznaczeni?

Święty Paweł w Liście do Efezjan wyjaśnia, do czego jesteśmy powołani, i wymienia: „Jesteśmy błogosławionymi, dlatego, że jesteśmy wybrani wśród stworzeń mocą działania Chrystusa. Mamy być święci i nieskalani, ponieważ patrzy na nas Bóg z nadzieją, że jesteśmy wierni i zjednoczeni duchowo z Chrystusem” (por. Ef 1, 3-14).

Otrzymujemy dar odkupienia, otrzymujemy przebaczenie naszych grzechów, żyjemy w „pełni czasów”, nieustannie trwa dzieło zbawienia.

Święty Paweł podpowiada nam sens naszego istnienia, po co żyjemy na tym świecie i jakie zadania mamy wykonywać: „Byśmy istnieli ku chwale Jego majestatu – my, którzy już przedtem nadzieję złożyliśmy w Chrystusie” (por. Ef 1, 12).

W tym wielkim dziele zbawienia uczestniczy Duch Święty. On sprawia, że z Bogiem możemy stanowić jedną wspólnotę dobra i uświęcenia. Wszelkie dary powołania są umacniane naszym życiem duchowym, sakramentami świętymi, jakie otrzymujemy przez Kościół i od Chrystusa.

Zatem warto być chrześcijaninem i brać czynny udział z Bogiem we wspólnym realizowaniu naszej drogi życia przez wiarę.

4. Rozsyłanie uczniów

W dzisiejszej Ewangelii widzimy Chrystusa rozsyłającego apostołów. Otrzymali oni konkretne zadanie – mieli iść i głosić prawdę o zbawieniu i o obecności Mesjasza na ziemi. To pierwsze rozesłanie powtórzy się jeszcze po zmartwychwstaniu Chrystusa: „Wtedy Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Uczcie je zachowywać wszystko, co wam przykazałem. A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata»” (Mt 28, 18-20).

Do apostołów Chrystus skierował jasne polecenia – „Żeby nic z sobą nie brali na drogę prócz laski: ani chleba, ani torby, ani pieniędzy w trzosie” (Mk 6, 8). Działanie apostołskie miało być proste, jasne, nieobciążone warunkami i sytuacjami ekonomicznymi, ani też wygodą osobistą. Przepowiadanie było dane za darmo, i za darmo miało być głoszone.

„Dał im też władzę nad duchami nieczystymi i przykazał im” (Mk 6, 7-8) – władza była duchowa, dominująca nad złem moralnym. „Oni więc wyszli i wzywali do nawracania się. Wyrzucali też wiele złych duchów, a wielu chorych namaszczała olejem i uzdrawiali” (Mk 6, 12-13). Władza uzdrawiania miała podkreślać dobro i moc, a zarazem świadczyć o prawdziwości Dobrej Nowiny, nowym czasie i o działającym Bogu.

5. Rozsyłanie nadal trwa

W Kościele i przez Kościół nadal trwa rozsyłanie. Każdy wierzący, ochrzczony i każdy człowiek dobrej woli ma dar i obowiązek głoszenia Dobrej Nowiny we własnym środowisku. Za takim powołaniem stoi Chrystus i nieustannie czuwa, aby Jego działanie zbawcze docierało do wszystkich w formie właściwej, prawdziwej i duchowej.

6. Z nauczania papieskiego

„Chrześcijanin nie może myśleć o swojej misji na ziemi, nie pojmując jej jako drogi świętości, ponieważ «wołą Bożą jest wasze uświęcenie» (1 Tes 4, 3). Każdy święty jest misją; jest planem Ojca, by odzwierciedlać, ucieleśniać w danym momencie dziejów, pewien aspekt Ewangelii. Misja ta znajduje pełny sens w Chrystusie i można ją zrozumieć jedynie rozpoczynając od Niego. W swej istocie świętość, to przeżywanie w zjednoczeniu z Nim tajemnic swojego życia. Polega ona na złączeniu się ze śmiercią i zmartwychwstaniem Pana w sposób wyjątkowy i osobisty, w nieustannym umieraniu i powstawaniu z martwych wraz z Nim. Może ona jednak oznaczać również odtwarzanie w swoim życiu różnych aspektów ziemskiego życia Jezusa: Jego życia ukrytego, życia wspólnotowego, Jego bliskości względem ostatnich, Jego ubóstwa oraz innych przejawów Jego dawania siebie ze względu na miłość. Kontemplacja tych tajemnic, zaproponowana przez św. Ignacego z Loyoli, prowadzi nas do tego, aby je ucieleśniać także w naszych wyborach i postawach. Ponieważ «wszystko w życiu Jezusa jest znakiem Jego misterium», «całe życie Chrystusa jest objawieniem Ojca», «całe życie Chrystusa jest misterium Odkupienia», «całe życie Chrystusa jest misterium «rekapitulacji»», i „wszystko, co Chrystus przeżył, czynił po to, abyśmy mogli przeżywać to w Nim i aby On przeżywał to w nas»⁸⁹.

---

89 Franciszek, *Adhortacja apostolska Gaudete et exultate. O powołaniu do świętości w świecie współczesnym*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018, s. 34-35.

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 85

„Będę słuchał tego, co Pan Bóg mówi:
oto ogłasza pokój ludowi i swoim wyznawcom.
Zaprawdę, bliskie jest Jego zbawienie
dla tych, którzy Mu cześć oddają,
i chwała zamieszka w naszej ziemi”.

XVI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Jr 23, 1-6; Ps 23 (22), 1b-3a. 3b-4. 5. 6; Ef 2, 13-18; J 10, 27; Mk 6, 30-34.

I CZYTANIE (Jr 23, 1-6)

Biada pasterzom, którzy prowadzą do zguby i rozpraszają owce z mojego pastwiska. Dlatego tak mówi Pan, Bóg Izraela, o pasterzach, którzy mają paść mój naród: Wy rozproszyliście moje owce, rozpędziliście i nie zajęliście się nimi. Oto Ja się zajmę nieprawością waszych uczynków. Ja sam zbiorę Resztę mych owiec ze wszystkich krajów, do których je wypędziłem. Sprowadzę je na ich pastwisko, aby były płodne i liczne. Ustanowię zaś nad nimi pasterzy, by je paśli; i nie będą się już więcej lękać ani trwożyć, ani nie trzeba będzie szukać którejkolwiek. Oto nadchodzą dni, kiedy wzbudzę Dawidowi Odrośl sprawiedliwą. Będzie panował jako król, postępując roztropnie, i będzie wykonywał prawo i sprawiedliwość na ziemi. W jego dniach Juda dostąpi zbawienia, a Izrael będzie mieszkał bezpiecznie. To zaś będzie imię, którym go będą nazywać: „Pan naszą sprawiedliwością”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 23 (22), 1b-3a. 3b-4. 5. 6)

REFREN: Pan mym pasterzem, nie brak mi niczego

Pan jest moim pasterzem,

niczego mi nie braknie,

pozwała mi leżeć na zielonych pastwiskach.

Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć,

orzeźwia moją duszę.

Wiedzie mnie po właściwych ścieżkach

przez wzgląd na swoją chwałę.

Chociażbym przechodził przez ciemną dolinę,
zła się nie ulęknę, bo Ty jesteś ze mną.
Kij Twój i laska pasterska są moją pociechą.

Stół dla mnie zastawiasz
na oczach mych wrogów.
Namaszczasz mi głowę olejkiem,
kielich mój pełny po brzegi.

Dobroć i łaska pójdą w ślad za mną
przez wszystkie dni życia
i zamieszkać w domu Pana
po najdłuższe czasy.

II CZYTANIE (Ef 2, 13-18)

Bracia: W Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście daleko, staliście się bliscy przez krew Chrystusa. On bowiem jest naszym pokojem. On, który obie części ludzkości uczynił jednością, bo zburzył rozdzielający je mur – wrogość. W swym ciele pozbawił On mocy Prawo przykazań, wyrażone w zarządzeniach, aby z dwóch rodzajów ludzi stworzyć w sobie jednego nowego człowieka, wprowadzając pokój, i w ten sposób jednych, jak i drugich znów pojednać z Bogiem, w jednym Ciele przez krzyż, w sobie zadawszy śmierć wrogości. A przyszedłszy, zwiastował pokój wam, którzy jesteście daleko, i pokój tym, którzy są blisko, bo przez Niego jedni i drudzy w jednym Duchu mamy przystęp do Ojca.

AKLAMACJA (J 10, 27)

Moje owce słuchają mego głosu, Ja znam je, a one idą za Mną.

EWANGELIA (Mk 6, 30-34)

Apostołowie zebrali się u Jezusa i opowiedzieli Mu wszystko, co działali i czego nauczali. A On rzekł do nich: „Pójdźcie wy sami osobno na pustkowie i wypocznijcie nieco”. Tak wielu bowiem przychodziło i odchodziło, że nawet na posiłek nie mieli czasu. Odpłynęli więc łodzią na pustkowie, osobno. Lecz widziano ich odpływających. Wielu zauważyło to i zbiegli się tam pieszo ze wszystkich miast, a nawet ich wyprzedzili. Gdy Jezus wysiadł, ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce niemające pasterza. I zaczął ich nauczać o wielu sprawach.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Moje owce słuchają mego głosu, Ja znam je, a one idą za Mną” (J 10, 27).

Dzisiejsze czytania mszalne oferują obraz Pasterza i owiec, obraz plastyczny i przemawiający do naszej wyobraźni. Żyjemy w Parafii Dobrego Pasterza, a obraz w głównym ołtarzu przedstawia nam tę prawdę. Znamy nauczanie Chrystusa zawarte w przypowieściach. Porównanie działalności Boga wśród ludzi do pasterstwa, jest jedną z wielu metafor, które przez wieki nauczania Kościoła, powodowały skutek nawrócenia, uwierzenia i włączania się w wielkie dzieło zbawienia.

Słuchać głosu Boga to wielki dar i zadanie, nie wszyscy to potrafią, i przez lata swego życia nadal nie włączają się w społeczność wierzących, nie włączają się w Kościół.

Mimo wszystko, nawoływanie Chrystusa trwa, idzie przez wieki, przez pokolenia, dokonuje się w wolności wyboru, aby człowiek pozostawał w swojej godności i wolności dziecka Bożego.

Słuchanie głosu Boga ma różne formy, najpierw Bóg przemawia do nas przez nasze sumienia. Mimo błędów i grzechów nasza dusza potrzebuje prawdy moralnej opartej na Dziesięciu Przykazaniach Bożych, opartej na Przykazaniu miłości. Porównanie nas do owiec, które potrzebują pasterza jest wyrazem i obrazem Bożej miłości. Bóg nas kocha i dlatego pragnie prowadzić nas właściwą moralną drogą. Możemy rozwijać to porównanie, możemy nawet rozpoznawać w tym porównaniu, ludzi dobrych, ale także zgubionych, żyjących bez Boga, bez prawdy, zajętych tylko sprawami tego świata. A wiadomo, że człowiek nie nasyci się tylko materią, doczesnością i obojętnością na sprawy Boże.

„Ja znam je, a one idą za Mną” (J 10, 27) – ta deklaracja świadczy o miłości Boga do nas! Nie ma innego motywu uwierzenia Chrystusowi, tylko reakcja na jego miłość. Zawsze wspominamy akty zbawcze. To

Chrystus za nas umarł i dla nas zmartwychwstał. Dla nas założył Kościół i dla nas posyła ciągle nowych apostołów, zaopatrzonych tylko w Jego moc. Chrystus otwiera duchowo bramy swojej owczarni – społeczności ludzi wiary, zaufania i miłości.

Dzisiaj stawiamy sobie pytanie: Czy chcę i czy należę do owczarni Chrystusa? A może jestem tą czarną owcą niewiary, ciągną wątpliwość, wprowadza zamęt do mojej świadomości i świadomości ludzi dla mnie bliskich?

2. „Bracia: W Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście daleko, staliście się bliscy przez krew Chrystusa” (Ef 2, 13)

„Bracia: W Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście daleko, staliście się bliscy przez krew Chrystusa” (Ef 2, 13) – to nauczanie św. Pawła Apostoła, który na początku był jak czarna owca, a nawet gorzej, był jak wilk atakujący i niszczący owczarnię Chrystusa. Najwyższy Pasterz Jezus Chrystus zareagował wprost, zrzucił go pod Damaszkiem z konia, i zapytał: „Szawle, Szawle, dlaczego mnie prześladujesz?”⁹⁰

Nie zawsze Chrystus tak postępuje z nami niedowiarkami. Jego sposoby nawracania są różne, dostosowane do naszej wiedzy, intuicji, inteligencji i charakteru. Trzeba tylko wsłuchać się w naszą osobowość, a tam znajdziemy dobro, dobre intencje, dobre pragnienia i czyny,

---

90 „Szawel ciągle jeszcze siał grozę i dyszał żądzą zabijania uczniów Pańskich. Udał się do arcykapłana i poprosił go o listy do synagog w Damaszku, aby mógł uwięzić i przyprowadzić do Jerozolimy mężczyzn i kobiety, zwolenników tej drogi, jeśli by jakichś znalazł. Gdy zbliżał się już w swojej podróży do Damaszku, olśniła go nagle światłość z nieba. A gdy upadł na ziemię, usłyszał głos, który mówił: «Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz?» «Kto jesteś, Panie?» – powiedział. A On: «Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań i wejdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić»” (Dz 9, 1-6).

a w następnej kolejności odczytamy i nasze powołanie do zbawienia miłością Boga.

2.1. „Chrystus zburzył rozdzielający je [nas] mur – wrogość!” (Ef 2, 13)

Często pytamy: A gdzie jest Chrystus? Czego dokonał dla nas? A On nieustannie burzy, to co najbardziej rozdziela ludzi – wrogość. W akcie zbawienia dokonał tego na drzewie krzyża, a teraz dokonuje tego przez łaskę. Jest z nami duchowo i nieustannie łagodzi ludzkie obyczaje, jeśli chcemy działać z Nim. Jeśli chcemy wojen, nienawiści, wrogości, zdrady i śmierci, Chrystus ukazuje swój bok przebity na krzyżu. Święty Paweł mówi: „Staliście się bliscy przez krew Chrystusa” (Ef 2, 13), i dodaje: „On bowiem jest naszym pokojem. On, który obie części ludzkości uczynił jednością” (Ef 2, 14).

Dwie części ludności, inaczej dwa stada, jedno idzie za Ewangelią, za Chrystusem, a drugie idzie własną drogą. Tajemnica zbawienia przechodzi bowiem przez nasze serca, przez nasze dusze, ale zawsze jest szansa, bo: „Pokój wam, którzy jesteście daleko, i pokój tym, którzy są blisko, bo przez Niego jedni i drudzy w jednym Duchu mamy przystęp do Ojca” (Ef 2, 17).

3. Apostołowie wracają...

Dzisiejsza Ewangelia opowiada jak apostołowie wracają. Chrystus każe im odpoczywać, ale najpierw z każdym rozmawia oddzielnie: „Apostołowie zebrali się u Jezusa i opowiedzieli Mu wszystko, co działali i czego nauczali” (Mk 6, 30).

Praca apostołowska była trudna, jedni wierzyli w ich świadectwo, a inni szukali sensacji, szczególnie wtedy, kiedy dokonywał się jakiś cud uzdrowienia – „Wielu zauważyło to i zbiegli się tam pieszo ze wszystkich miast”

(Mk 6, 33). Wtedy nie było jeszcze telefonów, telewizji, radia, nie było wiadomości nadawanych w natłoku ze wszystkich stacji. Był tylko głos i prośba. aby ludzie odwiedzili Chrystusa i porozmawiali z nim! Wtedy Chrystus się litował: „Gdy Jezus [wysiadł], ujrzał wielki tłum. Zlitował się nad nimi, byli bowiem jak owce niemające pasterza. I zaczął ich nauczać o wielu sprawach” (Mk 6, 34).

To my jesteśmy jak owce bez pasterza, kiedy negujemy obecność Chrystusa wśród nas. Nie rozpoznajemy Go w naszych braciach, w ich potrzebach, kiedy zachowujemy się egoistycznie i myślimy, że ten obecny świat to raj na ziemi, z którego trzeba korzystać jak najwięcej.

Odczytujemy zachowanie apostołów jako wskazówkę: „Odpłynęli więc łodzią na pustkowie, osobno” (Mk 6, 32). Osobno od harmidru, zgiełku i natłoku ludzi, bo tak odpoczywa się z Bogiem.

W obecnym czasie wakacji i urlopów skorzystajmy z tego pouczenia. Podziwiamy przyrodę i ludzi, którzy będą nam służyli, okazujemy im wdzięczność, i w ten sposób wprowadzajmy pokój, bo Chrystus jest z nami.

4. Z nauczania papieskiego

„Miłość bliźniego polega właśnie na tym, że kocham w Bogu i z Bogiem również innego człowieka, którego w danym momencie może nawet nie znam lub do którego nie czuję sympatii. Taka miłość może być urzeczywistniona jedynie wtedy, kiedy jej punktem wyjścia jest intymne spotkanie z Bogiem, spotkanie, które stało się zjednoczeniem woli, a które pobudza także uczucia. Właśnie wtedy uczyć się patrzeć na inną osobę nie tylko jedynie moimi oczyma i poprzez moje uczucia, ale również z perspektywy Jezusa Chrystusa. Jego przyjaciel jest moim przyjacielem”⁹¹.

---

91 Benedykt XVI, *Encyklika Deus caritas est. Bóg jest miłością*, Wydawnictwo Polwen, Radom 2006, s. 33-34.

5. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 23

„Pan jest moim pasterzem,
niczego mi nie braknie,
pozwala mi leżeć na zielonych pastwiskach.
Prowadzi mnie nad wody, gdzie mogę odpocząć,
orzeźwia moją duszę”.

XVII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

2 Krl 4, 42-44; Ps 145 (144), 10-11. 15-16. 17-18; Ef 4, 1-6;
Łk 7, 16; J 6, 1-15.

I CZYTANIE (2 Krl 4, 42-44)

Pewien człowiek przyszedł z Baal-Szalisza, przynosząc mężowi Bożemu, Elizeuszowi, chleb z pierwocin, dwadzieścia chlebów jęczmiennych i świeże zboże w worku. On zaś rozkazał: „Podaj ludziom i niech jedzą!”. Lecz sługa jego odrzekł: „Jakże to rozdzielię między stu ludzi?”. A on odpowiedział: „Podaj ludziom i niech jedzą, bo tak mówi Pan: Nasycą się i pozostawią resztki”. Położył więc to przed nimi, a ci jedli i pozostawili resztki – według słowa Pańskiego.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 145 (144), 10-11. 15-16. 17-18)

REFREN: Otwierasz rękę, karmisz nas do syta
Niech Cię wielbią, Panie, wszystkie Twoje dzieła
i niech Cię błogosławią Twoi wyznawcy.
Niech mówią o chwale Twojego królestwa
i niech głoszą Twoją potęgę.

Oczy wszystkich zwracają się ku Tobie,
a Ty ich karmisz we właściwym czasie.
Ty otwierasz swą rękę
i karmisz do syta wszystko, co żyje.

Pan jest sprawiedliwy na wszystkich swych drogach
i łaskawy we wszystkich swoich dziełach.

Pan jest blisko wszystkich, którzy Go wzywają,
wszystkich wzywających Go szczerze.

II CZYTANIE (Ef 4, 1-6)

Bracia: Zachęcam was ja, więzień w Panu, abyście postępowali w sposób godny powołania, do jakiego zostaliście wezwani, z całą pokorą i cichością, z cierpliwością, znosząc siebie nawzajem w miłości. Usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój. Jedno jest Ciało i jeden Duch, bo też zostaliście wezwani do jednej nadziei, jaką daje wasze powołanie. Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec wszystkich, który jest i działa ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich.

AKLAMACJA (Łk 7, 16)

Wielki prorok powstał między nami i Bóg nawiedził lud swój.

EWANGELIA (J 6, 1-15)

Jezus udał się na drugi brzeg Jeziora Galilejskiego, czyli Tyberiadzkiego. Szedł za Nim wielki tłum, bo oglądano znaki, jakie czynił dla tych, którzy chorowali. Jezus wszedł na wzgórze i usiadł tam ze swoimi uczniami. A zbliżało się święto żydowskie, Pascha. Kiedy więc Jezus podniósł oczy i ujrzał, że liczne tłumy schodzą się do Niego, rzekł do Filipa: „Gdzie kupimy chleba, aby oni się najedli?”. A mówił to, wystawiając go na próbę. Wiedział bowiem, co ma czynić. Odpowiedział Mu Filip: „Za dwieście denarów nie wystarczy chleba, aby każdy z nich mógł choć trochę otrzymać”. Jeden z Jego uczniów, Andrzej, brat Szymona Piotra, rzekł do Niego: „Jest tu jeden chłopiec, który ma pięć chlebów jęczmiennych i dwie ryby, lecz cóż to jest dla tak wielu?”. Jezus zaś rzekł: „Każcie ludziom usiąść”. A w miejscu tym było wiele trawy. Usiedli więc mężczyźni, a liczba ich dochodziła do pięciu tysięcy. Jezus więc wziął chleby i odmówiwszy dziękczynienie, rozdał siedzącym; podobnie

uczynił i z rybami, rozdając tyle, ile kto chciał. A gdy się nasycili, rzekł do uczniów: „Zbierzcie pozostałe ułamki, aby nic nie zginęło”. Zebrali więc i ułomkami z pięciu chlebów jęczmiennych, pozostałymi po spożywających, napełnili dwanaście koszów. A kiedy ludzie spostrzegli, jaki znak uczynił Jezus, mówili: „Ten prawdziwie jest prorokiem, który ma przyjść na świat”. Gdy więc Jezus poznał, że mieli przyjść i porwać Go, aby Go obwołać królem, sam usunął się znów na górę.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Wielki prorok powstał między nami i Bóg nawiedził lud swój” (Łk 7, 16).

Prorok⁹² w języku biblijnym oznacza człowieka, który ogłasza obecność Boga na ziemi. Posługuje się słowem, napomina, daje mądre rady i w ten sposób troszczy się o lud wybrany, w tym wypadku troszczył się o Izraelitów.

Izraelici porównywali proroków, niektórych uwielbiali, kiedy oni, prorocy, mówili piękne rzeczy. Gorzej było z prorokami, kiedy ogłaszali brak wiary w narodzie wybranym, kiedy napominali królów, a także ważne i bogate osoby w narodzie. Wielokrotnie wymagano od proroków, aby czynili jakieś nadzwyczajne znaki, a nawet uzdrowienia.

Dzisiaj w Ewangelii widzimy Chrystusa jako wielkiego proroka. Ten okrzyk radości i wdzięczności od ludzi nakarmionych cudownie: „Wielki prorok powstał między nami” (Łk 7, 16), świadczył o uznaniu Jezusa Chrystusa za proroka. Wielki cudowny znak rozmnożenia chleba spowodował entuzjastyczne wyznanie wiary: „Bóg nawiedził lud swój” (Łk 7, 16). To oznaczało również świadomość obecności Boga na ziemi. Spełniało się w tym momencie największe pragnienie człowieka, być blisko Boga, słuchać Go i cieszyć się atrybutami natury boskiej, cieszyć się nie tylko doczesnością, ale wiecznością.

Takie pragnienie dotyczy także nas, my również prowadzimy wielorakie spory i dyskusje na temat obecności Boga wśród nas. Jedni domagają się ciągłych nadzwyczajnych znaków, uzdrowień, pomocy w trudnych sprawach, domagają się ingerencji w codzienne sprawy ludzkie. Inni wcześniej zrozumieli, na czym polega natura Boska, oddają

---

92 Słowo „prorok” oznacza dosłownie „osobę przemawiającą w czyimś imieniu”. [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Prorok> [dostęp: 24.07.2021].

Bogu cześć, uwielbienie i zgadzają się z jego doczesną wolą, odnoszącą się do spraw ludzkich.

Każdy z nas ma własną historię zbawienia, z każdym z nas Bóg inaczej rozmawia, zależy to od naszej wiary, inteligencji, wykształcenia. Jednak u każdego z nas musi być spełniony podstawowy warunek. Na miłość i obecność Boga musimy odpowiadać miłością, najlepiej bezinteresowną. Dlaczego?

Bo miłość Boga jest bezinteresowna. Czytamy w Liście do Rzymian: „On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał, jakże miałby wraz z Nim i wszystkiego nam nie darować? Któż może wystąpić z oskarżeniem przeciw tym, których Bóg wybrał? Czyż Bóg, który usprawiedliwia? Któż może wydać wyrok potępienia? Czy Chrystus Jezus, który poniósł [za nas] śmierć, co więcej – zmartwychwstał, siedzi po prawicy Boga i przyczynia się za nami?” (Rz 8, 32-34).

Chrystus nie tylko jest prorokiem dla wszystkich ludzi z każdego pokolenia, ale jest obecny w Eucharystii, w sakramentach, szczególnie w sakramencie chorych, we wspólnych modlitwach i błaganiach, karmi nas sobą, a nawet odpuszcza nam wszystkie grzechy.

2. Pewien człowiek przyszedł z Baal-Szalisza⁹³

Tekst i opowiadanie wyjęte z Drugiej Księgi Królewskiej nawiązuje do wydarzenia związanego z cudem w Starym Testamencie, kiedy to prorok Elizeusz dokonał cudu rozmnożenia jedzenia dla mieszkańca z Baal-Szalisza. Wtedy padły te znamienne słowa: „Podaj ludziom i niech jedzą, bo tak mówi Pan: Nasycą się i pozostawią resztki». Położył

---

93 Baal-Szalisza, ziemia Szalisza, Baicarisa – niezidentyfikowane miejsce w okolicach góry Efraim, dokąd według 1 Księgi Samuela (1 Sm 9, 4) Saul wyruszył na poszukiwania osłów swego ojca. W Drugiej Księdze Królewskiej (2 Krl 4, 42-44) znajduje się opis dokonania przez Elizeusza cudu rozmnożenia jedzenia dla mieszkańca z Baal-Szalisza. [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Baal-Szalisza> [dostęp: 24.07.2021].

więc to przed nimi, a ci jedli i pozostawili resztki według słowa Pańskiego” (2 Krl 4, 43-44).

Pragnienie symbolicznego „chleba” oznacza dostępność do wszelkich dóbr niezbędnych do ludzkiej egzystencji. Pragniemy pokarmów, pragniemy wody, powietrza, poszukujemy ubrań, mieszkań i dogodnych środków transportu. To są dobra niezbędne, materialne konieczne do istnienia. Coraz bardziej zaczynamy rozumieć, że te potrzeby są u wszystkich ludzi naszego świata.

Bóg Stworzyciel nieba i ziemi, odpowiada swoim stwarzaniem na te potrzeby i dostarcza je w nadmiarze, jeśli człowiek bezmyślnie i zachłannie ich nie marnuje. Ale za dobrami ziemskimi, materialnymi „idą” dobra duchowe: miłość, sprawiedliwość, miłosierdzie, prawda, wolność i pokój. Przyjmując od Boga dobra materialne, na zasadzie sprawiedliwości, powinniśmy także przyjmować duchowe wartości, to one stanowią o wielkości Boga i godności człowieka. Nie jesteśmy tylko materią, ale jesteśmy duchem i ciałem. Jeśli ktoś ma wątpliwości do duchowości ludzkiego świata niech wspomni swoją matkę i ojca. Oni przez rodzicielską miłość starali się wychować człowieka, a nie materialne urządzenie.

3. Do czego nas zachęca św. Paweł w Liście do Efezjan?

Do czego nas zachęca św. Paweł w Liście do Efezjan? Odpowiedź: „Abyście postępowali w sposób godny powołania, do jakiego zostaliście wezwani, z całą pokorą i cichością, z cierpliwością, znosząc siebie nawzajem w miłości” (Ef 4, 1).

Następnie św. Paweł mówi o wielkich darach Ducha, o więzi i jedności, o pokoju i nadziei. To są wszystkie dobra duchowe, moralne, uszlachetniające naszą godność dzieci Bożych. Nie można tych dóbr pomijać, odrzucać, ani się ich wypierać. Mamy bowiem określone

powołanie: być dobrymi dla siebie wzajemnie i dziękować Bogu za życie doczesne i wieczne.

4. „Wiedział bowiem, co ma czynić” (J 6, 1-15)

Chrystus wobec zebranego wielkiego tłumu, „wiedział, co ma czynić” (J 6, 6). Dokonał rozmnożenia chleba i ryb, nakarmił wszystkich, a zebrane ułamki chleba wypełniły aż dwanaście koszy. Jaka była reakcja zebranych? Byli zadowoleni i syty, i nagle spostrzegli cud! Dostrzegli Proroka cudotwórcę. Zadecydowali też, aby skorzystać z mocy Boskiej Chrystusa na materialną przyszłość, chciano go obwołać królem, ale Jezus „Sam usunął się znów na górę” (J 6, 15). Widocznie Chrystusowi nie o to chodziło, pragnął innego przemieniania się tych ludzi, pragnął miłości, wiary, zaufania do Boga w sposób duchowy.

I na naszych oczach rozgrywa się ten dramat nieporozumienia, Bóg pragnie zbawienia wiecznego człowieka, a człowiek ogranicza się tylko do doczesności.

5. Z nauczania papieskiego

„To prawda, że trzeba otworzyć drzwi serca dla Jezusa Chrystusa, ponieważ On kołaczy i wzywa (por. Ap 3, 20). Ale czasami zastanawiam się, czy – z powodu tworzonej przez nas nieznośnej atmosfery koncentrowania się na sobie – Jezus nie zacznie pukać w naszym wnętrzu, abyśmy Go wypuścili. W Ewangelii widzimy, jak Jezus «wędrował przez miasta i wsie, nauczając i głosząc Ewangelię o królestwie Bożym» (Łk 8, 1). Także po zmartwychwstaniu, kiedy uczniowie wyruszyli we wszystkich kierunkach, «Pan współdziałał z nimi» (Mk 16, 20)”⁹⁴.

---

94 Franciszek, *Adhortacja apostolska Gaudete et exsultate. O powołaniu do świętości w świecie współczesnym*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018, s. 101.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 145

„Pan jest sprawiedliwy na wszystkich swych drogach
i łaskawy we wszystkich swoich dziełach.
Pan jest blisko wszystkich, którzy Go wzywają,
wszystkich wzywających Go szczerze”.

XVIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Wj 16, 2-4. 12-15; Ps 78 (77), 3 i 4bc. 23-24. 25 i 54; Ef 4, 17. 20-24;
Mt 4, 4b; J 6, 24-35.

I CZYTANIE (Wj 16, 2-4. 12-15)

Na pustyni całe zgromadzenie Izraelitów zaczęło szemrać przeciw Mojżeszowi i przeciw Aaronowi. Izraelici mówili im: „Obyśmy pomarli z ręki Pana w ziemi egipskiej, gdzie zasiadaliśmy przed garnkami mięsa i jadaliśmy chleb do syta! Wyprowadziliście nas na tę pustynię, aby głodem zamorzyć całą tę rzeszę”. Pan powiedział wówczas do Mojżesza: „Oto ześlę wam chleb z nieba, jak deszcz. I będzie wychodził lud, i każdego dnia będzie zbierał według potrzeby dziennej. Chcę ich także doświadczyć, czy pójdą za moimi rozkazami czy też nie”. „Słyszałem szemranie Izraelitów. Powiedz im tak: O zmierzchu będziecie jeść mięso, a rano nasycicie się chlebem. Poznacie wtedy, że Ja, Pan, jestem waszym Bogiem”. Rzeczywiście wieczorem przyleciały przepiórki i pokryły obóz, a nazajutrz rano warstwa rosy leżała dokoła obozu. Gdy się warstwa rosy uniosła ku górze, wówczas na pustyni leżało coś drobnego, ziarnistego, niby szron na ziemi. Na widok tego Izraelici pytali się wzajemnie: „Co to jest?” – gdyż nie wiedzieli, co to było. Wtedy powiedział do nich Mojżesz: „To jest chleb, który daje wam Pan na pokarm”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 78 (77), 3 i 4bc. 23-24. 25 i 54)

REFREN: Pokarmem z nieba Pan swój lud obdarzył
To, co usłyszeliśmy i poznaliśmy,
i co nam opowiedzieli nasi ojcowie,
opowiemy przyszłemu pokoleniu,
chwałę Pana i Jego potęgę.

On z góry wydał rozkaz chmurom
i bramę nieba otworzył.
Jak deszcz spuścił manę do jedzenia,
podarował im chleb niebieski.

Spożywał człowiek chleb aniołów,
Bóg zesłał im pokarm do syta.
Wprowadził ich do ziemi swej świętej,
na górę, którą zdobyła Jego prawica.

II CZYTANIE (Ef 4, 17. 20-24)

Bracia: To mówię i zaklinam się na Pana, abyście już nie postępowali tak, jak postępują poganie z ich próżnym myśleniem. Wy zaś nie tak nauczyliście się Chrystusa. Słyszeliście przecież o Nim i zostaliście pouczeni w Nim, zgodnie z prawdą, jaka jest w Jezusie, że – co się tyczy poprzedniego sposobu życia – trzeba porzucić dawnego człowieka, który ulega zepsuciu na skutek zwodniczych żądz, odnawiać się duchem w waszym myśleniu i przyoblec się w człowieka nowego, stworzonego na obraz Boga, w sprawiedliwości i prawdziwej świętości.

AKLAMACJA (Mt 4, 4b)

Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych.

EWANGELIA (J 6, 24-35)

Kiedy ludzie z tłumu zauważyli, że na brzegu jeziora nie ma Jezusa ani Jego uczniów, wsiedli do łodzi, dotarli do Kafarnaum i tam szukali Jezusa. Gdy zaś odnaleźli Go na przeciwległym brzegu, rzekli do Niego: „Rabbi, kiedy tu przybyłeś?”. W odpowiedzi rzekł im Jezus: „Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Szukacie Mnie nie dlatego, że widzieliście znaki, ale dlatego, że jedliście chleb do syta. Zabiegajcie nie o ten

pokarm, który niszczeje, ale o ten, który trwa na życie wieczne, a który da wam Syn Człowieczy; Jego to bowiem pieczęcią swą nazaczył Bóg Ojciec”. Oni zaś rzekli do Niego: „Cóż mamy czynić, abyśmy wykonywali dzieła Boga?”. Jezus, odpowiadając, rzekł do nich: „Na tym polega dzieło Boga, abyście wierzyli w Tego, którego On posłał”. Rzekli do Niego: „Jaki więc Ty uczynisz znak, abyśmy go zobaczyli i Tobie uwierzyli? Cóż zdziałasz? Ojcowie nasi jedli manę na pustyni, jak napisano: «Dał im do jedzenia chleb z nieba». Rzekł do nich Jezus: „Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale dopiero Ojciec mój daje wam prawdziwy chleb z nieba. Albowiem chlebem Bożym jest Ten, który z nieba zstępuje i życie daje światu”. Rzekli więc do Niego: „Panie, dawaj nam zawsze ten chleb!”. Odpowiedział im Jezus: „Ja jestem chlebem życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Nie samym chlebem żyje człowiek, lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych” (Mt 4, 4b).

Ta aklamacja dociera do nas w sposób jednoznaczny i wprost mówi o naszej godności, o godności człowieka żyjącego na ziemi. Często zapominamy kim jesteśmy i pragniemy naszą egzystencję ograniczyć tylko do doczesności, tylko do spraw materialnych, tymczasowych. Tu i teraz potrzebujemy przysłowiowego „chleba”. To, co w nas cielesne dominuje do tego stopnia, że zapominamy kim jesteśmy, a jesteśmy dziećmi Bożymi, odkupionymi najdroższą krwią Jezusa Chrystusa. Akty zbawcze Chrystusa nie obejmowały tylko tamtego pokolenia narodu wybranego, to są akty zbawcze Boga, one dotyczą wszystkich ludzi na ziemi, wszystkich pokoleń, ze wszystkich narodów i ze wszystkich wieków.

To, że „nie samym chlebem żyje człowiek”, powinno dotrzeć do naszej świadomości, posiadanie chleba i wszystkich dóbr materialnych, nie czyni człowieka w pełni szczęśliwym, ważne są i niezbędne inne wartości moralne, duchowe. Chrystus na nie pragnie zwrócić naszą uwagę, dlatego stwierdza: „lecz każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych”.

Słowo Boże to sam Bóg, który jest Duchem, mówi na różne sposoby do naszych sumień, do naszej duszy, ostrzega nas, wskazuje, że jesteśmy Jego dziećmi, duchowymi także. Stąd wywodzą się wszystkie wartości: wiara, nadzieja i miłość. Najważniejsza jest miłość, jak mówi św. Paweł: „Teraz więc pozostaje wiara, nadzieja, miłość, te trzy; lecz z nich największa jest miłość” (1 Kor. 13, 13).

Słowo Boże to przykazania, Dziesięć Przykazań Bożych, tych poleceń należy słuchać i je wypełniać. Pamiętajmy, że jest droga i jednocześnie

objawienie Boże zapisane w naszych sumieniach, bo żadne religie nawet niechrześcijańskie, ich nie odrzucają.

Słowo Boże to sam Chrystus Zbawiciel, mówi ciągle do nas, słowami Pisma Świętego, słowami Kościoła, którego jest założycielem i Głową. Ostatecznie przemawia do nas własną historią życia na ziemi: poszukiwaniem człowieka, uzdrowieniami, cudami, łącznie z rozmnożeniem chleba, swoją męką na krzyżu, a szczególnie cudem Zmartwychwstania!

Te słowa Boże może odczytywać tylko nasze sumienie, nasza dusza, także karmiona chlebem, który pochodzi z nieba, jest Bogiem duchowo i materialnie. Oczywiście, do takiego odczytywania znaczenia Eucharystii potrzebna jest wiara!

2. „Na pustyni całe zgromadzenie Izraelitów zaczęło szemrać przeciw Mojżeszowi i przeciw Aaronowi” (Wj 16, 2)

Mojżesz i Aaron to przywódcy prowadzący Izraelitów do ziemi obiecanej. Kiedy było pod dostatkiem pokarmu, wtedy lud był pokorny i uległy, kiedy brakło pokarmu zaczęły się bunty, niesnaski i niezadowolenie. To były typowe zachowania ludzkie, takie zachowania są w każdym narodzie i państwie. Słuchamy przywódców – dopóki mamy co jeść, wąpimy w nich – jeśli nastają ciężkie czasy.

W Starym Testamencie Bóg zareagował inaczej, zesłał pokarm z nieba „To jest chleb, który daje wam Pan na pokarm” (Wj 16, 15). Zaś w Nowym Testamencie Bóg zesłał swojego jednorodzonego Syna, a On pozostał z nami, wierzącymi, pod postaciami chleba i wina. Kto ma uszy niechaj słucha, kto ma wiarę niech wierzy!

3. „Bracia: To mówię i zaklinam się na Pana, abyście już nie postępowali tak, jak postępują poganie z ich próżnym myśleniem” (Ef 4, 17)

Próżne myślenie to brak wiary, wątpliwości, to patrzenie na Chrystusa tylko z poziomu doczesności, jak na zwykłego przywódcę religijnego. Próżne myślenie, to odnoszenie życia ludzkiego tylko do wartości materialnych, doczesnych. Próżne myślenie to negacja cierpienia, chorób i śmierci. Próżne myślenie to niewiara w życie wieczne! Człowiek pozbawiony przestrzegania przykazań staje się niewolnikiem doczesności, traci odpowiedzialność moralną, powoli przechodzi na pozycję egoistyczną w relacjach międzyludzkich. Sprawiedliwość, prawda i miłość stają się, bez wiary, pustymi słowami, a ludzi wierzących traktuje się jak naiwnych, którymi łatwo rządzić bez żadnej odpowiedzialności.

To Chrystus przyniósł prawdę, która nas wyzwala. „Wtedy powiedział Jezus do Żydów, którzy Mu uwierzyli: «Jeżeli będziecie trwać w nauce mojej, będziecie prawdziwie moimi uczniami i poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli»” (J 8, 31-32).

Trwanie w nauce Chrystusa to poznawanie Pisma świętego, to zachowanie przykazań Bożych, i przykazania miłości, to przyjmowanie sakramentów świętych, a szczególnie Eucharystii.

3.1. „Trzeba porzucić dawnego człowieka” (Ef 4, 22)

„Trzeba porzucić dawnego człowieka” (Ef 4, 22) to wskazanie zaskakujące, które podpowiada św. Paweł. Dawny człowiek, to osoba bez wiary, bez religijnej wiedzy, porzucony w doczesności i zwykłym materializmie. Człowiek dawny nie reaguje na wartości, ciągle powraca do słabości ludzkich, moralnych i materialnych. Wątpi w Boga i drugiego człowieka, trudno mu znaleźć przyjaciół, trudno mu znaleźć spokój sumienia, nie jest pewien co jest dobrem, a co złem.

3.2. „Odnawiać się duchem w waszym myśleniu i przyoblec się w człowieka nowego, stworzonego na obraz Boga, w sprawiedliwości i prawdziwej świętości” (Ef 4, 23)

„Odnawiać się duchem w waszym myśleniu i przyoblec się w człowieka nowego, stworzonego na obraz Boga, w sprawiedliwości i prawdziwej świętości” (Ef 4, 23) – wskazania te są jasne, jak się odnawiać duchowo. Odnawiamy się w sakramencie pokuty – spowiedzi, poprzez Eucharystię, odnawiamy się w miłości każdego bliźniego, a szczególnie wobec bliźniego najbardziej potrzebującego.

4. „Cóż mamy czynić, abyśmy wykonywali dzieła Boga?” (J 6, 28)

Co mamy czynić abyśmy wykonywali dzieła Boże? Dziełem Boga jest zbawienie świata, zbawianie wszystkich ludzi, jako dzieci Bożych. Mamy włączyć się w to dzieło, mamy głosić Chrystusa zmartwychwstałego w taki sposób, aby ludzie obok nas stawali się lepsi, mądrzejsi, stawali się ludźmi ciała i ducha, aby dawali chleb potrzebującym, a miłość bliźnim.

5. Z nauczania papieskiego

„Dekalog nie jest zbiorem zakazów, ale zawiera konkretne wskazania, pozwalające wyjść z pustyni «ja», będącego dla siebie punktem odniesienia, zamkniętego w sobie, i nawiązać dialog z Bogiem, dać się ogarnąć Jego miłosierdziu, aby nieść Jego miłosierdzie. W ten sposób wiara wyznaje miłość Boga, daje się prowadzić tej miłości, prowadzącej do podążania ku pełni komunii z Bogiem. Dekalog jawi się jako droga wdzięczności, odpowiedzi miłości, możliwa dlatego, że przez wiarę otwarliśmy się na doświadczenie przemieniającej miłości Bożej

względem nas. Nowym światłem na tej drodze jest to, czego Jezus naucza w Kazaniu na Górze (por. Mt 5-7)”⁹⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 78

„Spożywał człowiek chleb aniołów,
Bóg zesłał im pokarm do syta.
Wprowadził ich do ziemi swej świętej,
na górę, którą zdobyła Jego prawica”.

---

95 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 59.

XIX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

1 Krl 19, 4-8; Ps 34 (33), 2-3. 4-5. 6-7. 8-9; Ef 4, 30-5, 2;
J 6, 51ab; J 6, 41-51.

I CZYTANIE (1 Krl 19, 4-8)

Eliasz poszedł na pustynię na odległość jednego dnia drogi. Przyszedłszy, usiadł pod jednym z janowców i pragnąc umrzeć, powiedział: „Wielki już czas, o Panie! Zabierz moje życie, bo nie jestem lepszy od moich przodków”. Po czym położył się pod jednym z janowców i zasnął. A oto anioł, trącając go, powiedział mu: „Wstań, jedz!”. Eliasz spojrzał, a oto przy jego głowie podpłomyk i dzban z wodą. Zjadł więc i wypił, i znów się położył. Ponownie anioł Pański wrócił i trącając go, powiedział: „Wstań, jedz, bo przed tobą długa droga”. Powstawszy zatem, zjadł i wypił. Następnie umocniony tym pożywieniem szedł czterdzieści dni i czterdzieści nocy aż do Bożej góry Horeb.

PSALM RESPONSORIJNY (Ps 34 (33), 2-3. 4-5. 6-7. 8-9)

REFREN: Wszyscy zobaczcie, jak nasz Pan jest dobry
Będę błogosławił Pana po wieczne czasy,
Jego chwała będzie zawsze na moich ustach.
Dusza moja chlubi się Panem,
niech słyszą to pokorni i niech się weselą.

Wysławiajcie razem ze mną Pana,
wspólnie wywyższajmy Jego imię.
Szukałem pomocy u Pana, a On mnie wysłuchał
i wyzwolił od wszelkiej trwogi.

Spójrzcie na Niego, a rozpromienicie się radością,
oblicza wasze nie zapłoną wstydem.
Oto zawołał biedak i Pan go usłyszał,
i uwolnił od wszelkiego ucisku.

Anioł Pański otacza szańcem bogobojnych,
aby ich ocalić.
Skosztujcie i zobaczcie, jak Pan jest dobry,
szczęśliwy człowiek, który znajduje w Nim ucieczkę.

II CZYTANIE (Ef 4, 30 – 5, 2)

Bracia: Nie zasmucajcie Bożego Ducha Świętego, którym zostaliście opieczętowani na dzień odkupienia. Niech zniknie spośród was wszelka gorycz, uniesienie, gniew, wrzaskliwość, znieważanie – wraz z wszelką złością. Bądźcie dla siebie nawzajem dobrzy i miłośni. Przebaczajcie sobie, tak jak i Bóg wam przebaczył w Chrystusie. Bądźcie więc naśladowcami Boga, jako dzieci umiłowane, i postępujcie drogą miłości, bo i Chrystus was umiłował i samego siebie wydał za nas w ofierze i dani na woń miłą Bogu.

AKLAMACJA (J 6, 51ab)

Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki.

EWANGELIA (J 6, 41-51)

Żydzi szemrali przeciwko Jezusowi, dlatego że powiedział: „Ja jestem chlebem, który z nieba zstąpił”. I mówili: „Czyż to nie jest Jezus, syn Józefa, którego ojca i matkę my znamy? Jakżeż może On teraz mówić: Z nieba zstąpiłem?”. Jezus rzekł im w odpowiedzi: „Nie szemrajcie między sobą! Nikt nie może przyjść do Mnie, jeżeli go nie pociągnie Ojciec, który Mnie posłał; Ja zaś wskrzeszę go w dniu ostatecznym. Napisane

jest u Proroków: «Oni wszyscy będą uczniami Boga». Każdy, kto od Ojca usłyszał i przyjął naukę, przyjdzie do Mnie. Nie znaczy to, aby ktokolwiek widział Ojca; jedynie Ten, który jest od Boga, widział Ojca. Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Kto we Mnie wierzy, ma życie wieczne. Ja jestem chlebem życia. Ojcowie wasi jedli manę na pustyni i pomarli. To jest chleb, który z nieba zstępuje: Kto go je, nie umrze. Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki. Chlebem, który Ja dam, jest moje Ciało, wydane za życie świata”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6, 51ab).

Stajemy wobec nadzwyczajnego cudu, który powtarza się podczas sprawowania Mszy świętej, Chrystus jest obecny wśród ludzi, wśród nas, pod postaciami chleba i wina. Te postacie, są przeistaczane w Ciało i Krew Chrystusa i nawiązują do wydarzeń ze wzgórza Golgoty, gdzie dokonała się krwawa ofiara.

Stajemy wobec powtarzającego się cudu przeistoczenia, tylko Bóg, tylko Syn Boży może tego dokonywać. Pamiętamy wiele znaków cudownych z Ewangelii: uzdrowienia, rozmnożenie chleba dla ludzi, było tam około 5 tysięcy mężczyzn (J 6, 1-15). Pamiętamy znaki cudownego wskrzeszenia Łazarza (J 11, 1-44), także wskrzeszenie córki Jaira (Mk 5, 21-24. 35b-43). Stajemy wobec obecności Boga na ziemi, który pozwala na zjednoczenie człowieka z Synem Bożym, na zasadzie pokarmu dla ciała i duszy.

Zarówno znaki przeszłe jak i obecne wskazują na prawdę nadzwyczajną, że Bóg jest z nami, a jedynym motywem jego Eucharystycznej obecności jest miłość do człowieka, bezgraniczna, powszechna, nieustająca, miłość wychowująca, miłość obecna w każdym momencie ludzkiego istnienia, na ziemi i w niebie.

Przyzwyczailiśmy się do tej prawdy, bo Bóg jest tak dostępny i obecny w każdej świątyni w Najświętszym Sakramencie. Przyzwyczajenie jednak nie powinno wpływać na naszą katolicką świadomość, bo Bóg jest z nami, i któż przeciwko nam (Rz 8, 31b-35. 37-39).

Oprócz stwierdzenia w aklamacji „Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba” (J 6, 51a), mamy też nadzwyczajną obietnicę: „Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6, 51b).

Życie wieczne jest przed nami, rozglądamy się wokoło siebie i stwierdzamy jak szybko nasi bliscy i znajomi odchodzą. Ksiądz Jan Twardowski przypominał: „Śpieszmy się kochać ludzi, bo tak szybko odchodzą”⁹⁶. Czy tylko nasz Zbawiciel śpieszy się, aby nas zbawić? Razem z Eucharystią, razem z Chrystusem mamy się nie tylko spieszyć z własną duszą, ale trzeba pamiętać o zbawieniu powszechnym. Nasi tak zwani docześni „wrogowie”, kiedyś będą stali w niebie obok nas. Stąd potrzeba miłosierdzia, przebaczenia i nieustannego nawrócenia do prawd Ewangelicznych.

2. „Wielki już czas, o Panie! Zabierz moje życie, bo nie jestem lepszy od moich przodków” (1 Krl 19, 4)

Bóg nie pozwolił Eliaszowi, aby zakończył wielkie dzieło prorocze, upominania narodu wybranego. Deklaracja Eliasza była jasna: „Eliasz zaś odpowiedział: «Żarliwością rozpałem się o chwałę Pana, Boga Zastępów, gdyż Izraelici opuścili Twoje przymierze, rozwalili Twoje ołtarze i Twoich proroków zabili mieczem. Tak, że ja sam tylko zostałem, a oni godzą jeszcze i na moje życie»” (1 Krl 19, 8).

Wszelkie nasze trudności w głoszeniu Chrystusa obecnego w Eucharystii i obecnego wśród nas, to wielkie zadanie prorocze. Obok nas są ludzie wąpiący, załamani życiowo, schorowani i deklarujący, że ich sytuacja jest beznadziejna. I nas ogarniają zwątpienia, kiedy słyszymy o kryzysie w Kościele, o kryzysie powołań, o kryzysie z powodu pandemii. Na te trudności powinniśmy spojrzeć oczami wiary, ponieważ Bóg jest z nami!

---

96 Por. J. Twardowski, *Śpieszmy się*, [online:] https://poezja.org/wz/Twardowski_Jan/1313/%C5%9Apieszmy_si%C4%99 [dostęp: 11.01.2022].

3. „Bracia: Nie zasmucajcie Bożego Ducha Świętego, którym zostaliście opieczętowani na dzień odkupienia” (Ef 4, 30)

Upomina nas św. Paweł w Liście do Efezjan, i wskazuje na cechy człowieka wiary: „Niech zniknie spośród was wszelka gorycz, uniesienie, gniew, wrzaskliwość, znieważanie – wraz z wszelką złością. Bądźcie dla siebie nawzajem dobrzy i miłośni!” (Ef 4, 31).

Mamy postępować dobrze, mamy przebaczać braciom, bo Bóg nieustannie przebacza nam nasze winy, a dzieje się to za przyczyną Jezusa Chrystusa.

Mamy być naśladowcami Boga! Czyż to nie jest największy zaszczyt? Przecież na tym polega sens naszej wiary i zaufania do życia z Bogiem na stałe, na wieki!

To, co dzieje się podczas Mszy św. to największy dar ofiary Chrystusa i nasz, składany Bogu Ojcu. Nasza wiara jest tak blisko Boga, możemy Go dotykać i się Nim karmić.

4. „Żydzi szemrali przeciwko Jezusowi, dlatego że powiedział: «Ja jestem chlebem, który z nieba zstąpił»” (J 6, 41)

Dlaczego szemrali? Jeszcze nie znali całego dzieła zbawienia Chrystusa. Jeszcze Chrystus z cierpliwością nauczał, wskazywał przez siebie na Boga Ojca, wskazywał na dzieła zbawienia, wskazywał na uzdrowienia i na moc wskrzeszania do życia wiecznego: „Nikt nie może przyjść do Mnie, jeżeli go nie pociągnie Ojciec, który Mnie posłał; Ja zaś wskrzeszę go w dniu ostatecznym” (J 6, 44). Nie tylko dokonać się miała Eucharystia, ale dokonywać się miało życie wieczne dla wszystkich wierzących.

Taką prawdą mamy się pocieszać, mamy pomagać wątpiącym, chorym i umierającym, głosząc Chrystusa zmartwychwstałego. Wszelkie

kłamstwo, niesprawiedliwość, wszelkie krzywdy ludzkie przeminą, a nawet mocą Boga zostaną zastąpione przebaczeniem i miłością.

W nauce Chrystusa jest ostateczne wskazanie: „To jest chleb, który z nieba zstępuje: kto go je, nie umrze” (J 6, 50).

W niecierpliwości naszej wiary domagamy się, tak jak Żydzi, aby zobaczyć Boga, aby go dotknąć i doświadczyć Jego mocy. Szczególnie to czynimy w obliczu wielu zagrożeń doczesnego życia. Tymczasem Chrystus wskazuje na siebie, na Eucharystię, na obecność w niej mocy Boga. I to powinno nam wystarczyć, bo nie ma większej miłości od tej, jeśli ktoś oddaje życie swoje za przyjaciół! (por. J 15, 13-17).

5. Z nauczania papieskiego

„Gorącym pragnieniem chrześcijanina jest, aby cała rodzina ludzka mogła wzywać Boga jako «naszego Ojca». Oby wszyscy ludzie nauczyli się wraz z Synem Jednorodzoną modlić do Ojca i prosić Go słowami, których sam Jezus nas nauczył, by umieli święcić Go, żyjąc zgodnie z Jego wolą, a także by mieli potrzebny chleb codzienny, by byli wyrozumiali i wspaniałomyślni wobec tych, którzy zawinili, by nie byli poddawani nadmiernym próbom i zostali uwolnieni od zła (por. Mt 6, 9-13)”⁹⁷.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 34

„Wysławiajcie razem ze mną Pana,
wspólnie wywyższajmy Jego imię.
Szukałem pomocy u Pana, a On mnie wysłuchał
i wyzwolił od wszelkiej trwogi”.

---

97 Benedykt XVI, *Encyklika Caritas in veritate. O integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie*, Wydawnictwo M, Kraków 2009, s. 93.

XXI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Joz 24, 1-2a. 15-17. 18b; Ps 34 (33), 2-3. 16-17. 18-19. 20-21. 22-23;
Ef 5, 21-32; Por. J 6, 63c. 68c; J 6, 55. 60-69.

I CZYTANIE (Joz 24, 1-2a. 15-17. 18b)

Jozue zgromadził w Sychem wszystkie pokolenia Izraela. Wezwał też starszych Izraela, jego książąt, sędziów i zwierzchników, którzy się stawili przed Bogiem. Jozue przemówił wtedy do całego narodu: „Gdyby wam się nie podobało służyć Panu, rozstrzygnijcie dziś, komu służyć chcecie, czy bóstwom, którym służyli wasi przodkowie po drugiej stronie Rzeki, czy też bóstwom Amorytów, w których kraju zamieszkaliście. Ja sam i mój dom służyć chcemy Panu”. Naród wówczas odrzekł tymi słowami: „Dalecy jesteśmy od tego, abyśmy mieli opuścić Pana, a służyć cudzym bogom. Czyż to nie Pan, Bóg nasz, wyprowadził nas i przodków naszych z ziemi egipskiej, z domu niewoli? Czyż nie On przed oczyma naszymi uczynił wielkie znaki i ochraniał nas przez całą drogę, którą szliśmy, i wśród wszystkich ludów, pomiędzy którymi przechodziliśmy? My również chcemy służyć Panu, bo On jest naszym Bogiem”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 34 (33), 2-3. 16-17. 18-19. 20-21. 22-23)

REFREN: Wszyscy zobaczcie, jak nasz Pan jest dobry
Będę błogosławił Pana po wieczne czasy,
Jego chwała będzie zawsze na moich ustach.
Dusza moja chlubi się Panem,
niech słyszą to pokorni i niech się weselą.

Oczy Pana zwrócone na sprawiedliwych,
uszy Jego otwarte na ich wołanie.

Pan zwraca swe oblicze przeciw zło czyniącym,
by pamięć o nich wymazać z ziemi.

Pan słyszy wołających o pomoc
i ratuje ich od wszelkiej udręki.
Pan jest blisko ludzi skruszonych w sercu,
ocala upadłych na duchu.

Liczne są nieszczęścia, które cierpi sprawiedliwy,
ale Pan go ze wszystkich wybawia.
On czuwa nad każdą jego kością
i żadna z nich nie zostanie złamana.

Zło sprowadza śmierć na grzesznika,
wrogów sprawiedliwego spotka kara.
Pan odkupi dusze sług swoich,
nie zazna kary, kto się do Niego ucieka.

II CZYTANIE (Ef 5, 21-32)

Bracia: Bądźcie sobie wzajemnie poddani w bojaźni Chrystusowej. Żony niechaj będą poddane swym mężom, jak Panu, bo mąż jest głową żony, jak i Chrystus – Głową Kościoła: On – Zbawca Ciała. Lecz jak Kościół poddany jest Chrystusowi, tak i żony mężom – we wszystkim. Mężowie, miłujcie żony, bo i Chrystus umiłował Kościół i wydał za niego samego siebie, aby go uświęcić, oczyściwszy obmyciem wodą, któremu towarzyszy słowo, aby samemu sobie przedstawić Kościół jako chwalebny, niemający skazy czy zmarszczki, czy czegoś podobnego, lecz aby był święty i nieskalany. Mężowie powinni miłować swoje żony, tak jak własne ciało. Kto miłuje swoją żonę, siebie samego miłuje. Przecież nigdy nikt nie odnosił się z nienawiścią do własnego ciała, lecz każdy je żywi i pielęgnuje, jak i Chrystus – Kościół, bo jesteśmy członkami

Jego Ciała. Dlatego opuści człowiek ojca i matkę, a połączy się z żoną swoją, i będą dwoje jednym ciałem. Tajemnica to wielka, a ja mówię: w odniesieniu do Chrystusa i do Kościoła.

AKLAMACJA (por. J 6, 63c. 68c)

Słowa Twoje, Panie, są duchem i życiem. Ty masz słowa życia wiecznego.

EWANGELIA (J 6, 55. 60-69)

W synagodze w Kafarnaum Jezus powiedział: „Ciało moje jest prawdziwym pokarmem, a Krew moja jest prawdziwym napojem”. A wielu spośród Jego uczniów, którzy to usłyszeli, mówiło: „Trudna jest ta mowa. Któż jej może słuchać?”. Jezus jednak, świadom tego, że uczniowie Jego na to szemrali, rzekł do nich: „To was gorszy? A gdy ujrzycie Syna Człowieczego wstępującego tam, gdzie był przedtem? To Duch daje życie; ciało na nic się nie zda. Słowa, które Ja wam powiedziałem, są duchem i są życiem. Lecz pośród was są tacy, którzy nie wierzą”. Jezus bowiem od początku wiedział, którzy nie wierzą, i kto ma Go wydać. Rzekł więc: „Oto dlaczego wam powiedziałem: Nikt nie może przyjść do Mnie, jeżeli nie zostało mu to dane przez Ojca”. Od tego czasu wielu uczniów Jego odeszło i już z Nim nie chodziło. Rzekł więc Jezus do Dwunastu: „Czyż i wy chcecie odejść?”. Odpowiedział Mu Szymon Piotr: „Panie, do kogo pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego. A my uwierzyliśmy i poznaliśmy, że Ty jesteś Świętym Bożym”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Słowa Twoje, Panie, są duchem i życiem. Ty masz słowa życia wiecznego” (por. J 6, 63c. 68c).

Słuchamy naszego Pana Jezusa Chrystusa w każdą niedzielę, zastanawiamy się, co każdego tygodnia pragnie nam powiedzieć i jak pragnie prowadzić oraz doskonalić naszą duchową ścieżkę życia. Wielokrotnie w Ewangeliach i innych czytaniach znajdujemy wskazania nawet bezpośrednio, wprawdzie pochodzące z całej historii zbawienia, są jednak nadal aktualne w sensie moralnym i duchowym.

Nieustannie jesteśmy wdzięczni za ten dar Słowa, czujemy się pewniejsi, kiedy Bóg do nas mówi i niemal bezpośrednio wskazuje na wartości, którymi powinien żyć każdy wyznawca Chrystusa.

Jesteśmy wdzięczni za wielki dar, którym było przyjście Chrystusa na ziemię. Otrzymaliśmy całą historię zbawienia, od narodzenia Chrystusa, aż do Jego wniebowstąpienia. Do tej historii dołączone jest nauczanie płynące ze Starego Testamentu, które opisuje całą historię dialogu człowieka z Bogiem Ojcem, Stworzycielem nieba i ziemi.

Tajemnica Trójcy Przenajświętszej objawiona przez Syna Bożego, przybliża nam naturę Boga, a działanie Trzech Osób Boskich nieustannie czuwa nad nami i nad naszymi bliźnimi.

Chrystus przed swoim odejściem do Ojca Niebieskiego, zebrał apostołów i założył Kościół. Społeczność ludzi wierzących, których głową jest Syn Boży – Jezus Chrystus. Właśnie przez Kościół i w kościele słyszymy słowo Boże, które jest „duchem i życiem”.

Zarówno Stary Testament, jak i Nowy Testament przekazują słowo Boże, które ma przekonać każdego człowieka dobrej woli o życiu wiecznym. Takie życie jest stworzone i dane człowiekowi jako największa nadzieja trwania z Bogiem na wieki. O tym wprost mówi Jezus Chrystus:

„I rzekł do nich: «Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu! Kto uwierzy i przyjmie chrzest, będzie zbawiony; a kto nie uwierzy, będzie potępiony. Ja mam słowa życia wiecznego, kto uwierzy i ochrzci się będzie zbawiony»” (Mr 16, 15-16).

Na trudne świadectwo Syna Bożego na temat Eucharystii „Odpowiedział Mu Szymon Piotr: «Panie, do kogóż pójdziemy? Ty masz słowa życia wiecznego. A myśmy uwierzyli i poznali, że Ty jesteś Świętym Boga»” (J 6, 68-69).

2. „Gdyby wam się nie podobało służyć Panu, rozstrzygnijcie dziś, komu służyć chcecie” (Joz 24, 15)

„Gdyby wam się nie podobało służyć Panu, rozstrzygnijcie dziś, komu służyć chcecie” (Joz 24, 15) – zapytał Jozue⁹⁸ Izraelitów, ze wszystkich pokoleń w Sychem⁹⁹.

W całej historii zbawienia zdarzały się takie momenty, w których naród wybrany musiał się opowiedzieć, po której stronie wiary się znajduje. Albo wyznawano pogaństwo, albo wyznawano monoteistyczną religię, o Jednym i Osobowym Bogu. To wyznanie, jak słyszymy, zachowywało zawsze wolną wolę. Religia, a w niej wiara, zawsze była dobrowolna, bowiem Bóg nie pragnie wyznawców jako niewolników, ale jako wolne stworzenia, które oddają część Bogu w duchu i prawdzie. Chrystus powiedział: „Nadchodzi jednak godzina, owszem już jest, kiedy to prawdziwi czciciele będą oddawać cześć Ojcu w Duchu i prawdzie,

---

98 Jozue był synem Nuna i pochodził z pokolenia Efraima. Urodził się jeszcze w Egipcie w trakcie niewoli. W Biblii pojawia się jako uczeń i następca Mojżesza, dzięki temu uczestniczył we wszystkich ważnych wydarzeniach – był na górze Synaj w trakcie otrzymania przykazań. [online:] <https://zyciorisy.pl/bibliografia/jozue/> [dostęp: 18.08.2021].

99 Jozue odnowił dwukrotnie w Sychem przymierze z Jahwe: jest o tym mowa w Joz. 8, 30-35 oraz Joz 24. [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Sychem> [dostęp: 18.08.2021].

a takich to czcicieli chce mieć Ojciec. Bóg jest duchem: potrzeba więc, by czciciele Jego oddawali Mu cześć w Duchu i prawdzie” (J 4, 23-24).

Dlaczego opowiadamy się za Bogiem, za Chrystusem? W naszym człowieczeństwie mamy do czynienia ze sprawami ciała i ducha, ciało jest przemijające, duch natomiast jest wieczny, niematerialny. Nasza dusza wypowiada się poprzez uczucia miłości, poprzez pragnienie dobra, nasze myślenie, planowanie i wprowadzanie wartości, które mówią i świadczą o naszej godności i wartości. Nie jesteśmy tylko materią i przemijającą inteligencją, za nami stoi wielki depozyt wiary, który otrzymujemy od Boga. Otrzymujemy go pośrednio w dziele stworzenia świata i w dziele bezpośredniego Objawienia dokonanego przez Syna Bożego.

3. „Bracia: Bądźcie sobie wzajemnie poddani w bojaźni Chrystusowej” (Ef 5, 21)

To wezwanie św. Pawła zawarte w Liście do Efezjan potwierdza naszą duchowość. Mamy być dobrymi, bo Chrystus jest dobry. Dobroć, a nawet dar przebaczenia, ma sens tylko w odniesieniu do spraw ducha. W dalszej kolejności św. Paweł kieruje wezwania na temat miłości małżeńskiej i rodzinnej. Każde małżeństwo, każda rodzina na różnych etapach życia doświadczą dobra płynącego z ciała, ale najważniejszą podstawą trwania człowieka w małżeństwie i rodzinie jest miłość, która pochodzi od Boga.

Widzimy poważne i rozszerzające się kryzysy współczesnych małżeństw i rodzin, pytamy o przyczyny. Prowadzone są badania socjologiczne i psychologiczne. Wynika z nich, że najpoważniejszą słabością człowieka jest jego egoizm, samolubstwo, zamykanie się w sobie – czyli brak miłości i wiary w Boga i drugiego człowieka, nawet tego najbliższego jak żona, mąż, dziecko.

4. „To Duch daje życie; ciało na nic się nie zda. Słowa, które Ja wam powiedziałem, są duchem i są życiem” (J 6, 63)

Słowa te wypowiedział Chrystus do uczniów i apostołów. Część z nich nic nie zrozumiała, szczególnie wtedy, kiedy usłyszeli o Eucharystii i odeszli. Rozumieli tylko to, co było widać, słyszać, a czasami można się było uzdrowić albo nakarmić. Zawsze czekali na cud materialny, korzystny tylko dla ciała.

Tymczasem „Bóg jest duchem” i człowiek także odkrywa prawdę o wartości własnej duszy, która wyraża się inteligencją, rozumem i pozytywnymi uczuciami. W tych wartościach ciała i ducha należy nam się odnajdywać, weryfikować, odkrywać wartości: miłość, prawdę, sprawiedliwość, pokój, wolność i solidarność.

W ostatecznym moralnym rozrachunku pozostaną tylko wartości ducha, za które będzie nas rozliczał Stwórca nieba i ziemi – Zbawiciel Jezus Chrystus i Duch Święty – który napełnia nas niematerialnym dobrem miłości i przebaczenia.

5. Z nauczania papieskiego

„Cel drogi wszechświata to Boża pełnia, którą osiągnął już zmartwychwstały Chrystus, będący fundamentem powszechnego dojrzewania. W ten sposób dodajemy kolejny argument, aby odrzucić wszelkie despotyczne i nieodpowiedzialne panowanie człowieka nad innymi stworzeniami. My sami nie jesteśmy ostatecznym celem wszystkich innych stworzeń. Wszystkie zmierzają wraz z nami i przez nas ku ostatecznemu kresowi, jakim jest Bóg w transcendentalnej pełni, gdzie zmartwychwstały Chrystus wszystko ogarnia i oświeca”¹⁰⁰.

---

100 Franciszek, *Encyklika Laudato Si'. W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015, s. 54-55.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 34

„Będę błogosławił Pana po wieczne czasy,
Jego chwała będzie zawsze na moich ustach.
Dusza moja chlubi się Panem,
niech słyszą to pokorni i niech się weselą”.

XXII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Pwt 4, 1-2. 6-8; Ps 15 (14), 1b-2. 3 i 4b. 4c-5; Jk 1, 17-18. 21b-22. 27;
Mk 7, 1-8a. 14-15. 21-23.

I CZYTANIE (Pwt 4, 1-2. 6-8)

Mojżesz powiedział do ludu: „A teraz, Izraelu, słuchaj praw i nakazów, które uczę was wypełniać, abyście żyli i doszli do posiadania ziemi, którą wam daje Pan, Bóg waszych ojców. Nic nie dodacie do tego, co ja wam nakazuję, i nic z tego nie odejmiecie, zachowując nakazy Pana, Boga waszego, które na was nakładam. Strzeżcie ich i wypełniajcie je, bo one są waszą mądrością i umiejętnością w oczach narodów, które usłyszawszy o tych prawach, powiedzą: «Z pewnością ten wielki naród to lud mądry i rozumny». Bo któryż wielki naród ma bogów tak bliskich, jak Pan, Bóg nasz, ilekroć Go wzywamy? Któryż wielki naród ma prawa i nakazy tak sprawiedliwe, jak całe to Prawo, które ja wam dziś daję?»

PSALM RESPONSORIJNY (Ps 15 (14), 1b-2. 3 i 4b. 4c-5)

REFREN: Prawy zamieszka w domu Twoim, Panie
Kto będzie przebywał w Twym przybytku, Panie,
kto zamieszka na Twej górze świętej?
Ten, kto postępuje nienagannie, działa sprawiedliwie
i mówi prawdę w swym sercu.

Kto swym językiem oszczerstw nie głosi,
kto nie czyni bliźniemu nic złego
i nie ubliża swoim sąsiadom,
ale szanuje tego, który oddaje cześć Bogu.

Kto dotrzyma przysięgi niekorzystnej dla siebie,
kto nie daje swych pieniędzy na lichwę
i nie da się przekupić przeciw niewinnemu.
Kto tak postępuje, nigdy się nie zachwieje.

II CZYTANIE (Jk 1, 17-18. 21b-22. 27)

Bracia moi umiłowani: Każde dobro, jakie otrzymujemy, i wszelki dar doskonały zstępują z góry, od Ojca światel, u którego nie ma przemiany ani cienia zmienności. Ze swej woli zrodził nas przez słowo prawdy, byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń. Przyjmijcie w duchu łagodności zaszczepione w was słowo, które ma moc zbawić dusze wasze. Wprowadzajcie zaś słowo w czyn, a nie bądźcie tylko słuchaczami oszukującymi samych siebie. Religijność czysta i bez skazy wobec Boga i Ojca jest taka: opiekować się sierotami i wdowami w ich utrapieniach i zachować siebie samego nieskażonym wpływami świata.

AKLAMACJA (Jk 1, 18)

Ze swej woli zrodził nas Ojciec przez słowo prawdy, byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń.

EWANGELIA (Mk 7, 1-8a. 14-15. 21-23)

U Jezusa zebrali się faryzeusze i kilku uczonych w Piśmie, którzy przybyli z Jerozolimy. I zauważyli, że niektórzy z Jego uczniów brali posiłek nieczystymi, to znaczy nieobmytymi rękami. Faryzeusze bowiem, i w ogóle Żydzi, trzymając się tradycji starszych, nie jedzą, jeśli sobie rąk nie obmyją, rozluźniając pięść. I gdy wrócą z rynku, nie jedzą, dopóki się nie obmyją. Jest jeszcze wiele innych zwyczajów, które przejęli i których przestrzegają, jak obmywanie kubków, dzbanków, naczyń miedzianych. Zapytali Go więc faryzeusze i uczeni w Piśmie: „Dlaczego Twoi uczniowie nie postępują według tradycji starszych, lecz jedzą nieczystymi rękami?”. Odpowiedział im: „Słusznie prorok

Izajasz powiedział o was, obłudnikach, jak jest napisane: «Ten lud czci Mnie wargami, lecz sercem swym daleko jest ode Mnie. Ale czci Mnie na próżno, ucząc zasad podanych przez ludzi». Uchyliście przykazanie Boże, a trzymacie się ludzkiej tradycji». Potem przywołał znowu tłum do siebie i rzekł do niego: „Słuchajcie Mnie, wszyscy, i zrozumcie! Nic nie wchodzi z zewnątrz w człowieka, co mogłoby uczynić go nieczystym; lecz to, co wychodzi z człowieka, to czyni człowieka nieczystym. Z wnętrza bowiem, z serca ludzkiego pochodzą złe myśli, nierząd, kradzieże, zabójstwa, cudzołóstwa, chciwość, przewrotność, podstęp, wyuzdanie, zazdrość, obelgi, pycha, głupota. Całe to zło z wnętrza pochodzi i czyni człowieka nieczystym”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Ze swej woli zrodził nas Ojciec przez słowo prawdy, byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń” (Jk 1, 18).

Wyznajemy wiarę w Boga Wszechmogącego, kiedy wyznajemy prawdę o stworzeniu i zbawieniu. Stworzenia dokonał Bóg Ojciec, a zbawienie dokonało się przez ofiarę Syna Bożego Jezusa Chrystusa. Te dwa dzieła Boże były przewidziane w mądrości Boga, i są skierowane dla moralnego dobra człowieka. Te dwa dzieła są prawdą, która ma dotrzeć do ludzkiej świadomości, bowiem Bóg się nie myli, ani nie pragnie wprowadzać człowieka w niewiedzę.

„Ze swej woli zrodził nas Ojciec” (Jk 1, 18) – stworzenie dokonało się i nadal się dokonuje, ponieważ Bóg podtrzymuje w trwaniu cały świat. Pragnie, aby wszelki dar życia się rozwijał i napełniał dobrami tą stworzoną rzeczywistość. Motywem stworzenia ze strony Boga, była i jest Jego miłość. W swojej doskonałości ta wartość jest kierowana do stworzenia, a szczególnie do człowieka.

Stworzenie przez „słowo prawdy” oznacza duchowe źródło stworzenia, bowiem i słowo i prawda są wartościami kierowanymi do nas. Bóg jest prawdą, bo w prawdzie nas stwarza. Bóg jest słowem, bo stwarza nas ze swojego Ducha – bo Bóg jest Duchem.

W aklamacji otrzymujemy także wyjaśnienie, rację i motyw stworzenia, oraz kto jest najważniejszy w tym dziele stworzenia: „[...] byśmy byli jakby pierwocinami Jego stworzeń” (Jk 1, 18).

Pierwociny to początek, załążek tego wielkiego dobra jakie spływa na świat i na człowieka. To początek wielkiego daru jakim jest życie i jednocześnie początek dzieła zbawienia, jakie otrzymuje człowiek. Ten początek w naszej wierze rozpoczyna się poczęciem bytu ludzkiego, a w wymiarze wiary odnosi się do aktu Chrztu Świętego.

Od samego początku należymy do Boga, do Jego miłości. Od samego początku, od naszego dzieciństwa wchodzimy do wielkiej rodziny zbawionych, do Kościoła, którego głową jest Jezus Chrystus.

2. „Mojżesz powiedział do ludu: «A teraz, Izraelu, słuchaj praw i nakazów [...]»” (Pwt 4, 1)

W taki sposób rozpoczęła się historia zbawienia, tak rozpoczął się początek mowy Boga do ludzi. W serca ludzkie zostały duchowo wlane „prawa i nakazy” – czyli wola Boga niezbędna do życia moralnego człowieka. Prawa i nakazy są zredagowane w Dziesięciu Przykazaniach Bożych. Uczymy się ich od dziecka, powtarzamy je w modlitwach i pacierzach, przekazujemy je z pokolenia na pokolenie ukazując ich potrzebę, niezmienność i trwałość. Każda religia i każdy kodeks prawny zachowuje te przykazania, bowiem bez ich zachowania nie ostoi się żadna społeczność. Bez przykazań Bożych ludzkość nie potrafi odkryć wartości podstawowych: miłości, sprawiedliwości, prawdy, wolności, pokoju i solidarności.

Bez pierwszego przykazania, że: „jest Jeden Bóg, który za dobre wynagradza, a za złe karze”¹⁰¹ wszelka moralność traci sens, a człowiek człowiekowi staje się wilkiem, zdrajcą, zabójcą, kłamcą, duchowo staje się przerażającym złem.

Prawa i nakazy moralne odnoszą się do człowieka, do bytu rozumnego, który potrafi rozróżnić dobro od zła. Na tym polega nasza wielkość, nasza godność i nasze wzajemne zaufanie. Bóg jest miłością, dlatego każdy z nas ma kierować się miłością. Przykazanie miłości objawił nam Chrystus na drzewie krzyża, a wcześniej potwierdził prawa

---

101 Główne prawdy wiary: 1. Jest jeden Bóg, 2. Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobre wynagradza, a za złe karze. Por. *Mały katechizm*, oprac. M. Wojciechowski, Wydawnictwo Petrus, Kraków 2012, s. 8.

i nakazy starotestamentalne¹⁰² – „Nie sądzicie, że przyszedłem znieść prawo albo Proroków. Nie przyszedłem znieść, ale wypełnić. Zaprawdę bowiem powiadam wam: Dopóki niebo i ziemia nie przeminą, ani jedna jota, ani jedna kreska nie zmieni się w Prawie, aż się wszystko spełni” (Mt 5, 17-19).

3. „Kaźde dobro, jakie otrzymujemy, i wszelki dar dosko-
nały zstępują z góry” (Jk 1, 17)

O tej prawdzie poucza nas św. Jakub w swoim Liście. Dobro jakie powstaje w naszej świadomości w naszej duszy ma swój początek w Bogu. Nie myślm, że sami jesteśmy dobrymi z natury. Dobrym jest Bóg, który duchowo uzdalnia człowieka do czynienia dobra.

Zapytajmy się o sprawę podstawową: A skąd pochodzi zło, które tak bardzo nas dotyka, zasmuca, a nawet niszczy? Wielokrotnie pytamy ludzi źle postępujących, o ich motyw działania. Czy nie znali przykazań Bożych? Odpowiadają, że znali, ale kierowali się własną wolą, własnym planem i decyzją. Końcem takiej postawy jest krzywda innych ludzi, a także duchowa strata. Zamiast Boga stawiają na pierwszym miejscu własny egoizm.

4. „Ten lud czci Mnie wargami, lecz sercem swym daleko
jest ode Mnie” (Mk 7, 6)

W Ewangelii św. Marka wprost postawiony przez Chrystusa zarzut. Ten zarzut odnosi się także do nas. Z pięknej naszej wiary, która ma podstawy w nauczaniu starotestamentalnym i objawieniu pozytywnym – czyli bezpośrednim spotkaniem Boga z człowiekiem. Potrafimy

---

102 „Któryż wielki naród ma prawa i nakazy tak sprawiedliwe, jak całe to Prawo, które ja wam dziś daję?” (Pwt 4, 8).

zatrzymać się i skarłowacieć duchowo na wymyślonych ludzkich zwyczajach, obrzędach i przesądach. Łapiemy się za guzik, spluwamy trzykrotnie, chodzimy do wróżki, czytamy horoskopy, godzinami dzwoniemy do przepowiadaczy przyszłości.

A wiara nasza zawarta jest przede wszystkim w modlitwie, adoracji, Eucharystii i życzliwości do naszych bliźnich. Boga czcimy duchem, bo Bóg jest Duchem. Chrystusowi oddajemy cześć i chwałę w sakramentach świętych sprawowanych w kościele. Boga czcimy dobrymi czynami, na korzyść bliźnich. Przecież do nas kierowane są słowa: „Religijność czysta i bez skazy wobec Boga i Ojca jest taka: opiekować się sierotami i wdowami w ich utrapieniach i zachować siebie samego nieskażonym wpływami świata” (Jk 1, 27).

Świat bez Boga, wiary i moralności ma swój koniec. Zło jest doczesne tu i teraz, możemy z niego „korzystać”. Ludzie wiary i miłosierdzia Bożego kierują się mądrością, która pochodzi z wysoka, jest zawarta w przykazaniach Bożych a szczególnie w przykazaniu miłości!

5. Z nauczania papieskiego

„[...] fakt wiary w Boga i oddawania Mu czci nie gwarantuje życia, jakie podoba się Bogu. Osoba wierząca może nie być wierna temu, czego ta sama wiara od niej wymaga, a jednak może czuć się blisko Boga i uważać się za godniejszą od innych. Istnieją jednak sposoby przeżywania wiary, które ułatwiają otwarcie serca na braci, a to będzie gwarancją autentycznego otwarcia na Boga. Św. Janowi Chryzostomowi udało się bardzo jasno wyrazić to wyzwanie dla chrześcijan: «Chcesz czcić ciało Chrystusa? Nie dopuść, aby było nagie. Uczciwszy Je jedwabnymi szatami w świątyni, nie pozwól, by na zewnątrz umierało z zimna z powodu nagości»”¹⁰³.

---

103 Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti. O braterstwie i przyjaźni społecznej*, Wydawnictwo M, Kraków 2020, s. 52-53.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 15

„Kto swym językiem oszczerstw nie głosi,
kto nie czyni bliźniemu nic złego
i nie ubliża swoim sąsiadom,
ale szanuje tego, który oddaje cześć Bogu.

Kto dotrzyma przysięgi niekorzystnej dla siebie,
kto nie daje swych pieniędzy na lichwę
i nie da się przekupić przeciw niewinnemu.
Kto tak postępuje, nigdy się nie zachwieje”.

XXIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Iz 35, 4-7a; Ps 146 (145), 6c-7. 8-9a. 9b-10; Jk 2, 1-5; Mt 4, 23; Mk 7, 31-37.

I CZYTANIE (Iz 35, 4-7a)

Powiedzcie małoduszny: „Odważi! Nie bójcie się! Oto wasz Bóg, oto pomsta; przychodzi Boża odpłata; On sam przychodzi, by was zbawić”. Wtedy przejrzą oczy niewidomych i uszy głuchych się otworzą. Wtedy chromy wyskoczy jak jelen i język niemych wesoło wykrzyknie. Bo trysną zdroje wód na pustyni i strumienie na stepie; spieczona ziemia zmieni się w pojezierze, spragniony kraj w krynice wód.

PSALM RESPONSOJNY (Ps 146 (145), 6c-7. 8-9a. 9b-10)

REFREN: Chwał, duszo moja, Pana, Stwórcę swego
Bóg wiary dochowuje na wieki,
uciśnionym wymierza sprawiedliwość,
chlebem karmi głodnych,
wypuszcza na wolność uwięzionych.

Pan przywraca wzrok ociemniałym,
Pan dźwiga poniżonych.
Pan kocha sprawiedliwych,
Pan strzeże przybyszów.

Ochronia sierotę i wdowę,
lecz występnych kieruje na bezdroża.
Pan króluje na wieki,
Bóg twój, Syjonie, przez pokolenia.

II CZYTANIE (Jk 2, 1-5)

Bracia moi, niech wiara wasza w Pana naszego, Jezusa Chrystusa uwielbionego, nie ma względu na osoby. Bo gdyby przyszedł na wasze zgromadzenie człowiek przystrojony w złote pierścienie i bogatą szatę i przybył także człowiek ubogi w zabrudzonej szacie, a wy spojrzycie na bogato przyodzianego i powiecie: „Ty usiądź na zaszczytnym miejscu”, do ubogiego zaś powiecie: „Stań sobie tam albo usiądź u podnóżka mojego”, to czy nie czynicie różnic między sobą i nie stajecie się sędziami przewrotnymi? Posłuchajcie, bracia moi umiłowani! Czy Bóg nie wybrał ubogich tego świata na bogatych w wierze oraz na dziedziców królestwa przyobiecanego tym, którzy Go miłują?

AKLAMACJA (Mt 4, 23)

Jezus głosił Ewangelię o królestwie i leczył wszelkie choroby wśród ludu.

EWANGELIA (Mk 7, 31-37)

Jezus opuścił okolice Tyru i przez Sydon przyszedł nad Jezioro Galilejskie, przemierzając posiadłości Dekapolu. Przeprowadzili Mu głuchoniemego i prosili Go, żeby położył na niego rękę. On wziął go na bok, z dala od tłumu, włożył palce w jego uszy i śliną dotknął mu języka; a spojrzawszy w niebo, westchnął i rzekł do niego: „Effatha”, to znaczy: Otwórz się. Zaraz otworzyły się jego uszy, więzy języka się rozwiązały i mógł prawidłowo mówić. Jezus przykazał im, żeby nikomu nie mówili. Lecz im bardziej przykazywał, tym gorliwiej to rozgłaszali. I przepętnieni zdumieniem mówili: „Dobrze wszystko uczynił. Nawet głuchym słuch przywraca i niemym mowę”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jezus głosił Ewangelię o królestwie i leczył wszelkie choroby wśród ludu” (Mt 4, 23).

Aklamacja przed Ewangelią z dzisiejszej niedzieli zwykłej wskazuje nam na sposób objawienia jakim posługiwał się Jezus Chrystus. „Jezus głosił Ewangelię o królestwie” (Mt 4, 23) – głoszenie prawdy i wszelkiej informacji przynależy do ludzi. To ludzie słyszą, analizują i zgadzają się z głoszoną prawdą. W tym wypadku Jezus głosił Ewangelię, czyli Dobrą Nowinę, prawdę nadzwyczajną, która dotyczy wszystkich ludzi. To głoszenie Ewangelii ciągle trwa, ponieważ każdy człowiek w każdym czasie swego życia potrzebuje Dobrej Nowiny, potrzebuje prawdy o doczesnym i przyszłym świecie. Możemy udawać, że wystarcza nam świat tylko doczesny, obecny, ale on przemija i z biegiem lat zaczynamy rozumieć wielkość i znaczenie Ewangelii.

Jezus głosił i nadal głosi Ewangelię o królestwie – czyli prawdę o zbawieniu, prawdę o takim czasie ludzkiego trwania, które nie przemija, ciągle może trwać. To królestwo jest wprawdzie nazwane po ludzku jako „królestwo”, ale ono jest nadzwyczajne, bo królem w tym królestwie jest sam Bóg Wszechmogący. To On sprawia, że Dobra Nowina jest ciągle aktualna, ciągle fascynuje ludzi i oferuje największą wartość jaką człowiek potrafi dostrzec i odkryć, tj. spotkać samego Boga Osobowego, chociaż duchowego.

Autentyczność i prawda o Ewangelii, o Dobrej Nowinie, była przez Chrystusa autoryzowana wielkimi znakami: „[Jezus] leczył wszelkie choroby wśród ludu” (Mt 4, 23).

Z doświadczenia wiemy, a szczególnie teraz w okresie licznych pandemii osobiście doświadczamy, że najważniejsze jest ludzkie zdrowie, a wraz z nim nasze życia w miarę stabilne i bezpieczne. Tak było

ze społeczeństwem za czasów Jezusa Chrystusa. Znak uzdrowienia, a nawet ponownego przywrócenia życia osobie zmarłej, był najbardziej przekonujący o mocy Boga jaka mieszka w osobie Jezusa Chrystusa.

Chrystus uzdrawiał ludzi za darmo, bez specjalnego wyróżniania i bez zasług. Zdrowie i życie otrzymywali ci, co uwierzyli. Wielokrotnie padało to pytanie ze strony Chrystusa: Czy wierzysz?¹⁰⁴ Tak było przy wskrzeszeniu Łazarza, wtedy Chrystus powiedział:

„«Ja jestem zmartwychwstaniem i życiem. Kto we Mnie wierzy, choćby i umarł, żyć będzie. Każdy, kto żyje i wierzy we Mnie, nie umrze na wieki. Wierzysz w to?» Odpowiedziała Mu: «Tak, Panie! Ja wciąż wierzę, żeś Ty jest Mesjasz, Syn Boży, który miał przyjść na świat»” (J 11, 27).

Dzisiejsza liturgia słowa przypomina nam także te wielkie moce Boże, a szczególnie miłość i miłosierdzie – dzięki nim mamy możliwość modlitwy i prośby o nasze życie i zdrowie.

2. „Powiedzcie małoduszny: «Odwagi! Nie bójcie się! Oto wasz Bóg [...]»” (Iz 35, 4)

Tak zwraca się dzisiaj do nas prorok Izajasz. Wprawdzie było to dawno, w zamierzchłych czasach, ale relacja człowieka z Bogiem nadal trwa. Nie bądźmy małoduszni, czyli ludźmi bez wiary. Znamy bowiem już całą historię zbawienia, znamy całą Ewangelię – Dobrą Nowinę – możemy zatem przez wiarę przyłączać się do wielkich dzieł Boga i do miłosierdzia Jezusa Chrystusa.

Bóg Wszechmogący Jezus Chrystus zawsze przychodzi do nas: „On sam przychodzi, by was zbawić” (Iz 35, 4). To zbawienie trzeba przyjmować z wiarą i zaufaniem, że Bóg nie pragnie nas wprowadzać w błąd. Sami możemy analizować nasze ludzkie życie i sami możemy

---

104 Por. J 11, 3-7. 17. 20-27. 33b-45.

przekonywać się o Bożej Opatrzności oraz miłosierdziu Bożym. To miłosierdzie jest nam niezbędne.

Prorok Izajasz w pięknych słowach, poetyckich przedstawia radość duszy człowieka w takich spotkaniach z Bogiem przez wiarę: „Wtedy przejrzą oczy niewidomych i uszy głuchych się otworzą. Wtedy chromy wyskoczy jak jeleni i język niemych wesoło wykrzyknie” (Iz 35, 5-6a).

Radość autentycznej wiary jest przeogromna, wypływa z niej nadzieja na życie doczesne i wieczne, wypływa nadzieja nawet w momentach najtrudniejszych, bo „jeśli Bóg z nami, któż przeciwko nam?”¹⁰⁵.

3. „Bracia moi, niech wiara wasza w Pana naszego, Jezusa Chrystusa uwielbionego, nie ma względu na osoby”
(Jk 2, 1)

Tak nas poucza w Liście św. Jakub Apostoła¹⁰⁶. Wzgląd na osoby, ludzkie zwyczaje, podziały społeczne i majątkowe nie mają znaczenia wobec miłosierdzia Bożego. Wobec Boga wszyscy jesteśmy równi. Różnice między nami są tylko w kategoriach moralnych, czy i jak wypełniamy przykazania Boże, a szczególnie przykazanie miłości.

---

105 Hymn wdzięczności. „Cóż więc na to powiemy? Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam? On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał, jakże miałby także wraz z Nim wszystkiego nam nie darować? Któż może wystąpić z oskarżeniem przeciw tym, których Bóg wybrał? Czyż Bóg, który usprawiedliwia?” (Rz 8, 31-39).

106 Jakub Mniejszy (Młodszy) Apostoła, wcześniej Jakub syn Alfeusza (zm. 62) – jeden z dwunastu apostołów, zwany Mniejszym (dla odróżnienia od Jakuba Większego [Starszego] Apostoła), błędnie utożsamiany bywa z Jakubem Sprawiedliwym, najważniejszym z grona braci Pańskich (krewnych Jezusa) i jednym z filarów Kościoła jerozolimskiego (por. Dz 12,17 i 15, 13-21). Święty ten wymieniany jest w Modlitwie Eucharystycznej (Communicantes) Kanonu rzymskiego. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Jakub_Mniejszy_Aposto%C5%82 [dostęp: 1.09.2021].

Bogactwo nasze w całości jest zawarte w Chrystusie Jezusie, Panu naszym i Zbawicielu, to On jest Synem Boga, jest Bogiem i dokonuje naszego zbawienia. Deklaracja Boża jest wszechogarniająca, wszelkie ludzkie i ziemskie zło: „Pan mówi głosem Izajasza: «Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, jak śnieg wybieleją; choćby były czerwone jak purpura, staną się [białe] jak wełna»” (Iz 1, 18).

Aby dojść do tego bogactwa Bożego trzeba umacniać naszą wiarę. Ponownie św. Jakub Apostoł poucza: „Posłuchajcie, bracia moi umiłowani! Czy Bóg nie wybrał ubogich tego świata na bogatych w wierze oraz na dziedziców królestwa przyobiecane tym, którzy Go miłują?” (Jk 2, 5).

4. „Dobrze wszystko uczynił” (Mk 7, 37)

W czasie cudownego uzdrowienia niewidomego taka była opinia ówczesnych ludzi zgromadzonych wokół Chrystusa.

My dzisiaj także możemy oceniać wielkie dzieła Boże, one się dzieją wokół nas, dzieją się za pośrednictwem kościoła, w Słowie Bożym, w sakramentach, a szczególnie Bóg jest obecny w każdym dobrym naszym uczynku. Przypominamy sobie deklarację Chrystusa: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25, 40).

5. Z nauczania papieskiego

„Cały wszechświat, z jego różnorodnymi relacjami, najlepiej ukazuje niewyczerpane bogactwo Boga. Święty Tomasz z Akwinu stwierdził mądrze, że wielość i różnorodność «jest dziełem zamysłu pierwszego Twórcy – Boga», który chciał, aby «czego nie dostaje jednemu, dla przedstawienia dobroci Bożej, z drugiego można było uzupełnić», ponieważ Jego dobroć «nie może być wyczerpująco przedstawiona przez

jedno stworzenie». Dlatego musimy uchwycić różnorodność rzeczy w ich wielorakich relacjach. Wówczas lepiej rozumiemy znaczenie i sens każdego stworzenia, jeśli je podziwiamy w całości planu Bożego. Naucza tego *Katechizm*: «Współzależność stworzeń jest chciana przez Boga. Słońce i księżyc, cedr i mały kwiatek, orzeł i wróbel: niezmierna różnorodność i różnorodność stworzeń oznacza, że żadne z nich nie wystarcza sobie samemu. Istnieją one tylko we wzajemnej zależności od siebie, by uzupełniać się, służąc jedne drugim»¹⁰⁷.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 146

„Pan przywraca wzrok ociemniałym,
Pan dźwiga poniżonych.
Pan kocha sprawiedliwych,
Pan strzeże przybyszów”.

---

107 Franciszek, *Encyklika Laudato Si'. W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015, s. 57.

XXIV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Iz 50, 5-9a; Ps 116A (114), 1b-2. 3-4. 5-6. 8-9; Jk 2, 14-18;
Ga 6, 14; Mk 8, 27-35.

I CZYTANIE (Iz 50, 5-9a)

Pan Bóg otworzył mi ucho, a ja się nie oparłem ani się nie cofnąłem. Podałem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zasłoniłem mojej twarzy przed zniewagami i opluciem. Pan Bóg mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak gład i wiem, że wstydu nie doznam. Blisko jest Ten, który mnie uniewinni. Kto się odważy toczyć spór ze mną? Wystąpmy razem! Kto jest moim oskarżycielem? Niech się zbliży do mnie! Oto Pan Bóg mnie wspomaga. Któż mnie potępi?

PSALM RESPONSORIJNY (Ps 116A (114), 1b-2. 3-4. 5-6. 8-9)

REFREN: W krainie życia będę widział Boga
Miłuję Pana, albowiem usłyszał
głos mego błagania,
bo skłonił ku mnie swe ucho
w dniu, w którym wołałem.

Oplotły mnie więzy śmierci,
dosięgły mnie pęta Otchłani,
ogarnął mnie strach i udręka.
Ale wezwałem imienia Pana:
„Panie, ratuj moje życie!”

Pan jest łaskawy i sprawiedliwy,
Bóg nasz jest miłosierny.
Pan strzeże ludzi prostego serca:
byłem w niedoli, a On mnie wybawił.

Uchronił bowiem moją duszę od śmierci,
oczy od łez, nogi od upadku.
Będę chodził w obecności Pana
w krainie żyjących.

II CZYTANIE (Jk 2, 14-18)

Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków? Czy sama wiara zdoła go zbawić? Jeśli na przykład brat lub siostra nie mają odzienia lub brak im codziennego chleba, a ktoś z was powie im: „Idźcie w pokoju, ogrzejcie się i najedzcie do syta!” – a nie dacie im tego, czego koniecznie potrzebują dla ciała – to na co się to przyda? Tak też i wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie. Ale może ktoś powiedzieć: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Pokaż mi wiarę swoją bez uczynków, to ja ci pokażę wiarę na podstawie moich uczynków.

AKLAMACJA (Ga 6, 14)

Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat stał się ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata.

EWANGELIA (Mk 8, 27-35)

Jezus udał się ze swoimi uczniami do wiosek pod Cezareą Filipową. W drodze pytał uczniów: „Za kogo uważają Mnie ludzie?”. Oni Mu odpowiedzieli: „Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za jednego z proroków”. On ich zapytał: „A wy za kogo Mnie uważacie?”.

Odpowiedział Mu Piotr: „Ty jesteś Mesjasz”. Wtedy surowo im przykazał, żeby nikomu o Nim nie mówili. I zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy wiele musi wycierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że zostanie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. A mówił zupełnie otwarcie te słowa. Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać. Lecz On obrócił się i patrząc na swych uczniów, zgromił Piotra słowami: „Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, lecz po ludzku”. Potem przywołał do siebie tłum razem ze swoimi uczniami i rzekł im: „Jeśli ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, zachowa je”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat stał się ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata” (Ga 6, 14).

W dzisiejszej aklamacji przypominamy słowa św. Pawła Apostoła skierowane w Liście do Galatów, aby wierzący w Chrystusa nie popełniali błędu wywyższania się z powodu znajomości Ewangelii. Ta Dobra Nowina zawiera bowiem wielkie bogactwa wiedzy, mądrości i wiary. Tymi bogactwami ubogacani są ci, którzy wyznają wiarę w Jezusa Chrystusa Pana i Zbawiciela.

Wiara, która rodzi się w naszych sercach jest po części tajemnicą, sami nie wiemy, dlaczego udało nam się uwierzyć w wielkie tajemnice Bożego zbawienia. Zapewne stało się to mocą łaski samego Chrystusa i za zgodą naszej woli.

Teologicznie tłumaczymy tajemnicę wiary połączeniem się miłości Boga z miłością człowieka. Dlatego św. Paweł mógł powiedzieć: „Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa [...]” (Ga 6, 14).

Włączanie się w tajemnicę zbawienia przez wiarę, polega na przyjęciu prawdy o aktach zbawienia dokonanych przez Chrystusa – Jego męki, śmierci i zmartwychwstania. Łaska tych aktów zbawienia spływa na nas. Sam Chrystus pozwala, abyśmy włączali się w skutki działania Bożego, abyśmy rozumieli, doświadczali i przeżywali tajemnice zbawienia. To wszystko dzieje się bez naszej woli, wiara też jest łaską, czyli Bogiem w nas.

Świat się stał ukrzyżowanym działaniem Chrystusa, nadal jest krzyżowany, ponieważ nadal światu potrzeba łaski zbawienia, aby świat zrozumiał, że nie jest doskonały. Nadal dokonuje się wielkie zło – nasze

osobiste i zło innych ludzi, indywidualnych i społecznych. Potrzeba zatem korzystać z wielkich dzieł Bożego zbawienia.

2. „Pan Bóg mnie wspomaga” (Iz 50, 7)

Prorok Izajasz wspomina własne powołanie prorockie, wymienia wszelkie trudy i cierpienia wynikające z podjęcia obowiązku głoszenia prawdy o Bogu jedynym, prawdziwym, duchowym, ale obecnym w życiu każdego człowieka.

Wymienione katusze i cierpienia w proroczy sposób nawiązują do przyszłych cierpień Zbawiciela Jezusa Chrystusa: „Podałem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zasłoniłem mojej twarzy przed zniewagami i opluciem” (Iz 50, 6). Tak działo się z Chrystusem w czasie Jego męki. Chrystus podjął te akty zniewagi z miłości do człowieka, z miłości do nas. Zbawienie przez mękę i krzyż nie było łatwe, pomimo wszechmocy Boga, było trudne i jednocześnie przekonujące, było widoczne dla świadków i dla tych którzy przychodzą po nich.

Zbawienie przyszło przez Chrystusa w sposób historyczny, dokonało się w naturze ludzkiej i Boskiej Zbawiciela, było widoczne i nadal jest aktualne przez historię i przez wiarę wyznawców.

3. Czy sama wiara zdoła go zbawić?

Takie pytanie stawia nam dzisiaj św. Jakub, Kościół, a także nasze sumienie. Argumentacja św. Jakuba jest oczywista – wiara prawdziwa wyraża się poprzez dobre czyny. Wiara nie może być tylko teorią, która zbawia. Bóg jest Duchem, my także mamy życie duchowe, łączymy się z Bogiem duchowo, a zewnątrz akty kultu tylko potwierdzają naszą autentyczną więź z Nim. Stwierdzenie, że wiara bez uczynków jest

martwa, uświadamia nam prawdę i jednocześnie oskarża nas w wypadku zatrzymywania się tylko na zewnętrznych oznakach wiary.

Kompetencja wyznawanej wiary wskazywana przez św. Jakuba jest nadal aktualna: „Ale może ktoś powiedzieć: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Pokaż mi wiarę swoją bez uczynków, to ja ci pokażę wiarę na podstawie moich uczynków” (Jk 2, 18). Możemy porównywać się moralnie co do wykonywanego dobra, co do jego zakresów i trudności jakie trzeba pokonać, aby cały świat stawał się lepszym.

4. „Za kogo uważają Mnie ludzie?” (Mk 8, 27)

Takie pytanie jest stawiane dzisiaj nam, wierzącym i praktykującym. Odpowiedzi mogą być różne, zależne od wiedzy religijnej, zależne od doświadczeń życiowych, zależne od cierpień jakie ktokolwiek przechodził i prosił Boga o zmiłowanie, o pomoc.

Z zasady nasza postawa wobec Boga jest pretensjonalna, z zasady prosimy i jednocześnie wymagamy od Boga, aby czynił świat nasz według naszej woli. Mało pamiętamy o ilości naszego dobra jakie wprowadzamy w nasze i naszych najbliższych życie. Zatrzymujemy się na obietnicy Boga: „Proście, a będzie wam dane; szukajcie, a znajdziecie; kołaczcie, a otworzą wam. Albowiem każdy, kto prosi, otrzymuje; kto szuka, znajduje; a kołającemu otworzą” (Mt 7, 7-8).

Bóg spełnia swoje obietnice, ale na chrześcijańskim świecie także ciąży odpowiedź w duchu miłości, trzeba wykazywać się dobrem z naszej strony, trzeba własny świat i świat bliźnich zmieniać na lepszy. Przecież pamiętamy zachętę Chrystusa: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25, 40). Chrystus utożsamia się w miłości ze wszystkimi, nawet z tymi małej wiary.

5. Odpowiedział Mu Piotr

„Odpowiedział Mu Piotr: «Ty jesteś Mesjasz»” (Mk 8, 29). To było wyznanie wiary, pełne zaufania, poparte wieloma cudami uczynionymi przez Chrystusa, na które patrzyli apostołowie. Natomiast kiedy Chrystus przepowiadał swoje cierpienia, mękę i śmierć, wtedy reakcja św. Piotra była całkowicie inna: „Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać” (Mk 8, 32).

Święty Piotr myślał tylko po ludzku jak unikać cierpienia, męki i śmierci samego Boga. Reakcja Chrystusa była zdecydowana. Chrystus rozpoznał działanie i kuszenie tylko ludzkie, kuszenie samego złego ducha, odpowiedział: „Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, lecz po ludzku” (Mk 8, 33). Dalsze wskazania skierowane do słuchaczy były realne, w wierze trzeba wykazać się działaniem: „Jeśli ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, zachowa je” (Mk 8, 34-35).

Mamy zatem rozpoznawać nasze krzyże życiowe, podejmować je, a dla naszych bliźnich mamy je pomniejszać, a nawet niwelować. Na tym polega autentyczna miłość do Boga i do ludzi.

6. Z nauczania papieskiego

„Jego przebaczenie i zbawienie nie są czymś, co kupiliśmy lub co musimy nabyć za pomocą naszych uczynków lub wysiłków. On nam darmo przebacza i nas wyzwala. Jego ofiarowanie się na krzyżu jest czymś tak wielkim, że nie możemy i nie musimy płacić, musimy je tylko przyjąć z ogromną wdzięcznością i radością, że jesteśmy tak kochani,

zanim mogliśmy to sobie wyobrazić: «Bóg sam pierwszy nas umiłował» (1 J 4, 19)¹⁰⁸».

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 116

„Oplotły mnie więzy śmierci,
dosięgły mnie pęta Otchłani,
ogarnął mnie strach i udręka.
Ale wezwałem imienia Pana:
«Panie, ratuj moje życie!»”.

---

108 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 52.

XXV NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Mdr 2, 12. 17-20; Ps 54 (53), 3-4. 5. 6 i 8; Jk 3, 16-4, 3; 2 Tes 2, 14;
Mk 9, 30-37.

I CZYTANIE (Mdr 2, 12. 17-20)

Bezbożni mówili: „Zróbmy zasadzkę na sprawiedliwego, bo nam niewygodny: sprzeciwia się naszemu działaniu, zarzuca nam przekraczanie Prawa, wypomina nam przekraczanie naszych zasad karności. Zobaczmy, czy prawdziwe są jego słowa, wybadajmy, co będzie przy jego zgonie. Bo jeśli sprawiedliwy jest synem Bożym, Bóg ujmie się za nim i wyrwie go z rąk przeciwników. Dotknijmy go obelgą i katuszą, by poznać jego łagodność i doświadczyć jego cierpliwości. Zasądźmy go na śmierć haniebną, bo – jak mówił – będzie ocalony”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 54 (53), 3-4. 5. 6 i 8)

REFREN: Bóg podtrzymuje całe moje życie
Wybaw mnie, Boże, w imię Twoje,
mocą swoją broń mojej sprawy.
Boże, słuchaj mojej modlitwy,
nakłoń ucha na słowo ust moich.

Bo powstają przeciw mnie pyszni,
gwałtownicy czyhają na moje życie.
Nie mają oni Boga
przed swymi oczyma.

Oto mi Bóg dopomaga,
Pan podtrzymuje me życie.

Będę Ci chętnie składać ofiarę
i słać Tve imię, bo jest dobre”

II CZYTANIE (Jk 3, 16-4, 3)

Najmilsi: Gdzie zazdrość i żądza sporu, tam też bezład i wszelki występki. Mądrość zaś zstępująca z góry jest przede wszystkim czysta, dalej – skłonna do zgody, ustępliwa, posłuszna, pełna miłosierdzia i dobrych owoców, wolna od względów ludzkich i obłudy. Owoć zaś sprawiedliwości sięją w pokoju ci, którzy zaprowadzają pokój. Skąd się biorą wojny i skąd kłótnie między wami? Nie skądinąd, tylko z waszych żądź, które walczą w członkach waszych. Pożądacie, a nie macie, życie morderczą zazdrość, a nie możecie osiągnąć. Prowadzicie walki i kłótnie, a nic nie posiadacie, gdyż się nie modlicie. Modlicie się, a nie otrzymujecie, bo się źle modlicie, starając się jedynie o zaspokojenie swych żądź.

AKLAMACJA (2 Tes 2, 14)

Bóg wezwał nas przez Ewangelię, abyśmy dostąpili chwały Pana naszego, Jezusa Chrystusa.

EWANGELIA (Mk 9, 30-37)

Jezus i Jego uczniowie przemierzali Galileę, On jednak nie chciał, żeby ktoś o tym wiedział. Pouczał bowiem swoich uczniów i mówił im: „Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi. Ci Go zabiją, lecz zabity, po trzech dniach zmartwychwstanie”. Oni jednak nie rozumieli tych słów, a bali się Go pytać. Tak przyszli do Kafarnaum. Gdy był już w domu, zapytał ich: „O czym to rozprawialiście w drodze?”. Lecz oni milczeli, w drodze bowiem posprzeczałi się między sobą o to, kto z nich jest największy. On usiadł, przywołał Dwunastu i rzekł do nich: „Jeśli ktoś chce być pierwszym, niech będzie ostatnim ze wszystkich i sługą wszystkich”. Potem wziął dziecko, postawił je przed

nimi i objąwszy je ramionami, rzekł do nich: „Kto jedno z tych dzieci przyjmuje w imię moje, Mnie przyjmuje; a kto Mnie przyjmuje, nie przyjmuje Mnie, lecz Tego, który Mnie posłał”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Bóg wezwał nas przez Ewangelię, abyśmy dostąpili chwały Pana naszego, Jezusa Chrystusa” (2 Tes 2, 14).

Jako chrześcijanie szcycimy się z wybrania nas do godności uczniów Chrystusa, cieszymy się z całej pełni objawienia jakie otrzymujemy przez Kościół. W tym objawieniu zawarta jest cała mądrość Boża, nasze pochodzenie od Boga i nasze zaproszenie do życia z Bogiem, na zawsze.

Tę wiedzę i mądrość utwierdził w nas sam Jezus Chrystus przez głoszenie Ewangelii – Dobrej Nowiny dla każdego, kto pragnie realizować swoje życie zgodnie z prawdą i wartościami.

Jest jeden Bóg w Trzech Osobach, podstawową prawdą jest, że Jezus Chrystus przyszedł na ziemię jako Syn Boży i Zbawiciel, założył Kościół dla rozszerzania wiary w Boga wśród wszystkich narodów świata.

Dobro Ewangelii przekonuje nas o potrzebie wiary i zaufania do Boga, który nie może nas wprowadzać w błąd. Skutkiem zachowania wskazań Ewangelii jest nasze zbawienie: „[...] abyśmy dostąpili chwały Pana naszego, Jezusa Chrystusa” (2 Tes 2, 14).

Ostatecznym zwycięstwem Chrystusa nad złem i grzechami ludzkimi, była Jego męka. Śmierć i zmartwychwstanie oraz odejście do chwały Boga, do nieba.

Przez zbawcze dzieła Boże, w które wierzymy i wyznajemy, nazywamy się dziećmi Bożymi. Mamy przystęp do Boga (Ef 3, 12), z Bogiem, z Chrystusem możemy osiągnąć podobną chwałę, możemy tu na ziemi żyć pełnią Ewangelii, z nadzieją na spotkanie z Bogiem twarzą w twarz¹⁰⁹.

---

109 „Ujrzymy Boga twarzą w twarz i zobaczymy Go takim, jakim jest” (1J 3,2).

2. Na czym polega bezbożnictwo?

Odpowiada nam na to Księga Mądrości (Mdr 2, 12), to wszelkie podstępne myśli, zamiary i działania sprzeczne moralnie z nauczaniem Starego Testamentu i z Ewangelią. Są to: „[...] bo nam niewygodny: sprzeciwia się naszemu działaniu, zarzuca nam przekraczanie Prawa, wypomina nam przekraczanie naszych zasad karności” (Mdr 2, 12).

Krańcowym bezbożnictwem jest wystawianie samego Boga na próbę, aby zadziałał w obronie doczesnej bliźniego: „Bo jeśli sprawiedliwy jest synem Bożym, Bóg ujmie się za nim i wyrwie go z rąk przeciwników” (Mdr 2, 18). Złym działaniem nie można sprowokować Boga, na to człowiek otrzymał wolną wolę w działaniach, żeby ją wykorzystywał dla dobra moralnego.

Bezbożnictwo jest zuchwalstwem duchowym, chociaż uznaje istnienie Boga, pragnie sprawy Boga i sprawy poprawności moralnej wykorzystywać tylko do doczesnych własnych korzyści.

3. Źródła zła

Zastanawiamy się skąd na świecie jest tyle zła, tyle sprowokowanego cierpienia, nieszczęść i prześladowania? Dzisiaj otrzymujemy od św. Jakuba odpowiedź: „Gdzie zazdrość i żądza sporu, tam też bezład i wszelki występki” (Jk 3, 16). Zło rodzi się w sercach ludzkich, przez brak stosowania Ewangelii, człowiek popada w sidła złego myślenia i działania, dba tylko o siebie, kieruje się egoizmem. Wyrazem tego egoizmu jest zazdrość i żądza sporu, przywary ludzkich charakterów nieukształtowanych przez słowo Boże, przez miłość i miłosierdzie.

Mocą Bożą zło ostatecznie nie może opanować ludzkiego świata, chociaż wielokrotnie w historii panował „bezład i wszelki występki”, szczególnie w czasie wojen, konfliktów zbrojnych, społecznej

krzywdy, kłamstwa i obojętności nad losem biednych, chorych i bezradnych życiowo.

Jakie są metody, aby postawić tamę złu, które się budzi w sercach naszych? Święty Jakub proponuje modlitwę: „Modlicie się, a nie otrzymujecie, bo się źle modlicie, starając się jedynie o zaspokojenie swych żądz” (Jk 4, 3). Zła modlitwa zawiera podstawowy brak, nie ma tam miłości, przebaczenia, pojednania i pokoju. Modlić się o nieszczęście dla bliźniego jest obrażaniem samego Boga i obrażaniem godności człowieka jako dziecka Bożego, modlić się o nieszczęście bliźniego jest obrzydliwością i działaniem przeciw Duchowi Świętemu, który mieszka w nas ¹¹⁰.

4. „Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi”¹¹¹

Chrystus przewidywał swój los i swoją działalność na ziemi. Zadziwia nas ta pokora i taki rodzaj świadectwa, że Bóg przyszedł na ziemię w ludzkiej postaci i poddał się ludziom złym, zawistnym, żądnym władzy i panowania nawet nad Ewangelią – Dobrą Nowiną. Nieustannie

---

110 „A jeżeli mieszka w was Duch Tego, który Jezusa wskrzesił z martwych, to Ten, co wskrzesił Chrystusa «Jezusa» z martwych, przywróci do życia wasze śmiertelne ciała mocą mieszkającego w was swego Ducha. Jesteśmy więc, bracia, dłużnikami, ale nie ciału, byśmy żyć mieli według ciała. Bo jeżeli będziecie żyli według ciała, czeka was śmierć. Jeżeli zaś przy pomocy Ducha uśmiercać będziecie popędy ciała – będziecie żyli” (Rz 8, 11-13).

111 „A kiedy przebywali razem w Galilei, Jezus rzekł do nich: «Syn Człowieczy będzie wydany w ręce ludzi. Oni zabiją Go, ale trzeciego dnia zmartwychwstanie». I bardzo się zasmucili” (Mt 17, 22).

słyszemy w duszach ten straszliwy krzyk: „Na krzyż z nim¹¹²”, chociaż wszystkim dobrze czynił¹¹³.

5. „Potem wziął dziecko, postawił je przed nimi” (Mk 9, 36)

Pomimo wiedzy o swojej przyszłości, Chrystus okazał wielką miłość do człowieka: „Potem wziął dziecko, postawił je przed nimi” (Mk 9, 36). Dziecko niewiele znaczyło w tamtych czasach, a w naszych obecnych dziecko nadal potrzebuje opieki ludzkiej i Boskiej. Dziecko jest także przykładem słabości fizycznej, niedojrzałości umysłowej i zależności od rodziców. Mimo takiej prawdy i dzisiaj Chrystus stawia nam każdego człowieka przed oczyma, i wskazuje na wszelkie potrzeby ludzkie.

Dziecko jest także przykładem niewinności, zaufania do rodziców i nauczycieli, potencjalnie liczy na nieustanną opiekę starszych. Ich wartość, wartość dzieci, tak materialna, jak i duchowa jest doceniana przez Chrystusa, a nawet stawiana jak wzór do naśladowania.

Chrystus utożsamia się z dziećmi, stwierdza: „Kto jedno z tych dzieci przyjmuje w imię moje, Mnie przyjmuje; a kto Mnie przyjmuje, nie przyjmuje Mnie, lecz Tego, który Mnie posłał” (Mk 9, 37). Wskazanie na Boga Ojca jest znamienne, dowodzi wielkiej miłości Boga do każdego człowieka, do każdego z nas.

---

112 „Żołnierze zaprowadzili Go na wewnętrzny dziedziniec, czyli pretorium i zwołali całą kohortę. Ubrali Go w purpurę i upłótszy wieniec z ciernia włożyli Mu na głowę. I zaczęli Go pozdrawiać: «Witaj, Królu Żydowski!» Przy tym bili Go trzcina po głowie, pluli na Niego i przyklękając oddawali Mu hołd. A gdy Go wyszydzili, zdjęli z Niego purpurę i włożyli na Niego własne Jego szaty” (Mk 15, 16-20a).

113 „Znacie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła” (Dz 10, 38).

6. Z nauczania papieskiego

„Jeśli jesteś młody wiekiem, ale czujesz się słaby, zmęczony lub rozczarowany, proś Jezusa, aby cię odnowił. Z Nim nie brakuje nadziei. To samo można uczynić, jeśli czujesz się pogrążony w wadach, złych nawykach, egoizmie lub chorobliwej wygodzie. Jezus, pełen życia, chce ci pomóc, aby bycie młodym było warte zachodu. W ten sposób nie pozbawisz świata swego wkładu, który tylko ty możesz wnieść, będąc wyjątkowym i niepowtarzalnym, bo takim jesteś”¹¹⁴.

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 54

„Wybaw mnie, Boże, w imię Twoje,
mocą swoją broń mojej sprawy.
Boże, słuchaj mojej modlitwy,
nakłoń ucha na słowo ust moich”.

---

114 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 47.

XXVI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Lb 11, 25-29; Ps 19 (18), 8 i 10. 12-13. 14; Jk 5, 1-6; J 17, 17ba;
Mk 9, 38-43. 45. 47-48.

I CZYTANIE (Lb 11, 25-29)

Pan zstąpił w obłoku i mówił z Mojżeszem. Wziął z ducha, który był w nim, i przekazał go owym siedemdziesięciu starszym. A gdy spoczął na nich duch, wpadli w uniesienie prorockie. Nie powtórzyło się to jednak. Dwóch mężów pozostało w obozie. Jeden nazywał się Eldad, a drugi Medad. Na nich też zstąpił duch, bo należeli do wezwanych, tylko nie przyszli do namiotu. Wpadli więc w obozie w uniesienie prorockie. Przybiegł młodzieniec i doniósł Mojżeszowi: „Eldad i Medad wpadli w obozie w uniesienie prorockie”. Jozue, syn Nuna, który od młodości swojej był w służbie Mojżesza, zabrał głos i rzekł: „Mojżeszu, panie mój, zabroń im!”. Ale Mojżesz odparł: „Czyż zazdrosny jesteś o mnie? Oby tak cały lud Pana prorokował, oby mu dał Pan swego ducha!”

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 19 (18), 8 i 10. 12-13. 14)

REFREN: Nakazy Pana są radością serca
Prawo Pańskie jest doskonałe i pokrzepia duszę,
świadectwo Pana jest pewne, nierozważnego uczy mądrości.
Bojaźń Pana jest szczerą i trwa na wieki,
sądy Pana prawdziwe, wszystkie razem słuszne.

Zważa na nie Twój sługa
i nagrodę otrzyma za ich przestrzeganie.
Kto jednak widzi swoje błędy?
Oczyść mnie z błędów przede mną ukrytych.

Także od pychy broń swojego sługę,
by nie panowała nade mną.
Wtedy będę bez skazy
i wolny od wielkiego występku.

II CZYTANIE (Jk 5, 1-6)

A teraz wy, bogacze, zapłaczcie wśród narzekań na utrapienia, jakie was czekają. Bogactwo wasze zbutwiało, szaty wasze stały się żerem dla moli, złoto wasze i srebro zardzewiało, a rdza ich będzie świadectwem przeciw wam i toczyć będzie ciała wasze niby ogień. Zebraliście w dniach ostatecznych skarby. Oto woła zapłata robotników, żniwiarzy z pól waszych, którą zatrzymaliście, a krzyk żniwiarzy doszedł do uszu Pana Zastępów. Żyliście beztrosko na ziemi i wśród dostatków tuczyliście serca wasze w dniu rzezi. Potępiliście i zabiliście sprawiedliwego. Nie stawał wam oporu.

AKLAMACJA (J 17, 17ba)

Słowo Twoje, Panie, jest prawdą, uświęć nas w prawdzie.

EWANGELIA (Mk 9, 38-43. 45. 47-48)

Apostoł Jan rzekł do Jezusa: „Nauczycielu, widzieliśmy kogoś, kto nie chodzi z nami, jak w Twoje imię wyrzucał złe duchy, i zaczęliśmy mu zabraniać, bo nie chodzi z nami”. Lecz Jezus odrzekł: „Przestańcie zabraniać mu, bo nikt, kto uczyni cud w imię moje, nie będzie mógł zaraz źle mówić o Mnie. Kto bowiem nie jest przeciwko nam, ten jest z nami. Kto wam poda kubek wody do picia, dlatego że należycie do Chrystusa, zaprawdę, powiadam wam, nie utraci swojej nagrody. A kto by się stał powodem grzechu dla jednego z tych małych, którzy wierzą, temu lepiej byłoby kamień młyński uwiązać u szyi i wrzucić go w morze. Jeśli zatem twoja ręka jest dla ciebie powodem grzechu, odetnij ją; lepiej jest dla ciebie ułomnym wejść do życia wiecznego, niż

z dwiema rękami pójść do piekła w ogień nieugaszony. I jeśli twoja noga jest dla ciebie powodem grzechu, odetnij ją; lepiej jest dla ciebie chrymym wejść do życia, niż z dwiema nogami być wrzuconym do piekła. Jeśli twoje oko jest dla ciebie powodem grzechu, wyłup je; lepiej jest dla ciebie jednookim wejść do królestwa Bożego, niż z dwójgiem oczu być wrzuconym do piekła, gdzie robak ich nie ginie i ogień nie gaśnie”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Słowo Twoje, Panie, jest prawdą, uświęć nas w prawdzie” (J 17, 17ba).

Stając przed Bogiem w modlitwie, prośbach, w potrzebach ciała i duszy, w liturgii i sakramentach świętych, jesteśmy w prawdzie; prawda nas wyzwala¹¹⁵, pobudza nasze sumienia i wskazuje sposób jak być zjednoczonym z Bogiem i z braćmi. Tak Chrystus modlił się za apostołów przed swoją męką, kierował prośbę do Boga Ojca. Uczniowie i apostołowie byli bowiem świadkami dzieł zbawczych, znali już całą naukę, znali prawdę, pozostało tylko najważniejsze doświadczenie Syna Bożego: męka, śmierć i zmartwychwstanie.

Słowo Boga zawsze nam towarzyszy, w naszych sumieniach i doświadczeniach życiowych. Słowo Boga to Pismo święte, przykazania Boże, przykazanie miłości i cała nauka jaka spływa do naszych umysłów i serc za pośrednictwem Kościoła.

Słowa Pana to najważniejsze wartości: miłość, sprawiedliwość, wolność, pokój, prawda i solidarność. Słowo Pana to sam Bóg obecny duchowo na wiele sposobów odczytywanych przez naszą wiarę.

Słowo Boga jest potrzebne naszemu współczesnemu światu, jest potrzebne filozofom, naukowcom, ludziom wykształconym, a także tym, którzy zatracili się w ideologiach. Każdy naród, każde pokolenie, każda rodzina i każdy człowiek ma możliwość otwierania się na Słowa Prawdy, czyli na Boga.

Słowo Boże jest potrzebne, a nawet niezbędne we wszelkich utrapieniach naszych, w cierpieniach, prześladowaniach, braku zrozumienia.

---

115 Modlitwa arcykapłańska Chrystusa: „Uświęć ich w prawdzie. Słowo Twoje jest prawdą” (J 17, 17).

W pełni spotkamy się z Bogiem w czasie ostatecznym, czyli w końcu naszego życia na ziemi.

2. „Oby tak cały lud Pana prorokował, oby mu dał Pan swego ducha!” (Lb 11, 29)

Pierwsze czytanie wyjęte z Księgi Liczb, przenosi nas w zamierzchłe czasy Starego Testamentu. Występują tam ważne postacie: Mojżesz¹¹⁶, Eldad i Medad¹¹⁷, Jozue¹¹⁸ i Nun. Przesłaniem czytanego fragmentu jest odniesienie działań związanych z Bogiem, na rzecz każdego człowieka; każdy ma prawo być blisko Boga, każdy ma prawo mówić o Bogu, mówić to, co czuje i ostrzegać innych przed niewiarą.

W społeczeństwie izraelskim wszyscy byli wierzący, mieli depozyt wiary, najważniejsze przykazania Boże, wszyscy pragnęli zachowywać i przekazywać radość bycia z Bogiem. Z tego powodu było takie zaangażowanie, a nawet prorokowanie, czyli mówienie o woli Boga.

Odpowiedź Mojżesza na zarzut braku powszechnego autorytetu, który wymagał, aby wszyscy wyznawali Boga w jedyny, ogólnie przyjęty sposób, była zaskakująca. Najwyższy autorytet religijny w owym czasie odpowiedział: „Czyż zazdrosny jesteś o mnie? Oby tak cały lud Pana prorokował, oby mu dał Pan swego ducha!” (Lb 11, 29).

---

116 Mojżesz był prorokiem, osobą, która dzięki bezpośredniemu kontaktowi z Bogiem odebrała bezpośrednie nauki zawarte w Dziesięciu przykazaniach. Jest jedną z najważniejszych postaci biblijnych. [online:] <https://zyciorysy.info/mojzesz/> [dostęp: 21.09.2021].

117 Eldad i Medad to ludzie posiadający dar prorokowania pośród Izraelitów. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Eldad_i_Medad [dostęp: 11.01.2022].

118 Jozue był synem Nuna z plemienia Efraima, żył w XIII w. p. n. e. Wprowadził Izraelitów do Ziemi Obiecanej. [online:] <https://zyciorysy.pl/biografia/jozue/> [dostęp: 11.01.2022].

Na Soborze Watykańskim II rozstrzygnięto dylemat, czy poza Kościołem może być zbawienie?¹¹⁹. Zbawienie oferuje Chrystus i tylko On działa w Kościele, są różne formy powiązania z Kościołem. Do Kościoła – według Soboru Watykańskiego II – należą lub są przyporządkowani „zarówno wierni katolicy, jak inni wierzący w Chrystusa, jak wreszcie wszyscy w ogóle ludzie, z łaski Bożej powołani do zbawienia.” (Konst. *Lumen gentium* 13).

Widzimy i poznajemy współczesny świat w szerokiej perspektywie. Wyliczamy na świecie ilość chrześcijan, katolików, wyznawców judaizmu, islamu i tzw. ludzi, którzy podają się za niepraktykujących. Intuicyjnie pytamy: Co będzie z taką ilością ludzi nieznaną Chrystusa, czy będą zbawieni? Trzeba to pozostawić Bogu, proces rozkrzewiania wiary trwa zarówno w naszych sercach i duszach, jak i społecznie, w wielu narodach świata. Trzeba abyśmy my chrześcijanie i katolicy dawali dobry przykład naszej wiary; pewnej, zbawiającej i zmieniającej nasze myślenie i działanie zgodne z przykazaniem miłości.

3. Sprawy czysto materialne nie decydują o zbawieniu

Święty Jakub Apostoł odpowiada na temat znaczenia doczesnego bogactwa: „A teraz wy, bogacze, zapłaczcie wśród narzekań na utrapienia, jakie was czekają. Bogactwo wasze zbutwiało, szaty wasze stały się żerem dla moli, złoto wasze i srebro zardzewiało, a rdza ich będzie świadectwem przeciw wam i toczyć będzie ciała wasze niby ogień” (Jk 5, 1-3).

---

119 Kościół – z ustanowienia Chrystusa – jest narzędziem zbawienia nie dla części ludzkości, lecz dla wszystkich bez wyjątku ludzi. „Przez przyjście Jezusa Chrystusa Zbawiciela Bóg zechciał sprawić, aby Kościół założony przez Niego stał się narzędziem zbawienia całej ludzkości” (por. Dz 17,30-31). (Deklaracja *Dominus Iesus* 22; por. Sob. Watykański II, Konst. *Lumen gentium*, 17; Jan Paweł II, enc. *Redemptoris missio*, 11.).

Każdy z nas zabiega o sprawy doczesne, o dobrobyt materialny, o najlepsze warunki życia, jest to naturalna tendencja, bowiem jesteśmy ludźmi z ciała i ducha. Ale sprawa odnosi się do moralności używania dóbr tego świata. Chrystus w Ewangelii podpowiada: „Sprzedajcie wasze mienie i dajcie jałmużnę! Sprawcie sobie trzosa, które nie niszczej, skarb niewyczerpany w niebie, gdzie złodziej się nie dostaje ani mól nie niszczy” (Łk 12, 33).

Chrystus przed uzdrowieniami pytał: Czy wierzysz? Chrystus odpowiadał znakiem cudu uzdrowienia, wtedy kiedy widział wiarę. W owym czasie powiedział: „Córko twoja wiara cię uzdrowiła”. „On jednak rozglądał się, by ujrzeć tę, która to uczyniła (dotknęła się z wiarą Jego płaszcz). Wtedy kobieta przyszła zalekniona i drżąca, gdyż wiedziała, co się z nią stało, upadła przed Nim i wyznała Mu całą prawdę. On zaś rzekł do niej: «Córko, twoja wiara cię ocaliła, idź w pokoju i bądź uzdrowiona ze swej dolegliwości!»” (por. Mk 5, 21-43).

W sprawach materialnych i socjalnych powinna dominować sprawiedliwość i miłosierdzie wyrażane wobec biednych i potrzebujących.

4. „Kto bowiem nie jest przeciwko nam, ten jest z nami” (Mk 9, 40)

„Kto bowiem nie jest przeciwko nam, ten jest z nami” to deklaracja płynąca od Chrystusa dla nas wszystkich, abyśmy stanowili jedno, jedno w wierze i jedno w traktowaniu bliźnich, bowiem każdy człowiek jest dzieckiem Boga. A przez wiarę stanowimy jedno z Chrystusem, a przez Chrystusa stanowimy jedną rodzinę Boga¹²⁰. Nie powinny nas rozdzielać sprawy materialne, polityczne, społeczne, bowiem dobra doczesne przemiją, a zostanie tylko czynna miłość bliźnich.

---

120 „Ja i Ojciec jedno jesteśmy” (J 10, 14).

5. Z nauczania papieskiego

„Wiara nie jest tylko skłanianiem się osoby ku rzeczom, jakie mają nadzieję, ale wciąż są całkowicie nieobecne. Ona coś nam daje. Już teraz daje nam coś z samej oczekiwanej rzeczywistości, a obecna rzeczywistość stanowi dla nas «dowód» rzeczy, których jeszcze nie widzimy. Włącza przyszłość w obecny czas do tego stopnia, że nie jest ona już czystym «jeszcze nie». Fakt, że ta przyszłość istnieje, zmienia terażniejszość; terażniejszość styka się z przyszłą rzeczywistością, i tak rzeczy przyszłe wpływają na obecne i obecne na przyszłe”¹²¹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 19

„Prawo Pańskie jest doskonałe i pokrzepia duszę,
świadectwo Pana jest pewne, nierozważnego uczy mądrości.
Bojaźń Pana jest szczerą i trwa na wieki,
sądy Pana prawdziwe, wszystkie razem słuszne”.

---

121 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 17.

XXVII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Rdz 2, 18-24; Ps 128 (127), 1b-2. 3-4. 5-6; Hbr 2, 9-11; 1 J 4, 12bcd;
Mk 10, 2-16.

I CZYTANIE (Rdz 2, 18-24)

Pan Bóg rzekł: „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam; uczynię mu zatem odpowiednią dla niego pomoc”. Ulepiwszy z gliny wszelkie zwierzęta lądowe i wszelkie ptaki podniebne, Pan Bóg przyprowadził je do mężczyzny, aby przekonać się, jak on je nazwie. Każde jednak zwierzę, które określił mężczyzna, otrzymało nazwę „istota żywa”. I tak mężczyzna dał nazwy wszelkiemu bydłu, ptakom podniebnym i wszelkiemu zwierzęciu dzikiemu, ale nie znalazła się pomoc odpowiednia dla mężczyzny. Wtedy to Pan sprawił, że mężczyzna pogrzyżł się w głębokim śnie, i gdy spał, wyjął jedno z jego żeber, a miejsce to zapełnił ciałem. Po czym Pan Bóg z żebra, które wyjął z mężczyzny, zbudował niewiastę. A gdy ją przyprowadził do mężczyzny, mężczyzna powiedział: „Ta dopiero jest kością z moich kości i ciałem z mego ciała! Ta będzie się zwała niewiastą, bo ta z mężczyzny została wzięta”. Dlatego to mężczyzna opuszcza ojca swego i matkę swoją i łączy się ze swą żoną tak ściśle, że stają się jednym ciałem.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 128 (127), 1b-2. 3-4. 5-6)

REFREN: Niechaj nas zawsze Pan Bóg błogosławi
Szczęśliwy człowiek, który służy Panu
i chodzi Jego drogami.
Będziesz spożywał owoc pracy rąk swoich,
szczęście osiągniesz i dobrze ci będzie.

Małżonka twoja jak płodny szczep winny
w zaciszu twego domu.
Synowie twoi jak oliwne gałązki dokoła twego stołu.
Tak będzie błogosławiony człowiek,
który służy Panu.

Niech cię z Syjonu Pan błogosławi
i obyś oglądał pomyślność Jeruzalem
przez wszystkie dni twego życia.
Obyś oglądał potomstwo swych dzieci.
Pokój nad Izraelem!

II CZYTANIE (Hbr 2, 9-11)

Bracia: Widzimy Jezusa, który mało co od aniołów był mniejszy, chwałą i ciężą uwieńczonego za mękę śmierci, iż z łaski Bożej zaznał śmierci za każdego człowieka. Przystało bowiem Temu, dla którego wszystko i przez którego wszystko istnieje, który wielu synów do chwały doprowadza, aby przewodnika ich zbawienia udoskonalił przez cierpienia. Tak bowiem Ten, który uświęca, jak ci, którzy mają być uświęceni, od Jednego wszyscy pochodzą. Z tej to przyczyny nie wstydzą się nazywać ich braćmi swymi.

AKLAMACJA (1 J 4, 12bcd)

Jeżeli miłujemy się wzajemnie, Bóg w nas mieszka i miłość ku Niemu jest w nas doskonała.

EWANGELIA (Mk 10, 2-16)

Faryzeusze przystąpili do Jezusa, a chcąc Go wystawić na próbę, pytali Go, czy wolno mężowi oddalić żonę. Odpowiadając, zapytał ich: „Co wam przykazał Mojżesz?”. Oni rzekli: „Mojżesz pozwolił napisać list rozwodowy i oddalić”. Wówczas Jezus rzekł do nich: „Przez wzgląd

na zatwardziałość serc waszych napisał wam to przykazanie. Lecz na początku stworzenia Bóg stworzył ich jako mężczyznę i kobietę: dlatego opuści człowiek ojca swego i matkę i złączy się ze swoją żoną, i będą oboje jednym ciałem. A tak już nie są dwojgiem, lecz jednym ciałem. Co więc Bóg złączył, tego niech człowiek nie rozdziela”. W domu uczniowie raz jeszcze pytali Go o to. Powiedział im: „Kto oddała swoją żonę, a bierze inną, popełnia względem niej cudzołóstwo. I jeśli żona opuści swego męża, a wyjdzie za innego, popełnia cudzołóstwo”. Przynosili Mu również dzieci, żeby ich dotknął; lecz uczniowie szorstko zabraniali im tego. A Jezus, widząc to, oburzył się i rzekł do nich: „Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże. Zaprawdę, powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, ten nie wejdzie do niego”. I biorąc je w objęcia, kładł na nie ręce i błogosławił je.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jeżeli miłujemy się wzajemnie, Bóg w nas mieszka i miłość ku Niemu jest w nas doskonała” (1 J 4, 12bcd).

Bóg jest miłością, jest Duchem i potrafi w nas mieszkać, potrafi nam towarzyszyć, w taki duchowy i dyskretny sposób, aby nie zaburzać naszej ludzkiej natury, szczególnie naszej wolnej woli. Droga na spotkanie Boga, jak słyszymy, jest jedna: „[...] jeśli miłujemy się wzajemnie” (1 J 4, 12bcd).

W miłości ludzkiej mamy wiele doświadczeń, ma ona różne kierunki i przejawy, różne relacje, które na jej podstawie dokonują się nieustannie. Jest to miłość życzliwa do przedmiotów i stworzeń, można powiedzieć, że kochamy nasz świat, który nas otacza. Najbardziej ulegamy i oddajemy się miłości w relacjach małżeńskich i rodzinnych, ale także kochamy Ojczyznę, nasze sprawy zawodowe, nasze zainteresowania i pasje.

W tych relacjach międzyludzkich mieszka sam Bóg. Trzeba tylko wprowadzić właściwą hierarchię w te rodzaje miłości. Na samym początku jest Bóg, potem człowiek, a na końcu wszystkie dzieła stworzone i zmodyfikowane przez człowieka.

Doskonalenie miłości polega na połączeniu jej z innymi wartościami duchowego życia człowieka, ze sprawiedliwością, z prawdą, z wolnością, pokojem i solidarnością. Doskonałą miłością obdarza nas Bóg, bo nawet swojego Syna Jednorodzonego poświęcił za nas, abyśmy byli uwolnieni od grzechów, które są naszym udziałem.

W dziele stworzenia, Bóg połączył nas miłością małżeńską i rodzicielską, wielu z nas przyszło na ten świat dzięki miłości kochanych rodziców, dzięki ich wieloletniemu poświęceniu w wychowaniu i wykształceniu naszych osobowości.

Te wszystkie ludzkie miłości, dzięki obecności i protekcji Boga, mają nas prowadzić do zrozumienia sensu naszego życia i naszego powołania, do wiary w Boga i do zaufania naszym braciom.

2. „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam [...]”
(Rdz 2, 18-24)

Powyższy cytat jest stwierdzeniem autora natchnionego, opisującego tajemnicę życia. Z natury jesteśmy stworzeni do wspólnoty pomiędzy mężczyznami i kobietami. Sensem bycia mężczyzną jest kobieta, a sensem bycia kobietą jest mężczyzna. Celem posiadanej płci jest przekazywanie życia z pokolenia na pokolenie.

Godnością, znaczeniem i przeznaczeniem człowieka danej płci jest budowanie wspólnoty małżeńskiej i rodzinnej. W rodzinie wszyscy są równi, chociaż mają różne role, wszyscy mają jednakową godność dzieci Bożych. W duszach wszystkich jest obecny Bóg i wszyscy zostali zbawieni mocą Chrystusa Zbawiciela.

Po tak rozumianej prawdzie jest łatwiej przyjąć sentencję wygłoszoną przez autora natchnionego Starego Testamentu, która była powtórzona przez samego Chrystusa: „Lecz na początku stworzenia Bóg stworzył ich jako mężczyznę i kobietę” (Mk 10, 6). Ten początek powtarza się w każdym związku mężczyzny i kobiety, trwa nieustannie przez wieki i staje się źródłem szczęścia ludzkiego i zarazem Bożego, a najważniejsza wartość – życie – jest przekazywana z pokolenia na pokolenie, przez wydawanie na świat nowego potomstwa.

3. „[...] iż z łaski Bożej zaznał śmierci za każdego człowieka”
(Hbr 2, 9)

Narracja czytań dzisiejszych, pierwszego czytania i Ewangelii, jest przedzielona tekstem z Listu do Hebrajczyków, który podkreśla rolę

Chrystusa w całej tajemnicy życia i zbawienia, a przede wszystkim mówi o miłości Chrystusa do każdego z nas.

Rolą naszą staje się odczytywanie tej miłości Chrystusowej w życiu prywatnym, rodzinnym, społecznym, państwowym, a nawet ogólnoludzkim. Bowiem „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13). Chrystus tę rolę wypełnił „aż do śmierci”. Taką też drogę miłości pełnej, prawdziwej i dozgonnej wskazuje każdemu małżeństwu i rodzinie. Przecież w rodzinach jesteśmy dla siebie przyjaciółmi, w rodzinach żyjemy, wychowujemy się, trwamy w tej doczesności, w szczęściu i w chorobach, w młodości i starości.

Wszystkie zadania życiowe rozpoczynają się w miłości, w oddaniu i służbie, tak jak to uczynił Chrystus. Wszyscy pragniemy być zbawionymi mocami Jego łaski, dlatego tu i teraz w doczesnym życiu mamy się doskonalić.

Chrystus, Syn Boży potwierdza ten tekst wskazujący na Boga Ojca „Tak bowiem Ten, który uświęca, jak ci, którzy mają być uświęceni, od Jednego wszyscy pochodzą” (Hbr 2, 11). Dlatego nasze pochodzenie od Boga zobowiązuje, wskazuje drogę życia, wskazuje wartości, które są niezbędne do tworzenia jedności z Bogiem. Pomocą jest wiara w dzieła zbawcze Chrystusa.

4. „[...] dlatego opuści człowiek ojca swego i matkę i złączy się ze swoją żoną, i będą oboje jednym ciałem”
(Mk 10, 7-8)

To odpowiedź Chrystusa na pytanie ówczesnych ludzi: „[...] czy wolno mężowi oddać żonę?” (Hbr 2, 2). W sakramencie małżeństwa ustanowionym przez Chrystusa padają pytanie i deklaracje: „Czy ślubujesz miłość, wierność i uczciwość małżeńską?”. Zawsze pada odpowiedź twierdząca. Obopólna zgoda narzeczonych stanowi związek

sakramentalny, wypełniony miłością, służbą i oddaniem „aż do śmierci”. Taka deklaracja gwarantować ma trwały związek małżonków. Ponadto małżonkowie biorą sobie na świadków całą Trójcę Przenajświętszą w deklaracji: „Tak mi dopomóż Boże Wszechmogący w Trójcy Jedyny i wszyscy Święci”.

Zatem całe niebo się cieszy, rodzina się cieszy, Kościół się cieszy i zapewnia o modlitwach wstawienniczych, aby złożone przysięgi były dopełnione.

5. „Co więc Bóg złączył, tego niech człowiek nie rozdziela!”
(Mk 10, 9)

Sprawy ludzkie indywidualne i społeczne, połączone ściśle ze sprawami Bożymi, są poważne i jednocześnie święte.

Niestety ułomność człowieka nie ginie w obliczu składanych deklaracji, ale decyzja Chrystusa jest jednoznaczna: „Kto oddała swoją żonę, a bierze inną, popełnia względem niej cudzołóstwo. I jeśli żona opuści swego męża, a wyjdzie za innego, popełnia cudzołóstwo” (Mk 10, 11-12).

Jest to prawo Boże naturalne i pozytywne, obowiązuje zawsze i wszędzie, nie ulega zmianie, ani sprzecznym interpretacjom. To prawo podkreśla miłość, która ma być prawdziwa, na całe życie, nie można jej dzielić i argumentować zmieniającą się aparycją męża/żony, warunkami życia, zasobami materialnymi czy zmiennością charakterów.

Duchowość człowieka domaga się takiej miłości – również takiej miłości małżeńskiej i rodzicielskiej domagają się dzieci. To o nie upomina się dzisiaj Chrystus w Ewangelii: „[...] Pozwólcie dzieciom przychodzić do Mnie, nie przeszkadzajcie im; do takich bowiem należy królestwo Boże” (Mk 10, 14). Dziecko nie jest własnością tylko rodziców, należy bowiem do Boga i do społeczności Kościoła, szczególnie po chrzcie świętym, należy do całej społeczności narodu i państwa, ma osobowość prawną, jest człowiekiem i obywatelem.

Ostatnie wskazanie Chrystusa jest także znamienne: „Zaprawdę, powiadam wam: Kto nie przyjmie królestwa Bożego jak dziecko, ten nie wejdzie do niego” (Mk 10, 15). Wszyscy wierzący mamy postępować jako dzieci Boże, a miłość Boga do nas jest doskonała i należy ją naśladować.

6. Z nauczania papieskiego

„Według chrześcijańskiego rozumienia rzeczywistości los całego stworzenia wpisuje się w misterium Chrystusa, który jest obecny od początku wszystkich rzeczy: «Wszystko przez Niego i dla Niego zostało stworzone» (Kol 1,16)[80]. Prolog Ewangelii św. Jana (1,1-18) ukazuje stwórcze działanie Chrystusa jako Słowa Bożego (Logos). Ale prolog ten zaskakuje z powodu stwierdzenia, że to Słowo «stało się ciałem» (J 1,14). Jedna z Osób Trójcy Świętej weszła w stworzony wszechświat, łącząc z nim swój los aż po krzyż¹²².

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 128

„Szczęśliwy człowiek, który służy Panu
i chodzi Jego drogami.
Będziesz spożywał owoc pracy rąk swoich,
szczęście osiągniesz i dobrze ci będzie.

Małżonka twoja jak płodny szczep winny
w zaciszu twego domu.
Synowie twoi jak oliwne gałązki dokoła twego stołu.
Tak będzie błogosławiony człowiek,
który służy Panu”.

---

122 Franciszek, *Laudato Si'. W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015, s. 65.

XXVIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Mdr 7, 7-11; Ps 90 (89), 12-13. 14-15. 16-17; Hbr 4, 12-13;
Mt 5, 3; Mk 10, 17-30.

I CZYTANIE (Mdr 7, 7-11)

Modliłem się i dano mi zrozumienie, przyzywałem, i przyszedł mi z pomocą duch Mądrości. Ocenilem ją wyżej nad berła i trony i w zestawieniu z nią za nic uznałem bogactwa. Nie zrównałem z nią drogich kamieni, bo wszystko złoto wobec niej jest garścią piasku, a srebro przy niej będzie poczytane za błoto. Umiłowałem ją nad zdrowie i piękność i wołałem mieć ją anizeli światło, bo blask jej nie ustaje. A przybyły mi wraz z nią wszystkie dobra i niezliczone bogactwa w jej ręku.

PSALM RESPONSOJNY (Ps 90 (89), 12-13. 14-15. 16-17)

REFREN: Nasyć nas, Panie, Twoim miłosierdziem
Naucz nas liczyć dni nasze,
byśmy zdobyli mądrość serca.
Powróć, Panie, jak długo będziesz zwlekał?
Bądź litościwy dla sług Twoich!

Nasyć nas o świcie swoją łaską,
abyśmy przez wszystkie dni nasze
mogli się radować i cieszyć.
Daj radość w zamian za dni Twego ucisku,
za lata, w których zaznaliśmy niedoli.

Niech sługom Twoim ukaże się Twe dzieło,
a Twoja chwała nad ich synami.

Dobroć Pana, Boga naszego, niech będzie nad nami
i wspieraj pracę rąk naszych,
dzieło rąk naszych wspieraj!

II CZYTANIE (Hbr 4, 12-13)

Żywe jest słowo Boże, skuteczne i ostrzejsze niż wszelki miecz obojętny, przenikające aż do rozdzielenia duszy i ducha, stawów i szpiku, zdolne osądzić pragnienia i myśli serca. Nie ma stworzenia, które by dla Niego było niewidzialne; przeciwnie, wszystko odkryte jest i odsłonięte przed oczami Tego, któremu musimy zdać rachunek.

AKLAMACJA (Mt 5, 3)

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

EWANGELIA (Mk 10, 17-30)

Gdy Jezus wybierał się w drogę, przybiegł pewien człowiek i upadłszy przed Nim na kolana, zaczął Go pytać: „Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?”. Jezus mu rzekł: „Czemu nazywasz Mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko sam Bóg. Znasz przykazania: Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie zeznawaj fałszywie, nie oszukuj, czcij swego ojca i matkę”. On Mu odpowiedział: „Nauczycielu, wszystkiego tego przestrzegałem od mojej młodości”. Wtedy Jezus spojrział na niego z miłością i rzekł mu: „Jednego ci brakuje. Idź, sprzedaj wszystko, co masz i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną”. Lecz on spochmurniał na te słowa i odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości. Wówczas Jezus spojrział dookoła i rzekł do swoich uczniów: „Jak trudno tym, którzy mają dostatki, wejść do królestwa Bożego”. Uczniowie przerazili się Jego słowami, lecz Jezus powtórnie im rzekł: „Dzieci, jakże trudno wejść do królestwa Bożego tym, którzy w dostatkach pokładają ufność.

Łatwiej jest wielbłądowi przejść przez ucho igielne niż bogatemu wejść do królestwa Bożego”. A oni tym bardziej się dziwili i mówili między sobą: „Któż więc może być zbawiony?”. Jezus popatrzył na nich i rzekł: „U ludzi to niemożliwe, ale nie u Boga; bo u Boga wszystko jest możliwe”. Wtedy Piotr zaczął mówić do Niego: „Oto my opuściliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą”. Jezus odpowiedział: „Zaprawdę, powiadam wam: Nikt nie opuszcza domu, braci, sióstr, matki, ojca, dzieci lub pól z powodu Mnie i z powodu Ewangelii, żeby nie otrzymał stokroć więcej teraz, w tym czasie, domów, braci, sióstr, matek, dzieci i pól, wśród prześladowań, a życia wiecznego w czasie przysłym”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5, 3).

Po tych Słowach Pisma Świętego, z niepokojem zastanawiamy się nad naszą drogą do królestwa niebieskiego i pytamy: Czy nasze ubóstwo materialne i duchowe nie stoi na przeszkodzie do tego królestwa?

Błogosławieństwo oznacza świętość i obecność Boga w sercu człowieka. Ta bliskość z Bogiem ma nas kształtować, umacniać, dawać wskazania i kierować się Słowami Pisma, czyli Słowem Boga. To Słowo Boże nieustannie do nas dociera, kształtuje nasze sumienia i kieruje nas na drogę doskonałości, na drogę najważniejszych wartości: miłości, sprawiedliwości, prawdy, pokoju i wolności. Człowiek kierujący się tymi wartościami jest ubogi w duchu, bo jego duch jest wypełniony Bogiem, a nie własnymi doczesnymi sposobami na życie.

Słuchamy Boga, aby dostępować błogosławieństw i aby rozpoznawać właściwe i godne człowieka wartości ducha, a wartościom materialnym nadawać właściwą hierarchię.

Bóg przez swoje słowa, obiecuje nam coś nadzwyczajnego, obiecuje królestwo niebieskie. Staramy się wyobrazić sobie to królestwo i zastanawiamy się, czy warto poświęcać mu uwagę? Na te pytanie odpowiada sam Chrystus w dzisiejszej Ewangelii.

2. Duch mądrości

O Duchu Mądrości mówi dzisiejsze pierwsze czytanie. Trzeba się o tego Ducha modlić, bo jest najważniejszym dobrodziejstwem dla rozumności człowieka. Być mądrym wobec Boga i ludzi, wobec wiary i zaufania do miłości Bożej, być mądrym we właściwym użytkowaniu

rzeczy materialnych. To znaczy „być mądrym”. Z doświadczenia ludzkiego wiemy, że nie zawsze nasza ludzka mądrość, wychodzi nam na dobre. Czy to w życiu indywidualnym, czy w życiu społecznym. Naiwnością jest także skazywać się na tzw. ludzki przypadkowy los!

Autor natchniony w Księdze Mądrości porównuje tę wartość z rzeczami materialnymi: „Oceniłem ją [Mądrość] wyżej nad berła i trony i w zestawieniu z nią za nic uznałem bogactwa. Nie zrównałem z nią drogich kamieni, bo wszystko złoto wobec niej jest garścią piasku, a srebro przy niej będzie poczytane za błoto” (Mdr 7, 8-9).

Ta prawdziwa Mądrość, to sam Bóg Stwórca i Zbawiciel duszy i ciała ludzkiego. Do tej Mądrości – Boga samego – przyrównujemy naszą ludzką mądrość, często myloną z doczesną przebiegłością. Tymczasem Słowo Boga oświeca duszę. Duch Boży oświeca nas, abyśmy rozumieli Słowo Boże, przyjęli tę wiedzę i abyśmy zgodnie z tym oświeceniem żyli „Bo ci, których Duch Boży prowadzi, są dziećmi Bożymi” (Rz 8, 14).

Podstawowe wskazania są zawarte w Dziesięciu Przykazaniach Bożych i w przykazaniu miłości. Chrystus ciągle nam przypomina tę zasadę mądrego postępowania chrześcijanina: „Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali tak, jak Ja was umiłowalem; żebyście i wy tak się miłowali wzajemnie. Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 34-35).

Człowiek mądry ufa Bogu i ludziom, jest dobry i uczy innych miłości. Nie pokłada ufności tylko w materii, na tyle ma inteligencji, że może sobie zagwarantować materialny byt, a biedniejszym pomagać. Dlatego Mądrość podpowiada: „A przybyły mi wraz z nią [Mądrością] wszystkie dobra i niezliczone bogactwa w jej ręku” (Mdr 7, 11).

3. „Żywe jest Słowo Boże, skuteczne i ostrzejsze niż wszelki miecz obosieczny” (Hbr 4, 12)

Prawda tu zawarta doskwiera nam duchowo w wypadku grzechu lub popełnienia jakiegoś błędu. Przed naszym sumieniem nie uciekniemy, bo ono jest wpisane w naszą duchowość, otrzymaliśmy tę zdolność, ocen moralnych czynów ludzkich od samego Boga. Bóg wypełnił nas tchnieniem, Bożym tchnieniem życia¹²³.

O działaniu sumienia i odpowiedzialności za nasze czyny, mówi dalszy tekst: „Nie ma stworzenia, które by dla Niego było niewidzialne; przeciwnie, wszystko odkryte jest i odsłonięte przed oczami Tego, któremu musimy zdać rachunek” (Hbr 4, 13).

Mamy wykładnię Bożego działania w naszych sumieniach i życiu duchowym, Bóg jest Duchem, dlatego zna nasze myśli, pragnienia i postępowanie. Doskonale też zna kontekst każdej sprawy i może wydawać właściwą ocenę i wyrok. Jest On tym „któremu musimy zdać rachunek”.

Musimy podziękować Bogu za dar sumienia, którym rozporządza Mądrość Boga, dzięki sumieniu jesteśmy bytami nie tylko materialnymi, ale i duchowymi, na tym polega nasza godność, jesteśmy dziećmi tej ziemi i dziećmi Boga.

4. „Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?” (Mk 10, 17)

To pytanie jest i naszym pytaniem w kontekście naszej wiary i godności dzieci Bożych oraz Kościoła. Odpowiedź na to pytanie jest prawdą o naszej wierze i życiu moralnym. Chrystus wskazał na przykazania, potwierdził przykazania ze Starego Testamentu. Wypełnienie ich daje

---

123 „Wtedy to Pan Bóg ulepił człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza tchnienie życia, wskutek czego stał się człowiek istotą żywą” (Rdz 2, 7).

nam pewność zbawienia, bo „Wtedy Jezus spojrział na niego [młodzieńca] z miłością” (Mk 10, 21).

Po wypełnieniu przykazań Bożych możemy dopiero nazywać się dobrymi chrześcijanami, wypełniającymi wolę Boga. Nie ukrywamy, że to jest łatwe, ale trud się opłaci, teraz na ziemi i w życiu wiecznym.

Obserwujemy świat współczesny, jak cierpi i jaką sobie wyrządza krzywdę. Bez przykazań nie może być na świecie pokoju, sprawiedliwości, a tym bardziej miłości. Świat rozwija się intelektualnie, gospodarczo i naukowo bardzo szybko. Niestety sumienia narodów i państw są dalekie od Boga i Jego przykazań, nadal są wojny, powszechne kłamstwa, rywalizacja i ciągłe zagrożenia.

5. „Jednego ci brakuje” (Mk 10, 21)

Młodzieniec z Ewangelii pragnął być doskonały duchowo. Takie pragnienie jest godne pochwały. I my staramy się być doskonałymi w wiedzy, prawdzie, sprawiedliwości. Niekiedy nam się to udaje, dzięki wysiłkowi i żmudnej pracy. Natomiast Chrystus młodzieńcowi wskazał inną drogę doskonałości: „Jednego ci brakuje. Idź, sprzedaj wszystko, co masz i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną” (Mk 10, 21).

Reakcja młodzieńca była symptomatyczna: „Lecz on spochmurniał na te słowa i odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości” (Mk 10, 22).

Jego posiadłości korespondują z naszymi posiadłościami. Pragniemy budować sobie szczęście ludzkie, tu i teraz na tej ziemi. Walczymy o nasze dobra, walczymy o nasze zdrowie i pragniemy je przedłużyć w nieskończoność.

Przypowieść i zdarzenie ewangeliczne z młodzieńcem spełnia się i w naszym życiu. Zawsze jednak pozostanie w naszych sumieniach wezwanie Chrystusa pełne miłości: „chodź [pójdź] za Mną” (Mt 10, 21).

6. Z nauczania papieskiego

„Kiedy Kościół wzywa do zaangażowania ewangelizacyjnego, nie czyni nic innego, jak wskazuje chrześcijanom prawdziwy dynamizm osobistej realizacji: «Odkrywamy tu następne głębokie prawo rzeczywistości: życie wzrasta i staje się dojrzałe w miarę jak ofiarujemy je za życie innych. Misja, w końcu, jest tym». Konsekwentnie, ewangelizator nie powinien mieć cały czas grobowej miny. Odzyskajmy i pogłębmy zapał, «słodką i pełną pociechy radość z ewangelizowania, nawet wtedy, kiedy trzeba zasiewać, płacząc. [...] Oby świat współczesny, poszukujący czy to w trwodze, czy w nadziei, przyjmował Ewangelię nie od jej głosicieli smutnych i zniechęconych, nie od niecierpliwych lub bojaźliwych, ale od sług Ewangelii, których życie jaśnieje zapałem, od tych, co pierwsi zaczerpnęli swą radość od Chrystusa»¹²⁴.

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 90

„Naucz nas liczyć dni nasze,
byśmy zdobyli mądrość serca.
Powróć, Panie, jak długo będziesz zwlekał?
Bądź litościwy dla sług Twoich!

Nasyć nas o świcie swoją łaską,
abyśmy przez wszystkie dni nasze
mogli się radować i cieszyć.
Daj radość w zamian za dni Twego ucisku,
za lata, w których zaznaliśmy niedoli”.

---

124 Franciszek, *Adhortacja Apostolska Ewangelii gaudium. O głoszeniu Ewangelii we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2013, s. 24.

XXIX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Iz 53, 10-11; Ps 33 (32), 4-5. 18-19. 20 i 22; Hbr 4, 14-16; Mk 10, 45;
Mk 10, 35-45.

I CZYTANIE (Iz 53, 10-11)

Spodobało się Panu zmiażdżyć swojego Sługę cierpieniem. Jeśli On wyda swe życie na ofiarę za grzechy, ujrzy potomstwo, dni swe przedłuży, a woła Pańska spełni się przez Niego. Po udrękach swej duszy ujrzy światło i nim się nasyci. Sprawiedliwy mój Sługa usprawiedliwi wielu, ich nieprawości On sam dźwigać będzie.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 33 (32), 4-5. 18-19. 20 i 22)

REFREN: Okaż swą łaskę ufającym Tobie
Słowo Pana jest prawe,
a każde Jego dzieło godne zaufania.
On miłuje prawo i sprawiedliwość,
ziemia jest pełna Jego łaski.

Oczy Pana zwrócone na bogobojnych,
na tych, którzy oczekują Jego łaski,
aby ocalił ich życie od śmierci
i żywił ich w czasie głodu.

Dusza nasza oczekuje Pana,
On jest naszą pomocą i tarczą.
Panie, niech nas ogarnie Twoja łaska,
według nadziei pokładanej w Tobie.

II CZYTANIE (Hbr 4, 14-16)

Mając arcykapłana wielkiego, który przeszedł przez niebiosy, Jezusa, Syna Bożego, trwajmy mocno w wyznawaniu wiary. Nie takiego bowiem mamy arcykapłana, który by nie mógł współczuć naszym słabościom, lecz poddanego próbie pod każdym względem podobnie jak my – z wyjątkiem grzechu. Przybliżmy się więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy doznali miłosierdzia i znaleźli łaskę pomocy w stosownej chwili.

AKLAMACJA (Mk 10, 45)

Syn Człowieczy przyszedł, żeby służyć i dać swoje życie jako okup za wielu.

EWANGELIA (Mk 10, 35-45)

Jakub i Jan, synowie Zebedeusza, podeszli do Jezusa i rzekli: „Nauczycielu, pragniemy, żebyś nam uczynił to, o co Cię poprosimy”. On ich zapytał: „Co chcecie, żebym wam uczynił?”. Rzekli Mu: „Daj nam, żebyśmy w Twojej chwale siedzieli jeden po prawej, a drugi po lewej Twej stronie”. Jezus im odparł: „Nie wiecie, o co prosicie. Czy możecie pić kielich, który Ja mam pić, albo przyjąć chrzest, którym Ja mam być ochrzczony?”. Odpowiedzieli Mu: „Możemy”. Lecz Jezus rzekł do nich: „Kielich, który Ja mam pić, wprawdzie pić będziecie; i chrzest, który Ja mam przyjąć, wy również przyjmiecie. Nie do Mnie jednak należy dać miejsce po mojej stronie prawej lub lewej, ale dostanie się ono tym, dla których zostało przygotowane”. Gdy usłyszało to dziesięciu pozostałych, poczęli oburzać się na Jakuba i Jana. A Jezus przywołał ich do siebie i rzekł do nich: „Wiecie, że ci, którzy uchodzą za władców narodów, uciśkają je, a ich wielcy dają im odczuć swą władzę. Nie tak będzie między wami. Lecz kto by między wami chciał się stać wielkim, niech będzie sługą waszym. A kto by chciał być pierwszym między wami, niech będzie niewolnikiem wszystkich. Bo i Syn Człowieczy nie przyszedł, aby mu służono, lecz żeby służyć i dać swoje życie jako okup za wielu”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Syn Człowieczy przyszedł, żeby służyć i dać swoje życie jako okup za wielu” (Mk 10, 45).

Nieustannie przypominamy słowa Chrystusa i staramy się oczami wiary dostrzec w Chrystusowym nauczaniu, nasze miejsce. Jak mamy rozumieć te wielkie tajemnice wiary? Jak ustrzegać się od grzechów? I w jaki sposób działać, aby być w królestwie Bożym dobrze przyjmowanym i ostatecznie przyjętym.

Syn Człowieczy przyszedł, aby służyć, aby swoją łaską, swoją obecnością spowodować przyjęcie wiary. Łatwiej nam zrozumieć wielkie dzieła zbawienia, kiedy patrzymy na Chrystusa z perspektywy doświadczeń ludzkiego życia. Zawsze cieszymy się i jesteśmy zadowoleni, kiedy ktoś nam pomaga: duchowo, materialnie, społecznie, psychologicznie, a nawet medycznie. Takie posługi nas fascynują, niekiedy zadziwiają, ale zawsze likwidują w naszych duszach egoizm.

U naszego Pana i Zbawiciela nie dostrzeżemy egoizmu, przeciwnie dostrzegamy nadzwyczajne poświęcenie, oddanie, służbę każdemu człowiekowi. Chrystus służył, spostrzegał wszelkie utrapienia ludzkie: biedę, niedostatek, chorobę nawet nieuleczalną, a także śmierć.

Tak się działo w czasach apostołskich, tak się dzieje i dzisiaj w naszych czasach. Stale uczestniczymy w posługach ludzkich i przez wiarę w człowieka potrzebującym, widzimy Chrystusa. Człowiek potrzebujący ma zawsze twarz Chrystusa, dlatego odpowiadamy na Jego wezwanie i zaproszenie: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy utrudzeni i obciążeni jesteście, a Ja was pokrzepię. Weźcie moje jarzmo na siebie i uczcie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem, a znajdziecie ukojenie dla dusz waszych. Albowiem jarzmo moje jest słodkie, a moje brzemie lekkie” (Mt 11, 28-30).

Trudno nam zrozumieć, że Zbawiciel stał się „okupem dla wielu”. Okup płaci się za kogoś, aby go wykupić z niewoli. Wiemy, że z powodu naszych ułomności moralnych, stajemy się niewolnikami grzechów. Właśnie z takiego niewolnictwa wykupuje nas Chrystus.

2. Przepowiednia proroka Izajasza

„Spodobało się Panu zmiążyć swojego Sługę cierpieniem” (Iz 53, 10), tak mówi prorok Izajasz i przepowiada sposób zbawienia jaki będzie w przyszłości. My żyjemy już w pełni czasów¹²⁵, znamy już całą historię zbawienia, chociaż nadal nie rozumiemy, dlaczego zbawienie przyszło przez krzyż Jezusa Chrystusa? Pismo Święte mówi, że „spodobało się Panu”. Zatem to Bóg Ojciec Wszechmogący wybrał tę drogę cierpienia jako najbardziej właściwą. Patrząc na tę drogę zbawienia przez cierpienia Zbawiciela lepiej rozumiemy nasz los – ludzki, również wypełniony wielorakim cierpieniem.

Nie tracimy nadziei na miłosierdzie Boże, rozumiemy naszą drogę życia jako drogę prowadzącą przez radości i cierpienia do zbawienia. Radością naszą jest Bóg, a cierpienie nasze i naszych bliźnich musimy przyjmować razem z wolą Boga. Bogu tak się „spodobało”, albo zawiodły nas siły i błędy wynikające z niepełnego panowania nad ziemią¹²⁶.

---

125 1) „Gdy Jan został uwięziony, Jezus przyszedł do Galilei i głosił Ewangelię Bożą. Mówił: «Czas się wypełnił i bliskie jest królestwo Boże. Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię!»” (Mk 1, 14-15);

2) „Gdy jednak nadeszła pełnia czasu, zesłał Bóg Syna swego, zrodzonego z niewiasty, zrodzonego pod Prawem[...]” (Gal 4, 4);

3) „[...]dla dokonania pełni czasów, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie” (Ef 1, 10).

126 „Czyńcie sobie ziemię poddaną” (por. Rdz 1, 28).

3. „Mając arcykapłana wielkiego, który przeszedł przez niebiosy, Jezusa, Syna Bożego” (Hbr 4, 14)

Jak mówi List do Hebrajczyków, nie powinniśmy popadać w wątpliwości co z nami będzie i jaki ostatecznie czeka nas los. Godność i funkcja kapłańska polegają na pośredniczeniu pomiędzy Bogiem i człowiekiem. Skoro Chrystus jest dla nas Kapłanem, to Jego obecność i łaska, Jego cierpienie i śmierć na krzyżu za nas, skutkują na naszą korzyść. Dają nam szansę zbawienia. Bóg w Trójcy Jedyny uczynił wszystko w dziele stworzenia oraz w dziele zbawienia, aby człowiek godnie odpowiadał na takie akty Bożej miłości.

4. Zaproszenie do tronu łaski

Z Listu do Hebrajczyków pada do nas zaproszenie: „Przybliżmy się więc z ufnością do tronu łaski, abyśmy doznali miłosierdzia i znaleźli łaskę pomocy w stosownej chwili” (Hbr 4, 16).

Tron łaski to inaczej miłość Boga do nas. Nasze zbliżanie się do Boga wyraża nasza wiara – ufna i pełna czynów dobra na rzecz bliźnich, bowiem cokolwiek czynimy dobrego naszemu bliźniemu, samemu Bogu czynimy (por. Mt 25, 40-41).

5. „Nauczycielu, pragniemy, żebyś nam uczynił to, o co Cię poprosimy” (Hbr 4, 16)

Tak jak kiedyś apostołowie, tak my dzisiaj prosimy Chrystusa: „Nauczycielu, pragniemy, żebyś nam uczynił to, o co Cię poprosimy” (Mk 10, 35). Nasze prośby są przeróżne, związane z naszymi sytuacjami w życiu: prosimy o zdrowie, zgodne małżeństwo, powodzenie w rodzinie, prosimy o lepszy byt materialny. Każdy indywidualnie prosi o pomoc w różnorodnych potrzebach. Nawet zwracamy się i prosimy o pośrednictwo

Matkę Najświętszą. Jej wstawiennictwo do Jej Syna i Syna Bożego jest skuteczne i bardzo życzliwe, po matczynemu jest przyjmowane.

Chrystus odpowiadając na ambicje apostołów, wskazał na działania władców tego świata: „Wiecie, że ci, którzy uchodzą za władców narodów, uciskają je, a ich wielcy dają im odczuć swą władzę” (Mk 10, 42). W odróżnieniu od nich Kościół Chrystusa ma się charakteryzować całkiem odmiennymi wartościami: „Między wami tak nie będzie” (Mk 10, 43)! Hierarchia wyznawców Chrystusa zaczyna się od miłości najbardziej potrzebujących: „A kto by chciał być pierwszym między wami, niech będzie niewolnikiem wszystkich. Bo i Syn Człowieczy nie przyszedł, aby mu służyli, lecz żeby służyć i dać swoje życie jako okup za wielu” (Mk 10, 44-45).

Hierarchia służby, poświęcenia, pomocy i pracy na rzecz bliźnich jest podstawą istnienia Kościoła Chrystusowego i jest podstawą życia w miłości dla innych. Bo Bóg jest Miłością!

6. Z nauczania papieskiego

„Ten lud, który Bóg sobie wybrał i zgromadził, jest Kościołem. Jezus nie mówi Apostołom, by uformowali grupę ekskluzywną, elitarną. Jezus mówi: «Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody» (Mt 28, 19). Św. Paweł stwierdza, że w Ludzie Bożym, w Kościele «nie ma już Żyda ani poganina, [...] wszyscy bowiem jesteście kimś jednym w Chrystusie Jezusie» (Ga 3, 28). Chciałbym powiedzieć tym, którzy czują się daleko od Boga i od Kościoła, którzy się lękają i są obojętni: Pan wzywa również ciebie, byś stanowił część Jego ludu, i czyni to z wielkim szacunkiem i miłością!»¹²⁷.

---

127 Franciszek, *Adhortacja Apostolska Evangelii gaudium. O głoszeniu Ewangelii we współczesnym świecie*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2013, s. 84-85.

7. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 33

„Słowo Pana jest prawe,
a każde Jego dzieło godne zaufania.
On miłuje prawo i sprawiedliwość,
ziemia jest pełna Jego łaski”.

XXX NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Jr 31, 7-9; Ps 126 (125), 1b-2b. 2c-3. 4-5. 6; Hbr 5, 1-6; 2 Tm 1, 10b;
Mk 10, 46b-52.

I CZYTANIE (Jr 31, 7-9)

Tak mówi Pan: „Wyk rzykujcie radośnie na cześć Jakuba, weselcie się pierwszym wśród narodów! Głoście, wychwalajcie i mówcie: Pan wybawił swój lud, Resztę Izraela! Oto sprowadzę ich z ziemi północnej i zgromadzę ich z krańców ziemi. Są wśród nich niewidomi i dotknięci kalectwem, kobieta brzemienna wraz z położnicą: powracają wielką gromadą. Oto wyszli z płaczem, lecz wśród pociech ich przyprowadzę. Przywiodę ich do strumienia wody równą drogą – nie potkną się na niej. Jestem bowiem ojcem dla Izraela, a Efraim jest moim synem pierworodnym”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 126 (125), 1b-2b. 2c-3. 4-5. 6)

REFREN: Pan Bóg uczynił wielkie rzeczy dla nas
Gdy Pan odmienił los Syjonu,
wydawało się nam, że śnimy.
Usta nasze były pełne śmiechu,
a język śpiewał z radości.

Mówiono wtedy między narodami:
„Wielkie rzeczy im Pan uczynił”
Pan uczynił nam wielkie rzeczy
i radość nas ogarnęła.
Odmień znowu nasz los, o Panie,
jak odmieniasz strumienie na Południu.

Ci, którzy we łzach sieją,
żąć będą w radości.

Idą i płaczą,
niosąc ziarno na zasiew,
lecz powrócą z radością,
niosąc swoje snopy.

II CZYTANIE (Hbr 5, 1-6)

Każdy arcykapłan, spośród ludzi brany, dla ludzi jest ustanawiany w sprawach odnoszących się do Boga, aby składał dary i ofiary za grzechy. Może on współczuć tym, którzy nie wiedzą i błędzą, ponieważ sam podlega słabości. I ze względu na nią powinien tak za lud, jak i za samego siebie składać ofiary za grzechy. A nikt sam sobie nie bierze tej godności, lecz tylko ten, kto jest powołany przez Boga jak Aaron. Podobnie i Chrystus nie sam siebie okrył sławą przez to, iż stał się arcykapłanem, ale uczynił to Ten, który powiedział do Niego: „Ty jesteś moim Synem, Ja Cię dziś zrodziłem”, jak i w innym miejscu: „Ty jesteś kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka”.

AKLAMACJA (2 Tm 1, 10b)

Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, śmierć zwyciężył, a na życie rzucił światło przez Ewangelię.

EWANGELIA (Mk 10, 46b-52)

Gdy Jezus wraz z uczniami i sporym tłumem wychodził z Jerycha, niewidomy żebrak, Bartymeusz, syn Tymeusza, siedział przy drodze. A słysząc, że to jest Jezus z Nazaretu, zaczął wołać: „Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną!”. Wielu nastawało na niego, żeby umilkł. Lecz on jeszcze głośniej wołał: „Synu Dawida, ulituj się nade mną!”. Jezus przystanął i rzekł: „Zawołajcie go”. I przywołali niewidomego, mówiąc

mu: „Bądź dobrej myśli, wstań, woła cię”. On zrzucił z siebie płaszcz, zerwał się na nogi i przyszedł do Jezusa. A Jezus przemówił do niego: „Co chcesz, abym ci uczynił?”. Powiedział Mu niewidomy: „Rabbuni, żebyś przejrzał”. Jezus mu rzekł: „Idź, twoja wiara cię uzdrowiła”. Natychmiast przejrzał i szedł za Nim drogą.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, śmierć zwyciężył, a na życie rzucił światło przez Ewangelię” (2 Tm 1, 10b).

Dzisiejsza aklamacja rozpoczyna się od nauczania z tekstu Drugiego Listu św. Pawła do Tymoteusza: „Nasz Zbawiciel”. Jest to wyznanie wiary, to przyznanie się do Chrystusa Zbawiciela, przyjęcie do swej świadomości i osobowości całej prawdy, którą jest Jezus Chrystus – nasz Zbawiciel.

Chrystus jest z nami w każdej minucie naszego życia. Dokonuje wielkiego dzieła, uświęca nas, czyni nas swoimi dziećmi. Nasz Zbawiciel ustanawia w naszej świadomości wszystkie prawdy zbawienia – Prawdy Boże o Jednym Bogu, o tym samym Bogu Zbawicielu i Duchu Świętym, który łączy trzy Osoby Boskie miłością.

Zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią dokonało się w danym czasie i nadal się dokonuje, ponieważ dzieła Boże są ponadczasowe, były, są i nadal będą. Na tym bowiem polega moc sprawcza Boga, Który Jest, Który Był, i Który nadal Będzie, bo Bóg jest Duchem.

2. Bóg poszukuje swoich wyznawców

Prorok Jeremiasz poucza nas, że Bóg poszukuje swoich wyznawców, nie zmusza do miłości, nie nakazuje, ale ukazuje swoją wielkość i wszechmoc. Nasze sumienia powinny to odczytać i włączyć się tak w dzieło zbawienia, jak włączany był w miłość do Boga naród wybrany.

Zastanówmy się kogo Bóg najpierw wybierał i nadal wybiera: „Są wśród nich niewidomi i dotknięci kalectwem, kobieta brzemienna wraz z położnicą: powracają wielką gromadą” (Jr 31, 7-8). To społeczności ludzi biednych, chorych, poszukujących schronienia i pomocy.

Ta „wielka gromada” oznacza niezmierną liczbę potrzebujących. Nie ma tam szczególnie wybranych, miłość Boga obejmuje wszystkich, a szczególnie najbardziej potrzebujących. Te zasadę powtórzy Chrystus: „Przyjdźcie do mnie wszyscy, którzy jesteście spracowani i obciążeni, a ja wam dam odpoczynek. Weźcie na siebie moje jarzmo i uczcie się ode mnie, że jestem cichy i pokornego serca, a znajdziecie odpoczynek dla waszych dusz. Moje jarzmo bowiem jest przyjemne, a moje brzemień lekkie” (Mt 11, 28-30).

Jest to zgodność natury Boskiej, Ojca Niebieskiego i Syna Jednorodzonego w Duchu Świętym. Zaproszenie do miłości Boga nieustannie trwa i kierowane jest do każdego z nas, i to w każdej potrzebie naszej. Jeśli uznamy się za samowystarczalnych, wtedy trudno zaprosić Boga do własnej duszy. Dopiero trudne doświadczenia życiowe, tak indywidualne, jak i społeczne, mogą nas przekonać o potrzebie wiary i potrzebie odniesienia swojej egzystencji do mocy Boga. Wtedy zrozumiemy sposoby działania Bożego, tak jak mówi prorok Jeremiasz: „Przywiodę ich do strumienia wody równą drogą – nie potkną się na niej. Jestem bowiem ojcem dla Izraela” (por. Jr 31, 9). Ojcostwo Boga nad Izraelem rozciąga się, dzięki Chrystusowi, na całą ludzkość, na drodze z Chrystusem nigdy nie zabłądzimy moralnie, bo „Bóg jest z nami”, tak słyszymy w hymnie wdzięczności. „Cóż więc na to powiemy? Jeżeli Bóg z nami, któż przeciwko nam? On, który nawet własnego Syna nie oszczędził, ale Go za nas wszystkich wydał [...]” (Rz 8, 31-39).

3. „Aby składał dary i ofiary za grzechy” (Hbr 5, 1)

Chrystus jest arcykapłanem, bowiem składa z siebie ofiarę za nasze grzechy. Ta ofiara nieustannie trwa i jest uobecniana na każdej Mszy świętej w sposób niekrwawy. Kapłaństwo starotestamentalne dokonało

się w Chrystusie Synu Bożym, dlatego mamy dostęp do Boga chociaż jesteśmy niedoskonalimi, chociaż jesteśmy grzeszni.

List do Hebrajczyków wyjaśnia nam: „Ten, który powiedział do Niego: «Ty jesteś moim Synem, Ja Cię dziś zrodziłem», jak i w innym miejscu: «Ty jesteś kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka»” (Hbr 5, 5-6).

Święte kapłaństwo Chrystusa „łączy niebo z ziemią, sprawy ludzkie ze sprawami Bożymi”¹²⁸. Kapłaństwo Chrystusa pozwala nam na spowiedź świętą, żal za grzechy, mocne postanowienie poprawy i na otrzymanie rozgrzeszenia¹²⁹. Moc sakramentów świętych pochodzi wprost od Chrystusa. Dobra i pełna spowiedź daje nam duchową radość i odnowienie sumienia, ponownie Bóg na nas patrzy z miłością, bo odwróciliśmy się od zła. Tak się dzieje nawet w rodzinie. Jeśli dziecko się nawraca, koryguje swoje postępowanie, wtedy rodzice są szczęśliwi. Tak było z synem marnotrawnym (por. Łk 14, 32).

4. „Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade mną!”¹³⁰

To krzyk niewidomego od urodzenia, krzyk, który powtarza się w każdym z nas. Błagamy Chrystusa o miłosierdzie, błagamy aby nas dotknął swoją łaską, zbawieniem oraz aby był blisko nas.

Do takiej modlitwy „ulituj się” powinniśmy dodać i wyrazić naszą wiarę, takiej wiary domagał się Chrystus i powiedział: „Idź, twoja wiara cię uzdrowiła” (Mk 10, 52) i pobłogosławił uzdrowionego niewidomego.

128 „O, zaiste błogosławiona noc, w której się łączy niebo z ziemią, sprawy boskie ze sprawami ludzkimi”. Exultet.

129 Pięć warunków Sakramentu Pokuty i Pojednania: 1. Rachunek sumienia, 2. Żal za grzechy, 3. Postanowienie poprawy, 4. Szczera spowiedź, 5. Zadośćuczynienie Bogu i bliźnim. Por. *Mały Katechizm Katolicki*, oprac. M. Wojciechowski, Wydawnictwo Petrus, Kraków 2012, s. 27.

130 Por. Łk 18, 38-39.

Uzdrowienie przez wiarę w sakramencie pokuty dokonuje się przez miłosierdzie Boże, przez nieustającą miłość Boga do nas. Bóg nie akceptuje zła i grzechu, własną Boską mocą uwalnia nas z tych sytuacji trudnych moralnie, proponuje dalszą miłość pod warunkiem nawrócenia i żalu.

„Bądź dobrej myśli, wstań, woła cię” (Mk 10, 49), tak podpowiadali niewidomemu żebrakowi mieszkańcy Jerycha. Dobra myśl o Bogu, o Jego mocy zbawczej, o Jego miłości – zbawia nas! Mamy być dobrej myśli w wierze i zaufaniu, ta dobra myśl uzdalnia nasze dusze, daje nam radość i nadzieję.

Obecnie doznajemy czwartej fali pandemii wirusa Covid-19, wielu z nas odchodzi z tego świata w wielkich cierpieniach. Służba zdrowia nie nadąża z pomocą, całe rodziny cierpią i są w niebezpieczeństwie, że zaraza ich dopadnie i fizycznie zniszczy. W takiej sytuacji, my chrześcijanie, dzieci Chrystusa, powinniśmy się zaopiekować i nami samymi, i tymi, którzy cierpią. Wspólnie dzisiaj wołamy: „Jezusie, Synu Dawida, ulituj się nade [nad nami] mną!” (Łk 18, 38).

5. Z nauczania papieskiego

„Istotnie, «prawda jest nieodłączną towarzyszką sprawiedliwości i miłosierdzia. Wszystkie trzy, połączone ze sobą, mają zasadnicze znaczenie dla budowania pokoju, a z drugiej strony, każde z nich zapobiega temu, aby pozostałe uległy zepsuciu. [...] Prawda nie powinna bowiem prowadzić do zemsty, ale raczej do pojednania i przebaczenia. Prawda to opowiadanie rodzinom rozdartym cierpieniem, co stało się z ich zaginionymi krewnymi. Prawda to wyznanie, co się stało z małoletnimi zwerbowanymi przez ludzi dopuszczających się przemocy. Prawda to

uznanie cierpienia kobiet, które stały się ofiarami przemocy i wykorzystywania [...]»¹³¹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 126

„Odmień znowu nasz los, Panie,
jak odmieniasz strumienie na Południu.
Ci, którzy we łzach sieją,
żąć będą w radości”.

---

131 Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti. O braterstwie i przyjaźni społecznej*, Wydawnictwo M, Kraków 2020.

XXXI NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Pwt 6, 2-6; Ps 18, 2-3a. 3bc-4. 47 i 51ab; Hbr 7, 23-28;
J 14, 23; Mk 12, 28b-34.

I CZYTANIE (Pwt 6, 2-6)

Mojżesz powiedział do ludu: „Będziesz się bał Pana, Boga swego, zachowując wszystkie Jego nakazy i prawa, które ja tobie rozkazuję wypełniać, tobie, twym synom i wnukom, po wszystkie dni życia twego, byś długo mógł żyć. Słuchaj, Izraelu, i pilnie tego przestrzegaj, aby ci się dobrze powodziło i abyś się bardzo rozmnożył, jak ci przyrzekł Pan, Bóg ojców twoich, że ci da ziemię opływającą w mleko i miód. Słuchaj, Izraelu, Pan jest naszym Bogiem – Pan jedynie. Będziesz więc miłował Pana, Boga twójego, z całego swego serca, z całej duszy swojej, ze wszystkich swych sił. Pozostaną w twym sercu te słowa, które ja ci dziś nakazuję”.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 18, 2-3a. 3bc-4. 47 i 51ab)

REFREN: Miłuję Ciebie, Panie, Mocy moja
Miłuję Cię, Panie,
Mocy moja,
Panie, Opoko moja i Twierdzo,
mój Wybawicielu.

Boże, Skało moja, na którą się chronię,
Tarczo moja, Mocy zbawienia mego i moja Obrono.
Wzywam Pana, godnego chwały,
i wyzwolony będę od moich nieprzyjaciół.

Niech żyje Pan, niech będzie błogosławiona moja Opoka,
niech będzie wywyższony mój Bóg i Zbawca.
Ty dałeś wielkie zwycięstwo królowi
i łaską obdarzyłeś Dawida, Twego pomazańca.

II CZYTANIE (Hbr 7, 23-28)

Bracia: Wielu było kapłanów poprzedniego Przymierza, gdyż śmierć nie zezwalała im trwać przy życiu. Ten właśnie, ponieważ trwa na wieki, ma kapłaństwo nieprzemijające. Przeto i zbawiać na wieki może całkowicie tych, którzy przez Niego przystępują do Boga, bo wciąż żyje, aby się wstawiać za nimi. Takiego bowiem potrzeba nam było arcykapłana: świętego, niewinnego, nieskalanego, oddzielnego od grzeszników, wywyższonego ponad niebiosa, takiego, który nie jest zobowiązany, jak inni arcykapłani, do składania codziennej ofiary najpierw za swoje grzechy, a potem za grzechy ludu. To bowiem uczynił raz na zawsze, ofiarując samego siebie. Prawo bowiem ustanawiało arcykapłanami ludzi obciążonych słabością, słowo zaś przysięgi, złożonej po nadaniu Prawa, ustanawia arcykapłanem Syna doskonałego na wieki.

AKLAMACJA (J 14, 23)

Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i przyjdziemy do niego.

EWANGELIA (Mk 12, 28b-34)

Jeden z uczonych w Piśmie podszedł do Jezusa i zapytał Go: „Które jest pierwsze ze wszystkich przykazań?”. Jezus odpowiedział: „Pierwsze jest: „Słuchaj, Izraelu, Pan Bóg nasz jest jedynym Panem. Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą”. Drugie jest to: „Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego”. Nie ma innego

przykazania większego od tych”. Rzekł Mu uczonego w Piśmie: „Bardzo dobrze, Nauczycielu, słusznie powiedziałeś, bo Jeden jest i nie ma innego prócz Niego. Miłować Go całym sercem, całym umysłem i całą mocą i miłować bliźniego jak siebie samego znaczy daleko więcej niż wszystkie całopalenia i ofiary”. Jezus, widząc, że rozumnie odpowiedział, rzekł do niego: „Niedaleko jesteś od królestwa Bożego”. I nikt już nie odważył się Go więcej pytać.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i do niego przyjdziemy” (J 14, 23).

Nasze porozumienie z Bogiem dokonuje się na podstawie Bożego zaproszenia, ale pod pewnym warunkiem – jest nim miłość. Znamy charakterystykę miłości ludzkich: jest to miłość małżeńska, rodzinna, miłość do ojczyzny, miłość do przyjaciół, a nawet miłość rodzicielska, która dominuje w naszych pragnieniach przez całe ludzkie życie.

Postawa względem Boga też opiera się na miłości. Jest ona wtórna, bo pierwszy nas Bóg umiłował, dlatego zesłał swojego Syna, aby nas zbawił. „Bóg natomiast daje dowód swojej miłości do nas przez to, że gdy jeszcze byliśmy grzesznikami, Chrystus za nas umarł” (Rz 5, 8) – poucza List do Rzymian.

Na czym konkretnie polega i jak się wyraża nasza miłość do Boga? Odpowiedź jest jasna i oczywista. Miłość do Boga polega na zachowywaniu Bożej nauki, jest ona zawarta w Piśmie Świętym, w nauczaniu Kościoła. Opiera się na przykazaniach Bożych, a w nauczaniu Chrystusa jest zawarta w Przykazaniu miłości.

Aby być z Bogiem, najpierw musimy zwracać się do naszych bliźnich z zainteresowaniem, pomocą, wrażliwością. Ta nasza posługa miłości ma być bezinteresowna, delikatna, o charakterze dobra wspólnego. Nauki psychologiczne i socjologiczne wyraźnie nam wskazują i pouczają jak zachowywać się i jak postępować z drugim człowiekiem, tak indywidualnym, jak i społecznym.

Nagrodą za taką miłość powszechną i braterską jest sam Bóg. Przecież słyszymy tę deklarację: „Jeśli Mnie kto miłuje, będzie zachowywał moją naukę, a Ojciec mój umiłuje go i do niego przyjdziemy”

(J 14, 23). Przyjście Boga do człowieka, oznacza zbawienie – tu i teraz oraz na wieki w królestwie Bożym.

Nie oznacza to także oczekiwania na dzień ostateczny. Jeśli Bóg jest z nami, któż nas może od Niego oddzielić? Święty Paweł poucza: „Wiemy też, że Bóg z tymi, którzy Go miłują, współdziała we wszystkim dla ich dobra, z tymi, którzy są powołani według [Jego] zamiaru” (Rz 8, 28).

Wielu z nas dzisiaj poszukuje Boga. Często nie potrafią Go odnaleźć, a przecież prostą drogą mogą rozpoznać Boga i Jemu służyć, spełniając dobro na rzecz bliźnich. Trzeba być dobrym, wtedy Bóg się objawi obok nas i w naszych duszach, mentalności, inteligencji. Świat choć tak trudny nabierze sensu, a nasze życie wypełni radość.

2. „Bracia: Wielu było kapłanów poprzedniego Przymierza” (Hbr 7, 23)

Tak historycznie kieruje się do nas List do Hebrajczyków. Dawne przymierze zostało zawarte w Starym Testamencie – przymierze Boga z narodem wybranym. W tamtym przymierzu zostały przekazane i zapisane przykazania Boże i powstał obowiązek działania kapłanów starotestamentalnych. W nowym przymierzu z Chrystusem Synem Boga, działa Jego kapłaństwo nieustające.

Zadaniem kapłaństwa tak dawnego, jak i obecnego jest relacja Boga z człowiekiem, za pomocą: posłuszeństwa przykazaniom, za pomocą modlitwy oraz czynionego dobra. Chrystus doskonały kapłan dokonał dzieła zbawienia na drzewie krzyża, ta ofiara uobecnia się w każdej Mszy św. To sam Chrystus pod postaciami chleba i wina, razem z wiernymi ofiaruje się Bogu Ojcu. To jest najwspanialsze działanie kapłańskie Chrystusa.

Dlatego tak potrzebna jest nasza obecność i udział w tajemnicy zbawienia dokonującej się podczas Mszy św. Obecnie jesteśmy ograniczani

pandemią, wyznaczają nam limity obecnych, ale z Bożą pomocą to się zmieni i ponownie nasze świątynie wypełnią się wiernymi.

Wpatrzeni jesteśmy w Chrystusa, działającego Kapłana zbawiającego swój lud odkupiony przez Słowa w Ewangelii, sakramenty i dobro powstające wśród ludzi. Cechy kapłaństwa Chrystusa są nadzwyczajne: „Takiego bowiem potrzeba nam było arcykapłana: świętego, niewinnego, nieskalanego, oddzielonego od grzeszników, wywyższonego ponad niebiosa” (Hbr 7, 26) – mówi List do Hebrajczyków.

2.1. „Słowo zaś przysięgi, złożonej po nadaniu Prawa, ustanawia Syna doskonałego na wieki” (Hbr 7, 28)

W Starym Testamencie słyszymy o prawie, słyszymy o sprawiedliwości. Sprawiedliwe bowiem było zobowiązanie do wiary i zachowania Dziesięciu Przykazań. Sprawiedliwym było dziękowanie za dzieło stworzenia, za życie ludzkie w określonych warunkach, w których przyszło nam żyć na ziemi.

Z chwilą przyjścia Chrystusa na ziemię, historia relacji Boga z człowiekiem się zmieniła. Przyszedł bowiem Syn doskonały, Syn Boga w tajemnicy Trójcy Świętej.

3. „Które jest pierwsze ze wszystkich przykazań?” (Mk 12, 28b)

Takie padło pytanie i zostało skierowane do Chrystusa, a dzisiaj jest powtarzane przez nas. Pytamy, bo chcemy doszukać się sedna sprawy i wybrać z przykazań Bożych te najistotniejsze. I otrzymujemy odpowiedź: „Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą” (Mk 12, 33):

– „całym sercem”, to znaczy wszelkimi uczuciami,

– „całą swoją duszą”, to znaczy, że mamy duszę, chociaż niektórzy wątpią w jej istnienie. Ale Bóg jest Duchem i stale upomina się o nasze dusze,

– „całym swoim umysłem”, to znaczy naszą inteligencją, naszą zdolnością do poznawania, analizowania, wnioskowania. Zdolnością do poszukiwania i odnajdywania prawdy,

– „całą swoją mocą”, to znaczy siłami woli, siłami pragnienia, siłami wolności człowieka. Człowiek poszukuje i odnajduje Boga w swoim sercu i duszy w sposób wolny. Wyznawanie Boga też odbywa się w sposób wolny z zachowaniem miłości do każdego człowieka i do każdej rzeczywistości stworzonej.

3.1. Które jest drugie przykazanie?

Które jest drugie przykazanie, na to też odpowiada Chrystus: „Drugie jest to: «Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego»” (Mk 12, 31).

Normą miłości do drugiego człowieka jest miłość własna. Kochamy siebie nade wszystko, bronimy swojego istnienia za wszelką cenę. Nie czynimy sobie żadnej krzywdy, szanujemy każdy moment naszego istnienia. Tak trzeba teraz patrzeć na życie innych ludzi.

Do Boga zbliżamy się wspólnie. Zbawienie Chrystusa dotyczy wszystkich, królestwo Boże jest przeznaczone dla wszystkich. Na Mszy świętej modlimy się wspólnie! Wtedy „Niedaleko jesteś [my] od królestwa Bożego” (Mk 12, 34).

4. Z nauczania papieskiego

„Warto przypomnieć, czego nauczał pewien mędrzec Starego Testamentu: «Dziecko, stosownie do swej zamożności, troszcz się o siebie [...]. Nie pozbawiaj się dnia szczęśliwego» (Syr 14, 11.14). Prawdziwy

Bóg to ten, który cię kocha, chce byś był szczęśliwy. Dlatego właśnie w Biblii możemy znaleźć także porady skierowane do ludzi młodych: «Ciesz się, młodzieńcze, w młodości swojej. A serce twoje niech się rozwesela za dni młodości twojej. [...] Usuń przygnębienie ze swego serca» (Koh 11, 9-10). Ponieważ to Bóg «nam wszystkiego obficie udziela do użytkowania» (1 Tm 6, 17). Jakże może być wdzięczny Bogu ktoś, kto nie potrafi cieszyć się małymi darami każdego dnia, ktoś, kto nie potrafi zatrzymać się na rzeczach prostych i przyjemnych, jakie napotyka na każdym kroku? Ponieważ «Nie ma człowieka gorszego niż ten, który jest sknerą dla siebie samego» (Syr 14, 6). Nie chodzi o bycie osobą nienasyconą, która ma obsesję na punkcie nieustannych przyjemności. Wręcz przeciwnie, ponieważ to uniemożliwi ci przeżywanie terażniejszości. Chodzi o umiejętność otwarcia oczu i zatrzymanie się, by w pełni i z wdzięcznością żyć każdym małym darem życia¹³².

5. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 18

„Miłuję Cię, Panie,
mocy moja,
Panie, Opoko moja i twierdzo,
mój wybawicielu”.

---

132 Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019, s. 61-62.

XXXII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

1 Krl 17, 10-16; Ps 146 (145), 6c-7. 8-9a. 9b-10; Hbr 9, 24-28;
Mt 5, 3; Mk 12, 38-44

I CZYTANIE (1 Krl 17, 10-16)

Prorok Eliasz poszedł do Sarepty. Kiedy wchodził do bramy tego miasta, pewna wdowa zbierała tam sobie drwa. Zawołał ją i powiedział: „Daj mi, proszę, trochę wody w naczyniu, abym się napił”. Ona zaś zaraz poszła, aby jej nabrać, ale zawołał za nią i rzekł: „Weź, proszę, dla mnie i kromkę chleba!”. Na to odrzekła: „Na życie Pana, Boga twego! Już nie mam pieczywa – tylko garść mąki w dzbanie i trochę oliwy w baryłce. Właśnie zbieram kilka kawałków drewna i kiedy przyjdę, przyrządzę sobie i memu synowi strawę. Zjemy to, a potem pomrzemy”. Eliasz zaś jej powiedział: „Nie bój się! Idź, zrób, jak rzekłaś; tylko najpierw zrób z tego mały podpłomyk dla mnie i przynieś mi! A sobie i swemu synowi zrobisz potem. Bo tak mówi Pan, Bóg Izraela: Dzban mąki nie wyczerpie się i baryłka oliwy nie opróżni się aż do dnia, w którym Pan spuści deszcz na ziemię”. Poszła więc i zrobiła, jak Eliasz powiedział, a potem zjadł on i ona oraz jej syn, i tak było co dzień. Dzban mąki nie wyczerpał się i baryłka oliwy nie opróżniła się, zgodnie z obietnicą, którą Pan wypowiedział przez Eliasza.

PSALM RESPONSYJNY (Ps 146 (145), 6c-7. 8-9a. 9b-10)

REFREN: Chwal, duszo moja, Pana, Stwórcę swego

Albo: Alleluja

„Bóg wiary dochowuje na wieki,
uciśnionym wymierza sprawiedliwość,

chlebem karmi głodnych,
wypuszcza na wolność uwięzionych.

Pan przywraca wzrok ociemniałym,
Pan dźwiga poniżonych.
Pan kocha sprawiedliwych,
Pan strzeże przybyszów.

Chwal, duszo moja, Pana, Stwórcę swego
Albo: Alleluja
Ochronia sierotę i wdowę,
lecz występnych kieruje na bezdroża.
Pan króluje na wieki,
Bóg twój, Syjonie, przez pokolenia.

II CZYTANIE (Hbr 9, 24-28)

Chrystus wszedł nie do świątyni zbudowanej rękami ludzkimi, będącej odbiciem prawdziwej świątyni, ale do samego nieba, aby teraz wstawiać się za nami przed obliczem Boga, ani nie po to, aby się wielokrotnie sam miał ofiarować, jak arcykapłan, który co roku wchodzi do świątyni z krwią cudzą, gdyż w takim przypadku musiałby cierpieć wiele razy od stworzenia świata. A tymczasem raz jeden ukazał się teraz na końcu wieków, aby zgładzić grzech przez ofiarę z samego siebie. A jak postanowione ludziom raz umrzeć, potem zaś sąd, tak Chrystus raz jeden był ofiarowany dla zgładzenia grzechów wielu, drugi raz ukaże się nie w związku z grzechem, lecz dla zbawienia tych, którzy Go oczekują.

AKLAMACJA (Mt 5, 3)

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie.

EWANGELIA (Mk 12, 38-44)

Jezus, nauczając rzesze, mówił: „Strzeżcie się uczonych w Piśmie. Z upodobaniem chodzą oni w powłóczystych szatach, lubią pozdrowienia na rynku, pierwsze krzesła w synagogach i zaszczytne miejsca na ucztach. Objadają domy wdów i dla pozoru odprawiają długie modlitwy. Ci tym surowszy dostaną wyrok”. Potem, usiadłszy naprzeciw skarboxy, przypatrywał się, jak tłum wrzucał drobne pieniądze do skarboxy. Wielu bogatych wrzucało wiele. Przyszła też jedna uboga wdowa i wrzuciła dwa pieniążki, czyli jeden grosz. Wtedy przywołał swoich uczniów i rzekł do nich: „Zaprawdę, powiadam wam: Ta uboga wdowa wrzuciła najwięcej ze wszystkich, którzy kładli do skarboxy. Wszyscy bowiem wrzucali z tego, co im zbywało; ona zaś ze swego niedostatku wrzuciła wszystko, co miała na swe utrzymanie”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5, 3).

Ekonomia zbawienia płynąca od Chrystusa jest wyjątkowa i nie jest zgodna z założeniami ludzkimi. Nasz umysł wybiera zawsze to, co jest wartościowsze, przyjemne i prowadzi do wolności skierowanej przeciw jakemukolwiek cierpieniu albo stracie. Nasz egoizm wybiera to, co dla nas jest lepsze i łatwiejsze, a nasz mózg potrzebuje tlenu i glukozy. Jest wtedy zadowolony i skłania cały organizm do odpoczynku i unikania straty kalorii.

Tymczasem wartości wiary, religii i prawidłowy kult Boga wymagają respektowania woli Boga. Najpierw trzeba Go rozpoznać, a następnie pokochać i wykonywać wolę Bożą. To wykonywanie woli Bożej opiera się na Dziesięciu Przykazaniach Bożych i przykazaniu miłości. Prowadzi to do wysiłku – wysiłku myślenia, planowania, działania. Prowadzi do poświęcenia się drugiemu człowiekowi.

Na czym zatem polega ubóstwo duchowe? W języku biblijnym błogosławieństwo takiej postawy ludzkiej oznacza uznanie za świętość. Człowiek ubogi w duchu zgodnie z Ewangelią, kocha Boga i bliźniego w każdych warunkach, w każdej sytuacji materialnej i społecznej. Ubóstwo odnosi się do postawy ducha wobec Boga i bliźniego. Jesteśmy podporządkowani miłości do Boga i bliźniego, aż do negacji własnej osoby.

Dopiero wtedy Bóg ubogaca nas swoją łaską, duchową obecnością w życiu i naszym działaniu. Wtedy dokonuje się przemiana duchowa człowieka, w tym momencie jest gotowy wstąpić do królestwa niebieskiego.

Toczymy nieustanny spór pomiędzy wartościami, czysto materialnymi, i wartościami ducha: wolności, sprawiedliwości, miłości, prawdy

i pokoju. Wartości duchowe wielokrotnie sprzeciwiają się wartościom materialnym. Człowiek słaby moralnie załamuje się i skłania swoje myślenie i działanie tylko do doczesności, do rzeczy przemijających.

Tymczasem Bóg, poszukuje w nas tego co duchowe, niematerialne i ma wartość nieprzemijającą. Miłości do Boga i miłości do człowieka nie można kupić. Miłość jest darem darmo dawanym, tak wobec Boga, jak i wobec człowieka. Miłość narzeczeńska, miłość małżeńska i rodzicielska wtedy jest prawdziwa i trwała, jeśli jest darem z siebie, darmo, bez warunków ofiarowanym.

Często mówimy o kryzysie w małżeństwach i rodzinach. Stawianie spraw materialnych, własnej wygody, często kaprysu, na najważniejszym znaczeniu i argumentacji, sprawia, że autentyczna duchowa miłość wygasa. Kochający ludzie stają się obojętnymi wobec siebie, własny egoizm zabija to, co jest piękne, duchowe, trwające nieustannie.

2. Przykład proroka Eliasza

„Prorok Eliasz poszedł do Sarepty. Kiedy wchodził do bramy tego miasta, pewna wdowa zbierała tam sobie drwa” (1 Krl 17, 10) – kobieta i jej syn byli w sytuacji beznadziejnej, przygotowywali sobie ostatni posiłek, a tymczasem prorok Eliasz zażądał go od nich. Kobieta uszanowała proroka i podzieliła się ostatnim posiłkiem. A potem stał się cud: „Dzban mąki nie wyczerpał się i baryłka oliwy nie opróżniła się według obietnicy, którą Pan wypowiedział przez Eliasza” (1 Krl 17, 16).

To zderzenie wartości ducha, z wartościami materialnymi, było egzaminem dla tamtej kobiety w skrajnych warunkach egzystencji. W sytuacjach moralnych dokonuje się taki osąd. Często wymawiamy się na różne sposoby, aby nie pomóc bliźniemu. Często uważamy się za najbiedniejszych, pokrzywdzonych i pozbawionych inicjatywy działania. Kiedy dobra materialne zdominują naszą duszę, wtedy ztraca

się moralny obraz człowieka. Nasze człowieczeństwo redukuje się tylko do materialnej egzystencji.

3. Chrystus wstawia się za nami

„Chrystus wszedł nie do świątyni, zbudowanej rękami ludzkimi, będącej odbiciem prawdziwej świątyni, ale do samego nieba, aby teraz wstawiać się za nami przed obliczem Boga” (Hbr 9, 24) – dzieło zbawcze Chrystusa trwa, dokonuje się wymiana dobra i miłości pomiędzy Trzema Osobami Boskimi. Wśród tej miłości jest człowiek, jest każdy z nas. Do Boskiej miłości możemy dotrzeć tylko duchowo, przez naszą wiarę i poprzez moralne dobro czynione na tym świecie. Chrystus zbawia nasze dusze, błogosławi naszemu życiu moralnemu i naszym uczynom kierowanym bezinteresowną miłością do bliźniego.

3.1. „A jak postanowione ludziom raz umrzeć, a potem sąd” (Hbr 9, 27)

Poucza nas i ostrzega List do Hebrajczyków, że nie chodzi o strach przed śmiercią, chodzi o zrozumienie naszej ludzkiej natury, która jest śmiertelna. Wszystkie nasze sprawy i dobra materialne zostawiamy i odchodzimy na sąd Boży. Ten sąd będzie dotyczył naszego życia i postępowania moralnego, będzie dotyczył naszego człowieczeństwa ubogaconego miłością i nauką Bożą. Prawda o nas wobec Boga i Jego wszechmocy, okaże się w całej okazałości. Okaże się ile jesteśmy warci moralnie wobec miłosiernego Boga. Dzisiejsza Ewangelia upomina: „Objadają domy wdów i dla pozorów odprawiają długie modlitwy. Ci tym surowszy dostaną wyrok” (Mk 12, 40).

4. „Jezus nauczając mówił do zgromadzonych: «Strzeżcie się»” (Mk 12, 38)

Należy się wystrzeżać niewiary, krańcowego materializmu egoizmu oraz zamiany naszych duchowych wartości na zyski czysto ziemskie materialne. Człowiek jest materią i duchem, materia obumiera, a duch ma trwać wiecznie. W doczesnym życiu ma dominować duch a materię ma sobie podporządkować, tak jak było w akcie stworzenia człowieka. Wtedy padło polecenie: „Po czym Bóg im błogosławił, mówiąc do nich: «Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię i uczynili ją sobie poddaną»” (Rdz 1, 28).

Poddanie ziemi nie oznacza całkowitej jej eksploatacji, dewastacji. Panowanie nad ziemią polega na opiece i poszanowaniu, bo ziemia jest darem dla wszystkich, dla naszych i przyszłych pokoleń.

Oznacza także panowanie nad naszą duszą, nad naszym człowieczeństwem. Człowiek jest odpowiedzialny za siebie i innych, ponieważ jest stworzeniem rozumnym, inteligentnym, duchowym. Dary od Boga, nasze życie i wszystko, co jest do życia niezbędne, należy uszanować, pomnażać, aby świat zrozumiał jaką mamy godność – godność dzieci Bożych.

5. Z nauczania papieskiego

„To nie nauka odkupuje człowieka. Człowiek zostaje odkupiony przez miłość. Odnosi się to już do sfery czysto światowej. Kiedy ktoś doświadcza w swoim życiu wielkiej miłości, jest to moment «odkupienia», który nadaje nowy sens jego życiu. Szybko jednak zda sobie również sprawę z tego, że miłość, która została mu dana, sama nie rozwiązuje problemu jego życia. Jest to krucha miłość. Może zostać zniszczona przez śmierć. Istota ludzka potrzebuje miłości bezwarunkowej. Potrzebuje tej pewności, dzięki której może powiedzieć: «Ani śmierć, ani życie, ani aniołowie,

ani Zwierzchności, ani rzeczy terażniejsze, ani przyszłe, ani Moce, ani co [jest] wysoko, ani co głęboko, ani jakiegokolwiek inne stworzenie nie zdoła nas odłączyć od miłości Boga, która jest w Jezusie Chrystusie, Panu naszym» (Rz 8, 38-39). Jeżeli istnieje ta absolutna miłość, z jej absolutną pewnością, wówczas – wówczas tylko wówczas człowiek jest «odkupiony» niezależnie od tego, co wydarzyłoby się w jego szczególnym przypadku. To mamy na myśli, gdy mówmy: Jezus Chrystus nas «odkupił». Przez Niego nabraliśmy pewności Boga – Boga, który nie stanowi tylko dalekiej «pierwszej przyczyny» świata, gdyż Jego Syn jednorodzony stał się człowiekiem i o Nim każdy może powiedzieć: «Obecne życie moje jest życiem wiary w Syna Bożego, który umiłował mnie i samego siebie wydał za mnie» (Ga 2,20)¹³³.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 146

„On wiary dochowuje na wieki,
uciśnionym wymierza sprawiedliwość,
chlebem karmi głodnych,
wypuszcza na wolność więźniów.

Pan przywraca wzrok ociemniałym,
Pan dźwiga poniżonych,
Pan kocha sprawiedliwych.
Pan strzeże przybyszów”.

---

133 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 43-44.

XXXIII NIEDZIELA OKRESU ZWYKŁEGO

CZYTANIA

Dn 12, 1-3; Ps 16, 5 i 8.9-10.11; Hbr 10, 11-14.18; Łk 21, 36; Mk 13, 24-32.

I CZYTANIE (Dn 12 ,1-3)

W owych czasach wystąpi Michał, wielki książę, który jest opiekunem dzieci twojego narodu. Wtedy nastąpi okres ucisku, jakiego nie było, odkąd narody powstały, aż do chwili obecnej. W tym czasie naród twój dostąpi zbawienia, każdy, kto się okaże zapisany w księdze. Wielu zaś co, posnęli w prochu ziemi, zbudzi się: jedni do wiecznego życia, drudzy ku hańbie, ku wiecznej odrazie. Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki i na zawsze.

PSALM RESPORSORYJNY (Ps 16, 5 i 8.9-10.11)

REFREN: Strzeż mnie, mój Boże, Tobie zaufałem
Pan moim dziedzictwem i przeznaczeniem,
to On mój los zabezpiecza.
Zawsze stawiam sobie Pana przed oczy,
On jest po mojej prawicy, nic mną nie zachwieje.

Dlatego cieszy się moje serce i dusza raduje,
a ciało moje będzie spoczywać bezpiecznie,
bo w kraju zmarłych duszy mej nie zostawisz
i nie dopuścisz, bym pozostał w grobie.

Ty ścieżkę życia mi ukażesz,
pełnię Twojej radości

i wieczną rozkosz
po Twojej prawicy.

II CZYTANIE (Hbr 10, 11-14.18)

W Starym Przymierzu każdy kapłan staje codziennie do pełnienia swej służby, wiele razy te same składając ofiary, które żadną miarą nie mogą zgładzić grzechów. Jezus Chrystus przeciwnie, złożwszy raz na zawsze jedną ofiarę za grzechy, zasiadł po prawicy Boga, oczekując tylko, „aż nieprzyjaciele Jego staną się podnóżkiem nóg Jego”. Jedną bowiem ofiarą udoskonalił na wieki tych, którzy są uświęceni. Gdzie jest odpuszczenie, tam już więcej nie zachodzi potrzeba ofiary za grzechy.

AKLAMACJA (Łk 21, 36)

Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym.

EWANGELIA (Mk 13, 24-32)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „W owe dni, po wielkim ucisku słońce się zaćmi i księżyc nie da swego blasku. Gwiazdy będą padać z nieba i moce na niebie zostaną wstrząśnięte. Wówczas ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłokach z wielką mocą i chwałą. Wtedy pośle On aniołów i zbierze swoich wybranych z czterech stron świata, od krańca ziemi aż do szczytu nieba. A od drzewa figowego uczcie się przez podobieństwo. Kiedy już jego gałąź nabiera soków i wypuszcza liście, poznajecie, że blisko jest lato. Tak i wy, gdy ujrzycie, że to się dzieje, wiedzcie, że blisko jest, we drzwiach. Zaprawdę powiadam wam: Nie przeminie to pokolenie, aż się to wszystko stanie. Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą. Lecz o dniu owym lub godzinie nikt nie wie, ani aniołowie w niebie, ani Syn, tylko Ojciec”.

HOMILIA

1. Wprowadzenie

„Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym” (Łk 21, 36).

Zbliżamy się do końca Roku Liturgicznego, czytania na Mszach św., każdej niedzieli proponują teksty eschatologiczne, teksty o końcu świata, o końcu ludzkiej egzystencji i o sposobach rozliczeń moralnych, jakie nas czekają wobec Boga.

Koniec świata można rozumieć także indywidualnie, bowiem Bóg rozlicza się z nami, rozlicza nasze życie moralne każdego dnia naszego życia, a szczególnie rozlicza się w momencie naszej ziemskiej śmierci, a ta przychodzi do nas niespodziewanie, wynika ze zdarzenia wypadkowego lub z nieuleczalnej choroby. Jesteśmy bytem śmiertelnym, kto się narodził na ten świat, musi umrzeć, zgodnie z naturą organizmów żywych.

Dlatego dzisiaj słyszymy przypomnienie: „Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie”, czyli codziennie i w różnych formach: w pracy, w podróży, przy spożywaniu posiłku. Modlić się mamy za siebie i naszych najbliższych. Poza modlitwą dziękczynną, obowiązują nas modlitwy wstawiennicze, modlitwy proszące, błagające i w różnorodnych potrzebach. Katechizm podpowiada, jak mają te wszystkie formy modlitwy wyglądać.

Do modlitw w różnych potrzebach dołączamy nasze rachunki sumienia, codzienne, tygodniowe, miesięczne i roczne. Są one niezbędne do właściwego przygotowania się do spowiedzi w kościele przy konfesjonale. Właściwy rachunek sumienia spełnia warunek, o którym mówi dzisiejsza aklamacja: „Abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym”.

Stajemy przed Bogiem w duchu i prawdzie, zastanawiamy się nad dobrem, które w danym czasie udało nam się dokonać, zastanawiamy się nad zmarnowanymi okazjami do wypełniania dobra i także zastanawiamy się nad naszymi brakami i grzechami. A grzech jest

dobrowolnym sprzeciwieniem się woli Boga zawartej w przykazaniach Bożych i Przykazaniu miłości, Boga i bliźniego.

Stajemy, bowiem przed Bogiem każdego dnia, a nawet w każdej chwili naszego życia, dlatego Chrystus upomina i przypomina, że jesteśmy ciałem i duchem, to duch ma kierować naszym sumieniem i to duch nasz ma wybierać dobro, a unikać zła. Wobec Boga trudno tłumaczyć się niewiedzą, zaniedbaniem, sytuacjami społecznymi, ekonomicznymi czy politycznymi. Dla naszej duszy każdy czas i każde środowisko jest terenem czynienia dobra.

Pojęcie i tytuł Syna Człowieczego odnosi się do Chrystusa, do Zbawiciela, który dokonał i dokonuje zbawienia – pojednania każdego człowieka dobrej woli z Bogiem. Znamy sprawę Jezusa z Nazaretu. „Znacie sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. A my jesteśmy świadkami wszystkiego” (Dz 10, 34a.37-43), tak nas pouczają Dzieje Apostolskie.

2. „W tym czasie naród twój dostąpi zbawienia” (por. Dn 12, 1)

„W tym czasie naród twój dostąpi zbawienia”: zapowiada Księga Daniela¹³⁴. W tej wizji podawane są elementy:

---

134 Księga Daniela, księga zaliczana do Pism Biblii hebrajskiej oraz ksiąg prorockich chrześcijańskiego Starego Testamentu. Jej autorstwo przypisuje się tradycyjnie Danielowi. Czas jej powstania datuje się obecnie na okres od połowy VI wieku po 164 rok przed Chrystusem. Księga została zredagowana częściowo w języku hebrajskim, a częściowo w aramejskim. uznawane jako natchnione przez judaizm i protestantyzm. Treść księgi wiąże się z postacią proroka Daniela, żyjącego na dworze babilońskim i perskim na przełomie VII i VI wieku p.n.e. Składa się na nią osiem opowiadań o Danielu i cztery jego wizje. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Ksi%C4%99ga_Daniela[dostęp: 11.01.2022].

„Owe czasy” – oznacza to czas nieokreślony, przyszły. „Michał, wielki książę” – oznacza moc Bożą personifikowaną, prawdopodobnie Anioła o tym imieniu.

„Opiekun dzieci twojego narodu”: Opiekun jest odpowiedzialny, za naród, zapewne wybrany izraelski, ale w czasach nauczania Chrystusa miłość Boga rozciągnęła się na wszystkich ludzi, na wszystkie narody. Do narodów wybranych należymy także i my.

„Wtedy nastąpi okres ucisku, jakiego nie było”: koniec świata, koniec istnienia narodów, jest przedstawiany jako wielki kataklizm. We współczesnym czasie, przy środkach broni atomowej, sam człowiek może spowodować koniec świata dla kuli ziemskiej. A koniec taki będzie straszny.

„W tym czasie naród twój dostąpi zbawienia”: koniec świata związany jest z mocą zbawczą Boga, zbawienie wszystkich narodów odnosi się do zbawienia dusz ludzkich, na podstawie ich wartości moralnych zrealizowanych w ciągu życia.

„Wielu zaś, co posnęli w prochu ziemi, zbudzi się”: W Biblii śmierć człowieka porównywana jest ze snem, zaś obudzenie się ze zmartwychwstaniem.

„Jedni do wiecznego życia, drudzy ku hańbie, ku wiecznej odrazie”: tak w skrócie jest przedstawiony sąd Boży, tak Katechizm zapowiada rzeczy ostateczne: niebo albo piekło¹³⁵.

„Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki i na zawsze”. Mądrość w języku biblijnym oznacza wiarę, oznacza umiejętność odnajdywania Boga we własnym istnieniu i oddawaniu Bogu należnej chwały.

„Przez wieki i na zawsze”: oznacza życie wieczne z Bogiem rozpoznaniem i czczonym na podstawie wzajemnej miłości.

---

135 Ostateczne rzeczy człowieka: 1. Śmierć, 2. Sąd Boży, 3. Niebo albo piekło. Por. *Mały Katechizm Katolicki*, oprac. M. Wojciechowski, Wydawnictwo Petrus, Kraków 2012, s. 21.

3. „Jezus Chrystus przeciwnie, złożywszy raz na zawsze jedną ofiarę za grzechy” (Hbr 10, 12)

„Jezus Chrystus przeciwnie, złożywszy raz na zawsze jedną ofiarę za grzechy”, tą ofiarą zostaliśmy zbawieni. Ofiara krzyżowa stała się zadośćuczynieniem Chrystusa dla Boga Ojca. Ta ofiara odnawia się każdorazowo na Mszy św., a my jesteśmy uczestnikami w tej niekrwawej ofierze, stanowimy Kościół, wspólnotę miłą Bogu.

„Jedną bowiem ofiarą udoskonalił na wieki tych, którzy są uświęceni”. Uczestnicy Mszy św. stają się doskonałymi w wierze, stają się świętymi i nadają się do zbawienia teraz i w przyszłości.

4. „Wówczas ujrzą Syna Człowieczego” (Mk 13, 26)

„Wówczas ujrzą Syna Człowieczego”: czas ostateczny związany jest z powtórным przyjsciem Chrystusa, to jest Jego zapowiedź. Jego powtórna obecność ma zaświadczyć o całej prawdzie, ma zaświadczyć o wielkości Boga i Jego miłości do człowieka, ta miłość niewątpliwie jest związana ze sprawiedliwym osądem moralnym człowieka.

Dzień ostatni, dzień sądu nie jest znany: „Lecz o dniu owym lub godzinie nikt nie wie, ani aniołowie w niebie, ani Syn, tylko Ojciec” (Mk 13, 22).

5. Z nauczania papieskiego

„Nie chodzi jedynie o walkę ze światem i mentalnością światową, które nas zwodzą, ogłupiają i sprawiają, że jesteśmy mierni, pozbawieni zaangażowania i radości. Nie ogranicza się też ona do walki z naszymi słabościami i skłonnościami (każdy ma własne: do lenistwa, pożądlivosti, zazdrości, zawiści itp.). Jest to także ciągła walka z diabłem, który jest księciem zła. Nasze zwycięstwa świętuje sam Jezus. Cieszył się On, gdy Jego uczniom udawało się czynić postępy w głoszeniu Ewangelii,

przewycięzając opór Złego, i radował się: «Widziałem szatana spadającego z niego jak błyskawica» (Łk 10, 18)¹³⁶.

6. Zakończenie. Modlitwa Psalmem 16

„Dlatego cieszy się moje serce i dusza raduje,
a ciało moje będzie spoczywać bezpiecznie,
bo w kraju zmarłych duszy mej nie zostawisz
i nie dopuścisz, bym pozostał w grobie”.

---

136 Franciszek, *Adhortacja apostolska Gaudete et exsultate. O powołaniu do świętości w świecie współczesnym*, Wydawnictwo Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018, s. 115.

| ANEKS

UROCZYSTOŚĆ OBJAWIENIA PAŃSKIEGO

CZYTANIA

Iz 60, 1-6; Ps 72 (71), 1b-2, 7-8, 10-11, 12-13 ; Ef 3, 2-3a. 5-6; Mt 2, 2b;
Mt 2, 1-12.

I CZYTANIE (Iz 60, 1-6)

Powstań, świeć, Jeruzalem, bo przyszło tve światło i chwała Pana roz-
błyska nad tobą. Bo oto ciemność okrywa ziemię i gęsty mrok spowija
ludy, a ponad tobą jaśnieje Pan i Jego chwała jawi się nad tobą. I pój-
dą narody do twojego światła, królowie do blasku twojego wschodu. Pod-
nieś oczy wokoło i popatrz: Ci wszyscy zebrani zdążają do ciebie. Twoi
synowie przychodzą z daleka, na rękach niesione tve córki. Wtedy
zobaczysz i promienieć będziesz, zadrży i rozszerzy się tve serce,
bo do ciebie napłyną bogactwa zamorskie, zasoby narodów przyjdą ku
tobie. Zaleje cię mnogość wielbłądów, dromadery z Madianu i z Efy.
Wszyscy oni przybędą ze Saby, ofiarują złoto i kadzidło, nucąc radośnie
hymny na cześć Pana.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 72, 1-2, 7-8, 10-11, 12-13)

REFREN: Uwielbią Pana wszystkie ludy ziemi
Boże, przekaz Twój sąd Królowi,
a Twoją sprawiedliwość synowi królewskiemu.
Aby Twoim ludem rządził sprawiedliwie
i ubogimi według prawa.

Za dni Jego zakwitnie sprawiedliwość,
i wielki pokój, aż księżyc nie zgaśnie.
Będzie panował od morza do morza,
od Rzeki aż po krańce ziemi.

Królowie Tarszisz i wysp przyniosą dary,
królowie Szeby i Saby złożą daninę.
I oddadzą Mu pokłon wszyscy królowie,
wszystkie narody będą Mu służyły.

Wyzwoli bowiem biedaka, który Go wzywa,
i ubogiego, co nie ma opieki.
Zmiłuje się nad biednym i ubogim,
nędzarza ocali od śmierci.

II CZYTANIE (Ef 3, 2-3a. 5-6)

Bracia: Przecież słyszeliście o udzieleniu przez Boga łaski danej mi dla was, że mianowicie przez objawienie oznajmiona mi została ta tajemnica. Nie była ona oznajmiona synom ludzkim w poprzednich pokoleniach, tak jak teraz została objawiona przez Ducha świętym Jego apostołom i prorokom, to znaczy że poganie już są współdziedzicami i współczłonkami Ciała, i współuczestnikami obietnicy w Chrystusie Jezusie przez Ewangelię.

AKLAMACJA (Mt 2, 3)

Ujrzelśmy Jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy złożyć pokłon Panu.

EWANGELIA (Mt 2, 1-12)

Gdy Jezus narodził się w Betlejem w Judei za panowania króla Heroda, oto Mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i pytali: „Gdzie jest nowo narodzony król żydowski? Ujrzelśmy bowiem Jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy oddać Mu pokłon”. Skoro usłyszał to król Herod, przeraził się, a z nim cała Jerozolima. Zebrał więc wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu i wypytywał ich, gdzie ma się narodzić Mesjasz. Ci mu odpowiedzieli: „W Betlejem judzkim, bo tak napisał

prorok: A ty, Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś zgoła najlichsze spośród głównych miast Judy, albowiem z ciebie wyjdzie władca, który będzie pasterzem ludu mego, Izraela”. Wtedy Herod przywołał potajemnie Mędrców i wypytał ich dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. A kierując ich do Betlejem, rzekł: „Udajcie się tam i wypytujcie starannie o Dziecię, a gdy Je znajdziecie, donieście mi, abym i ja mógł pójść i oddać Mu pokłon”. Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi, aż przysła i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. Gdy ujrzeli gwiazdę, bardzo się uradowali. Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon. I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę. A otrzymawszy we śnie nakaz, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do ojczyzny.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Ujrzelśmy Jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy złożyć pokłon Panu” (Mt 2, 2b).

Horoskopy według znaków zodiaku są najbardziej znanymi, ale nie jedy-
nymi jakie znane są od czasów starożytnych. Trzej Mędrcy ze Wschodu
kierowali się tzw. Gwiazdą Betlejemską, która prowadziła ich do miejsca
narodzin Mesjasza. Należało wykazać wiele determinacji, aby dokładnie
odczytać czas i miejsce narodzin Zbawiciela. Tradycja Kościoła nadała
wielkie znaczenie tej wizycie Mędrców ze Wschodu, uważając ją za wielki
znak Bożej miłości kierowanej do wszystkich narodów na całej ziemi.

Gwiazda na Wschodzie nie tylko symbolizuje czas i miejsce narodzin
Zbawiciela, symbolizuje także wielkość i znaczenie przyjścia na świat
Syna Bożego. Wypełniły się czasy historii zbawienia. Czas proroctw się
skończył¹, rozpoczęła się nowa era wraz z narodzeniem się Jezusa na ziemi
w konkretnym miejscu i czasie.

Od czasów wizyty i reakcji Mędrców ze Wschodu, nastąpiło nie-
ustanne już poszukiwanie i dążenie ludzkości do znalezienia największego
skarbu życia ludzkiego, do znalezienia sensu życia tak doczesnego, jak
i wiecznego. Symbolem tego skarbu były dary składane przez Mędrców:
złoto, kadzidło i mirra. Te dary świadczyły o godności obdarowywanego,
mówiły o wielkim królewskim zadaniu jakie miał wykonać Nowona-
rodzony. Mędrcy złożyli „pokłon Panu”, oddali mu cześć i zaświadczyli
o prawdzie, która już się narodziła na ziemi.

Tajemnica głoszona w Starym Testamencie, proroctwa o Mesjaszu,
o Władcy ziemi i spraw ludzkich, spełniła się materialnie i duchowo.
Historycznie, Chrystus narodził się na świecie, a duchowo to narodzenie

---

1 Ostatnim prorokiem był Jan Chrzciciel (por. Mt 14, 2–12).

rozciąga się na następne wieki i pokolenia. Od tamtego czasu, już każdy naród będzie poszukiwał „Gwiazdy Betlejemskiej”, będzie wpatrywał się w niebo, co oznacza, że będzie poszukiwał sensu życia na ziemi.

Na różne sposoby człowiek oddaje „pokłon Panu”, różne są dzieje poszczególnych narodów. Historie kultury danych społeczeństw przeplatają się dobrem i złem, wiarą objawioną i wierzeniami wytworzonymi przez fałszywych proroków. Nasz naród polski od tysiąca ponad lat idzie za Gwiazdą Zbawienia, idzie za Chrystusem pokonując różne trudności, cierpienia, załamывania się zaufania do własnej historii i przeznaczenia.

Modlimy się i prosimy Boga o wytrwałość wszystkich naszych braci, o wytrwanie w wierze chrześcijańskiej, katolickiej w łączności z Kościołem lokalnym i powszechnym.

2. Proroctwo Izajasza

Prorok Izajasz² skierował w swoim czasie proroctwo odnoszące się do największej wartości jaka miała się zrealizować w środowisku narodu wybranego. W sposób prorocki przedstawił wielkość i znaczenie tej wartości³: „[...] bo przyszło twe światło i chwała Pana rozblęska nad tobą a ponad tobą jaśnieje Pan i Jego chwała. I pójdą narody do twojego światła, królów do blasku twojego wschodu. Podnieś oczy wokoło i popatrz: Ci wszyscy zebrani zdążają do ciebie. Twoi synowie przychodzą z daleka, na rękach niesione twe córki” (Iz 60, 1-4).

Przewidziana także była reakcja całego narodu wybranego i całego świata: „Wtedy zobaczysz i promienieć będziesz, zadrży i rozszerzy się

---

2 Izajasz („Jahwe jest zbawieniem”, ur. ok. 765, zm. do 701 p.n.e.) – Jeden z największych proroków Starego Testamentu. Jego proroctwa przedstawia Księga Izajasza. [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Izajasz> [dostęp: 11.01.2022].

3 Chrystus wskazywał na znaczenie proroctw Starego Testamentu. W to, że Izajasz był autorem księgi noszącej jego imię (Mt 13:14; J 12:38). [online:] <https://www.biblia.info.pl/blog/jezus-wierzyl-w-stary-testament/> [dostęp: 6.01.2021].

twoje serce, bo do ciebie napłyną bogactwa zamorskie, zasoby narodów przyjdą ku tobie” (Iz 60, 5).

W prawdziwej i autentycznej wierze, zarówno wiedza, jak i uczucia manifestują się spontaniczną reakcją. Posiadać i znać Boga w swoim sercu to wielka radość i szczęście. Jeszcze większą radością jest obserwować wokół siebie innych wyznawców Chrystusa, dzielić z nimi trudy ziemskiego życia i wspólnie budować królestwo Boże. To królestwo rozpoczyna się tu na ziemi przez wiarę i ma trwać w wieczności.

3. „Przecież słyszeliście o udzieleniu przez Boga łaski danej mi” (Ef 3, 2)

Święty Paweł dziękuje Bogu za dar i możliwość głoszenia prawdy o Chrystusie i tajemnicy zbawienia. To objawienie miało dynamiczny i tragiczny przebieg. Pod Damaszkiem św. Paweł usłyszał głos samego Pana: „Gdy zbliżał się już w swojej podróży do Damaszku, olśniła go nagle światłość z nieba. A gdy upadł na ziemię, usłyszał głos, który mówił: Szawle, Szawle, dlaczego Mnie prześladujesz? Kto jesteś, Panie? – powiedział. A On: Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz” (Dz 9, 3-5).

Nie zawsze Chrystus używa takich drastycznych metod w celu nawracania ludzi do prawdy. Droga wiary może mieć spokojny przebieg, przez wychowanie rodzinne, przez nauczanie Kościoła, przez dobre czyny, a nawet słowo osoby nam życzliwej. W akcie wiary otrzymujemy wskazanie Chrystusa co mamy czynić. Św. Paweł takie polecenie otrzymał: „A On: «Ja jestem Jezus, którego ty prześladujesz. Wstań i wejdź do miasta, tam ci powiedzą, co masz czynić»” (Dz 9, 5).

3.1. „Poganie już są współdziedzicami i współczłonkami Ciała” (Ef 3, 6)

Święty Paweł zrozumiał powszechność łaski Bożej, powód przyjścia Zbawiciela na ziemię. Wszyscy przez wiarę i sakramenty święte, szczególnie przez sakrament chrztu, stajemy się „współdziedzicami” wielkiego depozytu wiary, wielkiego zaufania do historii zbawienia, w którą to historię i my chcemy wejść. Cały Kościół, wszystkich wierzących w Chrystusa św. Paweł nazywa „Ciałem”. Kościół jest zatem jednym organizmem, którego Chrystus jest głową, a my Jego członkami. Katechizm Kościoła Katolickiego to podkreśla: „Kościół jest Ciałem, którego Chrystus jest Głową: Kościół żyje dzięki Niemu, w Nim i dla Niego; Chrystus żyje z Kościołem i w Kościele” (KKK 807).

Ewangelia, Dobra Nowina, nauka o zbawieniu, obiecuje nam wiele wartości. Na początku, to wartość najwyższa, to sam Bóg, z Którym w wieczności mamy gwarantowane życie wieczne. Natomiast w doczesności mamy zadanie respektowania i wprowadzanie w życie wartości: sprawiedliwości, wolności, prawdy, miłości, pokoju, a nawet solidarności (por. nauczanie św. Jana Pawła II).

4. „Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon” (Mt 2, 11)

Zachowali się tak Mędrcy ze Wschodu, a następnie: „A otrzymawszy we śnie nakaz, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do ojczyzny” (Mt 2, 12).

„Inna droga” to zachęta duchowa do zmiany naszego myślenia i działania, wiara bowiem zobowiązuje, nie jest bezczynna i obojętna na zbawienie całego świata.

„Złożone dary” można rozumieć jako nasze talenty, zdolności, wysiłki i pragnienia skierowane dla dobra Kościoła i ludzi w nim gromadzonych.

„Zobaczyli Maryję” oznacza zrozumienie znaczenia Najświętszej Maryi Panny w całej historii zbawienia, a szczególnie Jej rolę w naszej osobistej historii wyznawania Chrystusa Zbawiciela.

5. Z nauczania papieskiego

„Ewangelia jest fundamentalnym elementem rozwoju, ponieważ w niej Chrystus, «w objawieniu tajemnicy Ojca i Jego miłości objawia w pełni człowieka samemu człowiekowi». Kościół pouczany przez swego Pana bada znaki czasu, interpretuje je i ofiaruje światu «to, co jemu jednemu jest właściwe, a mianowicie: uniwersalne spojrzenie na człowieka i na całą ludzkość». Właśnie dlatego, że Bóg wypowiada wobec człowieka największe «tak», człowiek powinien otworzyć się na powołanie Boże, by realizować swój rozwój”⁴.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 72

„Boże, przekaz Twój sąd Królowi,
a Twoją sprawiedliwość synowi królewskiemu.
Aby Twoim ludem rządził sprawiedliwie
i ubogimi według prawa”.

---

4 Benedykt XVI, *Encyklika Caritas in veritate. O integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie*, Wydawnictwo M, Kraków 2009, s. 21.

UROCZYSTOŚĆ ZESŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO

CZYTANIA

Dz 2, 1-11; Ps 104 (103), 1ab i 24ac. 29b-30. 31 i 34; Ga 5, 16-25;

J 15, 26-27. 16, 12-15.

I CZYTANIE (Dz 2, 1-11)

Kiedy nadszedł dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu. Nagle dał się słyszeć z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wicheru, i napełnił cały dom, w którym przebywali. Ukazały się im też jakby języki ognia, które się rozdzielały, i na każdym z nich spoczął jeden. I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić. Przebywali wtedy w Jeruzalem pobożni Żydzi ze wszystkich narodów pod słońcem. Kiedy więc powstał ów szum, zbiegli się tłumnie i zdumieli, bo każdy słyszał, jak tamci przemawiali w jego własnym języku. Pełni zdumienia i podziwu mówili: „Czyż ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami? Jakżeż więc każdy z nas słyszy swój własny język ojczysty? – Partowie i Medowie, i Elamici, i mieszkańcy Mezopotamii, Judei oraz Kapadocji, Pontu i Azji, Frygii oraz Pamfilii, Egiptu i tych części Libii, które leżą blisko Cyreny, i przybysze z Rzymu, Żydzi oraz prozelici, Kreteńczycy i Arabowie – słyszymy ich głoszących w naszych językach wielkie dzieła Boże”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 104 (103), 1ab i 24ac. 29b-30. 31 i 34)

REFREN: Niech zstąpi Duch Twój i odnowi ziemię
Błogosław, duszo moja, Pana,
Boże mój, Panie, Ty jesteś bardzo wielki!
Jak liczne są dzieła Twoje, Panie,
ziemia jest pełna Twoich stworzeń.

Kiedy odbierasz im oddech, marnieją
i w proch się obracają.
Stwarzasz je, napełniając swym Duchem,
i odnawiasz oblicze ziemi.

Niech chwała Pana trwa na wieki,
niech Pan się raduje z dzieł swoich.
Niech miła Mu będzie pieśń moja, będąc radował się w Panu.

II CZYTANIE (Ga 5, 16-25)

Bracia: Postępujcie według ducha, a nie spełnicie pożądania ciała. Ciało bowiem do czego innego dąży niż duch, a duch do czego innego niż ciało, i stąd nie ma między nimi zgody, tak że nie czynicie tego, co chcecie. Jeśli jednak pozwolicie się prowadzić duchowi, nie będziecie podlegać Prawu. Jest zaś rzeczą wiadomą, jakie uczynki rodzą się z ciałą: nierząd, nieczystość, wyuzdanie, bałwochwalstwo, czary, nienawiść, spory, zawiść, gniewy, pogoń za zaszczytami, niezgoda, rozłamy, zazdrość, pijaństwo, hulanki i tym podobne. Co do nich zapowiadam wam, jak to już zapowiedziałem: ci, którzy się takich rzeczy dopuszczają, królestwa Bożego nie odziedziczą. Owocem zaś Ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie. Przeciw takim cnotom nie ma Prawa. A ci, którzy należą do Chrystusa Jezusa, ukrzyżowali ciało swoje z jego namiętnościami i pożądaniaми. Mając życie od Ducha, do Ducha się też stosujmy.

AKLAMACJA

Przyjdź, Duchu Święty, napełnij serca swoich wiernych i zapal w nich ogień swojej miłości.

EWANGELIA (J 15, 26-27; 16, 12-15)

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Gdy przyjdzie Paraklet, którego Ja wam pošlę od Ojca, Duch Prawdy, który od Ojca pochodzi, On zaświadczy o Mnie. Ale wy też świadczyście, bo jesteście ze Mną od początku. Jeszcze wiele mam wam do powiedzenia, ale teraz znieść nie możecie. Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy. Bo nie będzie mówił od siebie, ale powie wszystko, cokolwiek usłyszycie, i oznajmi wam rzeczy przyszłe. On Mnie otoczy chwałą, ponieważ z mojego weźmie i wam objawi. Wszystko, co ma Ojciec, jest moje. Dlatego powiedziałem, że z mojego weźmie i wam objawi”.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Przyjdź, Duchu Święty, napełnij serca swoich wiernych i zapal w nich ogień swojej miłości”.

Tajemnica natury Trójcy Przenajświętszej jest trudna od odgadnięcia, jest fascynująca, pochodzi od objawienia Chrystusa i jest obrazem piękna Boga Jedyne w Trzech Osobach. Każda z tych Osób Boskich, to Bóg Wszechmocny. Osoby w Bogu nawzajem się miłują, w jedności natury się komunikują i wypełniają, a także działają zgodnie na korzyść człowieka. W tajemnicy Trójcy Przenajświętszej odnajdujemy nadzwyczajne działania: Bóg Ojciec – stwarza, Syn Boży – zbawia, Duch Święty – uświęca.

Najłatwiej jest nam zrozumieć, przyjąć i uwierzyć Chrystusowi, Synowi Bożemu, który przyjął naturę ludzką i dokonał zbawienia na krzyżu. O tym opowiadają i przekazują świadkowie zmartwychwstania Chrystusa, apostołowie i uczniowie, a nawet kobiety, które pierwsze pobiegły do Grobu Pańskiego.

To Chrystus w ludzkiej naturze przekazał nam, prawdę o Bogu Trój-jedynym. Dzisiaj czcimy w sposób szczególny właśnie to nadzwyczajne wydarzenie, zesłanie i obecność Ducha Świętego na ziemi i z uwielbieniem wołamy: Przyjdź, Duchu Święty! To okrzyk zgody na Jego obecność, działanie i nadzieja, że w sposób nadzwyczajny a zarazem boski, Duch Święty zainteresuje się naszymi sprawami. Mamy bowiem wiele do wyproszenia od Boskiego Nieba, aby nasze doczesne życie się przemieniło.

Przed wszystkim cierpimy z powodu pandemii, chorujemy i umieramy, nie potrafimy zrozumieć: Dlaczego? Ludzka wiedza medyczna wprawdzie stara się pomóc, ale w wielu wypadkach przychodzi zbyt późno. Dlaczego? Wielu naszych braci odeszło. Wiemy, że odeszli

do Pana, są zbawieni mocą śmierci i zmartwychwstania Chrystusa. Teraz orędują za nami, a łącznikiem pomiędzy żywymi i umarłymi jest sam Duch Święty.

Dzisiaj ze szczególną mocą wołamy do Ducha Świętego: „Napełnij serca swoich wiernych”. W tym wołaniu wyrażamy naszą wiarę, podajemy nasze serca, symbole miłości, oddania i posłuszeństwa. Odpowiadamy miłością na miłość i przyjmujemy z pokorą „ogień miłości”. Tę miłość kierujemy do Boga i do naszych najbliższych bliźnich, tak nas nauczył Syn Boży, który oddał swoje życie za przyjaciół i nauczał, że: „Nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich. Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję. Już was nie nazywam sługami, bo sługa nie wie, co czyni pan jego, ale nazwałem was przyjaciółmi, albowiem oznajmiłem wam wszystko, co usłyszałem od Ojca mego” (J 15, 13-15).

2. Jak się to stało, że Duch Święty jest z nami?

Opisują to wydarzenia Dzieje Apostolskie. Było to w dzień Pięćdziesiątnicy – pięćdziesiąt dni po zmartwychwstaniu. Według Biblii pięćdziesiąt dni po święcie Paschy (po Wielkanocy) doszło do wypełnienia się szczególnej Bożej obietnicy: „W ostatnich dniach – mówi Bóg – wyleję Ducha mego na wszelkie ciało...” (Dz 2, 17).

„W wieczerniku znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu. Nagle dał się słyszeć z nieba szum, jakby uderzenie gwałtownego wiatru, i napełnił cały dom, w którym przebywali. Ukazały się im też języki jakby z ognia, które się rozdzieliły, i na każdym z nich spoczął jeden. I wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym, i zaczęli mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić” (Dz 2, 1-4).

Było to nadzwyczajne wydarzenie, spowodowało ono wielkie poruszenie wśród zgromadzonych, „zbiegli się tłumnie i zdumieli, bo każdy słyszał, jak tamci przemawiali w jego własnym języku” (Dz 2, 6). Wielu

wyznawców innych wyznań zmieniło swe poglądy, stali się chrześcijanami, przyjmowali chrzest, z uwagą słuchali historii zbawienia dokonanej właśnie przez Chrystusa.

Tajemnica i moc Ducha Świętego nadal działa w Kościele Chrystusowym. Te moce towarzyszą nam na modlitwach, w liturgii, w sakramentach świętych. Szczególnie żywość Ducha Świętego działa podczas wykonywania dobra: dobrych uczynków, zamiarów oraz dzieł napełnionych miłością do bliźnich.

3. „Bracia: Postępujcie według ducha” (Ga 5, 16)

„Bracia: Postępujcie według ducha” – tak wzywa nas św. Paweł w Liście do Galatów. Nazywa nas braćmi zjednoczonymi przez przykazanie miłości Zbawiciela. Wszyscy ludzie, na całej ziemi, mocą Ducha Świętego są braćmi, są dziećmi Boga. Dlatego nie powinni się kłócić, nie powinni się obrażać, nie powinni się nawzajem wykorzystywać. Powinni żyć w pokoju, zrozumieniu i wzajemnej pomocy, bowiem wszyscy za przewodnictwem Ducha Świętego idą do nieba, do Boga!

Święty Paweł ostrzega przed wykroczeniami i grzechami: „Jest zaś rzeczą wiadomą, jakie uczynki rodzą się z ciała: nierząd, nieczystość, wyuzdanie, bałwochwalstwo, czary, nienawiść, spory, zawiść, gniewy, pogoń za zaszczytami, niezgoda, rozłamy, zazdrość, pijaństwo, hulanki i tym podobne” (Ga 5, 19-21).

Przeciw tym grzesznym uczynom ciała św. Paweł przeciwstawia się i namawia do dobra: „Owoce zaś Ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie” (Ga 5, 22-23).

Zatem, są ukazane dwie drogi życia, droga dobra razem z Duchem Świętym, i droga zła, która nie prowadzi do zbawienia, do królestwa niebieskiego.

Święty Paweł Apostoł przedstawia się w tym nauczaniu, jako pierwszy teolog, pierwszy świadek i głosiciel praktycznej drogi postępowania i zbawienia.

4. Duch Święty głóscielem prawdy

Chrystus powiedział:, „Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy” (J 16, 13). Całe życie zastanawiamy się, co jest prawdą? Zastanawiamy się i analizujemy otaczający nas świat i ludzi, czy nas nie oszukują? Wątpimy w wiele nauk, a czasami nawet tracimy zaufanie do Boga, bo życie nasze wydaje się nam zbyt ciężkie!

W takiej atmosferze niepewności i zagrożenia przychodzi Duch Święty, proponuje swoje wielorakie dary, ukazuje Chrystusa jako Syna Bożego, objawia – mówi nam o Bogu Wszechmogącym i o Jego miłości.

Nasza wiara, prawdziwa, powszechna i zbawiająca, jest także darem Ducha Świętego. Chrystus powiedział, że bez Niego nic nie możemy uczynić. Wskazał także na Ojca Niebieskiego: „Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem. Wytrwajcie w miłości mojej! Jeśli będziecie zachowywać moje przykazania, będziecie trwać w miłości mojej, tak jak Ja zachowałem przykazania Ojca mego i trwam w Jego miłości” (J 15, 9-10).

5. Z nauczania papieskiego

„Światło wiary w Jezusa oświeca również drogę tych wszystkich, którzy szukają Boga, i wnosi swój chrześcijański wkład w dialog z wyznawcami różnych religii. List do Hebrajczyków mówi o świadectwie sprawiedliwych, którzy przed Przymierzem z Abrahamem już z wiarą szukali Boga. O Henochu mówi się, że «otrzymał świadectwo, iż podobał się Bogu» (Hbr 11, 5), co jest niemożliwe bez wiary, ponieważ «przystępujący [...] do Boga musi uwierzyć, że [Bóg] jest i że wynagradza tych, którzy Go

szukają» (Hbr 11, 6). Można więc zrozumieć, że droga człowieka pobożnego wiedzie przez wyznanie wiary w Boga, który się o niego troszczy i którego można znaleźć. Jakąż inną nagrodę Bóg mógłby ofiarować szukającym Go, jeżeli nie spotkanie z Nim? Wcześniej jeszcze spotykamy postać Abla, a jego wiarę również się wychwala i z jej powodu Bogu spodobały się jego dary, ofiara z pierwocin bydła (por. Hbr 11, 4). Człowiek pobożny stara się rozpoznać znaki Boże w codziennych doświadczeniach swego życia, w następstwie pór roku, w urodzajności ziemi i w całym ruchu kosmosu. Bóg jest światłością i może Go spotkać również ten, kto Go poszukuje ze szczerym sercem⁵.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 104

„Błogosław, duszo moja, Pana,
Boże mój, Panie, Ty jesteś bardzo wielki!
Jak liczne są dzieła Twoje, Panie,
ziemia jest pełna Twoich stworzeń”.

---

5 Franciszek, *Encyklika. Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 44.

UROCZYŚĆ NAJŚWIĘTSZEGO CIAŁA I KRWI CHRYSTUSA – BOŻE CIAŁO

CZYTANIA

Wj 24, 3-8; Ps 116B (115), 12-13, 15 i 16bc. 17-18; Hbr 9, 11-15; J 6, 51a;
Mk 14, 12-16. 22-26.

I CZYTANIE (Wj 24, 3-8)

Mojżesz wrócił z góry Synaj i obwieścił ludowi wszystkie słowa Pana i wszystkie Jego polecenia. Wtedy cały lud odpowiedział jednogłośnie: „Wszystkie słowa, jakie powiedział Pan, wypełnimy”. Spisał więc Mojżesz wszystkie słowa Pana. Nazajutrz wcześniej rano zbudował ołtarz u stóp góry i postawił dwanaście stel, stosownie do liczby dwunastu szczepów Izraela. Potem polecił młodzieńcom izraelskim złożyć Panu ofiarę całopalną i ofiarę biesiadną z cielców. Mojżesz zaś wziął połowę krwi i wlał ją do czar, a drugą połowę krwi skropił ołtarz. Wtedy wziął Księgę Przymierza i czytał ją głośno ludowi. I oświadczyli: „Wszystko, co powiedział Pan, uczynimy i będziemy posłuszni”. Mojżesz wziął krew i pokropił nią lud, mówiąc: „Oto krew przymierza, które Pan zawarł z wami na podstawie wszystkich tych słów”.

PSALM RESPONSYJNY (Ps 116B (115), 12-13, 15 i 16bc. 17-18)

REFREN: Kielich zbawienia wzniosę w imię Pana
Czym się Panu odpłacę
za wszystko, co mi wyświadczył?
Podniosę kielich zbawienia
i wezwę imienia Pana.

Cenna jest w oczach Pana
śmierć Jego wyznawców.

Jestem Twym sługą, synem Twojej służebnicy,
Ty rozerwałeś moje kajdany.

Tobie złożę ofiarę pochwalną
i wezwę imienia Pana.
Wypełnię me śluby dla Pana
przed całym Jego ludem.

II CZYTANIE (Hbr 9, 11-15)

Bracia: Chrystus, zjawiwszy się jako arcykapłan dóbr przyszłych, przez wyższy i doskonalszy, i nie ręką – to jest nie na tym świecie – uczyniony przybytek, ani nie przez krew kozłów i cielców, lecz przez własną krew wszedł raz na zawsze do Miejsca Świętego i osiągnął wieczne odkupienie. Jeśli bowiem krew kozłów i cielców oraz popiół z krowy, którymi skrapia się zanieczyszczonych, sprawiają oczyszczenie ciała, to o ile bardziej krew Chrystusa, który przez Ducha wiecznego złożył Bogu samego siebie jako nieskalaną ofiarę, oczyści wasze sumienia z martwych uczynków, abyście służyć mogli Bogu żywemu. I dlatego jest pośrednikiem Nowego Przymierza, ażeby przez śmierć, poniesioną dla odkupienia przestępstw popełnionych za pierwszego przymierza, ci, którzy są wezwani do wiecznego dziedzictwa, dostąpili spełnienia obietnicy.

AKLAMACJA (J 6, 51ab)

Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki.

EWANGELIA (Mk 14, 12-16. 22-26)

W pierwszy dzień Przaśników, kiedy ofiarowywano Paschę, zapytali Jezusa Jego uczniowie: „Gdzie chcesz, żebyśmy przygotowali Ci spożywanie Paschy?”. I posłał dwóch spośród swoich uczniów z tym

poleceniem: „Idźcie do miasta, a spotka was człowiek niosący dzban wody. Idźcie za nim i tam, gdzie wejdzie, powiedzcie gospodarzowi: Nauczyciel pyta: Gdzie jest dla Mnie izba, w której mógłbym spożyć Paschę z moimi uczniami? On wskaże wam na górze salę dużą, usłaną i gotową. Tam przygotujecie dla nas”. Uczniowie wybrali się i przyszli do miasta, a tam znaleźli wszystko, tak jak im powiedział, i przygotowali Paschę. A gdy jedli, wziął chleb, odmówił błogosławieństwo, połamał i dał im, mówiąc: „Bierzcie, to jest Ciało moje”. Potem wziął kielich i odmówiwszy dziękczynienie, dał im, i pili z niego wszyscy. I rzekł do nich: „To jest moja Krew Przymierza, która za wielu będzie wylana. Zaprawdę, powiadam wam: Odtąd nie będę już pił napoju z owocu winnego krzewu aż do owego dnia, kiedy pić będę go nowy w królestwie Bożym”. Po odśpiewaniu hymnu wyszli w stronę Góry Oliwnej.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6, 51ab).

Deklaracja Chrystusa ustanawiająca sakrament Eucharystii nadal nas zaskakuje i fascynuje. Ma miejsce wielka deklaracja i nowa forma bycia Boga na ziemi wśród wiernych. Bóg objawia się jako chleb, pokarm dla duszy i środek duchowego zjednoczenia wszystkich ludzi dobrej woli. Chleb Eucharystyczny zawsze zstępuje z nieba, sam w sobie jest Bogiem, dostępnym jako chleb, chwalebny jako Bóg i wspomagającym jako Duch Święty.

Za wielkim darem obecności Boga w, i poprzez Eucharystię, następuje dar nieba: „Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6, 51ab). Przyjmowanie Boga do własnego życia jako pokarmu duchowego, daje gwarancję życia wiecznego z Bogiem. Konsekwencją jego przyjmowania jest wejście do natury Bożej, której przysługuje wieczność.

2. Encyklika Jana Pawła II *Ecclesia de Eucharistia*

Dokument ten jest wykładnią znaczenia Eucharystii we wspólnocie wierzących – Kościele. Chrystus ustanowił Eucharystię jako znak swojej obecności w ofierze Ciała i Krwi składanej Ojcu Niebieskiemu w dziękczynieniu i radości za zbawienie świata⁶.

W dokumencie papież zajmuje się problematyką pojednania pomiędzy narodami, Kościołami i ludźmi oraz istotą i znaczeniem sakramentu

---

6 Z. Struzik, *Przesłanie Świętego Jana Pawła II. Materiały edukacyjne. Encykliki i adhortacje*, wyd. IPJPII, Warszawa 2015, s. 121.

pokuty, który w zsekularyzowanym świecie jest coraz częściej odrzucany. Jan Paweł II przedstawia pojednanie jako dar i inicjatywę samego Boga. Zadaniem społeczności wierzących jest nieustanne pogłębianie „katechizowanie siebie”, ponieważ świadectwo Ewangelii powinno być dawane w Kościele pojednanym wewnątrz. Przypomina również istotę grzechu i jego skutki, dolegliwe zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym. Dokument ma także charakter praktycznych porad dla spowiedników oraz wszystkich tych, którzy na różnych płaszczyznach życia społecznego angażują się w pojednanie i zadośćuczynienie, przechodząc od słownych deklaracji do konkretnych działań.

3. Eucharystia jednoczy wszystkich

Cechą zasadniczą religii chrześcijańskiej jest budowanie wspólnot. Kościół odczytuje i organizuje wspólnoty na różnych poziomach o różnej charakterystyce, ale zawsze wskazuje, że wszyscy ludzie są dziećmi Boga, a jeżeli dziećmi – jak mówi św. Paweł – to i dziedzicami.

„Jeżeli zaś jesteśmy dziećmi, to i dziedzicami: dziedzicami Boga, a współdziedzicami Chrystusa, skoro wspólnie z Nim cierpimy po to, by też wspólnie mieć udział w chwale” (Rz 8, 17). Ta jedność pozwala we wszystkich społecznościach na podstawie wartości i sprawiedliwości budować solidarne społeczności: państwowe, samorządowe, sąsiedzkie, rodzinne, towarzyskie, sportowe, kulturalne oraz religijne. Łącznikiem tych wspólnych wartości jest Eucharystyczny Chrystus wraz z Ewangelią miłości.

4. Obraz Kościoła budowany przez Eucharystię

Kościół budowany przez Eucharystię ma być święty i nienaganny, zgodny z przykazaniami Bożymi i przykazaniem miłości ogłoszonym i wprowadzonym przez Chrystusa. „Po tym wszyscy poznają, żeście

uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13, 35). Taką maksymę wprowadził Pan i Zbawiciel. Takim obrazem wzajemnej miłości i służby mają się charakteryzować chrześcijanie przyjmujący Eucharystię, przyjmujący Chrystusa, Jego Ciało i Krew.

Ciało i Krew należała tylko do Syna Bożego, po męce i zmartwychwstaniu, była i jest ofiarowana Ojcu Niebieskiemu, a wraz z Nią i my jesteśmy włączani w wielkie sprawy Boga.

5. Pojednanie z Bogiem i braćmi

Eucharystia niesie wartość pojednania człowieka z Bogiem i braćmi. Nim się zbliżymy do Eucharystii, do żywego i prawdziwego Boga, musimy najpierw dokonać rachunku sumienia, musimy przez sakrament pokuty, pojednania i spowiedzi dokonać oceny co uczyniliśmy dobrego, co zostało przez nas zaniedbane i jakie zło wkradło się do naszych sumień i naszych relacji z bliźnimi?

Przed Eucharystią oczyszczamy nasze sumienia, jest to dowód prawdziwości i autentyczności. Dopiero po takim akcie pojednania, żalu, chęci naprawy i postanowieniu poprawy można liczyć na skutek spotkania z Bogiem: „Jeśli ktoś spożywa ten chleb, będzie żył na wieki” (J 6, 51ab).

5.1. Stałe zjednoczenie z Chrystusem i braćmi

Poprzez Eucharystię istnieje i spełnia się jedność wiernych z Chrystusem oraz jedność pomiędzy wyznawcami Ewangelii, którzy poprzez chrzest zostali włączeni w społeczność Kościoła. Pragnieniem Chrystusa było i jest: „aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, by świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś” (J 17, 21). Chrystus jest zjednoczony z Bogiem Ojcem poprzez miłość w Duchu Świętym. Jedność chrześcijan poszerza się

przez wiarę i sakramenty, jednoczy lud Boży – ludzi całego świata, ludzi dobrej woli. Dla niewierzących i obojętnych religijnie obserwatorów jedność chrześcijan poprzez Eucharystię ma być czytelnym znakiem zawiązanej wspólnoty zmierzającej do zbawienia⁷.

6. Eucharystia dar nieba

Eucharystia jest darem nieba, jednoczącą obecnością Boga wśród ludzi, zaproszeniem do doświadczenia przeżywania spotkania ze Zbawicielem w sposób sakramentalny. Piękno Eucharystii wyraża się poprzez liturgię, powszechną formę modlitwy: uwielbienia, prześlągania, dziękczynienia i składanych próśb. Eucharystia obiecuje zbawienie i życie wieczne w radości ze wspólnego przebywania z Bogiem: „Kto spożywa moje Ciało i pije moją Krew, ma życie wieczne, a Ja go wskreszę w dniu ostatecznym” (J 6, 54)⁸.

7. Eucharystia w życiu rodzinnym

Każda rodzina chrześcijańska jest domowym Kościołem. W każdym z tych Kościołów przebywa Chrystus na mocy sakramentu chrztu i sakramentu małżeństwa. W rodzinie zjednoczonej miłością ludzką dokonuje się zjednoczenie miłością Boga. Chrystus jest obecny w rodzinie szczególnie poprzez Eucharystię. Wspólne uczestnictwo w Eucharystii jednoczy wszystkich we wzajemnej miłości do ludzi i Boga. Uświęcenie każdego człowieka dokonuje się przez: modlitwę, dobre uczynki, wzajemną służbę i wspólnie wyznawaną wiarę w Jezusa Chrystusa. W rodzinie, w domowym Kościele, rodzi się nowe życie – dar Boga,

---

7 Z. Struzik, *Przesłanie Świętego Jana Pawła II*, dz. cyt., s. 122.

8 Tamże, s. 123.

wychowuje się i kształtuje życie zrodzone jako wspólne dzieło Boże i ludzkie, nadając istocie ludzkiej godność dzieci Bożych⁹.

8. Z nauczania papieskiego

„Sakramentalna natura wiary ma swój najwyższy wyraz w Eucharystii. Jest ona cennym pokarmem dla wiary, spotkaniem z Chrystusem, obecnym w sposób realny przez najwyższy akt miłości, dar samego siebie, rodzący życie. W Eucharystii krzyżują się dwie osie, na których wspiera się wiara. Z jednej strony – oś historii: Eucharystia jest aktem pamięci, aktualizacją tajemnicy, w której przeszłość, jako wydarzenie śmierci i zmartwychwstania, ukazuje swą zdolność otwarcia na przyszłość, antycypowania ostatecznej pełni. Liturgia przypomina nam o tym przez swoje hodie – «dzisiaj» tajemnic zbawienia. Z drugiej strony, jest tu również oś biegnąca od świata widzialnego ku niewidzialnemu. W Eucharystii uczymy się dostrzegać głębię rzeczywistości. Chleb i wino przemieniają się w ciało i krew Chrystusa, który uobecnia się w swej paschalnej drodze do Ojca: ten dynamizm wprowadza nas z ciałem i duszą w dążenie całego stworzenia ku swej pełni w Bogu”¹⁰.

9. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 116

„Czym się Panu odpłacę
za wszystko, co mi wyświadczył?
Podniosę kielich zbawienia
i wezwę imienia Pana”.

---

9 Z. Struzik, *Przesłanie Świętego Jana Pawła II*, dz. cyt., s. 124.

10 Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013, s. 57.

UROCZYSTOŚĆ WNIEBOWZIĘCIA NAJŚWIĘTSZEJ MARYI PANNY

CZYTANIA

Ap 11, 19a; 12, 1. 3-6a. 10ab; Ps 132, 6-7. 9-10. 13-14; 1 Kor 15, 20-26;
Łk 1, 39-56.

I CZYTANIE (Ap 11, 19a; 12, 1. 3-6a. 10ab)

Świątynia Boga w niebie się otwarła i Arka Jego Przymierza ukazała się w Jego świątyni. Potem wielki znak się ukazał na niebie: Niewiasta obleczona w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu. Ukazał się też inny znak na niebie: Oto wielki Smok ognisty; ma siedem głów i dziesięć rogów, a na głowach siedem diademów. Ogon jego zmiata trzecią część gwiazd z nieba i rzucił je na ziemię. Smok stanął przed mającą urodzić Niewiastą, ażeby skoro porodzi, pożreć jej Dziecko. I porodziła syna – mężczyznę, który będzie pasł wszystkie narody różgą żelazną. Dziecko jej zostało porwane do Boga i do Jego tronu. Niewiasta zaś zbiegła na pustynię, gdzie miejsce ma przygotowane przez Boga. I usłyszałem donośny głos mówiący w niebie: „Teraz nastąpi zbawienie, potęga i królowanie Boga naszego i władza Jego Pomazańca”.

PSALM RESPONSYJNY (Ps 132, 6-7. 9-10. 13-14)

REFREN: Stoi Królowa po Twojej prawicy
Słyszeliśmy o Arce w Efrata,
znaleźliśmy ją na polach Jaaru.
Wejdźmy do Jego mieszkania,
padnijmy przed podnóżkiem stóp Jego.

Niech Twoi kapłani odzieją się w sprawiedliwość,
a Twoi wierni niech śpiewają z radości.
Przez wzgląd na sługę Twego, Dawida,
nie odtrącaj oblicza Twojego pomazańca.

Pan bowiem wybrał Syjon,
tej siedziby zapragnął dla siebie.
„Oto miejsce mego odpoczynku na wieki,
tu będę mieszkał, bo wybrałem go sobie”.

II CZYTANIE (1 Kor 15, 20-26)

Bracia: Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy spośród tych, co pomarli. Ponieważ bowiem przez człowieka przyszła śmierć, przez człowieka też dokona się zmartwychwstanie. I jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy będą ożywieni, lecz każdy według własnej kolejności. Chrystus jako pierwszy, potem ci, co należą do Chrystusa, w czasie Jego przyjścia. Wreszcie nastąpi koniec, gdy przekaze królowanie Bogu i Ojcu i gdy pokona wszelką Zwierzchność, Władzę i Moc. Trzeba bowiem, ażeby królował, aż położy wszystkich nieprzyjaciół pod swoje stopy. Jako ostatni wróg, zostanie pokonana śmierć.

AKLAMACJA

Maryja została wzięta do nieba, radują się zastępy aniołów.

EWANGELIA (Łk 1, 39-56)

Maryja wybrała się i poszła z pośpiechem w góry do pewnego miasta w pokoleniu Judy. Weszła do domu Zachariasza i pozdrowiła Elżbietę. Gdy Elżbieta usłyszała pozdrowienie Maryi, poruszyło się dzieciątko w jej łonie, a Duch Święty napełnił Elżbietę. Wydała ona okrzyk i powiedziała: „Błogosławiona jesteś między niewiastami i błogosławiony jest

owoc Twojego łona. A skądże mi to, że Matka mojego Pana przychodzi do mnie? Oto, skoro głos Twego pozdrowienia zabrzmiał w moich uszach, poruszyło się z radości dzieciątko w moim łonie. Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane Ci od Pana”. Wtedy Maryja rzekła: „Wielbi dusza moja Pana i raduje się duch mój w Bogu, moim Zbawcy. Bo wejrzał na uniżenie swojej służebnicy. Oto bowiem odtąd błogosławić mnie będą wszystkie pokolenia. Gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny. Święte jest Jego imię, A Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie nad tymi, co się Go boją. Okazał moc swego ramienia, rozproszył pyszniących się zamysłami serc swoich. Strącił władców z tronu, a wywyższył pokornych. Głodnych nasycił dobrami, a bogatych z niczym odprawił. Ujął się za swoim sługą, Izraelem, pomny na swe miłosierdzie. Jak przyobiecał naszym ojcom, Abrahamowi i jego potomstwu na wieki”. Maryja pozostała u niej około trzech miesięcy; potem wróciła do domu.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Maryja została wzięta do nieba, radują się zastępy aniołów”

Dzisiaj oddajemy cześć Najświętszej Maryi Pannie, Matce naszego Zbawiciela Jezusa Chrystusa. Kłaniamy się Tej, która została wybrana przed wiekami przez Boga Ojca, aby dokonały się na ziemi wielkie dzieła Boże. Stajemy wobec wielkiej tajemnicy zbawienia, stajemy wobec całej historii zbawienia, bowiem Bóg i człowiek spotykają się w wielkim darze życia. Bóg daje życie, Bóg daje zbawienie, Bóg stwarza!

Tajemnica zbawienia została ukazana na przestrzeni wieków w sposób boski, a zarazem ludzki. Zbawiciel Jezus Chrystus przyjął naturę ludzką, a stało się to za przyczyną wybranej Matki Maryi. Przed wiekami padło proroctwo zapisane już w pierwszej Księdze Rodzaju: „Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono zmiążdży ci głowę, a ty zmiążdżysz Mu piętę” (Rdz 3, 15). Zapowiedź radosna, a zarazem tragiczna, ponieważ przewidująca walkę, zmaganie, cierpienie, a nawet śmierć!

Powyższe proroctwo spełniło się dokładnie i zostało wypowiedziane ustami Symeona: „A żył w Jerozolimie człowiek, imieniem Symeon. [...] Za natchnieniem więc Ducha przyszedł do świątyni. A gdy Rodzice wnosili Dzieciątko Jezus, aby postąpić z Nim według zwyczaju Prawa, on wziął Je w objęcia, błogosławił Boga i mówił: Teraz, o Władco, pozwól odejść słudze Twemu w pokoju, według Twojego słowa. Bo moje oczy ujrzwały Twoje zbawienie, któreś przygotował wobec wszystkich narodów: światło na oświecenie pogan i chwałę ludu Twego, Izraela. A Jego ojciec i Matka dziwili się temu, co o Nim mówiono. Symeon zaś błogosławił Ich i rzekł do Maryi, Matki Jego: Oto Ten przeznaczony jest na upadek i na powstanie wielu w Izraelu, i na znak,

któremu sprzeciwić się będą. A Twoją duszę miecz przeniknie, aby na jaw wyszły zamysły serc wielu” (Łk 2, 22-35).

Od tamtego czasu „Maryja wszystkie te sprawy nosiła w swoim sercu” (Łk 2, 19).

Proroctwo „A Twoją duszę miecz przeniknie”, spełniło się tragicznie na Golgocie, kiedy Maryja patrzyła na śmierć swojego Syna. Tam też otrzymała wskazanie, aby stała się po wieki wieków matką wszystkich ludzi dobrej woli.

Przyjmujemy to adopcyjne macierzyństwo, a dziś duchowo adorujemy Najświętszą Maryję Pannę w niebie, bowiem do nieba została wzięta z duszą i ciałem¹¹. Ta która przyczyniła się do narodzin Zbawiciela na ziemi.

2. „Niewiasta obleczona w słońce” (Ap 12, 1)

Tak przedstawia nam Najświętszą Maryję Pannę św. Jan w Apokalipsie – w ostatniej Księdze Pisma Świętego. W tej wizji św. Jan ukazuje wielkość nieba, jego piękno fizyczne i duchowe. A my do takiego nieba dążymy mocą wiary i zaufania do Chrystusa. Tam również czeka na nas w sposób wieczny nasz Zbawiciel, bowiem zgodnie z zapowiedzią, „Dziecko jej zostało porwane do Boga i do Jego tronu” (Ap 12, 5).

Zarówno macierzyństwo Maryi, jak i zwycięstwo dobra nad złem, jest wskazaniem na Boga Wszechmogącego i dobrego dla nas – ludzi. To zwycięstwo ma nam towarzyszyć na co dzień, właśnie w naszych walkach ze złem indywidualnym i społecznym. Cała historia zbawienia

---

11 Dogmat o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny (łac. Immaculata Conceptio Beatae Virginis Mariae) – twierdzenie teologiczne definiujące szczególny stan świętości będący przywilejem Marii z Nazaretu, ogłoszone w Kościele katolickim 8 grudnia 1854 roku przez Piusa IX jako dogmat wiary. [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Dogmat_o_Niepokalanym_Pocz%C4%99ciu_Naj%C5%9Bwi%C4%99tszej_Maryi_Panny [dostęp: 14.08.2021].

jest realna, zrozumiała i proponowana przez Boga, abyśmy duchowo i nieustannie wchodzili w tajemnice nieba.

3. Z nauczania św. Pawła (1 Kor 15, 20-26)

Nauczanie św. Pawła wskazuje na najważniejsze prawdy naszej wiary: „Bracia: Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy” (1 Kor 15, 20). Nikt inny z ludzi nie pokonał śmierci, a zmartwychwstanie Chrystusa zostało zrealizowane dzięki dwóm Jego naturom: ludzkiej i boskiej. My również mamy zmartwychwstać, ale w dniu ostatecznym, kiedy nastąpi koniec świata: „Chrystus jako pierwszy, potem ci, co należą do Chrystusa, w czasie Jego przyjścia” (1 Kor 15, 23).

Porównanie Adama – pierwszego człowieka – z Chrystusem, wydaje nam się adekwatne i wskazuje na mądrość Boga, a zarazem na nadzwyczajną moc i miłość.

4. „Błogosławiona jesteś między niewiastami i błogosławiony jest owoc Twojego łona” (Łk 1, 42)

„Błogosławiona jesteś między niewiastami i błogosławiony jest owoc Twojego łona” to słowa św. Elżbiety, poruszonej mocą Ducha Świętego. To Trzecia Osoba Boska, to tajemnica objawiona przez Chrystusa o naturze Boga Wszechmogącego. Tajemnica, a zarazem nadzieja, bo Bóg zawsze jest z nami.

Scena nawiedzenia, jedna z najpiękniejszych w Ewangelii, powtarza się w naszych ludzkich sprawach. Każda matka wydaje taki okrzyk, kiedy dowiadyuje się, że w jej ciele powstaje nowe życie. Kobieta staje się matką i zaczyna rozumieć tajemnicę Bożego Narodzenia. Powstaje nowa więź miłości i dar życia, a ono trwa na ziemi z błogosławieństwem Boga. Matka daje życie materialne, a Bóg stwarza duszę nieśmiertelną.

Każdej naszej matce dziękujemy za dar życia, bowiem z ży-

ciem otrzymujemy wszelkie inne wartości. Matce Bożej dziękujemy i oddajemy Jej cześć, bo adoptuje nas wszystkich i wskazuje na Zbawiciela. Przez Matkę Boga mamy łatwiejszy dostęp do spraw wiary, do spraw zbawienia i życia wiecznego. Przez Maryję nasza wiara staje się łatwiejsza, pewniejsza, bowiem Maryja tak jak Jej Syn, łączy niebo z ziemią „sprawy ludzkie ze sprawami Bożymi”¹².

4.1. „A Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie nad tymi, co się Go boją” (Łk 1, 50)

„A Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie nad tymi, co się Go boją” – tak przemawia dzisiaj do nas Maryja. Mówi o miłosierdziu dla nas i dla wszystkich pokoleń ludzkich. Także wskazuje na obowiązek wiary, na obowiązek zaufania, bowiem w bojaźni do Boga dominuje Jego miłość.

5. Z nauczania papieskiego

„Do Niej więc się zwracamy: Święta Maryjo, Ty należałaś do tych pokornych i wielkich dusz w Izraelu, które – jak Symeon – wyczekiwały «pociechy Izraela» (Łk 2, 25), jak Anna oczekiwały «wyzwolenia Jeruzolimy» (Łk 2, 38). Ty żyłaś Świętymi Pismami Izraela, które mówiły o nadziei – o obietnicy danej Abrahamowi i jego potomstwu (por. Łk 1, 55). Dlatego też pojmujemy święty lęk, jaki Cię ogarnął, gdy anioł Pana wszedł do Twej izby i powiedział Ci, że masz wydać na świat Tego, który jest nadzieją Izraela i którego świat oczekuje. Dzięki Tobie, przez Twoje «tak», nadzieja tysiącleci miała stać się rzeczywistością, wejść w ten świat i w jego historię. Pochyliłaś się przed wielkością tego zadania i powiedziałaś «tak»: «Oto ja, służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego» (Łk 1, 38). Kiedy pełna świętej radości

12 Exsultet, [online:] <https://dziedzictwo.ekai.pl/text.show?id=230> [dostęp: 11.01.2022].

przemierzałaś pośpiesznie góry Judei, aby dotrzeć do Twojej krewnej Elżbiety, stałaś się obrazem przyszłego Kościoła, który niesie w swoim łonie nadzieję dla świata poprzez góry historii”¹³.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 132

„Pan bowiem wybrał Syjon,
tej siedziby zapragnął dla siebie.

«Oto miejsce mego odpoczynku na wieki,
tu będę mieszkał, bo wybrałem go sobie»”.

– To modlitwa o niebo dla nas! Bo Bóg jest z nami.

---

13 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 75-76.

BEATYFIKACJA SŁUGI BOŻEGO KS. KARD. STEFANA
WYSZYŃSKIEGO PARAFIA DOBREGO PASTERZA
NA WARSZAWSKIEJ WOLI

CZYTANIA

Iz 50, 5-9a; Ps 116A (114), 1b-2. 3-4. 5-6. 8-9; Jk 2, 14-18; Ga 6, 14;
Mk 8, 27-35.

I CZYTANIE (Iz 50, 5-9a)

Pan Bóg otworzył mi ucho, a ja się nie oparłem ani się nie cofnąłem. Podałem grzbiet mój bijącym i policzki moje rwącym mi brodę. Nie zasłoniłem mojej twarzy przed zniewagami i opluciem. Pan Bóg mnie wspomaga, dlatego jestem nieczuły na obelgi, dlatego uczyniłem twarz moją jak głąz i wiem, że wstydu nie doznam. Blisko jest Ten, który mnie uniewinni. Kto się odważy toczyć spór ze mną? Wystąpmy razem! Kto jest moim oskarżycielem? Niech się zbliży do mnie! Oto Pan Bóg mnie wspomaga. Któż mnie potępi?

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 116A (114), 1b-2. 3-4. 5-6. 8-9)

REFREN: W krainie życia będę widział Boga
Miłuję Pana, albowiem usłyszał
głos mego błagania,
bo skłonił ku mnie swe ucho
w dniu, w którym wołałem.

Oplotły mnie więzy śmierci,
dosięgły mnie pęta Otchłani,
ogarnął mnie strach i udręka.
Ale wezwałem imienia Pana:
„Panie, ratuj moje życie!”

Pan jest łaskawy i sprawiedliwy,
Bóg nasz jest miłosierny.
Pan strzeże ludzi prostego serca:
byłem w niedoli, a On mnie wybawił.

Uchronił bowiem moją duszę od śmierci,
oczy od łez, nogi od upadku.
Będę chodził w obecności Pana
w krainie żyjących.

II CZYTANIE (Jk 2, 14-18)

Jaki z tego pożytek, bracia moi, skoro ktoś będzie utrzymywał, że wierzy, a nie będzie spełniał uczynków? Czy sama wiara zdoła go zbawić? Jeśli na przykład brat lub siostra nie mają odzienia lub brak im codziennego chleba, a ktoś z was powie im: „Idźcie w pokoju, ogrzejcie się i najedzcie do syta!” – a nie dacie im tego, czego koniecznie potrzebują dla ciała – to na co się to przyda? Tak też i wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie. Ale może ktoś powiedzieć: Ty masz wiarę, a ja spełniam uczynki. Pokaż mi wiarę swoją bez uczynków, to ja ci pokażę wiarę na podstawie moich uczynków.

AKLAMACJA (Ga 6, 14)

Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat stał się ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata.

EWANGELIA (Mk 8, 27-35)

Jezus udał się ze swoimi uczniami do wiosek pod Cezareą Filipową. W drodze pytał uczniów: „Za kogo uważają Mnie ludzie?”. Oni Mu odpowiedzieli: „Za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za jednego z proroków”. On ich zapytał: „A wy za kogo Mnie uważacie?”.

Odpowiedział Mu Piotr: „Ty jesteś Mesjasz”. Wtedy surowo im przykazał, żeby nikomu o Nim nie mówili. I zaczął ich pouczać, że Syn Człowieczy wiele musi wycierpieć, że będzie odrzucony przez starszych, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; że zostanie zabity, ale po trzech dniach zmartwychwstanie. A mówił zupełnie otwarcie te słowa. Wtedy Piotr wziął Go na bok i zaczął Go upominać. Lecz On obrócił się i patrząc na swych uczniów, zgromił Piotra słowami: „Zejdź Mi z oczu, szatanie, bo nie myślisz po Bożemu, lecz po ludzku”. Potem przywołał do siebie tłum razem ze swoimi uczniami i rzekł im: „Jeśli ktoś chce pójść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech weźmie krzyż swój i niech Mnie naśladuje. Bo kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swe życie z powodu Mnie i Ewangelii, zachowa je”.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat stał się ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata” (Ga 6, 14).

W dzisiejszej aklamacji przypominamy słowa św. Pawła Apostoła skierowane w Liście do Galatów, aby wierzący w Chrystusa nie popełniali błędu wywyższania się z powodu znajomości Ewangelii. Ta Dobra Nowina zawiera bowiem wielkie bogactwa wiedzy, mądrości i wiary. Tymi bogactwami ubogacani są ci, którzy wyznają wiarę w Jezusa Chrystusa, Pana i Zbawiciela.

Wiara, która rodzi się w naszych sercach jest po części tajemnicą. Sami nie wiemy dlaczego udało nam się uwierzyć w wielkie tajemnice Bożego zbawienia. Zapewne stało się to mocą łaski samego Chrystusa i za zgodą naszej woli.

Teologicznie tłumaczymy tajemnicę wiary połączeniem się miłości Boga z miłością człowieka. Dlatego apostoł św. Paweł, mógł powiedzieć: „Nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego, Jezusa” (Ga 6, 14).

Włączanie się w tajemnicę zbawienia przez wiarę polega na przyjęciu prawdy o aktach zbawienia dokonanych przez Chrystusa; Jego męki, śmierci i zmartwychwstania. Łaska tych aktów zbawienia spływa na nas, sam Chrystus pozwala abyśmy włączali się w skutki działania Bożego, abyśmy rozumieli, doświadczali i przeżywali tajemnice zbawienia. To wszystko dzieje się bez naszej woli. Wiara też jest łaską, czyli Bogiem w nas.

Świat stał się ukrzyżowanym działaniem Chrystusa. Nadal jest krzyżowany, ponieważ stale światu potrzeba łaski zbawienia, potrzeba aby świat zrozumiał, że nie jest doskonały. Wciąż dokonuje się wielkie

zło, nasze osobiste i zło innych ludzi, indywidualnych i społecznych. Potrzeba zatem korzystać z wielkich dzieł Bożego zbawienia.

2. Beatyfikacja Sługi Bożego ks. kard. Stefana Wyszyńskiego

Ks. kard. Stefan Wyszyński, jako socjolog odwoływał się do wartości społecznych i wskazywał na ich niezbędność w życiu narodu i Państwa. Najważniejszą jednak płaszczyzną była głęboka wiara sługi Bożego ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, która przeprowadziła go przez wiele doświadczeń, cierpień, walki o wolność osobistą i społeczną. Kardynał przede wszystkim był społecznikiem, oddanym nauczycielem i współtowarzyszem doświadczeń i walki o wolność, którą rozumiał, jako wartość podstawową, niezbywalną dla każdego życia ludzkiego¹⁴. Pod koniec stwierdził, że jego życie było Wielkim Piątkiem.

Ksiądz Prymas wolność rozumiał jako dar pochodzący od Boga, wywodzący się z dzieła stworzenia. Wielokrotnie przypominał przesłanie Pisma Świętego: „Czyńcie sobie ziemię poddaną” (Rdz 1, 28). Polecenie panowania nad rzeczami stworzonymi odnosiło się tylko do człowieka, stanowiło o jego godności, wyjątkowości, określało jego osobowość i stanowiło o człowieczeństwie jako takim.

Przeciwieństwem wolności jest wszelka niewola, tak fizyczna, jak i duchowa, ograniczająca myślenie, planowanie, działanie indywidualne i zbiorowe, prowadząca do znacznej redukcji osoby ludzkiej. Człowiek zniewolony w jakikolwiek sposób doświadcza cierpienia, które powoduje bunt a następnie działania wszelkiego rodzaju, włącznie z walką o odzyskanie nieprawnie zabranej mu wolności. Z takiego zjawiska osobowości człowieka wynika ścisły związek wolności z pokojem,

---

14 Z. Struzik, *Obrona wolności narodu księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski w 100 rocznicę odzyskania niepodległości 1918-2018*, wyd. IPJPII, Warszawa 2018, s. 27.

rozumianym szeroko, obejmującym pokój wewnętrzny po spełnieniu określonych zadań i obowiązków, jak i pokój społeczny, który obejmuje ludzi działających wspólnie, tworzących wspólnoty wolności i pokoju.

Ludzkość na przestrzeni swojej historii wielokrotnie doświadczała walki o pokój i wolność na drodze agresji, wojny, rewolucji, wystąpień publicznych, protestów zorganizowanych i spontanicznych wystąpień z narażeniem zdrowia i życia. Za wolność i pokój człowiek jest zdolny poświęcić nawet swoje życie, oddaje je w imię własnej i wspólnej godności, poświęca się ideowo, duchowo, świadczy o wartościach duchowych, wyższych od dóbr doczesnych. Walka o pokój i wolność wielokrotnie rozgrywa się w sytuacjach racjonalnie beznadziejnych, stając wobec sił znacznie większych, ale z nadzieją na przeniesienie tych wartości, pokoju i wolności dla innych, dla przyszłych pokoleń, aby nie utraciły naturalnej wrażliwości na te niezbywalne wartości.

3. Obchody tysiąclecia chrztu Polski (1966)

Obchody tysiąclecia chrztu Polski (1966) stały się wielką manifestacją wiary, wolności i nadziei. Były znakiem godności chrześcijańskiej, obywatelskiej i narodowej. Naród ponownie podjął podstawowe wartości i nie pozwalał odbierać ich sobie. Było to zgodne z podstawowymi wartościami rozumności, wolności, miłości i serca, ponieważ te przymioty biorą swój początek od Boga. „Istotę osobowości człowieka stanowią jego walory duchowe – rozum, wola, serce, wrażliwość uczuciowa, dobroć, usłużność, uczynność. Wartości te przejawiają się szczególnie w świecie kobiecym. Te walory mają olbrzymie znaczenie dla wychowania młodego pokolenia”¹⁵.

---

15 S. Wyszynski, *Teologiczne argumenty w duszpasterstwie rodzin*. Do duszpasterzy rodzin, Warszawa, 17 II 1977, w: tegoż, KiPA-Cz, t. 57, s. 120-121.

4. Walka systemu komunistycznego z Kościołem

Walka z Kościołem była prowadzona systematycznie, podstępnie i ideowo. Prymas ujawniał wszystkie te metody, przekazywał publicznie informacje, wykazywał zagrożenia i łamanie praw obywatelskich. Mówił: „Wiecie dobrze, Najmilsi, jak wielkie jest zagrożenie wiary naszego Narodu przez systematycznie prowadzoną laicyzację i ateizację. Trwa bezustanna walka z wiarą w sercach dzieci i młodzieży. Na tę walkę przeznaczają się olbrzymie fundusze, płynące z podatków wierzącego Narodu, które służą i temu, aby zabijać Boga w sercach wierzących”¹⁶.

5. Społeczność narodowa

Do bogactwa narodu przynależy jego kultura, cała bogata historia dobra złożona dla ojczyzny jako dar, stając się jej dziedzictwem, przechodzi z pokolenia na pokolenie i nieustannie jest powiększana. Dlatego ks. Prymas mówił: „Błędem jest zrywanie w programach szkolnych z historią Polski, z literaturą i kulturą ojczystą. Zbrodnią niemal – tworzenie piachu kulturalnego na ziemi ojców, zabijanie kultury narodowej!”¹⁷.

Religia także przynależy do kultury narodu. Odgrywała, i nadal odgrywa, rolę elementu scalającego naród, czyni go bogatszym o wartości duchowe, które niosą moralność opartą na wierze. Wraz z moralnością przynoszą szlachetność obyczajów, poszanowanie prawa i miłość bliźniego, dlatego wprowadzają pokój domowy i społeczny.

---

16 S. Wszyński, List Prymasa do polskich rodzin przygotowujących się na nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej, Gniezno, 15 VIII 1978, w: tegoż, KiPA-Cz, t. 60, s. 227-228.

17 S. Wszyński, 600-lecie diecezji przemyskiej, Przemyśl, katedra, 13 VI 1976, w: tegoż, KiPA-W, t. 54, s. 153.

6. Prawa obywatelskie

Ks. kard. Stefan Wyszyński wymienia podstawowe wartości, które powinny być realizowane w Państwie, są nimi: prawda, sprawiedliwość, miłość i wolność (św. Jan Paweł II dodaje także pokój). Państwo ma obowiązek zaakceptować wszystkich obywateli, niezależnie od ich stanu zdrowia, zdolności i przydatności intelektualnej i fizycznej. Każdy obywatel legitymuje się jednakową wartością, posiada wrodzone człowieczeństwo (o człowieczeństwie także mówi św. Jan Paweł II), posiada zatem prawa własne, nie nabyte, płynące z osobowości ludzkiej.

W dalszej kolejności ks. Prymas stwierdza: „Społeczność państwowa dobrze zorganizowana musi się liczyć z tymi uprawnieniami człowieka, musi je obywatelowi zabezpieczyć i współdziałać w ich wykonaniu. Bez poważnych powodów, podyktowanych dobrem powszechnym, nie może ich ograniczać, a już żadną miarą – znosić”¹⁸.

7. Zakończenie. Podsumowanie

Ksiądz Prymas wykazywał dużą odwagę, wręcz bohaterstwo, broniąc wartości narodu, kultury i wiary. Jak się po latach okazało, jego przewidywania na przyszłość Ojczyzny były trafne. Pragnął, aby ojczyzna rozwijała się systematycznie z pokolenia na pokolenie, według nauki Ewangelii, pod stałą duchową opieką Kościoła katolickiego. Publicznie stawał w obronie wolności Narodu, wolności rodziny, wolności obywateli, a szczególnie w obronie wiary chrześcijańskiej wyznania katolickiego. W wielu sprawach Narodu i Państwa kardynał Stefan Wyszyński okazał się przewidującym. Ostrzegał przed kłamstwem,

---

18 S. Wyszyński, *Pacem in terris*. Konferencja I, Warszawa, kościół akademicki Świętej Anny, 13 I 1964, w: *Dzieła zebrane*, t. 12, styczeń-maj 1964, wyd. IPJP2-WSD, Warszawa 2013, s. 48.

utrata godności osobistych i obywatelskich, ostrzegał przed zgubnymi skutkami prawa aborcyjnego. Wskazywał na konieczność powiązania narodu i państwa z rodziną. Jest to antropologiczna prawda, z którą powinny się liczyć wszystkie ustroje państwowe¹⁹.

---

19 Tekst kazania odnoszący się do ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w większości został zaczerpnięty z pozycji: Z. Struzik, *Obrona wolności narodu księdza kardynała Stefana Wyszyńskiego Prymasa Polski w 100 rocznicę odzyskania niepodległości 1918-2018*, wyd. IPJPII, Warszawa 2019.

UROCZYSTOŚĆ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

CZYTANIA

Ap 7, 2-4. 9-14; Ps 24, 1-6; 1 J 3, 1-3; Mt 11, 28; Mt 5, 1-12a.

I CZYTANIE (Ap 7, 2-4. 9-14)

Ja, Jan, ujrzałem innego anioła, wstępującego od wschodu słońca, mającego pieczęć Boga żywego. Zawołał on donośnym głosem do czterech aniołów, którym dano moc wyrządzić szkodę ziemi i morzu: „Nie wyrządzajcie szkody ziemi ani morzu, ani drzewom, aż opieczątujemy na czołach sługi Boga naszego”. I usłyszałem liczbę opieczątowanych: sto czterdzieści cztery tysiące opieczątowanych ze wszystkich pokoleń synów Izraela. Potem ujrzałem wielki tłum, którego nikt nie mógł policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków, stojący przed tronem i przed Barankiem. Odziani są w białe szaty, a w ręku ich palmy. I głosem donośnym tak wołają: „Zbawienie Bogu naszemu, Zasiadającemu na tronie, i Barankowi”. A wszyscy aniołowie stanęli wokół tronu i Starców, i czworga Zwierząt, i na oblicze swe padli przed tronem, i pokłon oddali Bogu, mówiąc: „Amen. Błogosławieństwo i chwała, i mądrość, i dziękczynienie, i cześć, i moc, i potęga Bogu naszemu na wieki wieków. Amen!”. A jeden ze Starców odezwał się do mnie tymi słowami: „Ci przyodziani w białe szaty kim są i skąd przybyli?”. I powiedziałem do niego: „Panie, ty wiesz”. I rzekł do mnie: „To ci, którzy przychodzą z wielkiego ucisku, i opłukali swe szaty, i wybielili je we krwi Baranka”.

PSALM RESPNSORYJNY (Ps 24, 1-6)

REFREN: Oto lud wierny, szukający Boga
Do Pana należy ziemia i wszystko, co ją napęlnia,
świat i jego mieszkańcy.

Albowiem On go na morzach osadził
i utwierdził ponad rzekami.

Kto wstąpi na górę Pana,
kto stanie w Jego świętym miejscu?
Człowiek rąk nieskalanych i czystego serca,
który nie skłonił swej duszy ku marnościam.

On otrzyma błogosławieństwo od Pana
i zapłatę od Boga, swego Zbawcy.
Oto pokolenie tych, co Go szukają,
którzy szukają oblicza Boga Jakuba.

II CZYTANIE (1 J 3, 1-3)

Najmilsi: Popatrzcie, jaką miłością obdarzył nas Ojciec: zostaliśmy nazwani dziećmi Bożymi i rzeczywiście nimi jesteśmy. Świat zaś dlatego nas nie zna, że nie poznał Jego. Umiłowani, obecnie jesteśmy dziećmi Bożymi, ale jeszcze się nie ujawniło, czym będziemy. Wiemy, że gdy się to objawi, będziemy do Niego podobni, bo ujrzemy Go takim, jaki jest. Każdy zaś, kto pokłada w Nim nadzieję, uświęca się, podobnie jak On jest święty.

AKLAMACJA (Mt 11, 28)

Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy jesteście utrudzeni i obciążeni, a Ja was pokrzepię.

EWANGELIA (Mt 5, 1-12a)

Jezus, widząc tłumy, wyszedł na górę. A gdy usiadł, przystąpili do Niego Jego uczniowie. Wtedy otworzył swoje usta i nauczał ich tymi słowami: „Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem do nich należy królestwo niebieskie. Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą

pocieszeni. Błogosławieni cisi, albowiem oni na własność posiadą ziemię. Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni. Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią. Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą. Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi. Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie. Błogosławieni jesteście, gdy ludzie wam urągają i prześladowają was, i gdy mówią kłamliwie wszystko złe na was z mego powodu. Ciescie się i radujcie, albowiem wielka jest wasza nagroda w niebie”.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Przyjdźcie do Mnie wszyscy, którzy jesteście utrudzeni i obciążeni, a Ja was pokrzepię” (Mt 11, 28).

Raduje się niebo, raduje się ziemia, radują się wszyscy wyznający wiarę w Jezusa Chrystusa Zbawiciela. Spełniają się zapowiedzi, nauka i skutki aktów zbawienia: męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Spełnia się Dobra Nowina o życiu wiecznym. Do życia wiernych pełnego Bogiem i pełnego wiarą dołącza się cały zastęp zbawionych świętych. Oni świadczą o prawdzie Boga i Zbawiciela, oni nam duchowo pomagają, wskazują kierunki zbawienia – swoim życiem, a nawet męczeństwem, mówią jak żyć aby być zbawionym.

W dzisiejszym dniu, w dzisiejszej Uroczystości Wszystkich Świętych słyszymy słowa Zbawiciela: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy” (Mt 11, 28). Chrystus zaprasza wszystkich ludzi z całego świata, wszystkich zbawionych i jeszcze idących drogami życia. Bóg jest hojny, Zbawiciel dokonał zbawienia na drzewie krzyża za wszystkich i dla wszystkich.

Powszechność zbawienia nie powinna tłumić naszego entuzjazmu i prowadzić do jakichkolwiek podziałów: kulturowych, językowych, rasowych, a nawet moralnych, w których rozróżniamy naszą ludzką sprawiedliwością ludzi lepszych i gorszych. Podział moralny ludzi pozostawiamy sprawiedliwości Bożej, ona kierując się pełną wiedzą ocenia w sposób doskonały historię życia każdego człowieka.

Pamiętajmy także o miłosierdziu Bożym, o mocy Boga polegającej na przemianie zła w dobro, grzechu w przebaczenie i usprawiedliwienie, tylko na podstawie zbawczej misji Chrystusa. Wspominamy deklarację Chrystusa Miłosiernego: „a ja was pokrzepię” (Mt 11, 28). Ponadto prorok Izajasz zapowiadał miłosierdzie Boże: „Chodźcie i spór ze Mną wiedźcie!» – mówi Pan. «Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, jak

śnieg wybieleją; choćby były czerwone jak purpura, staną się [białe] jak wełna” (Iz 1, 18).

Dzisiaj Chrystus wzywa nie tylko świętych i błogosławionych, wezwanie jest kierowane do wszystkich „utrudzonych” i „obciążonych”, czyli słabych, chorych, niedostosowanych do życia w obecnych warunkach, opuszczonych, pozbawionych nadziei i zabłąkanych moralnie.

Czym Chrystus może pokrzepiać tych ludzi potrzebujących pomocy? Jezus Chrystus wskazuje dzisiaj na niebo, na królestwo Boże, na życie wieczne. Wskazuje na świętych i błogosławionych – na siebie samego jako Syna Bożego.

Kiedyś padło pytanie Chrystusa: „Gdy Jezus przyszedł w okolice Cezarei Filipowej, pytał swych uczniów: «Za kogo ludzie uważają Syna Człowieczego?» A oni odpowiedzieli: «Jedni za Jana Chrzciciela, inni za Eliasza, jeszcze inni za Jeremiasza albo za jednego z proroków». Jezus zapytał ich: «A wy za kogo Mnie uważacie?» Odpowiedział Szymon Piotr: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego»” (Mt 16, 13-16).

Dzisiaj stając w modlitwie za żywych i zmarłych powinniśmy powtórzyć tę deklarację św. Piotra: „Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego”. Taka deklaracja jest właściwa, bo Syn Boga żywego zmartwychwstał i zapowiedział zmartwychwstanie każdemu, kto w niego wierzy.

2. „Potem ujrzałem wielki tłum, którego nikt nie mógł policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń” (Ap 7, 9a)

Jest to wizja św. Jana Ewangelisty, wizja zwana Apokalipsą, Księgą która przedstawia sprawy i rzeczy ostateczne. Ostateczne rozliczanie się Boga z człowiekiem, każdym człowiekiem.

Bóg zawsze rozlicza się z nami moralnie, według przykazań Bożych i przykazania miłości. Rozlicza się z nami, bo nas kocha i pragnie podzielić się z nami wielkim dziełem zbawienia. Bóg jest miłością i takiej postawy i działania żąda od nas wszystkich.

W widzeniu nieba, w Apokalipsie św. Jana, są „Odziani [są] w białe szaty, a w ręku ich palmy. I głosem donośnym tak wołają: «Zbawienie Bogu naszemu»” (Ap 7, 9b-10).

Białe szaty są symbolem niewinności, w obliczu Boga trzeba stawać w niewinności wysłużonej przez Zbawiciela i przydzielonej każdemu z nas, w imię miłosierdzia Bożego i w imię naszego nawrócenia i żalu za zło popełnione.

W niebie zawsze pada pytanie i odpowiedź: „«Ci przyodziani w białe szaty kim są i skąd przybyli?» I powiedziałem do niego: «Panie, ty wiesz». I rzekł do mnie: «To ci, którzy przychodzą z wielkiego ucisku, i opłukali swe szaty, i wybielili je we krwi Baranka»” (Ap 7, 13-14).

3. „Zostaliśmy nazwani dziećmi Bożymi i rzeczywiście nimi jesteśmy” (1 J 3, 1)

Już teraz: „zostaliśmy nazwani dziećmi Bożymi i rzeczywiście nimi jesteśmy. Świat zaś dlatego nas nie zna, że nie poznał Jego” (1 J 3, 1), czyli Chrystusa. Tak nas poucza św. Jan w swoim Liście. Mamy zatem się rozpoznawać jako dzieci Boga, dzieląc się miłością ze wszystkimi, aby wszyscy poznali, że są zbawieni i przeznaczeni do nieba.

„Wiemy, że gdy się to objawi, będziemy do Niego podobni, bo ujrzymy Go takim, jaki jest” (1 J 3, 2). Wizja przyszłości w wieczności jest wspaniała. Bóg jest duchem doskonałym, Chrystus jest Duchem i Ciałem doskonałym, a my mamy perspektywę być podobnymi do tak wspaniałych rzeczywistości. Ujrzyć Boga oznacza być zbawionym. Teraz widzimy, odczuwamy naszą duszą obecność Boga wśród nas. W przyszłości będziemy widzieć Boga – będziemy się radować życiem wiecznym.

Odwiedzając i modląc się nad grobami naszych najbliższych, modlimy się właśnie o takie nadzwyczajne wartości, zmartwychwstanie i życie wieczne.

4. „Jezus, widząc tłumy” (Mt 5, 1) – błogosławił

Jezus widząc tłumy błogosławił, wymieniał poszczególne kategorie ludzi, kategorie zachowań i postępowań, kategorie doświadczeń życiowych, które uzdalniają, aby być blisko Boga, to znaczy aby dostępować zbawienia. Są to kategorie:

- Błogosławieni, którzy się smucą,
- Błogosławieni cisi, Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości,
- Błogosławieni miłosierni,
- Błogosławieni czystego serca,
- Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości;
„Błogosławieni jesteście, gdy ludzie wam urągają i prześladowają was, i gdy mówią kłamliwie wszystko złe na was z mego powodu. Ciescie się i radujcie, albowiem wielka jest wasza nagroda w niebie” (Mt 5, 11-12a) – postarajmy się odnaleźć w tych błogosławieństwach, do jakiej kategorii dobra należymy.

5. Z nauczania papieskiego

„Prawdziwym pasterzem jest Ten, który zna także drogę, która wiedzie przez dolinę śmierci; Ten, który nawet na drodze całkowitej samotności, na której nikt nie może mi towarzyszyć, idzie ze mną i prowadzi mnie, abym ją pokonał. On sam przeszedł tę drogę, zszedł do królestwa śmierci, a zwyciężywszy śmierć, powrócił stamtąd, aby teraz towarzyszyć nam i by dać nam pewność, że razem z Nim można tę drogę odnaleźć. Świadomość, że istnieje Ten, kto również w śmierci mi towarzyszy i którego «kij i laska dodają mi pociechy», tak że «zła

się nie ulęknę» (por. Ps 23, 4), stała się nową «nadzieją» wschodzącą w życiu wierzących²⁰.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 24

„Kto wstąpi na górę Pana,
kto stanie w Jego świętym miejscu?
Człowiek rąk nieskalanych i czystego serca,
który nie skłonił swej duszy ku marnościam.

On otrzyma błogosławieństwo od Pana
i zapłatę od Boga, swego Zbawcy.
Oto pokolenie tych, co Go szukają,
którzy szukają oblicza Boga Jakuba”.

---

20 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 15.

UROCZYSTOŚĆ JEZUSA CHRYSZTUSA KRÓLA WSZECHŚWIATA

CZYTANIA

Dn 7, 13-14; Ps 93, 1.2.5; Ap 1, 5-8; Mk 11, 10; J 18,33b-37.

I CZYTANIE (Dn 7, 13-14)

Patrzyłem w nocnych widzeniach, a oto na obłokach nieba przybywa jakby Syn Człowieczy. Podchodzi do Przedwiecznego i wprowadzają Go przed Niego. Powierzono Mu panowanie, chwałę i władzę królewską, a służyły Mu wszystkie narody, ludy i języki. Panowanie Jego jest wiecznym panowaniem, które nie przeminie, a Jego królestwo nie ulegnie zagładzie.

PSALM RESPONSORYJNY (Ps 93, 1.2.5)

REFREN: Pan Bóg króluje, pełen majestatu
Pan króluje, oblókł się w majestat,
Pan odział się w potęgę i nią się przepasał,
tak świat utwierdził,
że się nie zachwieje.

Twój tron niewzruszony na wieki,
Ty od wieków istniejesz. Boże.
Świadectwa Twoje bardzo godne są wiary,
Twojemu domowi przystoi świętość,
po wszystkie dni, o Panie.

II CZYTANIE (Ap 1,5-8)

Jezus Chrystus jest Świadkiem Wiernym, Pierworodnym umarłych i Władcą królów ziemi. Tym, który nas miłuje i który przez swą krew

uwolnił nas od naszych grzechów, i uczynił nas królestwem i kapłanami Boga i Ojcu swojemu: Jemu chwała i moc na wieki wieków. Amen. Oto nadchodzi z obłokami i ujrzy Go wszelkie oko i wszyscy, którzy Go przebili. I będą Go oplakiwać wszystkie pokolenia ziemi. Tak: Amen. Jam jest Alfa i Omega, mówi Pan Bóg, który jest, który był i który przychodzi, Wszchemogący.

AKLAMACJA (Mk 11, 10)

Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym.

EWANGELIA (J 18, 33b-37)

Piłat powiedział do Jezusa: „Czy Ty jesteś Królem żydowskim?”. Jezus odpowiedział: „Czy to mówisz od siebie, czy też inni powiedzieli ci o Mnie?”. Piłat odparł: „Czy ja jestem Żydem? Naród Twój i arcykapłani wydali mi Ciebie. Coś uczynił?”. Odpowiedział Jezus: „Królestwo moje nie jest z tego świata. Gdyby królestwo moje było z tego świata, słudzy moi biliby się, abym nie został wydany Żydom. Teraz zaś królestwo moje nie jest stąd”. Piłat zatem powiedział do Niego: „A więc jesteś Królem?”. Odpowiedział Jezus: „Tak, jestem królem. Ja się na to narodziłem i na to przyszedłem na świat, aby dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu”.

KAZANIE

1. Wprowadzenie

„Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie, abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym” (Mk 11, 10).

W ostatnią niedzielę roku liturgicznego obchodzimy w Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata. Kościół w życiu liturgicznym kończy cykl czytań roku B i zaprasza do adwentu – czasu wyczekiwania i przygotowania do wielkiej uroczystości i pamiątki narodzenia się Syna Bożego.

Kończymy rok liturgiczny, dziękujemy za łaskę tegorocznego czasu. Dziękujemy za to, że Chrystus był z nami w każdą niedzielę, czyli w pamiątkę Jego zmartwychwstania. Chrystus był z nami i jest z nami w każdej minucie naszego życia, ale szczególnie gromadzi nas w każdą niedzielę. Posiła nas swoim Ciałem w Eucharystii, pomaga nam w życiu duchowym poprzez sakramenty święte. Jedne są udzielane raz w życiu, inne towarzyszą nam na co dzień, aby każdy wierzący miał świadomość swego wybrania przez wiarę.

Jest to rzeczywiste wybranie, a nasz trud obecności na pięćdziesięciu dwóch niedzielach w Mszach św., teraz przedstawiamy Bogu jako dowód naszego związku ze sprawami Bożymi. Jako dzieci Boże dziękujemy za tyle łask. Bóg pozwolił nam cieszyć się tą nadzwyczajną wspólnotą, wiary, parafii oraz rodzin.

Mieliśmy okazję adorować naszego Boga i Zbawiciela, wspominaliśmy wielu świętych i błogosławionych, zarówno dobrze nam znanych z naszego narodu, a także tych którzy są zapisani w wielkiej Tradycji Kościoła powszechnego. Każdy z nich to żywy przykład miłości Boga i człowieka, miłości ludzkiej i Boskiej, bo przesyconej Jego obecnością i Jego łaską.

Dzisiaj wspominamy i polecamy Bogu naszych drogich zmarłych. Ich ciała spoczywają w grobach, ale dusze są blisko Boga, bo byli i nadal

są wyznawcami prawdy. Teraz świadczą za nami, przy pomocy pamięci i przy pomocy Zbawiciela Chrystusa, bo On jako Król nieba i ziemi, łączy sprawy ludzkie ze sprawami Boskimi. On łączy żywych i zmarłych, nasz Pan ma moc zbawczą i moc zmartwychwstania.

Nadzieja nieba, spotkania się wszystkich wyznawców Chrystusa w Jego królestwie jest fascynująca. Ta nadzieja tłumaczy nasze i naszych najbliższych trudy życia i wiary, jest wypełnianiem sedna naszego przywiązania do Boga.

2. „Panowanie Jego jest wiecznym panowaniem, które nie przeminie, a Jego królestwo nie ulegnie zagładzie”
(Dn 7, 14)

Porównujemy królestwo niebieskie z ziemskimi królestwami, bo takie mamy tylko wyobrażenia, ale Prorok Daniel udziela nam swojej myśli i swojego widzenia: „Panowanie Jego jest wiecznym panowaniem, które nie przeminie, a Jego królestwo nie ulegnie zagładzie” (Dn 7, 14). Boskie królestwo jest niewyobrażalnie piękne, to piękno Boga i człowieka, który przez wiarę jest obecny przy obliczu Bożym. Piękno i moc Boga rozlewa się na ludzi, chociaż kiedyś słabych, wątpiących, zabłąkanych moralnie, teraz w obliczu Boga oczyszczonych Boskim miłosierdziem.

Piękno królestwa niebieskiego można sobie wyobrazić na podstawie Chrystusa, który chodził po naszej ziemi. Ukazywał cudowność Boga Ojca oraz moc Ducha Świętego. Zachęcał do życia godnego moralnie, bo człowiek jest dzieckiem Boga, w każdym czasie i w każdej chwili. Chrystus nauczał przypowieściami, które są zawsze aktualne, mimo zmian cywilizacyjnych, mimo naszej powiększającej się wiedzy, nadal niosą mądrość, dobroć i miłosierdzie – wartości najistotniejsze w naszej ludzkiej godności.

Piękno nieba polega na spotkaniu. Jak w kochającej się rodzinie, dokonuje się spotkanie z akceptacją, wyróżnieniem każdego i poczuciem

bezpieczeństwa. Tak z Bogiem mamy poczucie bezpieczeństwa, nawet w sytuacjach zagrożenia. Wiara nas uzdalnia do nadziei bliskiej pewności, że Bóg nigdy nas nie opuszcza i nigdy z nas nie rezygnuje. Bóg nie może zaprzeczać swojej Boskiej naturze, pełnej miłości i miłosierdzia.

2.1. Obraz Boga w królestwie niebieskim

„A oto na obłokach nieba przybywa jakby Syn Człowieczy. Podchodzi do Przedwiecznego i wprowadzają Go przed Niego” (Dn 7, 13n) – widzenie proroka Daniela jest pełne treści. Syn Człowieczy Jezus Chrystus staje przed Ojcem Niebieskim. Ta nadzwyczajna akcja Bożej miłości i wzajemnego zaufania, w tajemnicy Trójcy Przenajświętszej, jest szczytem Boskiej miłości. Syn Człowieczy reprezentuje nas, całą historię zbawienia, całej ludzkości. Ma godność i moc zebrać nas wszystkich, zwykłych śmiertelnych i słabych moralnie ludzi doprowadzić przed oblicze Boga Ojca.

Najważniejszym argumentem dla naszego zbawienia jest jego Krew i Ciało, męka i zmartwychwstanie, Jego Boska i Ludzka Natura i Jego bezgraniczna miłość.

3. „Jezus Chrystus jest Świadkiem Wiernym, Pierworodnym umarłych i Władcą królów ziemi” (Ap 1, 5)

Tak podkreśla godność i znaczenie Syna Bożego Księga Apokalipsy. Chrystus jest świadkiem wiernym, bo zna każdego z nas i w dobrych czynach i w grzechach. Za dobre czyny będziemy wynagrodzeni oglądaniem Boga, a za grzech w naszej obronie staje Chrystus: „który nas miłuje i który przez swą krew uwolnił nas od naszych grzechów, i uczynił nas królestwem i kapłanami Bogu i Ojcu swojemu” (Ap 1, 5-6). Wielkie i wspaniałe to wyróżnienie!

Godność kapłańska zawiera moc wiary, zaufania i co najważniejsze kapłaństwo jest składaniem ofiary Bogu. Ponownie w tym rozważaniu wracamy do godności i ważności każdej Mszy św.

4. „Piłat powiedział do Jezusa: «Czy Ty jesteś Królem żydowskim?»» (J 18, 33b)

Za tym nędznym namiestnikiem powtarzamy dzisiaj to pytanie, i stawiamy go sami dla siebie. Pytamy, czy Ty jesteś? Nie wspominamy o królestwie! Jeśli Bóg jest z nami, to i Jego królestwo jest blisko nas.

Nie tylko Pisma świadczą o Bogu, nie tylko Tradycja Kościoła, nie tylko stworzony świat, ale o Bogu i o Chrystusie świadczą każdy z nas. Zaświadczy o tym nasz umysł, nasza inteligencja, nasze uczucia i marzenia, a szczególnie nadzieja bycia z Bogiem na zawsze! To jest krzyk naszej duszy; do Boga i o Bogu!

4.1. „Aby dać świadectwo prawdzie” (por. J 18, 37)

Całe życie poszukujemy prawdy, walczymy o prawdę, domagamy się prawdy, ponieważ tylko w prawdzie ma sens nasze życie duchowe i materialne. A Chrystus daje świadectwo tu i teraz! O nas i o całym świecie. Tylko On jest prawdą!

5. Z nauczania papieskiego

„Tylko wielka nadzieja-pewność, że na przekór wszelkim niepowodzeniom moje życie osobiste oraz cała historia są pod opieką niezniszczalnej mocy Miłości, i dzięki niej i dla niej mają sens i wartość – tylko taka nadzieja może w tym przypadku dodać jeszcze odwagi, by działać i iść naprzód. Oczywiście nie możemy «zbudować» królestwa Bożego własnymi siłami – to, co budujemy pozostaje zawsze królestwem ludzkim,

ze wszystkimi ograniczeniami właściwymi naturze ludzkiej. Królestwo Boże jest darem i właśnie dlatego jest wielkie i piękne, i stanowi odpowiedź na nadzieję²¹.

6. Zakończenie. Modlitwa Słowami Psalmu 93.

„Pan króluje, oblókł się w majestat,
Pan odział się w potęgę i nią się przepasał,
tak świat utwierdził,
że się nie zachwieje”

---

21 Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007, s. 55.

| BIBLIOGRAFIA
I NETOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

1. Teksty biblijne

Benedykt XVI, *Encyklika Caritas In veritate. O integralnym rozwoju ludzkim w miłości i prawdzie*, Wydawnictwo M, Kraków 2009.

Benedykt XVI, *Encyklika Deus caritas est. Bóg jest miłością*, Wydawnictwo M, Radom 2006.

Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi. O nadziei chrześcijańskiej*, Wydawnictwo M, Kraków 2007.

Franciszek, *Adhortacja Christus vivit. Do młodych i całego Ludu Bożego*, Wydawnictwo M, Kraków 2019.

Franciszek, *Adhortacja Gaudete et exsultate, O powołaniu do świętości w świecie współczesnym*, wyd. Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2018.

Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti. O braterstwie i przyjaźni społecznej*, Wydawnictwo M, Kraków 2020.

Franciszek, *Encyklika Laudato si'. W trosce o wspólny dom*, Wydawnictwo M, Kraków 2015.

Franciszek, *Encyklika Lumen fidei. O wierze*, Wydawnictwo M, Kraków 2013.

Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, t. II, 1, Wydawnictwo Pallottinum, Poznań 1990.

2. Literatura pomocnicza

Mały Katechizm Katolicki, oprac. M. Wojciechowski, wyd. Petrus, Kraków 2012.

Pismo Święte Nowego Testamentu, oprac. K. Romaniuk, Wydawnictwo M, Kraków 2015.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, wyd. Pallottinum, Poznań 2003.

Pismo Święte Starego Testamentu, t. 1-2, oprac. K. Romaniuk, Wydawnictwo M, Kraków 2015.

Pismo Święte. Stary i Nowy Testament, red. M. Petera, M. Wolniewicz, wyd. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 2005.

NETOGRAFIA

Augustyn, „konspekty.ponadmurami.pl”, [online:] <https://konspekty.ponadmurami.pl/pragnienia-czlowieka-pragnienia-boga/niespokojne-jest-serce-nasze-dopoki-nie-spocznie-w-panu.html> [dostęp: 22.01.2021].

Baal-Szalisza, „Wikipedia”, [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Baal-Szalisza> [dostęp: 24.07.2021].

Benedykt XVI, *Chrystus Głową Ciała – Kościoła i władcą wszechświata*. Katecheza podczas audiencji generalnej, 14.01.2009, „Opoka”, [online:] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/audiencje/ag_14012009.html [dostęp: 11.01.2022].

Cyrus II Wielki, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyrus_II_Wielki [dostęp: 13.03.2021].

Dawid, „Wikipedia”, [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Dawid_\(kr%C3%B3l_Izraela\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Dawid_(kr%C3%B3l_Izraela)) [dostęp: 19.12.2020].

Dogmat o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Dogmat_o_Niepokalany_m_Pocz%C4%99ciu_Naj%C5%9Bwi%C4%99tszej_Maryi_Panny [dostęp: 14.08.2021].

Eldad i Medad, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Eldad_i_Medad [dostęp: 11.01.2022].

Exsultet, „dziedzictwo.ekai.pl”, [online:] <https://dziedzictwo.ekai.pl/text.show?id=230> [dostęp: 11.01.2022].

Ezechiel, „Wikipedia”, [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Ezechiel> [dostęp: 3.07.2021].

Izajasz, „Wikipedia”, [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Izajasz> [dostęp: 11.01.2022].

Jakub Mniejszy, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Jakub_Mniejszy_Aposto%C5%82 [dostęp: 1.09.2021].

Jeremiasz, „stacja7.pl”, [online:] <https://stacja7.pl/prorocy-od-a-do-z/jeremiasz-prorocy-a/> [dostęp: 11.01.2022].

Jezus wierzył w Stary Testament, „biblia.info.pl”, [online:] <https://www.biblia.info.pl/blog/jezus-wierzyl-w-stary-testament/> [dostęp: 6.01.2021].

Jozue, „zyciorysy.pl”, [online:] <https://zyciorysy.pl/bibliografia/jozue> [dostęp 18.08.2021].

Księga Daniela, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Ksi%C4%99ga_Daniela [dostęp: 11.01.2022].

Maria Faustyna Kowalska, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Faustyna_Kowalska [dostęp: 9.04.2021].

Mojżesz, „zyciorysy.pl”, [online:] <https://zyciorysy.info/mojzesz/> [dostęp: 21.09.2021].

Noe, „Onet.pl”, [online:] <https://wiadomosci.onet.pl/religia/noe-tworca-arki-ktora-uratowala-ludzosc/hnqozew> [dostęp: 19.02.2021].

Pajewski M., *Trójca Święta- mit czy rzeczywistość?*, „eliasz.dekalog.pl”, [online:] <https://eliasz.dekalog.pl/goscie/pajewski/trojca.htm> [dostęp: 28.05.2021].

Pierwsza Świątynia, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%9Awi%C4%85tynia_Jerozolimska [dostęp: 19.12.2020].

Prorok Amos, „Wikipedia”, [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Amos_\(prorok\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Amos_(prorok)) [dostęp: 13.07.2021].

Prorok, „Wikipedia”, [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Prorok> [dostęp: 24.07.2021].

Salome, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Salome_III [dostęp: 4.10.2021].

Samuel, „Wikipedia”, [online:] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Samuel_\(posta%C4%87_biblijna\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Samuel_(posta%C4%87_biblijna)) [dostęp 16.01.2021].

Sychem, „Wikipedia”, [online:] <https://pl.wikipedia.org/wiki/Sychem> [dostęp: 18.08.2021].

Trójca Święta, „Wikipedia”, [online:] https://pl.wikipedia.org/wiki/Tr%C3%B3jca_%C5%9Awi%C4%99ta [dostęp: 28.05.2021].

Twardowski J., *Śpieszmy się*, „poezja.org”, [online:] https://poezja.org/wz/Twardowski_Jan/1311/%C5%9Apieszmy_si%C4%99 [dostęp: 11.01.2022].

Wyjście Izraelitów z Egiptu, Exodus, „eszkola.pl”, [online:] <https://eszkola.pl/jezyk-polski/wyjscie-izraelitow-z-egiptu-198.html> [dostęp: 29.01.2021].

POLSKIE SKRÓTY KSIĄG BIBLIJNYCH
WEDŁUG BIBLII TYSIĄCLECIA

ST - Stary Testament

Rdz	Ks. Rodzaju	Prz	Ks. Przysłów
Wj	Ks. Wyjścia	Koh	Ks. Koheleta
Kpł	Ks. Kapłańska	Pnp	Pieśń nad Pieśniami
Lb	Ks. Liczb	Mdr	Ks. Mądrości
Pwt	Ks. Powtórzonego Prawa	Syr	Mądrość Syracha
Joz	Ks. Jozuego	Iz	Ks. Izajasza
Sdz	Ks. Sędziów	Jr	Ks. Jeremiasza
Rt	Ks. Rut	Lm	Lamentacje
1 Sm	1 Ks. Samuela	Ba	Ks. Barucha
2 Sm	2 Ks. Samuela	Ez	Ks. Ezechiela
1 Krl	1 Ks. Królewska	Dn	Ks. Daniela
2 Krl	2 Ks. Królewska	Oz	Ks. Ozeasza
1 Krn	1 Ks. Kronik	Jl	Ks. Joela
2 Krn	2 Ks. Kronik	Am	Ks. Amosa
Ezd	Ks. Ezdrasza	Ab	Ks. Abdiasza
Ne	Ks. Nehemiasza	Jon	Ks. Jonasza
Tb	Ks. Tobiasza	Mi	Ks. Micheasza
Jdt	Ks. Judyty	Na	Ks. Nahuma
Est	Ks. Estery	Ha	Ks. Habakuka
1 Mch	1 Ks. Machabejska	So	Ks. Sofoniasza
2 Mch	2 Ks. Machabejska	Ag	Ks. Aggeusza
Hi	Ks. Hioba	Za	Ks. Zachariasza
Ps	Ks. Psalmów	Ml	Ks. Malachiasza

NT - Nowy Testament

Mt	Ew. wg św. Mateusza	1 Tm	1 List do Tymoteusza
Mk	Ew. wg św. Marka	2 Tm	2 List do Tymoteusza
Łk	Ew. wg św. Łukasza	Tt	List do Tytusa
J	Ew. wg św. Jana	Flm	List do Filemona
Dz	Dzieje Apostolskie	Hbr	List do Hebrajczyków
Rz	List do Rzymian	Jk	List św. Jakuba
1 Kor	1 List do Koryntian	1 P	1 List św. Piotra
2 Kor	2 List do Koryntian	2 P	2 List św. Piotra
Ga	List do Galatów	1 J	1 List św. Jana
Ef	List do Efezjan	2 J	2 List św. Jana
Flp	List do Filipian	3 J	3 List św. Jana
Kol	List do Kolosan	Jud	List św. Judy
1 Tes	1 List do Tesaloniczan	Ap	Apokalipsa św. Jana
2 Tes	2 List do Tesaloniczan		

